

Vuosikertomus 2009

SISÄLTÖ

SISÄLTÖ

- 2 Lyhyesti
- 4 Avaintietoja
- 6 Toimitusjohtajan katsaus
- 8 Visio ja toiminta-ajatus
- 10 Strategia ja taloudelliset tavoitteet
- 12 Riskienhallinta
- 14 Markkinatekijät

LIIKETOIMINTA-ALUEET

- 18 Energia
- 24 Sellu
- 30 Metsä ja sahat
- 36 Paperi
- 42 Tarrat
- 46 Vaneri

MENESTYSTEKIJÄT

- 52 Vastuullisuus toiminnassa
- 54 Henkilöstö
- 58 T&K sekä kehittyvät liiketoiminnot
- 62 Ympäristö
- 66 Tapahtumia vuonna 2009

YHTIÖN HALLINNOINTI

- 68 Yhtiön hallinnointi
- 74 Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
- 78 Hallitus
- 80 Konsernin johtajisto

TILINPÄÄTÖS 2009

- 83 Sisältö
- 156 Tuotantolaitokset ja myyntiverkosto
- 158 Sanasto
- 162 Yhteystietoja

SISÄLTÖ

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

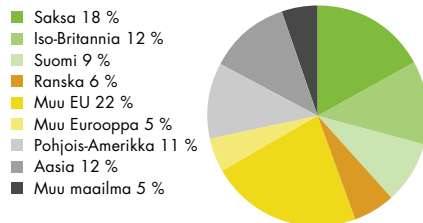
UPM-Kymmene Oy:n varsinainen yhtiökokous pidetään maanantaina 22.3.2010 klo 14.30 Helsingin Messukeskuksessa, osoite Messuaukio 1, 00520 Helsinki. Tarkemmat ilmoittautumishjeet ovat yhtiökokouskutsussa ja yhtiön verkkosivuilla www.upm-kymmene.fi/yhtiokokous.

OSINKO

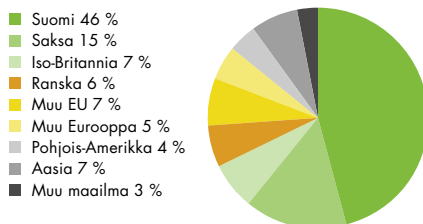
Hallitus on päättänyt esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 maksetaan osinkoa 0,45 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 25.3.2010 merkitty Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään osakasluetteloon. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 7.4.2010.

UPM MAAILMALLA

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN 2009
7 719 M€

HENKILÖSTÖ ALUEITTAIN 2009
23 213

LYHYESTI

UPM ON BIOMETSÄTEOLLISUUSYHTIÖ JA LUO LISÄARVOA UUSIUTUVISTA JA KIERRÄTETTÄVISTÄ RAAKA-AINEISTA.

Vuonna 2009 UPM:n liikevaihto oli 7,7 miljardia euroa. UPM:llä on tuotantolaitoksia 15 maassa ja maailmanlaajuinen myyntiverkosto. UPM:n palveluksessa on 23 000 työntekijää. UPM:n osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsingin pörssissä ja sillä on yli 83 000 osakkeenomistajaa.

➤ lisätietoja www.upm-kymmene.fi

energia ja sellu

UPM on merkittävä vähäpäästöisen energian ja johtava kemiallisen sellun tuottaja, jolla on nykyaikaiset tuotantolaitokset. UPM kehittää energia- ja selluliiketoimintojaan markkina-lähtöisesti ja etsii kasvua sellussa ja vähäpäästöisen energian – sähkön, lämmön ja biopolttoaineiden – tuotannossa.

paperi

UPM on maailman johtava graafisten papereiden valmistaja. Kilpailukykyiset ja kapasiteetiltaan suuret paperitehtaat sijaitsevat Euroopassa, Kiinassa ja Yhdysvalloissa. Paperiliiketoimintaryhmän tavoitteena on kustannustehokas toiminta, joka tuo kilpailuetua. Asiakkaille lisätua antavat tuotteiden ympäristöominaisuudet sekä luotettavat ja innovatiiviset palvelut.

tekniset materiaalit

Tekniset materiaalit -liiketoimintaryhmä muodostuu kasvuliiketoiminnoista, joiden tuotteilla on korkea jalostusarvo ja joiden kehittämisessä käytetään UPM:n omaa materiaaliosaamista. UPM on maailman toiseksi suurin tarralaminaatin valmistaja ja Euroopan suurin vanerintoimittaja.

UPM – The Biofore Company

UPM yhdistää bio- ja metsäteollisuuden ja rakentaa uutta, kestäväää ja innovaatiovetoista tulevaisuutta.

- Energialiiketoiminta-alue tuottaa vähäpäästöistä sähköä yhtiön omaan käyttöön ja sähkömarkkinoille.
- Selluliiketoiminta-alue tuottaa kemiallista sellua yhtiön omaa käyttöön ja markkinoille maailmanlaajuisesti.
- Metsä ja sahat -liiketoiminta-alue hankkii metsäbiomassaa konsernille. Se tuottaa myös WISA-sahatavaratuotteita.
- Yhtiön tärkein raaka-aine, puu, on uusiutuva luonnonvara. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen on olennainen osa UPM:n kestäväää metsänhoitoa.

Energia	Osuus konsernista ¹⁾	
Liikevaihto, M€	472	2 %
Sijoitettu pääoma 31.12., M€	886	8 %
Henkilöstö 31.12.	92	0 %

Sellu	Osuus konsernista ¹⁾	
Liikevaihto, M€	653	1 %
Sijoitettu pääoma 31.12., M€	2 364	21 %
Henkilöstö 31.12.	1 516	7 %

Metsä ja sahat	Osuus konsernista ¹⁾	
Liikevaihto, M€	1 337	8 %
Sijoitettu pääoma 31.12., M€	1 638	14 %
Henkilöstö 31.12.	3 067	13 %

¹⁾ liikevaihtoprosentti ulkoisesta liikevaihdosta

- Paperiliiketoiminnan tuotevalikoimaan kuuluvat aikakaus- ja sanomalehtipaperit sekä hieno- ja erikoispaperit.
- Asiakkaita ovat pääasiassa kustantajat, painotalot sekä tukkurit ja paperin jalostajat.
- UPM:n paperi on kestävä valinta. Paperin tuotannossa UPM käyttää pääasiassa bioenergiaa, ja lähes kolmannes kuituraaka-aineesta on kierrätyskuitua.

Paperi	Osuus konsernista ¹⁾	
Liikevaihto, M€	5 767	72 %
Sijoitettu pääoma 31.12., M€	5 499	48 %
Henkilöstö 31.12.	12 161	53 %

¹⁾ liikevaihtoprosentti ulkoisesta liikevaihdosta

- Tarraliiketoiminta valmistaa tarralaminatteja tuote- ja informaatioetiketointiin.
- Vaneriliiketoiminta-alue tuottaa WISA-vaneria ja -viilua pääasiassa rakentamiseen ja kuljetusvälineisiin.
- Vakiintuneiden liiketoimintojen lisäksi Teknisiin materiaaleihin kuuluu kehittyviä liiketoimintoja, kuten RFID-etätunnisteet ja UPM ProFi puumuovikomposiittituotteet.

Tarrat	Osuus konsernista ¹⁾	
Liikevaihto, M€	943	12 %
Sijoitettu pääoma 31.12., M€	484	4 %
Henkilöstö 31.12.	2 595	11 %

Vaneri	Osuus konsernista ¹⁾	
Liikevaihto, M€	306	4 %
Sijoitettu pääoma 31.12., M€	242	2 %
Henkilöstö 31.12.	3 292	14 %

¹⁾ liikevaihtoprosentti ulkoisesta liikevaihdosta

VUOSI LYHYESTI

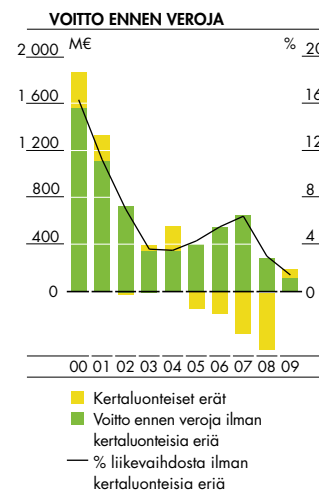
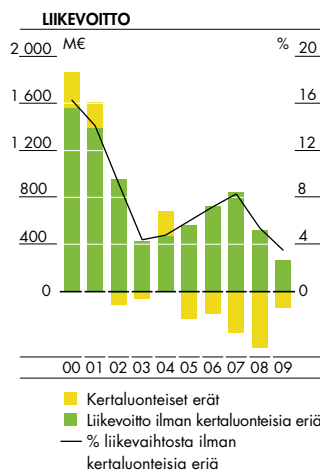
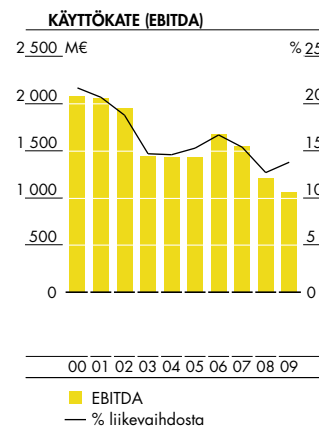
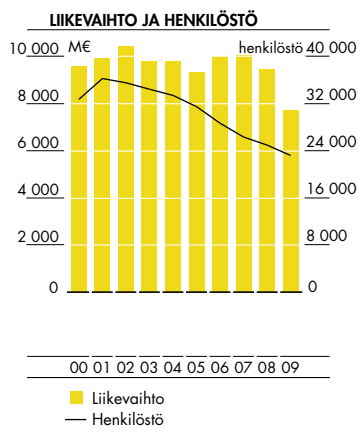
Vuotta 2009 leimasi syvä maailmanlaajuinen taantuma. UPM:n liikevaihto supistui 18 %. Suuria kustannussäästötoimenpiteitä toteutettiin yhtiön kannattavuuden varmistamiseksi.

AVAINLUVUT 2007–2009

	2009	2008	2007
Liikevaihto, M€	7 719	9 461	10 035
Liikevoitto, M€	135	24	483
ilman kertaluonteisia eriä, M€	270	513	835
Voitto ennen veroja, M€	187	-201	292
Tulos/osake, €	0,33	-0,35	0,16
ilman kertaluonteisia eriä, €	0,11	0,42	1,00
Liiketoiminnan kassavirta / osake, €	2,42	1,21	1,66
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,8	neg.	1,2
Osinko per osake (2009: hallituksen esitys), €	0,45	0,40	0,75
Oma pääoma per osake kauden lopussa, €	12,67	11,74	13,21
Velkaantumisaste kauden lopussa, %	56	71	59
Investoinnit ja yritysostot, M€	913	551	708

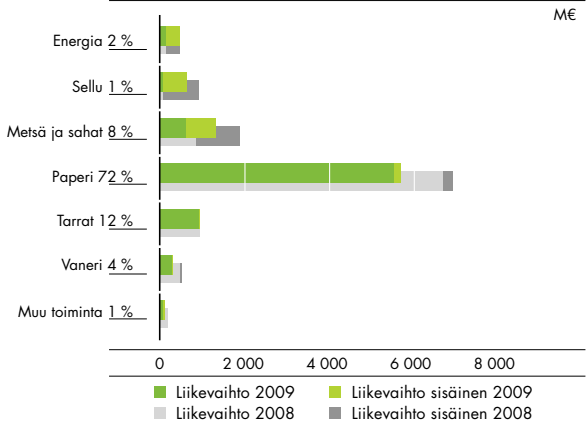
> lisätietoja www.upm-kymmene.fi

AVAINTIETOJA 2000–2009

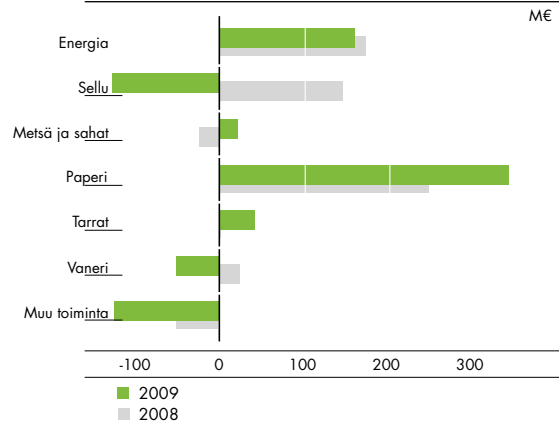
Vuosien 2002–2009 tiedot on raportoitu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaan, sitä aikaisempien vuosien tiedot suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaan.

LIKEVAIHTO LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN¹⁾

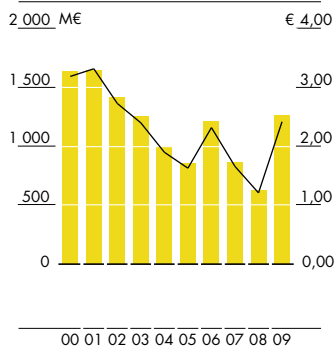

¹⁾ % ulkoisesta liikevaihdosta

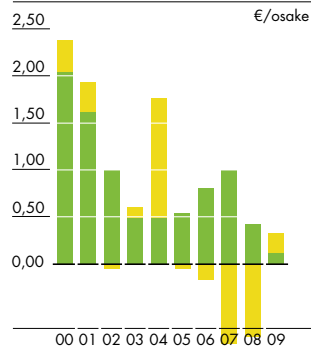
LIKEVOITTO LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN
(ILMAN KERTALUONTEISIA ERIÄ)

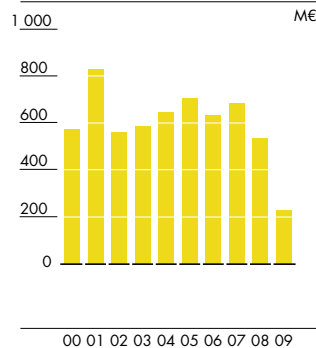
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

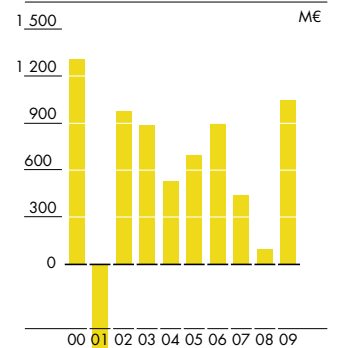
OSAKEKOHTAINEN TULOS

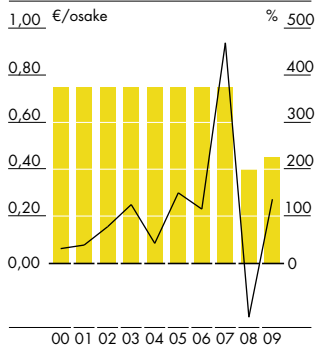
INVESTOINNIT ILMAN YRITYSHANKINTOJA

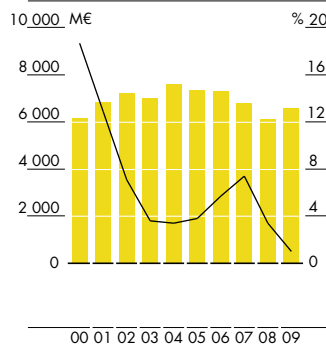
RAHAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN

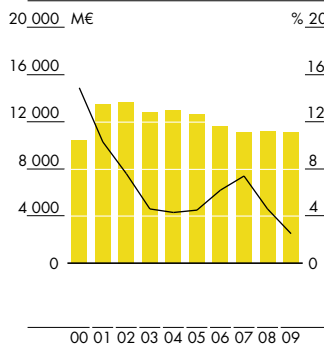
OSAKEKOHTAINEN OSINKO

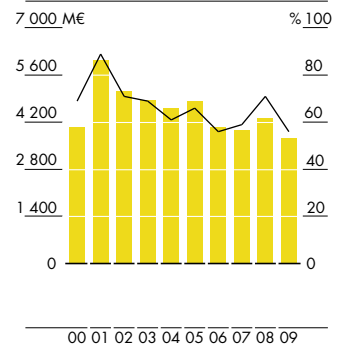
OMA PÄÄOMA JA OMAN PÄÄÖMAN TUOTTO

SIIJOITETTU PÄÄOMA JA SIIJOITETUN PÄÄÖMAN TUOTTO

KOROLLISET NETTOVELAT JA VELKAANTUMISASTE

HYVÄ OSAKKEENOMISTAJA,

Vuotta 2009 leimasi maailmantalouden lama, mutta samanaikaisesti otimme ensiaskelia toteuttaaksemme visiomme uuden metsäteollisuuden edelläkävijänä ja Biofore-yhtiönä.

VUONNA 2009 YHTIÖN KOLME UUTTA LIIKETOIMINTARYHMÄÄ
KÄYNNISTI TOIMINTANSA JA NIILLE MÄÄRITELTIIN
LIIKETOIMINTASTRATEGIAT JA -TAVOITTEET. SELLULIIKETOIMINNASSA
SAAVUTETTIIN MERKITTÄVÄ STRATEGINEN MERKKIPAALU URUGUAYSSA.

Maailmanlaajuinen lama vaikutti kaikkien tuotteidemme kysyntään, ja liikevaihtomme laski vuoden aikana 18 prosenttia, mikä vaikutti merkittävästi toimintamme kannattavuuteen.

Säästötoimia toteutettiin ja tuotantoa rajoitettiin määräaikaisesti kaikilla liiketoiminta-alueilla. Tiukka kustannuskuri ja kassavirran turvaaminen olivat välttämättömiä haasteellisessa liiketoimintaympäristössä.

Yhtiön kiinteät kustannukset laskivat 300 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Organisaatiomme reagoi nopeasti heikentyneeseen taloustilanteeseen ja keskittyi olennaiseen, mistä haluan kiittää koko UPM:n henkilöstöä. Onnistuneilla säästötoimilla oli ratkaiseva vaikutus vuoden 2009 tulokseen.

UPM:n koko vuoden 2009 tulos oli olosuhteisiin nähden hyvä. Tulos osaketta kohti ilman kertaluonteisia eriä oli 0,11 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 0,42 euroa. Liiketoiminnan kassavirta oli vahva, ja pystyimme vähentämään velkaamme 591 miljoonalla eurolla. Hallituksen osinkoehdotus 0,45 euroa on yhtiön operatiiviseen kassavirtaan perustuvan osinkopolitiikan mukainen.

Paperi- ja Tarraliiketoiminnoissa sisäiset tehostamistoimet olivat välttämättömiä ja ne toteutettiin ammattimaisesti. Tarraliiketoiminnassa saavutettiin selvä ja nopea käänös parempaan. Vaneri- ja sahatoiminnoissa markkinat heikkenivät tuntuvasti, minkä vuoksi yhtiö turvautui laajoihin tuotannonrajoituksiin. Rakennearjestelyt Suomessa olivat lopulta väistämättömiä näiden liiketoimintojen pitkän aikavälin kilpailukyyn parantamiseksi.

Viime vuodelle oli leimallista myös vahva suuntautuminen tulevaisuuteen. Vuoden 2008 lopulla toimintansa aloittaneet kolme liiketoimintaryhmää ottivat ohjat omilla liiketoiminta-alueillaan, uudet liiketoimintastrategiat määriteltiin ja konkreettiset tavoitteet asetettiin. Energia- ja Selluliiketoiminnot eivät palvele ainoastaan muita liiketoimintoja, vaan niitä kehitetään itsenäisinä liiketoimintoina.

Selluliiketoiminnassa saavutimme merkittävän strategisen merkkipaalun. Botnian omistusten uudelleenjärjestely tarkoittaa, että selluliiketoiminnallamme on nyt selkeä ja läpinäkyvä rakenne. Fray Bentosin sellutehtaan ja Forestal Orientalin puuviljelmien hankinta Uruguayssa parantaa entises-

tään vahvan sellutoimintamme kilpailukykyä. Tästä voimme hyötyä jo vuonna 2010.

Yhtiön vision pohjalta UPM on määritellyt itsensä biometsteollisuusyhtiöksi – The Biofore Company. Käsitteessä tiivistetty yhtiön koko strategia. Bio tarkoittaa suuntautumista tulevaisuuteen, kestäviä tuotteita ja ratkaisuja sekä hyvää ympäristösuorituskykyä. Fore merkitsee monipuolista ja edistysellistä metsäbiomassan käyttöä, mutta myös edelläkävijyyttä. Tämä on suunta, johon olemme yrityksenä matkalla.

Toimintaympäristömme pysyy haastavana myös vuonna 2010. Kysynnän elpymisen näyttää olevan käsillä, mutta on epävarmaa, miten nopeasti ja voimakkaasti se etenee. Monissa liiketoiminnoissamme on edelleen ylikapasiteettia. Kustannuskilpailukyyn varmistaminen on ensiarvoisen tärkeää, mutta meillä tulee olla samalla vahva näkemys tulevaisuuden kehityslinjoista.

Jussi Pesonen
Toimitusjohtaja

UPM – THE BIOFORE COMPANY

visio

UUDEN METSÄTEOLLISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄNÄ UPM
YHDISTÄÄ BIO- JA METSÄTEOLLISUUDEN JA RAKENTAA UUTTA,
KESTÄVÄÄ JA INNOVAATIOVETOISTA TULEVAISUUTTA.
KUSTANNUSTEHOKKUUS, MUUTOSVALMIUS JA
HUIPPUINNOVAATIOT LUOVAT UUSIA MARKKINOITA.

toiminta-ajatus

LUOMME LISÄARVOA UUSIUTUVISTA JA KIERRÄTETTÄVISTÄ
RAAKA-AINEISTA. HYÖDYNNÄMME OSAAMISTAMME JA
TEKNOLOGIAA KUITU-, ENERGIA- JA TEKNISET MATERIAALIT
-LIIKETOIMINNOISSA.

STRATEGIA

UPM:n tavoitteena on luoda lisäarvoa hyödyntämällä kuitua ja metsäbiomassaa nykyisissä tuotteissaan ja luoda uusia kasvumahdollisuuksia jatkuvan tuotekehityksen ja innovoinnin pohjalta. Yhtiön strategian kulmakiviä ovat kuituun ja biomassaan pohjautuvat liiketoiminnot, uusiutuvat raaka-aineet ja tuotteet sekä kriittisten tuotantopanosten saatavuus kilpailukykyisin ehdoin.

UPM luo lisäarvoa ja kustannusetuja älykkäillä ja kestäville tuotteilla ja ratkaisuilla asiakkaille kaikkialla maailmassa.

Kuituihin perustuvat liiketoiminnot ovat yhtiön ydinliiketoimintaa. Energiaan liittyvät liiketoiminnot, tekniset materiaalit ja uudet markkinat laajentavat toimintakenttäämme ja luovat uusia kasvumahdollisuuksia.

UPM:n liiketoimintoihin kuuluvat energia, sellu, paperit, tarralaminaatit, vaneri ja sahatavara.

Energia- ja Selluliiketoiminnoissa UPM painostaa kustannuskilpailukykyiseen kasvuun. Metsä ja sahat -liiketoiminta-alueen painopiste on kilpailukykyisen metsäbiomassan saatavuuden turvaaminen. Paperiliiketoiminnassa UPM pyrkii selkeään kustannusjohtajuuteen sekä kasvuun Kiinassa ja Itä-Euroopassa. Teknisissä materiaaleissa keskeistä on tuotteiden uudistaminen ja uusien liiketoimintojen kehittäminen. Tarraliiketoiminnan tavoitteena on markkinajohtajuus, ja vaneriliiketoiminnassa parempi kustannuskilpailukyky sekä kasvu.

Henkilöstölleen UPM pyrkii tarjoamaan työympäristön, joka innostaa aloitteellisuuteen ja parhaisiin tuloksiin. UPM

rohkaisee ja tukee henkilöstöä kehittämään ammatillista osaamistaan ja muutosvalmiuttaan.

Vastuullisuus on keskeinen osa yhtiön tapaa toimia.

UPM on sitoutunut tuotteidensa ja prosessiansa jatkuvaan kehittämiseen tavoitteenaan parantaa ympäristösuorituskykyä kaikissa elinkaaren vaiheissa raaka-aineiden hankinnasta käytettyjen tuotteiden kierrätykseen asti.

Yhtiön pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää vahvaa taloudellista asemaa ja kannattavuutta kaikissa olosuhteissa. Yhtiön taloudellinen tavoite on lisätä omistaja-arvoa. UPM haluaa saavuttaa tämän tavoitteen sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla.

STRATEGISET TAVOITTEET/STRATEGISET TOIMENPITEET 2009

Energia ja sellu

LAAJENTUMINEN KUSTANNUSKILPAILUKYKYISESSÄ VÄHÄPÄÄSTÖISESSÄ ENERGIASSA

- Biovoimalaitokset käynnistettiin Caledonianin tehtaalla Ilosa-Britanniassa ja Kaukaan tehtaalla (yhteisomistus PVO:n ja Lappeenrannan kaupungin kanssa)
- PVO:n omistusosuutta lisättiin 1,2 %:lla 43,07 %:iin
- Kaasuteknologian testaus biodieseliteknologian kehittämiseksi saatiin päätökseen
- Lakisäiteinen ympäristövaikutusten arviointimenetely (YVA) biojalostamolle saatiin päätökseen kahdella tehtaalla Suomessa

KUSTANNUSKILPAILUKYKYISEN SELLUN OSUUDEN LISÄÄMINEN

- Fray Bentoksen sellutehdas ja puuviljelmät siirtyivät UPM:n omistukseen, omistusosuutta Botniassa vähennettiin 47 %:sta 17 %:iin
- Borea-yhteisyritys Venäjällä: kannattavuus selvitystä jatkettiin; uusia mahdollisia sijoituspaikkoja alettiin tutkia

ASEMAN VAHVISTAMINEN METSÄBIOMASSAMARKKINOILLA

- Forestal Oriental -yhtiön omistus Uruguayssa lisäsi nopeasti kasvavan kuidun osuutta
- Biojalostamokehityskeskus perustettiin Lappeenrantaan

Paperi

ASIAKASRAJAPINNAN KEHITTÄMINEN JA KUSTANNUSJOHTAJUUS

- Uusi toimitusketjun hallintajärjestelmä otettiin käyttöön
- Merkittäviä kiinteiden kustannusten säästöjä saavutettiin
- Investointeja suunnattiin kustannustehokkuuden parantamiseen

YRITYSJÄRJESTELYT EUROOPASSA

- Useita hankkeita arvioitiin

KASVU KIINASSA JA MUILLA KEHITTYVILLÄ MARKKINOILLA

- Esiselvityksiä toteutettiin useissa kohteissa

Tekniset materiaalit

MARKKINAJOHTAJUUS TARRALAMINAATEISSA

- UPM Raflatacin Euroopan-toimintojen uudelleenjärjestely toteutettiin
- Uuden Puolan tehtaan tuotantoa kasvatettiin nopeasti

KASVU VANERILIIKETOIMINNASSA

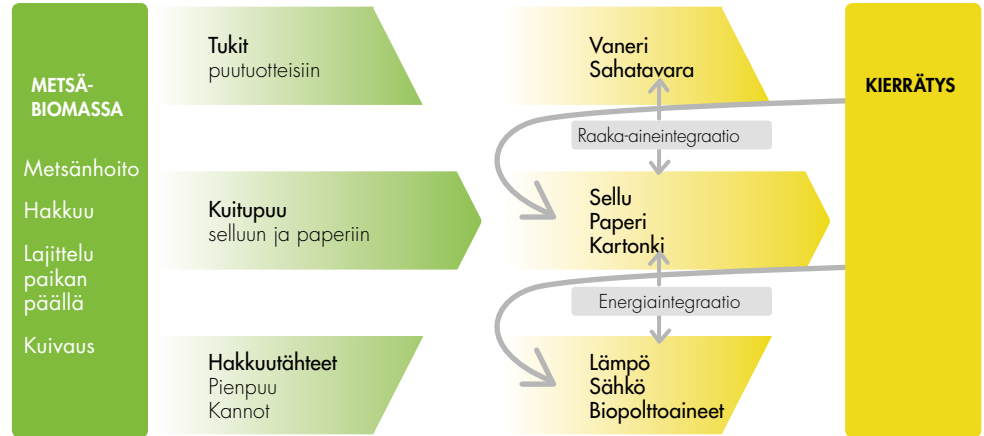
- Liiketoiminnan tulevaisuuden kilpailukykyyn varmistamiseksi aloitettiin Suomen-toimintojen merkittävät uudelleenjärjestelyt, joihin kuuluu investointi Savonlinnan vaneritehtaan laajenukseen

TUOTEUUDISTUSTEN EDISTÄMINEN JA UUSIEN LIIKETOIMINTOJEN KEHITTÄMINEN OMAN OSAAMISEN POHJALTA

- UPM ProFi puumuovikomposiitti lanseerattiin Keski-Euroopan markkinoilla ja tuotesovelluksia kehitettiin

BIOMASSAN ARVOKETJU

UPM:llä on biomassan arvoketjussa synergioita ja strategisia kasvumahdollisuuksia.

TALOUELLISET TAVOITTEET JA OSINKOPOLITIikka

UPM asettaa sisäiset taloudelliset tavoitteet jokaiselle liiketoiminta-alueelle ja koko konsernille. Taloudelliset tavoitteet painottavat kassavirran ja taloudellisen liikkumavaran merkitystä liiketoiminnan ohjauksessa.

Yhtiön pitkän aikavälin tavoitteena on yli kymmenen prosentin liikevoitto. Oman pääoman tuoton tulee ylittää vähintään viidellä prosenttiyksiköllä kymmenen vuo-

den riskittömän sijoituksen – esimerkiksi Suomen valtion euromääräisen obligaation – tuotto. Vuoden 2009 lopussa näin määritelty vähimmäistuotto oli 8,6 %.

Yhtiön tavoite on pitää velkaantumisasaste alle 90 prosentin. Velan lyhentämisen prioriteettia on nostettu, ja tavoitteena on täyttää pääomamarkkinoiden vaatimukset.

UPM jakaa osinkona vähintään kolmanneksen operatiivisilla investoinneilla

vähennetyistä liiketoiminnan nettokassavirrasta. Vakaan osingonmaksun varmistamiseksi nettokassavirta lasketaan kolmen vuoden keskiarvona. Jäljelle jäävä kassavirta käytetään kasvuinvestointeihin ja velan lyhentämiseen. Vuonna 2009 liiketoiminnan nettokassavirta oli 1 259 miljoonaa euroa ja operatiiviset investoinnit 148 miljoonaa euroa.

TALOUELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

		2009	2008	2007	2006	2005
Oman pääoman tuotto, %	Tavoite vähintään	8,6	8,7	9,4	9,0	8,2
Oman pääoman tuotto, %	Toteutunut	2,8	neg.	1,2	4,6	3,5
ilman kertaluonteisia eriä, %	Toteutunut	1,0	3,4	7,4	5,7	3,8
	Tavoite					
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	Yli 10 % liikevaihdosta	3,5	5,4	8,3	7,2	6,0
Velkaantumisaste, %	< 90	56	71	59	56	66
Osinko liiketoiminnan kassavirran perusteella, € ¹⁾	Tavoite vähintään > 1/3	0,45	0,40	-	-	-
Osinko per osake, € ²⁾		0,45	0,40	0,75	0,75	0,75
Osinko/tulos, %	2005–2007 > 1/3	136,4	neg.	468,8	115,4	150,0

1) Tavoitteet: vähintään kolmanneksen operatiivisilla investoinneilla vähennetyistä liiketoiminnan nettokassavirrasta (kolmen vuoden keskiarvo)

2) Vuosi 2009: hallituksen esitys

RISKIENHALLINTA

HERKKYYSANALYYSI

Myyntihintojen muutokset

Suurin UPM:n tulokseen vaikuttava tekijä on paperin myyntihinta. Toimitusmäärän yhtä suuren suhteellisen muutoksen vaikutus tulokseen on alle puolet myyntihinnan muutoksen vaikutuksesta.

Valuuttakurssit

Pitkäkestoiset valuuttakurssimuutokset vaikuttavat merkittävästi tulokseen.

Yhtiön noudattaman suojauspolitiikan mukaan arvioidusta 12 kuukauden tulevasta nettokassavirrasta suojataan keskimäärin 50 prosenttia.

Vuoden 2009 lopussa UPM:n arvioitu nettovaluuttavirta seuraaville 12 kuukaudelle oli 1,3 miljardia euroa. Yhdysvaltain dollarin osuus oli suurin, 0,5 miljardia euroa.

Muuttuvilla valuuttakursseilla voi olla

myös välillisiä vaikutuksia, kuten muutos suhteellisessa kilpailukyvyssä valuutta-alueiden välillä.

Kustannusrakenne

Yhtiön suurimmat kustannuserät ovat kuituraaka-ainekulut sekä henkilöstökulut. Myös tuotteiden maailmanlaajuinen jakelu on merkittävä kustannustekijä.

10 %:N HINNAN MUUTOKSEN VAIKUTUS VUODEN LIIKEVOITTOON

	miljoonaa euroa
Sanoma- ja aikakauslehtipaperit	340
Hieno- ja erikoispaperit	220
Tarramateriaalit	94
Väneri	29
Sahatavara	28
Kemiallinen sellu (nettovaikutus) *	-4

* Perustuu vuoden 2009 pro forma -liikevaihtoon

ULKOMAANVALUUTAN NETTOKASSAVIRTA

	miljoonaa euroa
USD	500
GBP	420
Muut, yhteensä	410

Arvio seuraavalle 12 kuukaudelle 31.12.2009

KUSTANNUKSET ILMAN POISTOJA

%	2009	2008
Omien tuotteiden jakelu	10	10
Kuitu	21	27
Energia	12	10
Täyteaineet, päällysteet ja kemikaalit	14	13
Muut muuttuvat kustannukset	15	13
Henkilöstökulut	18	17
Muut kiinteät kustannukset	10	10
Yhteensä	100	100

Kustannukset olivat vuonna 2009 yhteensä 6,8 miljardia euroa (2008: 8,4 miljardia)

UPM:n liiketoiminta on altis erilaisille riskeille, joilla voi olla haitallinen vaikutus yhtiön toimintaan. Vaikka alla oleva luettelo ei ole tyhjentävä, siinä esitetään joitakin riskejä ja niiden mahdollisia vaikutuksia sekä miten UPM pyrkii hallitsemaan kyseisiä riskejä.¹⁾

MAHDOLLISEN RISKIN KUVAUS	VAIKUTUS	HALLINTA
Strategiset riskit		
Rakenteelliset muutokset paperin kulutuksessa voivat johtaa paperin kysynnän laskuun ja sen seurauksena ylikapasiteettiin	Alhaisemmat käyttöasteet ja teollisuudenalan heikompi hinnoitteluvoima	Toiminnan kustannustehokkuuden varmistaminen myös alhaisilla käyttöasteilla Ennakoiva tuotevalikoiman hallinta
Puuraaka-ainetta ei ole riittävästi saatavilla tai se on liian kallista yhtiön tarpeisiin	Tuotannon tehokkuus heikkenee eikä joitakin tuotteita voida tuottaa kannattavasti	Metsänomistus ja pitkäaikaiset metsänhoito-sopimukset Puun tuonti muista lähteistä
Viive uuden Olkiluodon ydinvoimalaitoksen käynnistyksessä ja siitä seuraavat tulon menetykset ja kustannusylitykset	Merkittävä kustannusten ylitys	Kummankin osapuolen sopimusvelvoitteiden täyttämisen varmistaminen Kumpikin osapuoli on aloittanut välimiesmenettelyn
Mahdollisen yritysoston hankintakustannukset osoittautuvat korkeiksi ja/tai toimintojen strategisen sopivuuden ja integraation tavoitteita ei saavuteta	Sijoitetun pääoman tuotto ei kata pääomakustannuksia	Järjestelmällinen hankintaprosessi strategisen sopivuuden, oikean arvostuksen ja tehokkaan integraation takaamiseksi
Muutokset sääntelyssä, esimerkiksi EU:n ilmastopolitiikka ja uudet vaatimukset hiilidioksidipäästöille	Tuot puuraaka-aineen vaihtoehtoiselle käytölle luovat uutta kilpailua ja lisäävät kustannuksia	Selkeä viestintä sääntelyn vaikutuksista työllisyyteen ja lisäarvon luomiseen Investointi uusiin, lisäarvoa tuottaviin biomassan käyttömahdollisuuksiin
Operatiiviset riskit		
Tärkeiden tuotantopanosten, kuten kemikaalien tai täyteaineiden, hinta ja saatavuus	Kasvatavat raaka-ainekustannukset ja mahdolliset tuotantokatkokset alentaisivat kannattavuutta	Pitkäaikaiset hankintasopimukset ja turvautuminen vaihtoehtoihin toimittajiin
Kyky hankkia ja pitää palveluksessa ammattitaitoista henkilöstöä	Liiketoiminnan suunnittelun ja toteutuksen heikkeneminen vaikuttaa pitkän aikavälin kannattavuuteen	Osaamisen kehittäminen Kannustejärjestelmät
Rahoitusriskit		
Tärkeät kauppavälit, kuten Yhdysvaltain dollari, heikentyvät suhteessa euroon	Vahvempi euro heikentää viennin kannattavuutta ja houkuttelee kilpailevaa tuontia euroalueelle	Nettovaluuttavirran jatkuva suojaaminen Taseen suojaaminen
Maksukyvyttömyys tai asiakkaan konkurssi	Tulonmenetykset	Luottoriskien aktiivinen hallinta ja luottovakuutuksen käyttö
Vahinkoriskit		
Ympäristöriskit: vuoto, maahan valuminen tai räjähdys	Maineen vahingoittuminen, mahdolliset sanktiot Suorat kustannukset puhdistuksesta ja tuotantoyksikön mahdollisten vahinkojen korjaamisesta Tuotannon menetys	Kunnossapito, sisäinen valvonta ja raportointi Sertifioidut ympäristönhallintajärjestelmät (ISO 14001, EMAS)
Henkilöstölle tai omaisuudelle koitua fyysinen vahinko	Työntekijöille koitua vahinko ja maineen vahingoittuminen Omaisuusvahinko tai tuotannon menetys	Työterveys- ja turvallisuusjärjestelmät Ennalta ehkäisevä työ Havaitsemis- ja estojärjestelmät Hätätilanneohjeistus ja liiketoiminnan jatkuvuuteen liittyvä ohjeistus

¹⁾Yksityiskohtaisempi kuvaus riskeistä ja riskienhallinnasta on hallituksen toimintakertomuksessa sivulla 87.

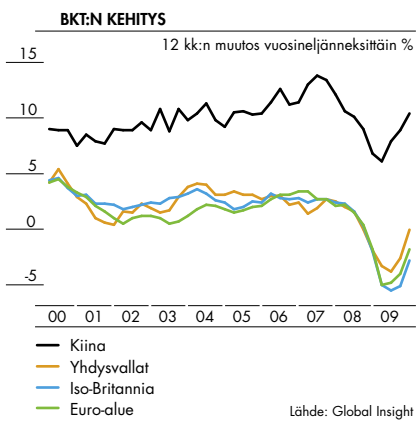
MARKKINATEKIJÄT

Maailmantalous koki vakavan taantumaa vuonna 2009. Elpymisen merkkejä oli näkyvässä vuoden loppua kohti, mutta kehitys Euroopassa on hidasta.

Maailmantalous

Vuoden 2009 alussa maailmantalous kärsi vakavasta taantumasta, joka saavutti pohjan vuoden puolivälissä. Vuoden 2008 rahoituskriisi levisi reaali-talouteen vuonna 2009, minkä seurauksena kysyntä, teollisuustuotanto ja investoinnit vähenivät. Ensimmäistä vuosipuoliskoa leimasivat heikentynyt kuluttajaluottamus, laskevat keskeiset talousindikaattorit, vähenevä vienti ja kasvava työttömyys.

Bruttokansantuotteen supistumista kehittyneissä talouksissa ja kasvun hidastumisen kehittyvillä markkinoilla kestänyt vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä talous alkoi antaa merkkejä tasapainottumisesta. Vakautumista tukivat kuluttajien luottamuksen palautuminen ja maailmankaupan elpyminen. Valtioiden elvytyspaketit ja -ohjelmat yksityisen kulutuksen rohkaisemiseksi vauhdittivat talouskehitystä. Vaikka maailmantalouden elpymisestä on merkkejä, näkymät pysyvät vaatimattomina etenkin Euroopassa.

Valuuttakurssit

Euro alkoi vahvistua Yhdysvaltojen dollariin nähden helmikuussa vuoden alun lyhyen heikkenemisen jälkeen. Kiina kiinnitti valuuttansa uudelleen Yhdysvaltojen dollariin, mikä korosti vahvistuvasta eurosta syntyvää haastetta. Myös Englannin punta, Venäjän rupla ja Ruotsin kruunu heikkenivät euroon nähden.

Vahva euro heikensi euroalueen teollisuuden kilpailukykyä. Vahvan euron ja vaatimattomien kasvunäkymien yhdistelmä Euroopan markkinoilla teki euroalueen yritysten toimintaympäristöstä haasteellisen.

Investoinnit

Maailmanlaajuisella rahoitus- ja talouskriisillä sekä suurella epävarmuudella sen kehittymisestä lyhyellä aikavälillä oli voimakas negatiivinen vaikutus investointisuunnitelmiin. Yritykset vähensivät investointejaan merkittävästi. Rahoituksen saatavuus kiristyi keskuspankkien maksuvalmiustuesta ja historiallisen alhaisista nimelliskoroista huolimatta. Pitkäaikaisen rahoituksen niukkuuden lisäksi investointihalukkuutta vähensi suuri käytämätön tuotantokapasiteetti.

Rahoituksen saatavuus vakautui vuoden loppua kohti, mutta kysyntänäkymät eivät vielä rohkaise aggressiivisiin investointisuunnitelmiin.

Mainonta

Vuonna 2008 alkanut mainonnan lasku jatkui ja sukelsi pohjalukemiin maailmanlaajuisessa taloustaantumassa. Vuoden 2009 taantumassa mainonta supistui nopeammin kuin koskaan aikaisemmin. Myös mai-

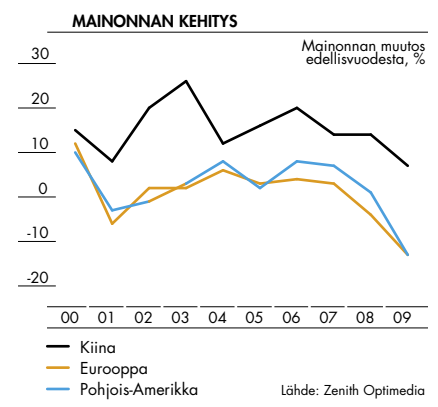
nonnan siirtyminen mediasta toiseen jatkui. Internet valtasi edelleen osuutta perinteiseltä medialta ja saavutti 12 % osuuden mainonnan kokonaisarvosta.

Euroopassa mainonnan kokonaisarvo laski yli 10 % vuonna 2009, kun painettu media supistui noin 15 %. Vaikka painettu mainonta menetti jonkin verran osuuttaan, se säilytti asemansa suurimpana mediana Euroopassa ja toiseksi suurimpana mediana television jälkeen maailmanlaajuisesti.

Mainonnan supistumisen lisäksi erityisesti Yhdysvaltojen sanomalehdet kärsivät pienentyneistä levikeistä.

Suoramainonta säilytti asemansa paremmin kuin mainonta kokonaisuudessaan ja väheni 4 % edellisestä vuodesta. Suoramainonnan kehitystä tukivat kustannustehokkuus ja muuta mainontaa paremmat kohdentamismahdollisuudet.

Vuoden 2009 mainonnan jyrkän pudotuksen jälkeen näkymät ovat parantuneet kuluttajien ja yritysten kasvavan luottamuksen myötä.

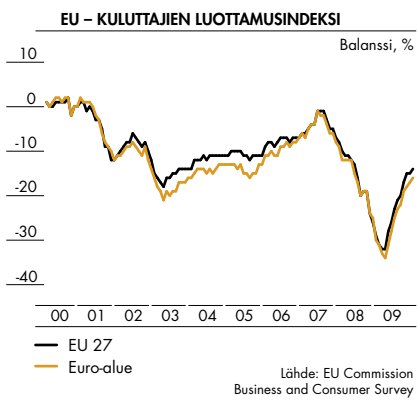

Yksityinen kulutus ja vähittäiskauppa

Vuoden 2009 alussa kuluttajien ilmaisema pessimismi oli ennennäkemätön useimmilla markkina-alueilla. Kun kuluttajat reagoivat talouden taantumiseen sekä työllisyyden ja tulokehityksen heikkenemiseen, luottamus laski historiallisen alhaiselle tasolle sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Vaikka kuluttajien luottamus on asteittain parantunut huhtikuusta alkaen, se on pysynyt edelleen vaatimattomana.

Kasvavan epävarmuuden aikoina kuluttajat ostavat lähinnä välttämättömyshyödykkeitä ja hintatietoisuus lisääntyy. Kun ruoan ja muiden välttämättömien hyödykkeiden ostot pysyivät vakaalla tasolla, kestokulutustavaroiden kysyntä huonekaluista autoihin väheni. Kysyntä näytti siirtyneen kohti halpamyymälöitä merkkituotteiden kustannuksella. Kulutusmallien muutoksilla on vaikutusta pakkausmateriaalin kysyntään ja materiaalivalintoihin sekä vähittäiskaupparektorin mainontaan.

Kiinassa yksityisen kulutuksen ja vähittäiskaupan myynnin kasvu pysyi korkealla tasolla. Pohjois-Amerikassa, ja jossakin määrin myös Euroopassa, kasvun elpyminen alkoi vuoden 2009 loppupuolella. Taantumaa edeltävän tason saavuttaminen kestää kypsillä markkinoilla kuitenkin todennäköisesti vuosia.

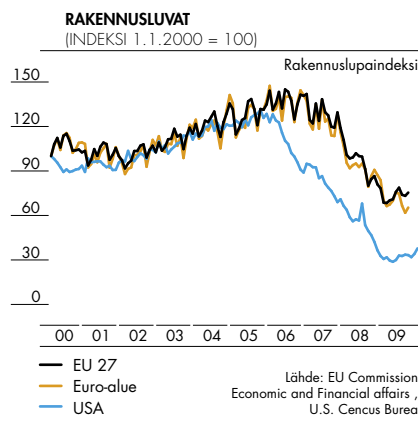

vuoden 2009 alussa Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa.

Euroopassa rakennustuotanto väheni vuonna 2009 huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna. Vaikka talous näytti saavuttavan aallonpohjansa vuoden 2009 keskivaiheilla, rakennustuotannon lasku jatkui. Julkinen rakentaminen, jota tuettiin maakohtaisilla elvytyspaketeilla, oli ainoa sektori, joka pysyi suhteellisen vakaana Euroopassa.

Olosuhteiden paranemisesta oli havaittavissa merkkejä monilla markkinoilla. Niiden myötä rakentamisen luottamusindikaattori alkoi parantua vuoden 2009 jälkipuoliskolla, vaikka se pysyi edelleenkin hyvin alhaisella tasolla.

Rakennustoiminnan vähäisyys vuonna 2009 vaikuttaa rakennusmateriaalimarkkinoihin mukaan lukien puupohjaiset materiaalit. Länsi-Euroopassa rakennuskannan vanheneminen ja rakentamisen painottuminen kestävään rakentamiseen, mukaan lukien resurssien tehokas käyttö ja energiatehokkuus, vaikuttavat edelleen keskeisesti rakennusteollisuuden kehitykseen.

Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet

Vuoden 2009 taantumun seurauksena kaikkien tärkeimpien tuotantohyödykkeiden ja raaka-aineiden, kuidun, kemikaalien, öljyn, kaasun ja sähkön hinnat laskivat. Hyödykkeiden hinnat alkoivat kohota talouden orastavasti elpymässä.

Puukauppa oli Suomessa poikkeuksellisen alhaisella tasolla vuonna 2009. Tukki-puun osalta puukauppa oli noin 30 % pienempi kuin vuonna 2008. Suomessa keskimääräiset markkinahinnat putosivat vuosien 2007-2008 huipputasosta.

Puun tuonti Venäjältä väheni kalliiden tuontihintojen takia. Joulukuussa Venäjä päätti säilyttää vuoden 2010 tuontitullitason ennallaan 15 euna kuutiometriä kohti.

Kierrätyskuidun määrä väheni Euroopassa vuonna 2009 edellisvuodesta. Taantumun aiheuttama kulutuksessa olevien paperituotteiden myynnin väheneminen vaikutti voimakkaasti keräyspaperin saatavuuteen ja kysyntään. Kierrätyskuidun hinnat olivat alimmillaan vuoden 2009 puolivälissä.

Ilmastopoliittika

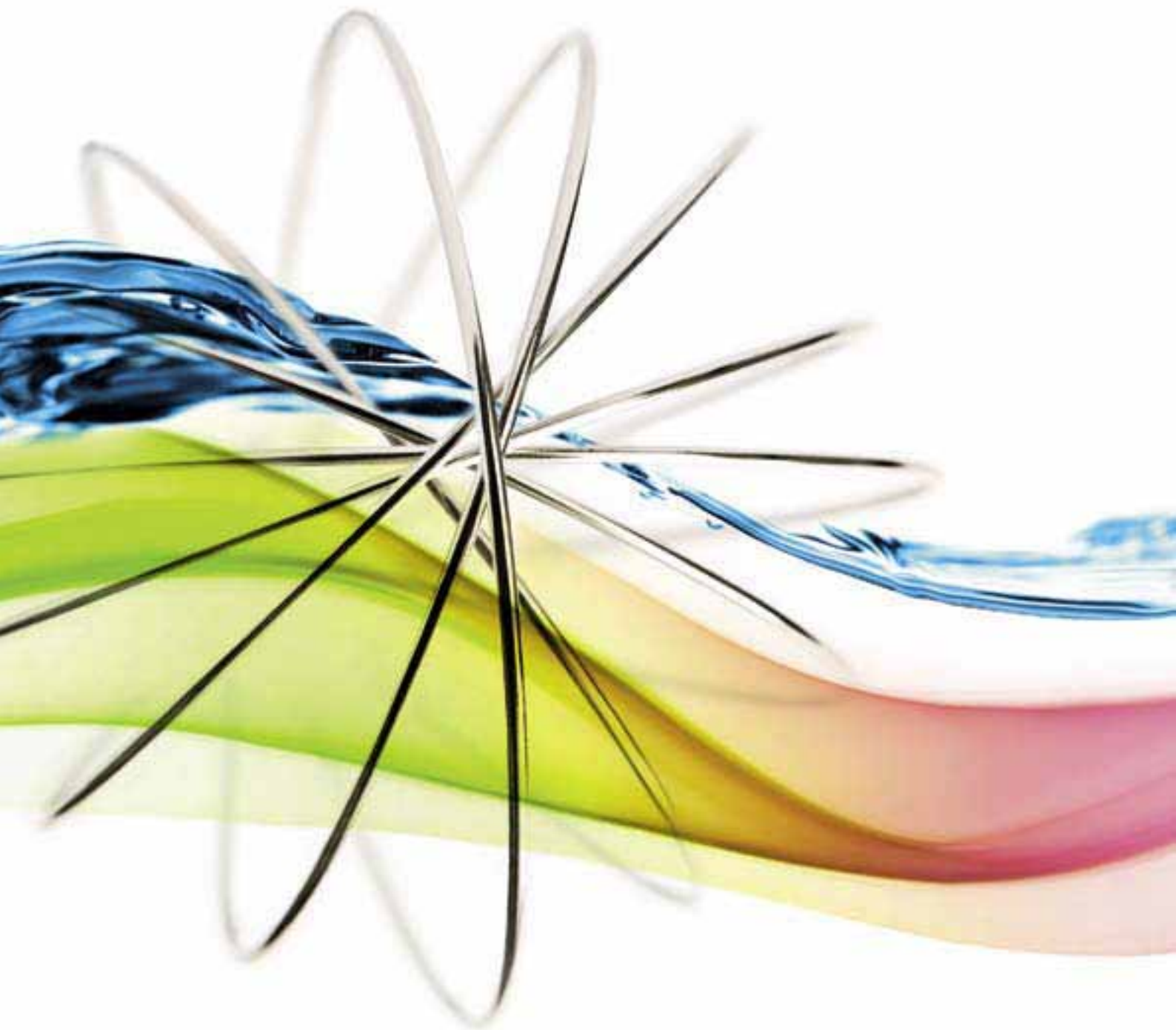
Joulukuussa 2008 Euroopan unioni pääsi sopimukseen kunnianhimoisesta tavoitteesta, jossa EU:n kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää vähintään 20 %, energiatehokkuutta parantaa 20 % ja uusiutuvan energian osuutta kasvattaa 20 %:iin vuoteen 2020 mennessä.

Epävarmuus ilmastopoliitikoista ja niiden toteuttamisesta säilyi koko vuoden 2009 ajan. Esimerkiksi Suomi on sitoutunut erittäin kunnianhimoisiin tavoitteisiin uusiutuvan energian käytön lisäämisessä, mutta suunnitellut keinoista näiden tavoitteiden saavuttamiseksi esitetään EU:n komissiolle aikaisintaan kesällä 2010. Euroopassa on syntymässä lisää tuettuja hankkeita uusiutuvan energian tuotannon lisäämiseksi. Puupohjaisen sähkön- ja lämmöntuotannon tuleva rooli ja edistämistoimenpiteet eivät ole selkeitä. Mahdollinen uusi, tuettu kilpailu puuraaka-aineesta energiantuotannossa aiheuttaa huolta puuraaka-aineen saatavuudesta korkeamman lisäarvon tuotteiden valmistamiseksi tulevaisuudessa.

YK:n ilmastohuippukokous Kööpenhaminassa joulukuussa 2009 ei päässyt sopuun sitovasta kansainvälisestä ilmastopoliitikkasta.

Rakentaminen

Rakennuslupien ja uusien asuinrakennuskohteiden aloitukset olivat alhaisimmillaan

LIIKETOIMINTA-ALUEET

UPM koostuu kuudesta itsenäisestä liiketoiminta-alueesta: Energia, Sellu, Metsä ja sahat, Paperi, Tarrat sekä Vaneri. Liiketoimintoja yhdistää yksi yhteinen toiminta-ajatus: luoda lisäarvoa uusiutuvista ja kierrätettävistä raaka-aineista yhdistämällä niissä osaamistamme ja teknologiaa.

ENERGIA

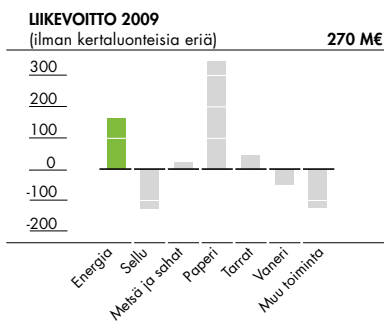
UPM jatkoi energialiiketoiminnan kehittämistä markkinalähtöisesti.

ENERGIA

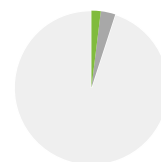
- Monipuolinen, kustannuskilpailukyinen ja vähäpäästöinen energiaportfolio
- Toiminta keskittynyt Pohjois- ja Keski-Euroopan sähkö- ja polttoainemarkkinoille
- Energialiiketoiminnan sähköntuotantokapasiteetti on 1 820 MW ja UPM:n yhteensä 2 998 MW

AVAINLUVUT

Energia	2009	2008	2007
Liikevaihto, M€	472	478	379
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	162	175	95
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	870	951	994
ROCE ilman kertaluonteisia eriä, %	18,6	18,4	9,6
Henkilöstö 31.12.	92	39	26
Sähkön toimitukset, GWh	8 865	10 167	10 349

ENERGIA, LIIVEVAIHTO 2009 472 M€

- energia 2 % konsernista, ulkoinen liikevaihto
- energia 3 % konsernista, sisäinen liikevaihto

ENERGIA, SIOJITETTU PÄÄOMA 2009 870 M€

- energia 8 % konsernista

Liiketoiminnan kuvaus

UPM on merkittävä vähäpäästöisen energian tuottaja. Energialiiketoiminta-alue hallinnoi ja kehittää UPM:n sellu- ja paperitehtaiden ulkopuolisia energiantuotantolaitoksia. Liiketoiminta-alue hankkii sähköä konsernille ja toimii Pohjois- ja Keski-Euroopan sähkömarkkinoilla. Se myös vastaa UPM:n sähkönjakelusta Suomessa.

UPM:llä on vahva asiantuntemus uusiutuvan energian tuotannosta ja energian tehokkaasta käytöstä. Lisäksi UPM on kokenut toimija polttoaineiden, sähkön ja päästöoikeuksien markkinoilla. Vuonna 2009 energialiiketoiminta-alueen Euroopan trading-toiminta keskitettiin.

Energialiiketoiminta-alueen sähköntuotannon kokonaiskapasiteetti on noin 1 820 MW. Luku sisältää yhtiön osuudet vesi-, ydin- ja lämpövoimasta osakkuusyhtiöissä Pohjolan Voima Oy:ssä (PVO) sekä osuudet vesivoimasta Kemijoki Oy:ssä ja UPM:n omat vesivoimalaitokset. PVO ja Kemijoki Oy tuottavat sähköä osakkeen-

omistajiensa käyttöön omakustannushintaan.

UPM:n omistusosuus Suomen toiseksi suurimmasta energiantuottajasta PVO:sta on 43,07 %. PVO tuottaa osakkailleen sähköä omakustannushintaan vuosittain noin 15 000 GWh. UPM:n osuus PVO:n sähköntuotannosta kattaa noin 40 % konsernin koko sähkön hankinnasta.

Pohjolan Voima Oy on 58,28 %:n osuudellaan enemmistöosakas Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO). TVO on ydinvoimantuottaja, joka operoi kahta kokonaiskapasiteetiltaan 977 MW:n reaktoria ja rakentaa parhaillaan kolmatta reaktoria (OL 3) Olkiluotoon. PVO omistaa myös 25,08 % suomalaisesta kantaverkkoyhtiö Fingridistä, joka vastaa Suomen kantaverkosta.

UPM omistaa 19 % Kemijoki Oy:n vesivoimaosakkeista (1 078 MW).

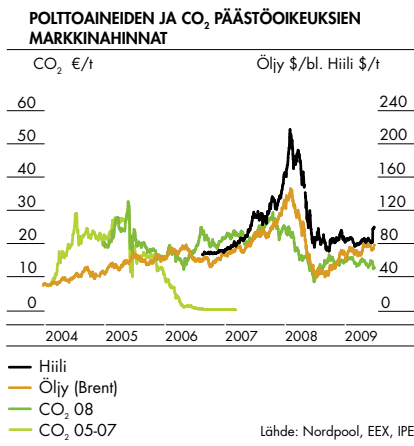
UPM:n paperiliiketoimintaryhmä on energialiiketoiminta-alueen suurin asiakas. Energialiiketoiminta-alueen liikevaihdon osuus konsernin ulkoisesta liikevaihdosta

oli 2 %. UPM myy sähköä pohjoismaisille sähkön tukkumarkkinoille.

UPM:n oman sähköntuotannon kokonaiskapasiteetti on 2 998 MW. Luku sisältää paperiliiketoimintaryhmän paperitehtaiden yhteydessä toimivat lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitokset sekä sellutehtaiden talteenottolaitokset. UPM:n oma sähköntuotanto kattaa yhteensä noin 85 % yhtiön kokonaissähkönkulutuksesta. UPM on nettomyyjä Suomen sähkömarkkinoilla.

Markkinakatsaus ja liiketoiminnan tulos

Vuonna 2009 keskimääräinen sähkön spot-hinta laski pohjoismaisessa sähköpörssissä 22 % 35,0 euroon/MWh (44,7/MWh). Sähkön kulutus Pohjoismaissa laski lähes 5 % pääasiassa teollisen toiminnan hiljentyminen takia. Vuoden 2009 lopussa Pohjoismaisen sähköpörssin noteeraama sähkön termiinihintavuodeksi eteenpäin oli 42,5 euroa/MWh eli 12 % korkeampi kuin

SÄHKÖNTUOTANTOKAPASITEETTI OMISTA VOIMALAITOKSISTA JA OSAKEOMISTUKSET

	Nimelliskapasiteetti, MW
Oma vesivoima	175
Vesivoima (osakkuudet)	498
Ydinvoima (osakkuudet)	554
Lämpövoima (osakkuudet)	593
Energialiiketoiminta-alue yhteensä	1 820
Lämmön ja sähkön yhteistuotanto (paperiliiketoiminta-alue)	1 178
UPM yhteensä	2 998

vuoden 2008 lopussa (37,9/MWh). Supistunut teollisuustuotanto vaikutti myös UPM:n sisäisen myynnin osuuteen, kun paperiliiketoimintaryhmän sähkönkulutus väheni edellisvuodesta. Vähäpäästöistä sähköä pystyttiin siten myymään entistä enemmän markkinoille.

Pohjoismaiden vesivarannot olivat alle pitkän ajan keskiarvon koko vuoden 2009. Hiilidioksidin EUA-päästöoikeuksien keskihinta oli 13,8 euroa/t, lähes 41 % vähemmän kuin edellisvuonna. Öljyn ja hiilen markkinahinnat laskivat huomattavasti vuoden 2008 jälkipuoliskolla. Vuonna 2009 hiilen markkinahinta pysyi melko vakaana. Öljyn markkinahinnat nousivat noin 46 dollarista noin 78 dollariin tynnyriltä.

UPM:n energialiiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2009 oli 472 (478) miljoonaa euroa, josta 135 (137) miljoonaa oli ulkoista myyntiä. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski 162 (175) miljoonaan euroon. Sähkön keskimyyntihinta nousi 17 % edellisestä vuodesta pitkän aikavälin mark-

kinaperusteisen hinnoittelun seurauksena.

Liiketoiminnan kehitys

UPM kehittää energialiiketoiminta-aluetta markkinalähtöisenä kasvuliiketoimintana. UPM:n tavoitteena on tulla merkittäväksi toimijaksi hiilidioksidipäästöttömän energian markkinoilla laajentamalla liiketoimintaa ja hyödyntämällä kustannuskilpailukyisiä energialähteitä.

Energialiiketoiminta-alueen suurin meneillään oleva kehityshanke on TVO:n uuden 1 630 MW:n ydinvoimalan (OL 3) rakentaminen Olkiluotoon. Uuden reaktorin arvioitu käyttöönotto on vuonna 2012. Uusi reaktori kaksinkertaistaa UPM:n ydinenergian tuotannon 1 033 MW:iin. PVO:n kautta UPM:illä on 479 MW:n eli noin 29 %:n osuus uuden laitoksen tehosta.

Joulukuussa 2009 UPM lisäsi omistustaan PVO:ssa 1,2 %, kun se hankki Botnialta osakkeet osana Botnian omistuksen uudelleenjärjestelyä 66 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2008 TVO jätti valtioneuvos-

tolle periaatepäätöshakemuksen neljännen ydinvoimalayksikön rakentamisesta Olkiluotoon. Hankkeella on tukenaan laaja suomalainen omistajapohja, joka koostuu teollisista energiankäyttäjistä sekä alueellisista ja paikallisista energialaitoksista. Valtioneuvostolta odotetaan periaatepäätöstä vuoden 2010 aikana.

Ydinvoimahankkeiden lisäksi UPM tutkii aktiivisesti mahdollisuuksia rakentaa hiilidioksidipäästöttömää energiantuotantoa.

Biopolttoaineissa on useita hankkeita, joissa kehitetään parhaillaan teknologioita ja liiketoimintamalleja. Hankkeet tukevat UPM:n pitkän ajan tavoitetta kehittyä merkittäväksi toimijaksi toisen sukupolven biopolttoaineiden tuotannossa.

UPM:N ENERGIATASE

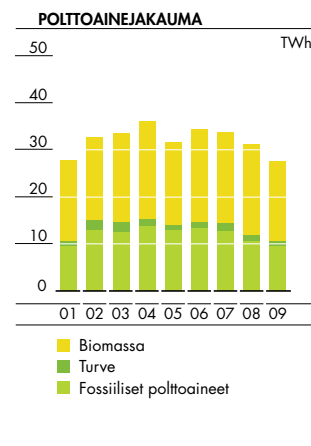
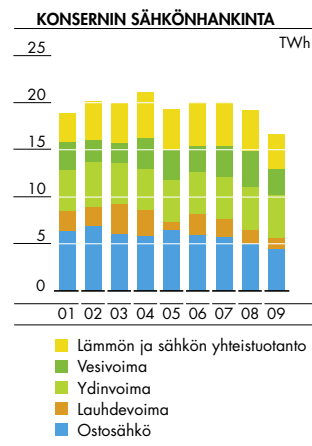
UPM:n energiaportfolio on monipuolinen ja kustannuskilpailukyinen, ja se koostuu pääasiassa vesivoimasta, ydinvoimasta sekä paperitehtaiden biomassaa käyttävistä lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksista (CHP). Biomassapohjaisten polttoaineiden tehokas ja laajamittainen käyttö on olennainen osa konsernin energiastategiaa sekä taloudellisista että ympäristösyistä.

UPM:n sähkönkulutus oli yhteensä 13,2 (16,7) TWh vuonna 2009. Yhtiö tuotti 12,1 (14,2) TWh sähköä omissa ja osittain omistamissaan voimalaitoksissa.

UPM:n sähköomavaraisuus on 92 % (85 %). Yhtiö on Suomessa sähkön nettomyyjä ja ostaa sähköä Suomen ulkopuolisilla markkinoilla. Vuonna 2009 UPM:n sähkön yhteenlaskettu nettohankintamäärä oli 1,1 (2,5) TWh.

UPM:n hankkimien polttoaineiden, ostolämmön sekä hiertämöiden tuottaman lämpöenergian yhteismäärä oli 29,3 (33,3) TWh.

Vähäpäästöiset energialähteet hallitsevat UPM:n energiaportfoliota. Vuonna 2009 UPM:n sähköntuotannossa arvioitiin syntyvän hiilidioksidipäästöjä yhteensä 124 g CO₂/kWh (107).

SÄHKÖN HANKINTA JA KÄYTTÖ

TWh	2009	2008
Hankinta		
Vesivoimaosuudet	2,8	3,9
CHP-yhteistuotanto	3,7	4,3
Ydinvoimaosuudet	4,5	4,5
Lämpövoimaosuudet	1,1	1,5
Ostosähkö	4,5	5,0
Yhteensä	16,6	19,2

TWh	2009	2008
Kulutus		
Tehtaat Suomessa	7,6	10,3
Tehtaat Suomen ulkopuolella	5,6	6,4
Myynti	3,4	2,5
Yhteensä	16,6	19,2

LÄMPÖENERGIAN LÄHTEET

TWh	2009	2008
Mustalipeä	9,4	11,1
Kuori ja muut biopolttoaineet	7,7	8,0
Hiertämöiden lämmön talteenotto	1,5	2,1
Turve	0,9	1,3
Ostolämpö	0,2	0,3
Maakaasu	6,3	7,1
Öljy	0,3	0,3
Kivihili	3,0	3,1
Yhteensä	29,3	33,3

- Yli miljardin euron investoinnit uusiutuvaan energiaan viimeisen 10 vuoden aikana
- 70 % UPM:n sähköntuotantokapasiteetista on hiilidioksidipäästöistä

UPM INVESTOI PUHTAASEEN ENERGIAAN

UPM on investoinut vuodesta 2000 lähtien yli miljardi euroa uusiutuvan energian tuotantoon, pääasiassa biomassapohjaiseen lämmön ja sähkön yhteistuotantoon. Lisäksi UPM investoi parhaillaan hiilidioksidipäästöttömään ydinvoimaan Suomessa TVO-omistuksensa (Teollisuuden Voima Oyj) kautta. Investointien myötä UPM:n ilmastoystävällisen sähkön tuotantokapasiteetti on kasvanut yli 300 megawatilla (sähköä) vuodesta 2000. Tuotantokapasiteetti kasvaa vielä lähes 500 megawatilla lähivuosien aikana, kun TVO:n kolmas ydinreaktori Olkiluodossa käynnistyy.

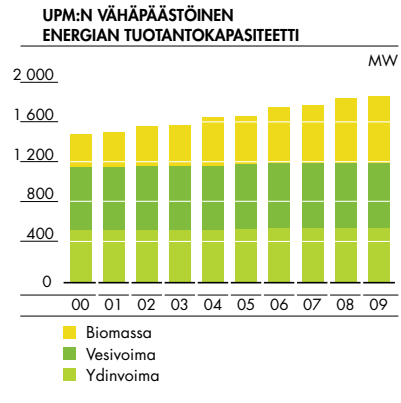
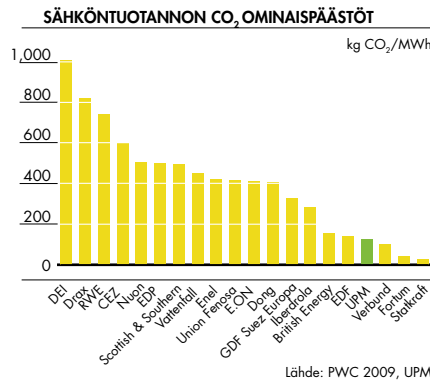
UPM:n energiaportfolio koostuu pääasiassa hiilidioksidineutraaleista energianlähteistä. Tämä on erityisesti nähtävissä UPM:n tehdasvoimalaitosten polttoainejakaumassa – Suomessa 79 % ja maailmanlaajuisesti 63 % UPM:n käyttämistä polttoaineista on biomassapohjaisia, joten ne eivät kiihdytä ilmastonmuutosta.

Uusin investointi valmistui toukokuussa 2009, kun lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitos käynnistettiin Caledonian paperitehtaalla Irossa-Britanniassa. Uusi biovoimalaitos korvasi vanhan, fossiilisia polttoaineita käyttäneen laitoksen, minkä tuloksena tehtaan hiilidioksidipäästöt vähenevät 75 000 tonnilla vuodessa.

Suomessa Pohjolan Voima ja Lappeenrannan Energia ovat rakentaneet lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksen Kaukaan paperitehtaalte Lappeenrantaan. Voimalaitoksen koekäyttö alkoi joulukuussa.

Vuodesta 1990 UPM:n hiilidioksidipäästöt tuotettua paperitonta kohti ovat vähentyneet 40 % uusiutuvaan energiaan suunnattujen investointien ja energiatehokkuuden parannusten ansiosta.

> lisätietoja www.upm-kymmene.fi

- Energiapuu muuntuu biopolttoaineiksi
- UPM kehittää uutta liiketoimintaa toisen sukupolven biodieselin, bioetanolin ja bioöljyn valmistuksesta

BIOPOLTTOAINEET

UPM:llä on laaja kokemus metsäbiomassan muuntamisesta energiaksi, ja yhtiö on kehittänyt lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitosten tuotantoteknologiaa. UPM aikoo tulla merkittäväksi uusiutuvien toisen sukupolven biopolttoaineiden tuottajaksi Euroopassa. Biopolttoaineet ovat UPM:ssä kehitys- ja pilotointivaiheessa.

Kestävän kehityksen mukainen liiketoiminta on ollut yksi pääkriteeri biopolttoaineliiketoiminnan kehittämisessä. UPM:n biopolttoaineiden tuotanto ei perustu ruoantuotantoon soveltuviin raaka-aineisiin. UPM:n biojalostamossa liikenteeseen suunniteltujen toisen sukupolven biodieselin päästöt koko arvoketjussa ovat 85 % pienemmät fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna. UPM:n suunnitelma tuottaa biopolttoaineita uusiutuvasta raaka-aineesta vaikuttaa osaltaan Euroopan unionin pitkän aikavälin ilmasto- ja energiapolitiittisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Toisen sukupolven biodieselin tuotannossa käytetään raaka-aineena pääasiassa energiapuuta: hakkuutähteitä, haketta, kantoja ja kuorta.

Biojalostamon sijoittaminen UPM:n sellu- tai paperitehtaan yhteyteen parantaisi yhtiön kykyä hyödyntää puuraaka-ainetta tehokkaasti ja minimoisi tarvittavat pääomainvestoinnit. Energiaintegratio tarjoaisi lisäetuja.

Teknologioiden kehitys jatkuu

Biopolttoaineliiketoiminnassa kehitetään parhaillaan teknologioita ja liiketoimintamalleja useissa hankkeissa. UPM kehittää toisen sukupolven biodieselin, bioetanolin ja bioöljyn tuotantokonsepteja. Toisen sukupolven **biodieseliä** voidaan käyttää mineraaliöljypohjaisen dieselin sijasta, ja se sopii hyvin nykyiseen dieselmoottoriteknikkaan ja polttoaineiden jakeluverkostoon. Bioetanolia voidaan käyttää seoskomponenttina bensiniissä, kun taas bioöljyä voidaan käyttää polttoöljyn tapaan lämmityksessä ja sähkön tuotannossa.

UPM on kehittänyt yhteistyössä Andritz/Carbonan kanssa energiapuusta tuotetun biopolttoaineen valmistuksessa tarvittavaa kaasutusteknologiaa. Alkuperäinen Yhdysvalloissa toteutettu testausohjelma on saatu päätökseen suunnitelman mukaisesti. Teknisen konseptin viimeistely jatkuu vuonna 2010.

Toisen sukupolven biopolttoaineita valmistavan biojalostamon ympäristövaikutusten arviointi saatiin päätökseen Kuusankoskella ja Raumalla. Joulukuussa UPM ilmoitti aloittavansa vastaavan arvioinnin Stracelin paperitehtaalalla Ranskassa.

UPM kehittää myös uutta **bioetanolin** ja bioenergian tuotantokonseptia, jossa ensimmäistä kertaa hyödynnetään kaupan ja teol-

lisuuden jätteitä. Konseptia on testattu yhteistyössä Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) ja Pöyryn kanssa.

Lisäksi UPM, Metso ja Fortum ovat yhdessä VTT:n kanssa kehittäneet uuden konseptin energiapuupohjaisen **bioöljyn** tuottamiseen korvaamaan fossiilisia polttoaineita lämmön ja sähkön tuotannossa. Bioöljyn tuotanto integroitaisiin UPM:n omiin biomassapohjaisia polttoaineita käyttäviin voimalaitoksiin. Yhdistetyssä bioöljyn ja uusiutuvan energian tuotannossa käytettävä teknologia on patentoitu.

Biopolttoaineilla on jo 30 miljardin euron maailmanlaajuiset markkinat, joiden odotetaan kasvavan vuosittain 10–15 % ainakin seuraavan kymmenen vuoden ajan. UPM pyrkii näille lupaaville markkinoille laadukkailla tuotteilla, jotka valmistetaan ruoantuotantoon kelpaamattomista lähteistä siten, että tuotteiden hiilijalanjälki on minimaalinen. Investoinnit toisen sukupolven biopolttoaineita tuottaviin kaupallisen mittakaavan laitoksiin riippuvat suuressa määrin EU:n ja kansallisen tason investointituista, valmisteverohelputuksista ja säädöksistä.

UPM:N TOISEN SUKUPOLVEN BODIESELIN TUOTANTOKONSEPTTI:

Biomassan käsittely

Biomassakuivuri

Kaasutin

Kaasun puhdistus

Kaasun nesteytys

Jälkikäsittely

Liikenteen polttoaine

SELLU

- Kustannustehokas kemiallisen sellun tuottaja
- 3 nykyaikaista sellutehdasta Suomessa, 1 sellutehdas Uruguayssa
- Sellun tuotantokapasiteetti on 3,2 miljoonaa tonnia vuodessa

SELLU

Fray Bentosin sellutehtaan hankinnan jälkeen UPM on yksi pohjoisen ja eteläisen pallonpuoliskon kilpailukykyisimmistä selluntoimittajista.

AVAINLUVUT

Sellu	2009	2008	2007
Liikevaihto, M€	653	944	808
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	-127	148	188
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	1 668	1 674	1 423
ROCE ilman kertaluonteisia eriä, %	-7,6	8,8	13,2
Henkilöstö 31.12.	1 516	1 159	1 186
Sellun toimitukset, 1,000 t	1 759	1 982	1 927

SELLUN TUOTANTOKAPASITEETTI

1,000 t/v	Tammikuu 2010
Fray Bentos	1 100
Kaukas	740
Pietarsaari	790
Kymi	540
Tuotantokapasiteetti, yhteensä	3 170
17%:n osuus Botnian kapasiteetista	400
UPM yhteensä	3 570

Liiketoiminnan kuvaus

Selluliiketoiminta-alue muodostuu kemiallisen sellun tuotantolaitoksista Suomessa ja Uruguayssa. Tuotevalikoima ulottuu pohjoisten metsien havu- ja lehtipuusellusta eteläisen pallonpuoliskon puuviljelmien eukalyptuksesta valmistettuun selluun. Suomessa UPM:n kolmen uudenaikaisen ja ekotehokkaan sellutehtaan tuotantokapasiteetti on 2,1 miljoonaa tonnia. Fray Bentosin sellutehtaan tuotantokapasiteetti Uruguayssa on 1,1 miljoonaa tonnia eukalyptussellua. Lisäksi UPM:n 17 %:n osuus Oy Metsä-Botnia Ab:n sellukapasiteetista oikeuttaa 0,4 miljoonaa tonniin sellua, mikä nostaa sellun kokonaismäärän 3,6 miljoonaa tonniin vuodessa.

Fray Bentosin sellutehtaan hankkiminen lisäsi UPM:n omaa sellukapasiteettia 53 %. Plantaasiviljelyn sellun osuus on nyt noin 35 % UPM:n selluntuotannon kokonaiskapasiteetista. UPM:n oma eukalyptuksen viljelyyn erikoistunut yhtiö Forestal Orien-

tal on kiinteä osa Fray Bentosin sellutehtaan toimintaa ja sisältyy selluliiketoiminta-alueeseen.

Fray Bentosin tehdas on sisällytetty Selluliiketoiminta-alueeseen joulukuusta 2009 alkaen. Vastaavasti Oy Metsä-Botnia Ab ei enää ole UPM:n osakkuusyhtiö, eikä sitä näin ollen raportoida osana Selluliiketoiminta-aluetta.

Kaikilla UPM:n sellutehtailla on suuri tuotantokapasiteetti ja alhaiset kiinteät kustannukset selluonnia kohti. Keskimääräinen sellutehtaan tuotantokapasiteetti on 800 000 tonnia vuodessa. Tämän ansiosta UPM:n sellutehdasportfolio on yksi maailman kilpailukykyisimmistä.

UPM ostaa ja myy sellua selluvalikoiman optimoimiseksi. Samalla kun UPM vahvistaa aktiivisesti läsnäoloaan sellu-markkinoilla, se myös optimoi sellun hankintaansa logistiikkakustannusten ja toimitusvarmuuden suhteen.

Hankinta painottuu muutamaa tärke-

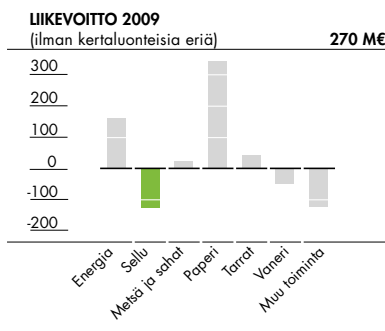
ään pitkäaikaiseen toimittajaan. Loka-kuussa UPM irtisanoi sellunhankintasopimuksensa APRILin kanssa.

Markkinakatsaus ja liiketoiminnan tulos

Kemiallisen markkinasellun vuotuiset toimitukset kasvoivat globaalisti lähes 2 % edellisvuodesta. Vuoden 2009 ensimmäisellä puoliskolla sellun toimitukset maailmanlaajuisilla kemiallisen sellun markkinoilla vähenivät edellisvuodesta mutta lähtivät uudelleen kasvuun toisella vuosipuoliskolla Kiinan vahvan kysynnän ansiosta. Tuonti Kiinaan kasvoi 2 805 miljoonalla tonnilla 11 295 miljoonaa tonniin, mikä on noin 23 % maailmanmarkkinoiden sel-lutoimituksista.

Kemiallisen sellun markkinahinnat las- kivat vuoden 2009 ensimmäisellä puoliskolla, mutta alkoivat nousta toisen vuosineljänneksen jälkeen.

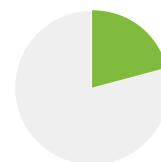
Havusellun keskimääräinen markkina-

SELLU 2009 **653 M€**

- sellu 1 % konsernista, ulkoinen liikevaihto
- sellu 6 % konsernista, sisäinen liikevaihto

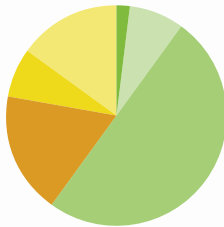
SELLU, SIOJITETTU PÄÄOMA 2009 **1 668 M€**

- sellu 21 % konsernista

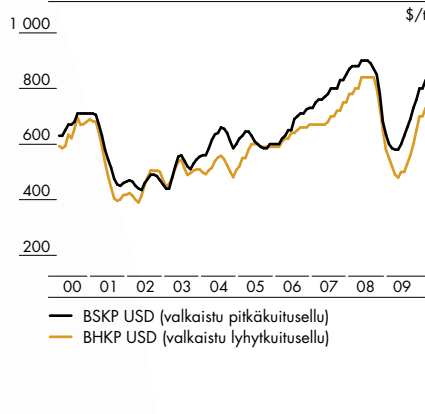

SELLUN LOPPUKÄYTTÖ

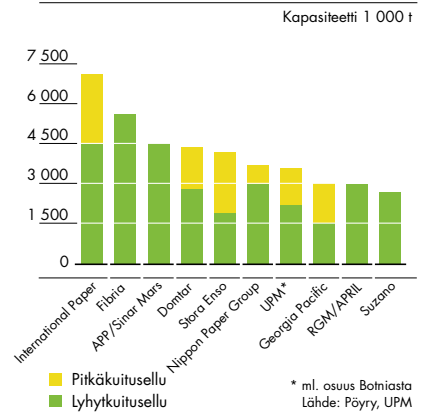
- Sanomalehdet
- Aikakauslehdet
- Hienopaperit
- Pehmopaperit
- Aaltopahvi
- Karttonki

KEMIALISEN SELLUN MARKKINAHINNAT

MAAILMAN SUURIMMAT VALKAISTUN KEMIALISEN SELLUN TOIMITTAJAT

hinta euroina, 471/tonni, oli 19 % alempi kuin edellisvuonna (582 euroa/tonni). Alin markkinahinta vuonna 2009 oli noin 421 euroa/tonni, mutta vuoden lopussa se oli noin 555 euroa/tonni.

Lehtipuuosellun keskimääräinen markkinahinta euroina laski 25 % edellisestä vuodesta 402 euroon/tonni (539 euroa/tonni).

Alin markkinahinta oli vuonna 2009 noin 352 euroa/tonni ja vuoden lopussa se oli noin 486 euroa/tonni.

Taantuman, vuoden alun suurten varastojen ja alhaisten hintojen takia useat selluntuottajat rajoittivat laajasti tuotantoaan koko vuoden ajan. Venäjän korkeat puun vientitullit vaikeuttivat Suomessa koivukuitupuun hankintaa.

UPM:n selluliiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2009 oli 653 (944) miljoonaa euroa. Liiketappio ilman kertaluonteisia eriä oli 127 miljoonaa euroa (voitto 148 miljoonaa euroa). Puukustannukset Suomessa pysyivät korkeina vuonna 2009, mikä yhdessä supistuneen tuotannon ja alhaisten markkinahintojen kanssa vaikutti omalta osaltaan suomalaisen selluntuotannon heikkoon kannattavuuteen.

Liiketoiminnan kehitys ja rakennemuutokset

UPM:n tavoitteena on kasvaa ekotehokkaan sellun tuottajana ja varmistaa kustannuskilpailukykyisen sellun saatavuus konsernin tehtailla ja vahvistaa läsnäoloa sellumarkkinoilla. UPM myös kehittää kemiallisen sellun ominaisuuksia täyttääk-

seen tulevaisuuden laatuvaatimukset kasvavilla sellun loppukäyttöalueilla.

Maaliskuussa UPM:n osakkuusyhtiö Oy Metsä-Botnia Ab sulki Kaskisten sellutehtaan. Omistuksensa perusteella UPM:n osuus tehtaalla kapasiteetista oli noin 212 000 tonnia. Kaskisten tehtaalla tuotettua sellua ei käytetty UPM:n pape-rintuotannossa.

Joulukuussa UPM, Metsäliitto Osuuskunta, M-real Oyj ja Oy Metsä-Botnia Ab (Botnia) saivat päätökseen kaupan, jossa UPM:lle siirtyivät Metsäliiton ja Botnian osuudet Fray Bentosin sellutehtaasta sekä eukalyptuksen viljelyyn erikoistuneesta Forestal Oriental -yhtiöstä Uruguayssa. Kauppa lisäsi UPM:n plantaasiviljelyllä sellun kapasiteetin 1,1 miljoonaan tonniin vuodessa ja vähensi pohjoisen pallonpuoliskon sellun osuutta 0,7 miljoonalla tonnilla, kun omistus Botniassa pieneni 47 %:sta 17 %:iin.

Vuonna 2009 UPM ja sen venäläinen yhteisyritys Borea jatkoivat Venäjälle suunnitellun metsäteollisuuslaitoksen kannattavuusselvitystä. Parhaan sijoituspaikan varmistamiseksi uusia vaihtoehtoja selvitetään parhaillaan. Mikäli selvitykset etenevät suunnitellusti, päätöksiä voidaan odottaa aikaisintaan vuoden 2011 lopulla. UPM ja Sveza-konserni perustivat Borea-yhteisyrityksen vuonna 2008. Tavoitteena on rakentaa Venäjälle metsäteollisuuslaitos, johon kuuluu moderni sellutehdas, saha ja OSB-rakennuslevytehdas.

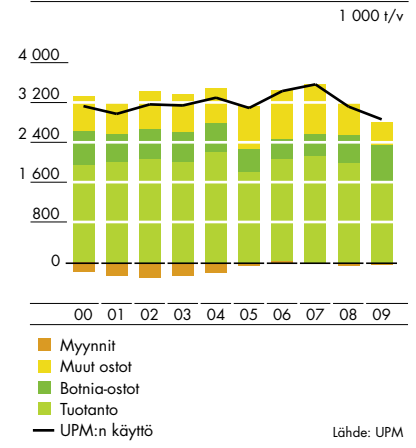
UPM:N KUITUTASE

Kemiallisen sellun osalta yhtiö on omavarainen omien sellutehtaidensa ansiosta. Lisäksi UPM suunnittelee markkinasellun osuuden lisäämistä. UPM myös ostaa sellua markkinoilta logistiikkakustannusten ja toimitusvarmuuden optimoimiseksi. UPM:n tavoitteena on kasvaa kustannuskilpailukyisen ja ekotehokkaan sellun tuottajana

Uusiokuitua UPM käytti 2,8 (3,0) miljoonaa tonnia sanomalehtipaperin sekä päällystämättömän ja päällystetyn aikakauslehtipaperin tuotannossa vuonna 2009. Keräyspaperin osuus on 31 % kaikesta UPM:n paperintuotannossa käytettävästä kuituraaka-aineesta. UPM on maailman suurin keräyspaperin käyttäjä graafisten papereiden tuotannossa. Keräyspaperin hankinnassa tavoitteena on olla mukana koko arvoketjussa ja varmistaa pitkällä aikavälillä kilpailukyiset toimitukset yhtiön Euroopan sanoma- ja aikakauslehtipaperitehtaille. UPM:n Chapelle Darblayn tehdas Ranskassa, Schwedin tehdas Saksassa ja Shottonin tehdas Isonsa-Britanniassa käyttävät raaka-aineenaan yksinomaan kierrätyskuitua.

Mekaaninen massa on UPM:n kolmas merkittävä puukuidun lähde. Mekaanisen massan valmistus on integroitu paperintuotantoon, ja massaa käytetään pääasiassa aikakauslehtipapereiden valmistukseen.

UPM:N KEMIALLISEN SELLUN HANKINTA

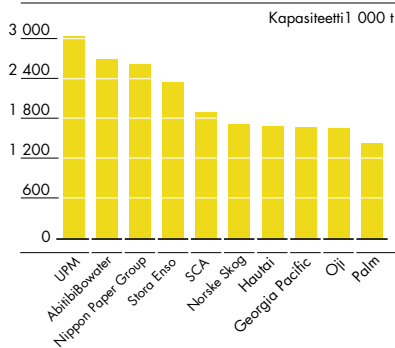
MASSAN TUOTANTO JA KÄYTTÖ

1 000 t/v

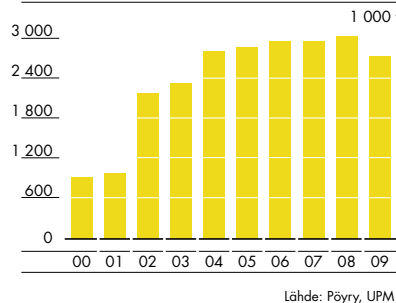
	2009	2008
Massan tuotanto		
omilta tehtailta	1 602	2 007
osakkuusyhtiöiltä	772	561
Mekaaninen massa	1 857	2 602
Uusiomassa	2 139	2 400
Yhteensä	6 402	7 570

	2009	2008
Massan käyttö		
Sellu	2 860	3 117
Mekaaninen massa	1 889	2 648
Uusiomassa	2 139	2 400
Yhteensä	6 888	8 165

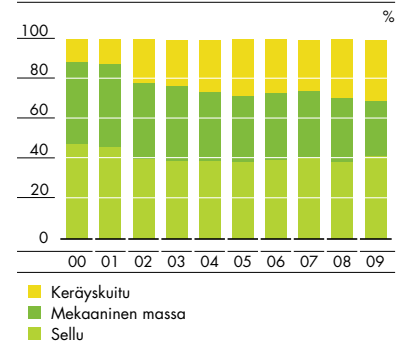
SUURIMMAT SIISTATUN UUSIOMASSAN VALMISTAJAT MAAILMASSA

KERÄYSPAPERIN KÄYTTÖ UPM:SSÄ

UPM:N VALMISTAMIEN PAPEREIDEN KUITURAACA-AINEET

Moderni Uruguayn tehdas vahvistaa UPM:n asemaa kustannuskilpailukykyisenä sellun tuottajana ja lisää yhtiön oman selluntuotannon kapasiteetin 3,2 miljoonaan tonniin. Plantaasiviljelyllä eukalyptussellun osuus yhtiön selluntuotantokapasiteetista on nyt noin kolmannes.

URUGUAYN TOIMINNOT OVAT MERKITTÄVÄ STRATEGINEN ASKEL

Botnia-omistuksen uudelleenjärjestelyn jälkeen Fray Bentosin sellutehdas sekä eukalyptuksen viljelyyn erikoistunut Forestal Oriental -puunhankintayhtiö Uruguayssa tulivat osaksi UPM:ää joulukuussa 2009. UPM oli aiemmin näissä toiminnoissa merkittävänä osakkaana.

UPM:n Fray Bentosin tehdas valmistaa sellua eukalyptuksesta, jota kasvatetaan puuviljelmillä. Tehtaan suunnittelussa on käytetty parasta saatavilla olevaa teknologiaa, ja se on yksi maailman uudenaikaisimmista sellutehtaista. Tehtaan rakentamisen kokonaisinvestointi oli 1,2 miljardia Yhdysvaltain dollaria.

Suurin osa Fray Bentosissa tuotetusta sellusta myydään kansainvälisillä sellumarkkinoilla. Noin 60 % sellusta tuodaan Eurooppaan ja loput toimitetaan Aasiaan. UPM käyttää sellua pääosin Kiinan ja Keski-Euroopan paperitehtaillaan.

Eukalyptussellua käytetään hieno- ja aikakauslehtipapereiden, kartongin ja pehmopapereiden valmistukseen. Fray Bentosin sellu on FSC-sertifioitua.

Minimaaliset päästöt

UPM Fray Bentosin tehdas noudattaa Uruguayn lainsäädännön tiukkoja määräyksiä, jotka ovat verrattavissa Euroopan unionin teollisuuden päästöjä säätelevään lainsäädäntöön. Uruguayn ympäristövirasto (DINAMA), yhtiö itse ja tehtaan ympäristövaikutuksia seuraava komitea tutkivat säännöllisesti tehtaan ympäristön tilan kehitystä. Tutkimusten tulokset julkaistaan internetissä.

Tulokset osoittavat, että tehtaan vaikutus ilmaan tai veden laatuun on vähäinen. Ilman ja veden laatua on seurattu ja tietoja vaikutuksista kasvi- ja eläinkuntaan on kerätty jo usean vuoden ajan ennen tehtaan käynnistystä 2007. Näin on saatu vertailutietoa myöhempiä mittauksia varten.

Tehdas on myös suunniteltu niin, että kemikaaleja, vettä ja energiaa kulutetaan mahdollisimman vähän. Tehtaan talteenottolaitos toimittaa hiilidioksidineutraalia sähköä myös Uruguayn sähkömarkkinoille.

M€	RAPORTOITU 2009	PRO FORMA OIKAISU	PRO FORMA 2009
Liikevaihto	653	350	1 003
EBITDA	-18	92	74
Liikevoitto	-156	67	-89
ilman kertaluonteisia eriä	-127	38	-89

PRO FORMA TUNNUSLUKUJA – BOTNIA JÄRJESTELY

- Pro forma, jos Botnian järjestely olisi toteutunut 1. tammikuuta 2009
- Pro forma oikaisu sisältävät 11 kuukautta vuodesta 2009
- Uruguayn toiminnot sisältyvät raportoituihin lukuihin joulukuulta 2009

Forestal Oriental toimittaa raaka-ainetta

UPM:n oma eukalyptuksen viljelyyn erikoistunut Forestal Oriental -yhtiö toimittaa puuraaka-aineen sellutehtaalle. Suurin osa puuraaka-aineesta saadaan yhtiön omilta puuviljelmiltä. Loput hankitaan itsenäisiltä tuottajilta, jotka ovat toimineet tiiviissä yhteistyössä yhtiön kanssa vuosien ajan.

Uruguayssa puuviljelmät perustetaan erityisesti niille osoitetuille alueille, jotka ovat pääasiassa maanviljelykseen tai karjankasvatukseen huonosti soveltuvaa maata. Uruguayssa ei ole sademetsiä.

Forestal Oriental omistaa ja hoitaa puuviljelmiä maan luoteisosassa Paysandún, Río Negrón, Sorianon ja Tacuarembón alueilla. Forestal Oriental sai vuonna 2001 ensimmäisenä puuviljelmäyhtiönä Uruguayssa FSC-sertifikaatin.

Yhtiöllä on yksityisten maanomistajien kanssa FOMENTO-ohjelma, jolla tuetaan kestävä eukalyptuksen viljelyä.

Forestal Oriental perustettiin vuonna 1990, kun Shell ja UPM:n edeltäjäyritys Kymmene alkoivat tutkia eukalyptuksen viljelymahdollisuuksia Uruguayssa. Hakuut aloitettiin vuonna 1997.

> Lue lisää www.upmuruguay.com.uy

UPM, Fray Bentos

- Tuotanto alkoi marraskuussa 2007
- Tuotantokapasiteetti: 1,1 miljoonaa tonnia eukalyptussellua vuodessa
- Puuraaka-aineen käyttö: noin 3,5 miljoonaa m³/vuosi
- Henkilöstö: 175

Forestal Oriental

- Noin 180 000 hehtaaria omaa maata Uruguayssa, josta noin 60 % viljeltyä puuplantaaseja
- Moderni taimitarha, joka tuottaa noin 15 miljoonaa eukalyptuksen tainta vuodessa
- Henkilöstö: 349 työntekijää ja noin 2 400 alihankkijaa
- Sertifikaatit: FSC puun alkuperän seuranta järjestelmä

> Lue lisää UPM:n ympäristötoiminnasta sivulla 62. Lisätietoja UPM:stä ja ympäristöasioista osoitteessa www.upm-kymmene.fi/vastuullisuus

METSÄ JA SAHAT

Odottamattomat muutokset kysynnässä ja tarjonnassa vaikeuttivat puunhankintaa läpi vuoden.

METSÄ JA SAHAT

- Raakapuun ja muun metsäbiomassan hankinta yhtiön tehtaille ja biomassaa käyttäville voimalaitoksille
- Omien ja kolmansien osapuolien metsien hoito
- Sahatavaratuotanto
- 5 sahaa ja 3 jalostetehdasta Suomessa, 1 saha Itävallassa, 1 saha ja höyläämö Venäjällä sekä 1 höyläämö Ranskassa
- Sahatavaran tuotantokapasiteetti 2,4 miljoonaa kuutiometriä vuodessa

AVAINLUVUT

Metsä ja sahat	2009	2008	2007
Liikevaihto, M€	1 337	1 920	2 039
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	22	-23	214
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	1 717	1 878	1 679
ROCE ilman kertaluonteisia eriä, %	1,3	-1,2	12,7
Henkilöstö 31.12.	3 067	3 278	3 510
Sahatavaran toimitukset 1 000t	1 497	2 132	2 325

UPM:N OMAT METSÄT

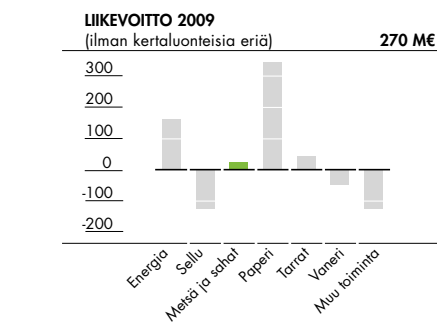
	1 000 hehtaaria
Suomi	915
Iso-Britannia	3
Yhdysvallat	77
Yhteensä	995

Liiketoiminnan kuvaus

Metsä ja sahat -liiketoiminta-alue vastaa raakapuun ja muun metsäbiomassan hankinnasta UPM:n tehtaille ja biomassaa käyttäville voimalaitoksille. Liiketoiminta-alue käsittää UPM:n omat metsät, puunhankinnan, yksityismetsänomistajille tarjottavat palvelut sekä puunjalostuksen sahoilla ja jalostetehtaissa.

UPM:n omistuksessa on noin miljoona hehtaaria metsää Suomessa, Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. Näistä metsistä toimitettava puu kattaa keskimäärin noin 10 % yhtiön vuotuisesta puuraaka-aineen käytöstä. Omien metsien lisäksi UPM myös hallinnoi noin 0,7 miljoonaa hehtaaria metsää Suomessa, Isossa-Britanniassa, Venäjällä ja Yhdysvalloissa.

Lisäksi UPM omistaa 183 000 ja hallinnoi 18 000 hehtaaria istutettuja eukalyptuspuuviljelmää Uruguayssa. Näiden viljelmi-

METSÄ JA SAHAT, LIKEVAIHTO 2009 **1 337 M€**

■ metsä ja sahat 8 %
konsernista
(myynti konsernin ulkopuolelle)

METSÄ JA SAHAT, SIOJETTU PÄÄOMA 2009 **1 717 M€**

■ metsä ja sahat 14 %
konsernista

en vuosittainen kasvu vastaa keskimäärin noin 70 % Fray Bentosin sellutehtaan puuraaka-ainetarpeesta. UPM:n oma eukalyptuksen viljelyyn erikoistunut yhtiö Forestal Oriental on kiinteä osa Fray Bentosin sellutehtaan toimintaa, joten se raportoidaan osana selluliiketoiminta-alueetta.

UPM:n puunhankinta tukee monipuolista metsäbiomassan arvon kasvua ja kestävää metsänhoitoa. Kaikki UPM:n omat metsät on sertifioitu, ja noin 78 % UPM:n käyttämästä puusta on peräisin sertifioituista metsistä. Vuotuinen puunkorjuu UPM:n omista metsistä (pois lukien Uruguay) oli vuonna 2009 noin 2,4 miljoonaa kuutiometriä, kun vuotuisen kasvun arvioidaan olevan noin 4,1 miljoonaa kuutiometriä.

Sahoilla on tärkeä rooli osana yhtiön puunhankintaa sekä sahaliiketoiminnan kehittämisessä. WISA-tuotevalikoimaan

kuuluu sekä perussahatavara että jalosteet rakennus-, puusepän- ja huonekaluteollisuudelle. UPM:n vuotuinen sahatavaran tuotantokapasiteetti on 2,4 miljoonaa kuutiometriä. Yhtiöllä on viisi sahaa Suomessa, yksi Venäjällä ja yksi Itävallassa.

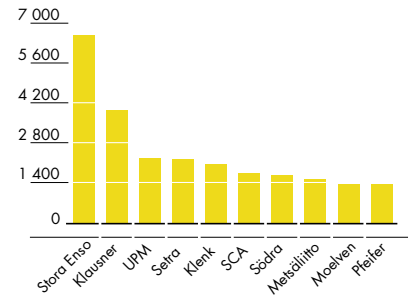
Markkinakatsaus ja liiketoiminnan tulos**Metsä**

Puunhankinta Suomen markkinoilta oli noin 16,4 miljoonaa kuutiometriä, mikä oli 45 % vähemmän kuin vuonna 2008. Pääsyyt määrän vähentymiseen olivat supistunut teollisuustuotanto ja suuret puuvarastot vuoden alussa. Venäjän puun korkeat vientitullit vähensivät tuontia 12 miljoonasta kuutiometrissä (2008) noin kuuteen miljoonaan kuutiometriin. Luku sisältää merkittävän lisäyksen energiapuun tuonnissa edellisvuoteen verrattuna.

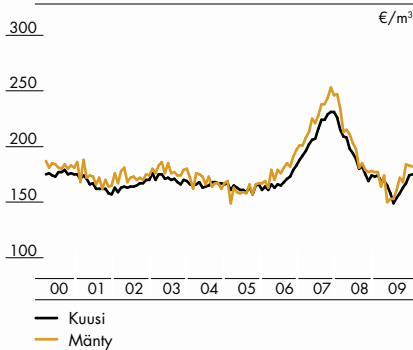
EUROOPAN SUURIMMAT SAHATAVARAN VALMISTAJAT

Kapasiteetti 1 000 m³/a

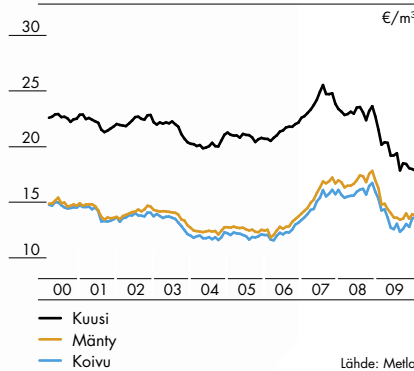
Lähde: Pöyry, UPM, yritysten www-sivut

SAHATAVARAN VIENTIHINNAT SUOMESTA

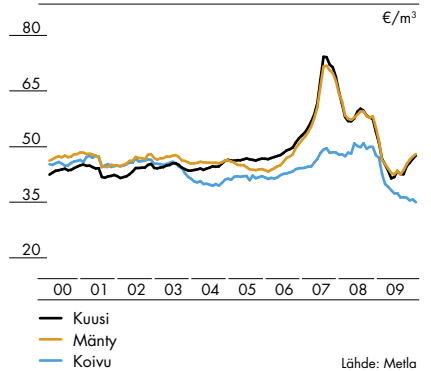
Lähde: Suomen tullit

KUITUPUUN KUUKAUSITTAISET KANTOHINNAT SUOMESSA

Lähde: Metla

TUKKIKUUN KUUKAUSITTAISET KANTOHINNAT SUOMESSA

Lähde: Metla

Keskimääräiset markkinahinnat palautuivat normaalitasolle ja laskivat keskimäärin lähes 20 % edellisvuoteen verrattuna. Puun markkinahinnat saavuttivat alimman tasonsa kolmannella vuosineljänneksellä ja alkoivat nousta vuoden loppua kohti kasvaneen kysynnän vuoksi.

Keski-Euroopassa puuta hankittiin vähemmän kuin vuonna 2008. Puun markkinahinnat laskivat.

Sahat

Pääasiassa rakennustoiminnan hiljentyminen takia sekä mänty- että kuusisahatavaran kysyntä heikkeni merkittävästi Euroopassa ja useimmilla muilla päämarkkina-alueilla edellisvuoteen verrattuna. Heikon markkinatasapainon takia sahatavaran hinnat laskivat merkittävästi. Suomessa muuhun puunjalostukseen integroimattomat sahat kärsivät kuitenkin ajoittain tukkipulasta supistuneen markkinatarjonnan takia.

Useimmilla sahoilla Suomessa toteutettiin läpi vuoden merkittäviä määräaikaista tuotannonrajoituksia ja lomautuksia heikon markkinakysynnän vuoksi.

Metsä ja sahat -liiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2009 oli 1 337 (1 920) miljoonaa euroa. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 22 miljoonaa euroa (tappio 23 miljoonaa euroa). Vertailujaksoon sisältyy puuvarastojen 36 miljoonan euron alaskirjaus, joka tehtiin vuoden 2008 lopussa.

Liiketoiminnan kehitys ja rakennemuutokset

Metsä ja sahat -liiketoiminta-alue turvaa kilpailukykyisen raakapuun ja muun metsäbiomassan saannin konsernille sekä UPM:n omista metsistä että ostoilla kolmansilta osapuolilta. Keskittyminen kustannuskilpailukykyyn lisäämiseen puunhankinnassa ja metsänhoidossa jatkui kaikilla alueilla.

UPM:n tavoitteena on kustannustehokas sahaliiketoiminta, joka on samalla myös kiinteä osa yhtiön puuhoitoa. UPM on investoinut entistä enemmän teknologiakehitykseen ja luo uutta innovatiivista puunjalostusta yhtiön tuotetarjonnan erottautumiseksi kilpailijoista ja pysyvän kilpailukykyyn varmistamiseksi maailmanlaajuisilla markkinoilla.

Marraskuussa UPM julkisti suunnitelman uudelleenjärjestelyistä sahaliiketoiminnan kilpailukykyyn parantamiseksi Suomessa. UPM sulkee Heinolan sahan ja Parkanon jalostetehtaan vuoden 2010 ensimmäisen puoliskolla.

Boulognen jalostetehtas Ranskassa suljettiin elokuussa ja toiminta keskitettiin Aigrefeuillen tehtaalle.

Sahaliiketoiminnan parantamiseksi UPM ilmoitti investoinneista tuotannon kehittämiseen Kaukaan sahalla ja Aureskosken jalostetehtaalla.

UPM:N PUUN KÄYTTÖ JA HANKINTA¹⁾

UPM käytti vuonna 2009 17 miljoonaa kuutiometriä puuta, 31 % vähemmän kuin vuonna 2008. Valtaosa puusta käytetään Suomessa, seuraavina tulevat Keski-Eurooppa, Venäjä ja Yhdysvallat.

Yhtiön hoitamien yksityismetsien määrä kasvoi vuonna 2009. Hakkuumäärä omista metsistä (pois lukien Uruguay) oli 2,4 (2,2) miljoonaa kuutiometriä.

UPM vähentää riippuvuuttaan puuntuonnista Venäjältä käyttämällä useita kotimaisen puun lähteitä ja muita tuontilähteitä sekä sopeuttamalla tuotantoaan.

Puun hankinta energiakäyttöön: UPM toimitti metsäbiomassaa 4,7 (3,4) GWh:n edestä, pääosin yhtiön omille ja osakkuusvoimalaitoksille.

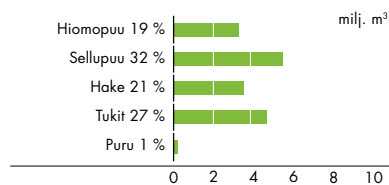
Kestävästi hoidetuista metsistä peräisin olevan uusiutuvan ja kierrätettävän puuraaka-aineen käytössä UPM:n ensisijaisena tavoitteena on saannon optimointi.

Yksi keino varmistaa, että puu on hankittu vastuullisesti ja että se on peräisin laillisista ja kestävästä lähteistä, on metsäsertifiointi. UPM edistää sertifioitua puun käytön kasvua maailmanlaajuisesti ja tukee useita luotettavia metsäsertifiointijärjestelmiä, kuten FSC- ja PEFC-sertifikaatteja.

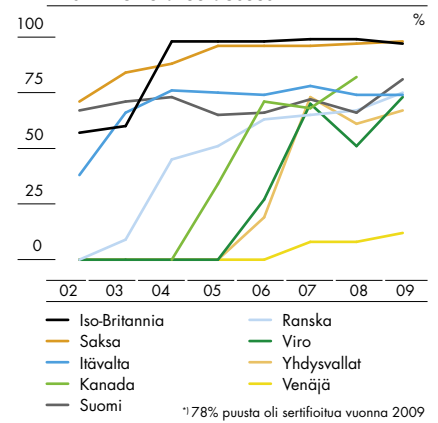
PUUN TOIMITUKSET UPM:N TEHTAILLE

1 000 m ³	2009	2008	2007
Suomi	13 753	20 676	22 330
Itävalta	936	964	1 020
Saksa	524	655	640
Ranska	350	450	490
Venäjä	601	859	860
Iso-Britannia	309	303	290
Viro	70	108	90
Kanada	-	203	650
Yhdysvallat	501	539	520
Yhteensä	17 044	24 757	26 890

PUUN KÄYTTÖ PUUTAVARALAJEITTAIN

TEHTAILLE TOIMITETUN SERTIFIOIDUN PUUN OSUUS ¹⁾

¹⁾ pois lukien joulukuussa 2009 hankitut Uruguayn liiketoiminnot

Luonnon monimuotoisuuden eli biodiversiteetin säilyttäminen on olennainen osa UPM:n kestävästä metsänhoitoa. UPM:n maailmanlaajuisen biodiversiteettiohjelman tavoitteena on ylläpitää ja lisätä monimuotoisuutta metsissä sekä edistää kestävästä metsänhoidon parhaita menetelmiä.

MONIMUOTOINEN METSÄ VOI HYVIN

Vuonna 2009 UPM jatkoi hanketta, jonka tavoitteena on lisätä erilaisten metsien paloympäristöjen määrää ja laatua. Metsissä tehtiin metsänhoidollisia kulutuksia sekä poltettiin rajattuja alueita kuten säästöpuuryhmiä ja harjujen paahdealueita paloriippuvaisien, taantuneiden lajien kannan suurentamiseksi. Hakkuualueiden poltetuista säästöpuuryhmistä tunnistettiin tutkimuksessa useita Suomessa uhanalaisiksi luokiteltuja kovakuoriaislajeja.

UPM osallistui kolmivuotiseen harjumetsähankkeeseen, jonka loppuraportti julkaistiin 2009. Sidosryhmäyhteistyönä toteutetun hankkeen tavoitteena oli paikantaa elinympäristöjä, joihin erikoistuneet lajit ovat sopeutuneet sekä seurata hoitomenetelmien vaikutusta. Nämä lajit ovat riippuvaisia lämpimästä pienilmastosta eivätkä ne siedä varjoa. UPM:n metsissä toteutettiin valikoivia hakkuita valoisimpien ja lämpimämpien elinolosuhteiden luomiseksi harjuille. Tulokset osoittavat jo, että elinolosuhteita voidaan parantaa kustannuste-

hokkaasti osana normaaleja metsänhoitokäytäntöjä.

Yhteistyötä paikallisten tutkijoiden kanssa

Myös suojelualueiden ennallistaminen on osa UPM:n monimuotoisuusohjelmaa. EU:n komissio palkitsi vuonna 2009 Metsähallituksen ohjaaman "Boreaalisten metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen" -hankkeen. UPM osallistui tähän Natura-alueiden ennallistamiseen keskittyneeseen hankkeeseen Repovedellä UPM:n Aarnikotkan metsässä.

UPM on aloittanut yhteistyön ENO Environment Online -verkkokoulun kanssa. Hankkeen tarkoituksena on tiedon lisääminen kestävästä kehityksestä ja ympäristöstä. UPM tukee ENO:n tavoitetta istuttaa 100 miljoonaa puuta vuoteen 2017 mennessä järjestämällä puunistutuspäiviä. Istutetut puut ovat metsille luontaisia puulajeja. UPM:n henkilöstö ja sidosryhmät osallistuivat puunistustapahtumiin Kiinassa, Suomessa, Venäjällä, Isossa-Britanni-

assa ja Yhdysvalloissa. Kiinassa UPM lahjoitti 10 000 puuta China Green -säätiölle Kiinan muurin läheisyydessä sijaitsevien alueiden metsittämiseen Pekingin ulkopuolella.

Isossa-Britanniassa UPM on toteuttanut kaksi biomassan kestävästä korjuusta edistävää hanketta. Ensimmäisessä hankkeessa tutkittiin tuottavuutta, kustannuksia sekä vaikutuksia maaperään, veteen ja luonnon monimuotoisuuteen. Seurantahanke kohdistui runkopuun, hakkuutähteen ja kantojen korjuun hiilitasevaikutuksiin.

Biodiversiteetti on yksi UPM:n painopistealueista WWF:n kansainvälisessä hankkeessa, jonka tavoitteena on parhaiden käytäntöjen edistäminen puuviljelmien suunnittelussa ja hoidossa. Tapaustutkimukset osoittavat hyviä esimerkkejä viljelmistä, jotka ylläpitävät ekosysteemin yhtenäisyyttä ja suojeluarvoja sekä osaltaan edistävät taloudellista kasvua ja työllisyyttä. Yksi tutkimuksista tehtiin UPM:n puunhankintayhtiössä UPM Tilhissä Isossa-Britanniassa.

> Lisätietoja www.upm-kymmene.fi/vastuullisuus

UPM:N MAAILMAN- LAAJUISEN BIODIVERSITEETTI- OHJELMAN TAVOITTEET

Luontaiset puulajit
Lahopuu
Arvokkaat
elinympäristöt
Metsien rakenne
Vesiekosysteemit
Luonnonmetsät

- Ylläpitää ja kasvattaa luontaisten puulajien osuutta ja luonnollista jakaumaa
- Säilyttää lahopuun laatu ja määrä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi
- Suojella monimuotoisuuden kannalta arvokkaita elinympäristöjä ja hoitaa niiden monimuotoisuusarvon säilyttäen
- Ylläpitää metsän rakenteellista vaihtelua sekä maisema- että metsikkökohtaisesti
- Säilyttää avovesialueet ja kosteikot
- Toteuttaa jäljellä olevia luonnonmetsiä koskevat suunnitelmat

- Yhtenäinen, maailmanlaajuinen järjestelmä UPM:n sellu- ja paperituotteiden sertifiointiin
- 76 % UPM:n paperista tuotettiin kuidusta, joka täyttää FSC:n ja PEFC:n vaatimukset

PUU JA PUUKUITU HANKITAAN VASTUULLISESTI

Puu on UPM:n tärkein raaka-aine. Yhtiölle on tärkeää, että sen tuotteissa käytetty puu ja puukuitu tulevat kestävästi hoidetuista metsistä. UPM on sitoutunut kansainvälisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaiseen kestäväan metsänhoitoon ja metsänkäsittelymenetelmiin. UPM:n kehittämien menettelytapojen avulla voidaan varmistaa, että puu on hankittu vastuullisesti ja että se on peräisin vain laillisista ja kestävästä lähteistä.

Tärkeimmät menettelytavat puukuidun kestävä hankinnan varmistamiseksi ovat metsäsertifiointi ja puun alkuperän seuranta järjestelmät. Kaikki UPM:n metsät on sertifioitu, ja kaikki sen käyttämä puu on peräisin puolueettoman kolmannen osapuolen varmistamasta lähteestä. UPM edistää sertifioitua puun

käyttöä maailmanlaajuisesti ja tukee kaikkia luotettavia metsäsertifiointijärjestelmiä, kuten FSC ja PEFC.

Vuonna 2009 UPM ja maailman johtava verifiointiyhtiö SGS sopivat sellu- ja paperituotteiden yhteissertifiointista maailmanlaajuisesti. Aiemmin jokaisella UPM:n sellu- ja paperitehtaalla oli erilliset puun alkuperän seuranta järjestelmät, jotka olivat kansallisesti akkreditoitujen tarkastajien myöntämiä. Uudella yhteissertifiointisopimuksella UPM:n sellu- ja paperituotteiden alkuperä varmistetaan yhtenäisen, maailmanlaajuisen järjestelmän avulla.

Tämä sertifiointi on kattavin ja monipuolisin tähän mennessä myönnetty yhteissertifiointi. Ainutlaatuinen sopimus yhdistää UPM:n maailmanlaajuiset toiminnot kahden puun

alkuperän seuranta järjestelmän – FSC ja PEFC – alle ja varmistaa, että kaikki UPM:n sellu- ja paperitehtailla käytetty kuitu on peräisin kestävästi hoidetuista metsistä. UPM:n asiakkaille uusi yhteissertifiointi merkitsee yksinkertaista ja yhtenäistettyä käytäntöä todentaa yhtiön tuotteiden alkuperä.

Yhteissertifiointi kattaa kaikki UPM:n sellunhankintatoiminnot, sellu- ja paperitehtaat sekä omat myyntikonttorit maailmanlaajuisesti. Sertifiointin avulla UPM ja sen asiakkaat voivat seurata prosesseihin ja tuotteisiin käytettyä sertifioitua puukuitua läpi toimitusketjun. Sopimus antaa UPM:lle myös hyvät mahdollisuudet kasvattaa FSC- ja PEFC-sertifioitua kuitua osuutta sitä mukaa, kun lisää metsäalueita saadaan sertifiointiin piiriin.

PAPERI

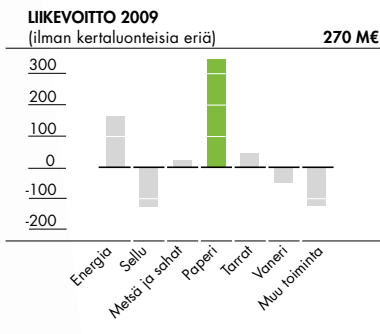
Kannattavuus parani kustannussäästöjen ja tehokkuuden lisäämisen ansiosta, vaikka kysyntä aleni. Kysynnän kasvu jatkui Kiinassa.

PAPERI

- Painopaperit (sanoma- ja aikakauslehtipaperit), hieno- ja erikoispaperit
- Tärkeimpiä asiakkaita ovat kustantajat, painotalot sekä tukkurit ja paperinjalostajat.
- 19 nykyaikaista paperitehdasta Suomessa, Saksassa, Isossa-Britanniassa, Ranskassa, Itävallassa, Kiinassa ja Yhdysvalloissa
- Papereiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti 11,5 miljoonaa tonnia vuodessa

AVAINLUVUT

Paperi	2009	2008	2007
Liikevaihto, M€	5 767	7 011	7 328
Liikevaihto ilman kertaluonteisia eriä, M€	346	250	262
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	5 714	6 503	7 317
ROCE ilman kertaluonteisia eriä, %	6,1	3,8	3,6
Henkilöstö 31.12.	12 161	13 262	14 538
Toimitukset, 1,000t			
Sanoma- ja aikakauslehtipaperit	5 667	7 090	7 530
Hieno- ja erikoispaperit	3 354	3 551	3 859
Yhteensä	9 021	10 641	11 389

PAPERI, LIIVEVAIHTO 2009 **5 767 M€**

■ paperi 72 %
■ konsernista

PAPERI, SIOJITETTU PÄÄOMA 2009 **5 714 M€**

■ paperi 48 %
■ konsernista

Toiminnan kuvaus

UPM:n paperiliiketoiminta tarjoaa laajan valikoiman papereita erilaisiin loppukäyttökohteisiin. Tärkeimpiä asiakkaita ovat kustantajat, painotalot sekä tukkurit ja paperin jalostajat. Suurin osa UPM:n paperituotteista myydään yhtiön oman, maailmanlaajuisen myyntiverkoston kautta. UPM on maailman suurin graafisten papereiden valmistaja.

UPM:n paperitehtaat ovat kilpailukykyisiä eikä niillä ole merkittäviä investointitarpeita lähitulevaisuudessa. Investoinnit kohdistetaan pääasiassa kustannusten alentamiseen ja tehokkuuden lisäämiseen.

UPM:n paperitehtaat sijaitsevat päämarkkina-alueilla tai lähellä puukuidun lähteitä.

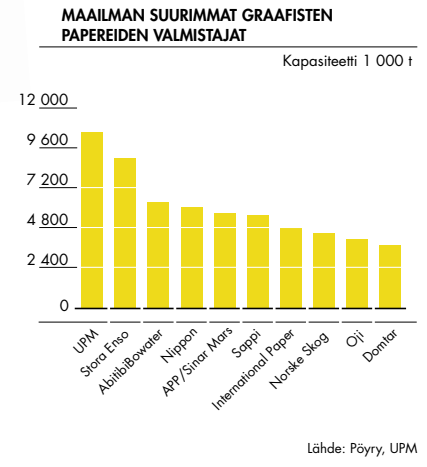
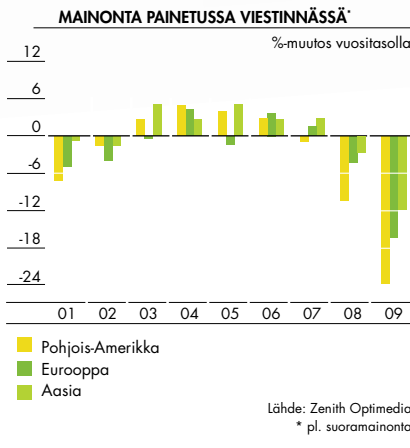
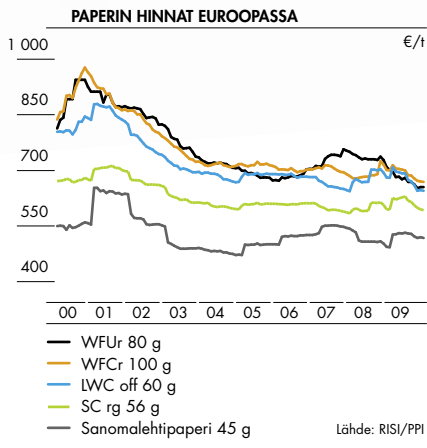
Paperiliiketoimintaan kuuluvat myös paperitehtaiden yhteydessä toimivat lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitokset. Niiden osuus UPM:n koko energiantuotannosta on kolmannes. 63 % prosenttia näissä voimalaitoksissa käytettävistä polttoaineista on biomassapohjaisia.

Markkinakatsaus ja liiketoiminnan tulos

Vuonna 2009 paperin kysyntää vähensi maailmanlaajuinen taantuma. Kehittyneissä maissa kysynnän lasku alkoi vuoden 2008 toisella puoliskolla ja vuonna 2009 kysyntä laski eri paperilajeissa 10–25 %. Kehittyneillä läntisillä markkina-alueilla ei näkynyt nopean elpymisen merkkejä vuoden loppuun mennessä tarra- ja pakkauspapereita lukuun ottamatta. Myös Kiinassa kysyntä väheni ensin jyrkästi mutta palautui nopeasti takaisin kasvu-uralle toisella vuosineljänneksellä.

Paperin kysynnän laskuun vaikuttivat eniten seuraavat tekijät: suhdanteiden kehitys, varastojen pienentäminen ja rakenteelliset muutokset. Näistä tekijöistä merkittävin oli suhdanteiden kehitys, joka johtui suurelta osin yleisestä talouskehityksestä.

Aikakaus- ja sanomalehtimainonta Euroopassa väheni noin 15 % edellisvuodesta, mikä johti tuntuvaan graafisten papereiden kysynnän laskuun. Aikakaus-

lehtien mainossivut päämarkkinoilla vähenivät noin 15 % vuonna 2009.

Koko painetun median arvoketju supisti paperivarastojaan pienentyneen kysynnän mukaisesti. Varastojen vähennys selittää kuitenkin vain pienen osan paperin kysynnän laskusta.

Aikakaus- ja sanomalehdet säilyttivät levikkinsä suhteellisen hyvin Euroopassa. Rakenteellisia muutoksia aiheuttivat pääasiassa joidenkin sanoma- ja aikakauslehtien lopettaminen, painotuotteiden formaattimuutokset sekä entistä paremmin kohdennetut suoramainontakampanjat. Mainontaa siirtyi edelleen jonkin verran painetusta mediasta sähköiseen. Toimistopapereiden osalta toteutettiin entistä laajemmin säästökampanjoita ja kehitettiin paperin käyttöä vähentäviä työtapoja.

Vuoden alussa graafisten papereiden hinnat olivat Euroopassa olosuhteisiin nähden hyvällä tasolla. Kun taantuma iski paperin kysyntään, kysynnän ja tarjonnan tasapaino heikkeni ja hinnat alkoivat laskea. Kiinassa paperin hinnat alkoivat toipua vuoden 2009 jälkipuoliskolla, kun kysyntä oli palannut taantumaa edeltävälle tasolle. Myös pakkaus- ja tarrapapereissa kysyntä alkoi parantua, ja joitakin hinnankorotuksia julkistettiin viimeisen vuosinel-

jänneksen aikana.

Vaikka UPM:n paperintoimitukset vähenivät 15 % edellisvuodesta ja keskimääräiset paperin hinnat alenivat 3 %, paperiliiketoiminta onnistui nostamaan käyttökatemarginaalia (EBITDA) 16,1 (12,6) %:iin ja liikevoittoa ilman kertaluonteisia eriä 346 (250) miljoonaan euroon. Paperiliiketoiminnan liikevaihto väheni 18 % 5 767 miljoonaan euroon.

Liiketoiminnan kehitys ja rakennemuutokset

Paperiliiketoiminnan tavoitteena on saavuttaa kilpailuetuja kustannustehokkaalla toiminnalla. Tuotteiden ympäristöominaisuudet ja palvelujen luotettavuus ja innovatiivisuus tuovat asiakkaille lisätua. Kasvua haetaan Kiinassa ja itäisessä Euroopassa.

Paperiliiketoiminta jatkoi vuonna 2009 toimenpiteitä toiminnan tehostamiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi. Uuden joulukuussa 2008 käyttöön otetun liiketoimintarakenteen ansiosta toimintaan kyettiin edelleen tehostamaan ja kustannuksia vähentämään.

Uuden paperiliiketoiminnan toimitusketjun käyttöönotto aloitettiin vuoden 2009 puolivälissä. Uuden toimitusketjun

tavoitteena on aiempaa parempi asiakaspalvelu ja alempi käyttöpääoma sekä kustannussäästöt. Käyttöönotto saadaan päätökseen vuoden 2010 puoliväliin mennessä.

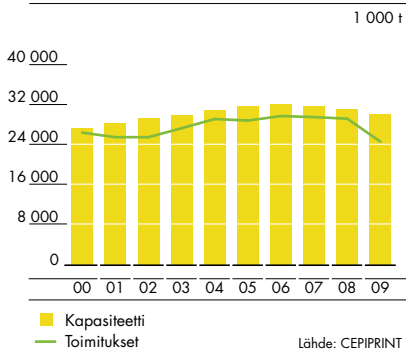
Paperiliiketoiminnan kiinteät kustannukset vähenivät tuntuvasti. Pysyviin kustannussäästöihin tähtäävien toimenpiteiden lisäksi UPM:n joustava toimintatapa auttoi vähentämään kiinteitä kustannuksia. Tuotantotehokkuus säilyi huolimatta alhaisesta kapasiteetin käytöstä.

Investoinnit pois lukien yritysostot ja osakkeet vähenivät vuoden 2008 205 miljoonasta eurosta 136 miljoonaan euroon. Investointien painopiste oli paperitehtaiden yhteydessä toimivat biomassapohjaisia polttoaineita käyttävät lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitokset.

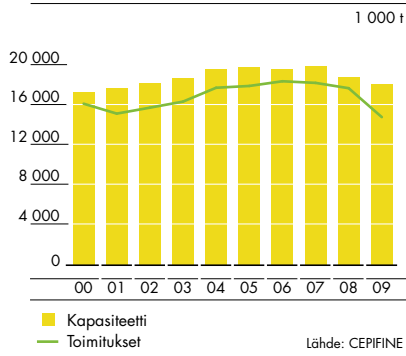
Uusi, uusiutuva energiaa tuottava voimalaitos käynnistettiin Caledonianin tehtaalla Isossa-Britanniassa kesäkuussa. Investoinnin kokonaiskustannukset olivat 68 miljoonaa puntia.

Pohjolan Voima ja Lappeenrannan kaupungin omistama energiayhtiö Lappeenrannan Energia ovat rakentaneet yhteisen voimalaitoksen UPM:n Kaukaan tehdasalueelle Lappeenrantaan. Voimalaitoksen koekäyttö alkoi joulukuussa.

SANOMA- JA AIKAKAUSLEHTIPAPEREIDEN KAPASITEETIT JA TOIMITUKSET EUROOPASSA

HIENOPAPEREIDEN KAPASITEETIT JA TOIMITUKSET EUROOPASSA

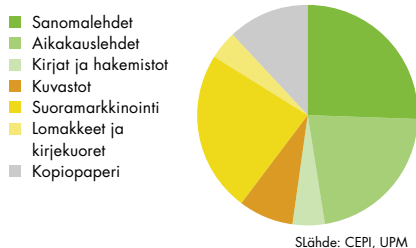
LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

M€	2009	%
Eurooppa	4 084	71
Yhdysvallat ja Kanada	628	11
Aasia	801	14
Muu maailma	254	4
Yhteensä	5 767	100

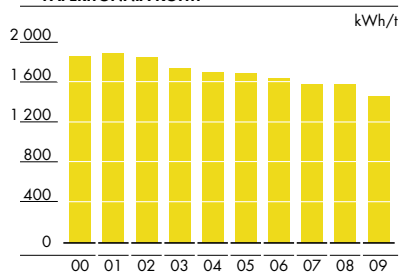
UPM:N TUOTANTOKAPASITEETTI JA MARKKINA-ASEMA

Paperiliiketoiminta	Paperintuotanto-kapasiteetti, 1 000 t/v	UPM:n markkina-asema Eurooppa	Maailma
Aikakauslehtipaperit	4 750	1	1
Sanomalehtipaperit	2 460	2	4
Hienopaperit	3 415	3	5
Erikoispaperit	850	1-4	
Yhteensä	11 475		

GRAAFISTEN PAPEREIDEN LOPPUKÄYTÖT EUROOPASSA

UPM:N SÄHKÖNKULUTS PAPERITONNIA KOHTI

Changshun paperitehtaan käynnistämisestä lähtien UPM on ollut Kiinassa esimerkki kestävän kehityksen paperiteollisuudesta ja parhaiden teknologioiden hyödyntämisestä paperinvalmistuksessa.

YMPÄRISTÖTIETOISUUTTA EDISTETÄÄN SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖLLÄ

UPM sai Kiinan ympäristönsuojeluministeriöltä korkeimman kansallisen tunnustuksen ympäristövastuullisena yrityksenä jo vuonna 2005.

UPM on myötävaikuttanut aktiivisesti ympäristötiedon lisäämiseen Kiinan paperiteollisuuden asiantuntijoille sekä suurelle yleisölle.

UPM on osallistunut teollisuuden standardien ja ohjeistojen suunnitteluun ja jakanut osaamistaan asiantuntijafoorumeilla. Kun Kiina käynnisti hankkeen elinkaarianalyysiin (LCA) perustuvan ympäristöarviointijärjestelmän luomiseksi, UPM tarjosi viralliselle suunnitteluryhmälle asiantuntemustaan elinkaarianalyysin käytännön soveltamisessa omissa paperitehtaissaan.

UPM on samanaikaisesti osallistunut kampanjoihin, joissa esitellään ympäristöön liittyviä peruskäsitteitä suurelle yleisölle ja korostetaan yksilön oman käyttäytymisen ja kulutusvalintojen merkitystä yhteiskunnan kokonaisympäristövaikutukselle.

Paikallisyhteisöt mukana

Vuonna 2009 UPM avusti Kiinan ympäristönsuojeluministeriön ja Jiangsun maakunnan

organisoimaa tiedotuskampanjaa, joka koski Taihu-järven suojelua. Taihu on yksi Kiinan suurimpia makean veden alueita ja se sijaitsee samalla seudulla kuin UPM:n Changsun tehdas.

UPM Changshun tehtaan vapaaehtoiset auttoivat tapaamisten järjestämisessä kylissä ja jakoivat UPM:n laatimaa kotitalouksien vesipäästöjä ja vesiensuojelua käsittelevää materiaalia.

Keväällä UPM kutsui opiskelijayhdistyksiä luomaan paikallisia ympäristötietokampanjoita ja kilpailemaan parhaasta ideasta ja kampanjan toteutuksesta. Koillis-Kiinan yliopiston opiskelijat saivat UPM:n vuoden 2009 palkinnon kampanjasta, joka korosti henkilökohtaisen kulutuksen ja elämäntapojen merkitystä yksilön hiilijalanjäljen muodostumisessa sekä puiden istuttamisen ja kasvattamisen tasapainottavaa vaikutusta.

Palkinto julkistettiin maailman ympäristöpäivänä 5.6.2009, kun myös UPM ForestLifen, UPM:n interaktiivisen virtuaalimetsäsivuston, kiinankielinen versio julkaistiin.

- Paperi valmistetaan puusta, joka on uusiutuva luonnonvara
- Paperituotteet ovat kierrätettäviä, ja ne tuotetaan pääasiassa bioenergialla
- UPM:n paperin hiilijalanjälki on pieni

PAPERI – KESTÄVÄ VALINTA

Paperi valmistetaan puusta, joka on uusiutuva luonnonvara. Lopputuote on kierrätettävä: paperin kuituja voidaan käyttää uudelleen useita kertoja uuden paperin valmistukseen. Kolmannes UPM:n käyttämästä kuidusta on kierrätyskuitua. UPM on maailman suurin keräyspaperin käyttäjä graafisten paperien tuotannossa.

Metsiä hoidetaan niiden monimuotoisuus, luonnon ekosysteemit ja hiilen kierto huomioiden. Kestävästi hoidetut metsät toimivat tehokkaina hiilinieluinä, jotka sitovat ilmakehän hiiltä ja hidastavat näin osaltaan ilmastomuutoksen etenemistä. UPM:n metsät yksin Suomessa sitovat puihin enemmän hiiltä kuin yhtiön Euroopan sellu- ja paperitehtaat tuottavat hiilidioksidipäästöjä.

Pääosa sellun valmistukseen käytettävää puusta saadaan metsänharvennuksista ja puuta käsittelevien tuotantolaitosten hakkeesta. Harvennukset ovat olennaisia metsän pitämiseksi terveenä, ja ne toteutetaan osana normaalialia hyvää metsänhoitokäytäntöä.

➤ Lue lisää UPM:n ympäristötoiminnasta sivulla 62. Lisätietoja UPM:stä ja ympäristöasioista osoitteessa www.upm-kymmene.fi/vastuullisuus

Pieni hiilijalanjälki

Paperinvalmistusprosessissa käytetään pääasiassa uusiutuvaa energiaa. Bioenergiaa saadaan tuotannon sivutuotteista tai hakkuutähteistä. Parasta olemassa olevaa teknologiaa käyttävissä tuotantolaitoksissa lähestytään hiilidioksidineutraalia tuotantoa. Esimerkiksi Kymin tehtaalla Kouvolassa on UPM:n sellu- ja paperitehtaiden pienin hiilijalanjälki uuden talteenottolinjan ansiosta.

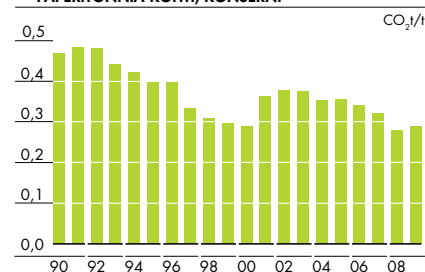
Toinen hyvä esimerkki hiilidioksidipäästöjen vähentämisestä on jokikuljetusjärjestelmä, jonka UPM:n Chapelle Darblayn tehdas on ottanut käyttöön Seinellä, Rouenin ja Pariisin välillä. Jokiproomu kuljettaa joka viikko 30 konttia keräyspaperia Pariisista paperitehtaalalle ja palaa Pariisiin painotaloille toimitettavien paperirullien kanssa. Uusi kuljetusjärjestelmä vähentää maantiekuljetuksia ja hiilidioksidipäästöjä noin 40 prosentilla.

UPM:n sanomalehtipaperia valmistava Shottonin paperitehdas on Ison-Britannian suurin keräyspaperia raaka-aineenaan käyttävä paperitehdas. Tehdas tuottaa tarvitsemansa sähkön ja höyryn paperintuotannon sivutuotteista. Tehtaalalle myönnettiin vuonna 2009 palkinto sen saavutettua korkeimmat kestävän kehityksen kriteerit koko tuotantoketjussaan.

Paperinvalmistusprosessin vedenkulutusta on vähennetty merkittävästi, ja nykyisin se on vain noin puolet 15 vuoden takaisesta kulu- tuksesta. Paperitehdas palauttaa veden alkuperäiseen lähteeseensä käsittelyn jälkeen, ja monissa tapauksissa palautettava vesi on puhtaampaa kuin se oli otettaessa. UPM käynnisti vuonna 2009 kehityshankkeen tuotantoprosessiensa ja tuotteidensa vesijalanjäljen laske- miseksi.

Ympäristösertifikaatit ja -merkit ovat yksi tapa viestiä tuotteen ympäristölaadusta. Useimmille UPM:n paperituotteille on myönnetty EU:n ympäristömerkki, joka asettaa tiukat vaatimukset kuidun lisäksi myös päästöille, vedenkäsitteilylle, energiankulutukselle, kemikaalien käytölle ja jätehuollolle.

FOSSIILISET HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT
PAPERITONNIA KOHTI, KONSERNI

TARRAT

Kannattavuudessa saavutettiin käänne.

Tarramateriaalien kysyntä elpyi vuoden jälkipuoliskolla.

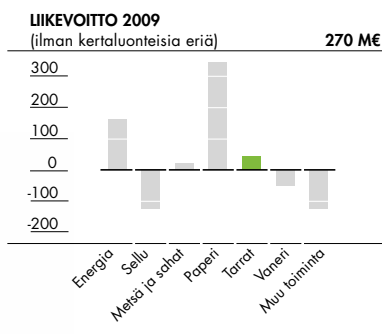
TARRAT

- Tarralaminaatit tuote- ja informaatioetiketöintiin
- 11 nykyaikaista tehdasta Yhdysvalloissa, Puolassa, Isossa-Britanniassa, Suomessa, Kiinassa, Espanjassa, Ranskassa, Malesiassa, Australiassa ja Etelä-Afrikassa
- Euroopassa UPM on toinen kahdesta markkina-johtajasta. Pohjois-Amerikassa UPM on markkinoiden toiseksi suurin tarralaminaattien valmistaja

AVAINLUVUT

Tarrat	2009	2008	2007
Liikevaihto, M€	943	959	998
Liikevaihto ilman kertaluonteisia eriä, M€	43	2	56
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	503	510	420
ROCE ilman kertaluonteisia eriä, %	8,5	0,4	13,3
Henkilöstö 31.12.	2 595	2 851	2 568

TARRAT, LIIKEVAIHTO 2009 **943 M€**■ tarrat 12 %
konsernista**TARRAT, SIOJITETTU PÄÄOMA 2009** **503 M€**■ tarrat 4 %
konsernista

Liiketoiminnan kuvaus

UPM:n tarraliiketoiminta, UPM Raflatac, valmistaa tarralaminaatteja tuote- ja informaatioetiketöintiin. Asiakkaat ovat enimmäkseen pieniä ja keskisuuria painotaloja, joissa tarrat painetaan rullalta rullalle. Tarramateriaaleja käytetään lukuisiin tarkoituksiin elintarvike- ja juomateollisuudessa, vähittäiskaupassa, logistiikassa sekä hygienia- ja kodinhoitotuotteissa.

Tarramateriaalien markkinat kasvavat kaikkialla maailmassa. Suurimmat kasvumahdollisuudet ovat juomateollisuuden ja hygieniatuotteiden globaaleissa brändeissä sekä filmietiketeissä. UPM on lisännyt resusseja ja siirtänyt painopistettä uusien tuotteiden kehittämiseen lisäkasvumahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

Tarralaminaattitehtaat sijaitsevat päämarkkina-alueilla. Myyntikonttoreiden ja leikkuu- ja jakeluterminaalien kautta tuotteita myydään maailmanlaajuisesti. Euroopassa UPM Raflatac on toinen kahdesta

markkinajohtajasta ja Pohjois-Amerikassa UPM on markkinoiden toiseksi suurin tarralaminaattien valmistaja. UPM Raflatac on myös yksi johtavista toimittajista Aasian kasvumarkkinoilla.

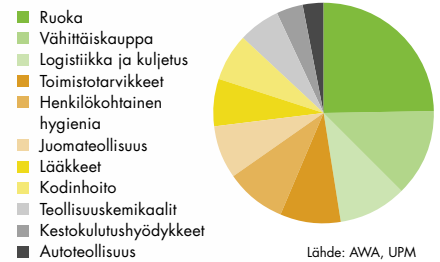
Euroopassa tarralaminaatteja tuotetaan viidessä tehtaassa, ja logistiikan ja asiakaspalvelun tukena toimii kaksi leikkuuterminaalia. Uusi tehdas Puolassa aloitti toimintansa marraskuussa 2008. Liiketoiminnan tutkimus- ja kehityskeskus sijaitsee Tamperen tehtaan yhteydessä.

Yhdysvalloissa on kaksi tehdasta, toinen Pohjois-Carolinassa ja toinen Illinoisin osavaltiossa. Illinoisin tehdas käynnistyi tammiukuussa 2008. Viiden terminaalin ansiosista UPM Raflatac palvelee kaikkia tärkeimpiä markkinoita Amerikan mantereella.

Aasian ja Tyynenmeren alueella UPM Raflatacilla on kolme tehdasta, jotka sijaitsevat Kiinassa, Malesiassa ja Australiassa. Leikkuuterminaaleja alueella on kahdeksan.

TARRAMATERIAALIEN LOPPUKÄYTÖT MAAILMASSA

Markkinakatsaus ja liiketoiminnan tulos

Tarralaminatmarkkinat reagoivat nopeasti suhdannevaihteluihin. Kysynnän kasvu talouden suhdannekierron aikana on historiallisesti ylittänyt bruttokansantuotteen kasvun kaikilla pääalueilla. Vuoden 2009 ensimmäisellä puoliskolla tarralaminat kysyntä supistui yli kymmenen prosenttia Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Supistuminen ei ollut yhtä voimakasta Aasian ja Tyynenmeren alueella. Maailmanlaajuinen taantuma vähensi kuluttajatuotteiden kysyntää ja tavaravirtoja. Kuluttajavetoisten tuote-etikettien kysyntä laski vähemmän kuin teolliseen käyttöön suunnattujen tarrojen.

Tarramateriaalin kysyntä alkoi elpyä vuoden kolmannella neljänneksellä ja vuoden viimeisellä neljänneksellä kysynnän arvioidaan ylittäneen vuoden 2008 tason, kun talouden elpyminen alkoi ja vertailut

edelliseen vuoteen alkoivat helpottaa.

Tarraliiketoiminnan liikevaihto oli 943 (959) miljoonaa euroa. Kannattavuus oli heikko vuoden alkupuoliskolla mutta parani toisella vuosipuoliskolla. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä parani 43 miljoonaa euroon (2 miljoonaa euroa). Kiinteitä kustannuksia leikattiin merkittävästi. Myyntikatteet paranivat edellisvuodesta. Keskimääräiset myyntihinnat paikallisvaluutassa olivat korkeampia kuin vuonna 2008, ja raaka-aineiden hinnat laskivat.

Liiketoiminnan kehitys ja rakennemuutokset

Vuonna 2009 tarraliiketoiminnan Euroopan-toiminnot järjesteltiin uudelleen. Suunnitelma julkistettiin marraskuussa 2008, ja sillä pyrittiin reagoimaan heikentyneeseen taloustilanteeseen ja turvaamaan liiketoiminnan kannattavuus. UPM Rafflac sulki useita tuotantolinjoja ja vähensi

leikkuukapasiteettia Isossa-Britanniassa, Ranskassa, Saksassa, Unkarissa ja Suomessa. Yksi leikkuuterminaali suljettiin myös Yhdysvalloissa. Uudelleenjärjestely saatiin päätökseen syyskuun loppuun mennessä 2009.

UPM sai vuonna 2008 päätökseen investointiohjelman, johon sisältyi kolme uutta tarralaminatitehdasta Wrocławissa Puolassa (2008), Illinois'ssa Yhdysvalloissa (2008) ja Changhussa Kiinassa (2006). Lisäksi useita tehtaita modernisoitiin. Investointien tavoitteena oli varmistaa kustannustehokas tuotanto ja mahdollistaa kannattava kasvu uusilla markkina-alueilla ja tietyissä sulateliimoja ja filmitaustamateriaaleja käyttävissä tuotesegmenteissä. Investointiohjelman ansiosta UPM:llä on resurssit kasvaa tarramarkkinoilla ilman merkittäviä investointitarpeita.

VÄHEMMÄN ON ENEMMÄN OHUISSA TARRAMATERIAALEISSA

**UPM:N INNOVATIIVISET
ETIKETÖINTIRATKAISUT
SÄÄSTÄVÄT KUSTANNUKSIA JA
LISÄÄVÄT EKOTEHOKKUUTTA.**

UPM Raflatac toi vuonna 2009 markkinoille uuden tuotevalikoiman, joka koostuu ohuista paperi- ja filmitarralaminaateista. Ohuet tarralaminaatit ovat hyvä esimerkki innovaatiosta, jolla voidaan parantaa tarramateriaalien kustannustehokkuutta ja kestävyyttä. Kun materiaalien käyttö vähenee ja kierrätysvaihtoehdot lisääntyvät, koko toimitusketjun hallinta tehostuu.

Ohuemman ja kevyemmän materiaalin ansiosta tarralaminaattia mahtuu rullaa kohden aiempaa enemmän. Yhdestä tarralaminaattirullasta asiakas voi painaa jopa 24 prosenttia enemmän etikettejä eikä rullaa tarvitse vaihtaa painatuksen aikana yhtä usein. Erinomainen painettavuus, kosteudenkestävyys ja suurempi vetolujuus parantavat tehokkuutta painatuksen ja etiketöinnin aikana.

Lisäksi UPM Raflatacin ohuiden taustamateriaalien ansiosta asiakkaiden etiketöintiprosesseissa syntyy jopa 20 prosenttia vähemmän jätettä kuin aiemmin. Polypropyleeni- ja polyesteritaustoista kertyvä jäte voidaan myös kierrättää ja käyttää uudelleen.

UPM Raflatacin uudet ohuet tarramateriaalit on suunniteltu elintarviketeollisuuden, vähittäiskaupan, juomateollisuuden, logistiikan sekä kodinhoito- ja hygienia tuotteiden etiketöintisovelluksiin.

VANERI

Taantuma iski voimakkaasti vanerin kysyntään.
UPM julkisti suunnitelman pitkän aikavälin
kilpailukyyn ja kannattavuuden varmistamiseksi.

VANERI

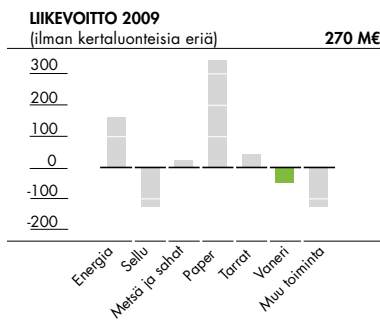
- WISA-vanerit ja -viilut lähinnä rakentamiseen ja kuljetusvälineisiin
- Ó vaneri- ja viilutehdasta Suomessa, 1 Virossa ja 2 Venäjällä
- Vanerin ja viilun tuotantokapasiteetti on noin 1 miljoonaa kuutiometriä vuodessa

AVAINLUVUT

Vaneri	2009	2008	2007
Liikevaihto, M€	306	530	591
Liikevaihto ilman kertaluonteisia eriä, M€	-51	25	50
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	266	307	300
ROCE ilman kertaluonteisia eriä, %	-19,2	8,1	16,7
Henkilöstö 31.12.	3 292	3 799	3 945
Toimitukset, 1,000t	567	806	945

LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

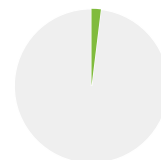
M€	2009	%
Eurooppa	270	88
Yhdysvallat ja Kanada	8	3
Aasia	27	9
Muu maailma	1	-
Yhteensä	306	100

VANERI, LIIKEVAIHTO 2009 **306 M€**

■ vaneri 4 %
konsernista

VANERI, SUIJITTU PÄÄOMA 2009 **266 M€**

■ vaneri 2 %
konsernista

Toiminnan kuvaus

Vaneri on uusiutuva komposiittimateriaali, jonka lujuuden ja painon suhde on ainutlaatuinen. Vaneria käytetään rakentamisessa, kuljetusalalla ja useissa erikoiskäyttökohteissa.

UPM:llä on laaja valikoima pinnoitettuja ja pinnoittamattomia vanereita moniin teollisuuden ratkaisuihin, joissa tarvitaan laatua ja erikoiskäsiteltyjä pintoja. UPM valmistaa myös viilua huonekalu- ja parkkiteollisuuden käyttöön. UPM:n vaneri- ja viilutuotteita myydään rekisteröidyllä WISA-tavaramerkillä.

UPM:llä on kuusi vaneritehdasta: neljä Suomessa, yksi Venäjällä ja yksi Virossa. Liiketoiminta-alueeseen kuuluu myös kolme viilutehdasta, joista kaksi sijaitsee Suomessa ja yksi Venäjällä. Noin 1 miljoonan kuutiometrin kokonaiskapasiteetillaan UPM on Euroopan suurin vanerinvälittäjä.

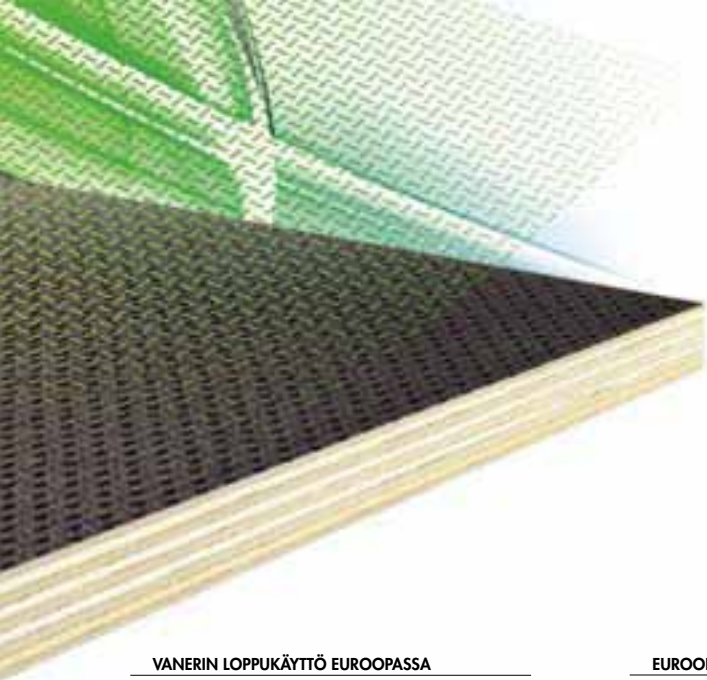
Markkinakatsaus ja liiketoiminnan tulos

Vuonna 2009 vanerin kysyntä Euroopassa laski tuntuvasti edellisvuodesta ennätysalaisen alhaisen rakentamisen sekä kuljetusalan ja muun vaneria käyttävän teollisuuden heikon kysynnän seurauksena.

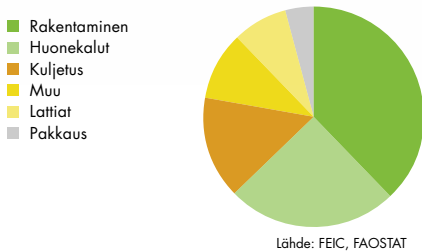
Vuoden ensimmäisellä puoliskolla varastoja vähennettiin toimitusketjun kaikissa osissa, mikä vähensi vanerin kysyntää edelleen. Varastojen supistaminen päättyi vuoden kolmannella neljänneksellä.

Vanerintuottajat reagoivat heikentyneeseen kysyntään ilmoittamalla lukuisista kapasiteetin sulkemisista ja tuotannon rajoituksista. Myös UPM supisti tehtaidensa tuotantoa. Tuotannon rajoituksista huolimatta markkinoilla oli ylitarjontaa, mikä johti aleneviin myyntihintoihin.

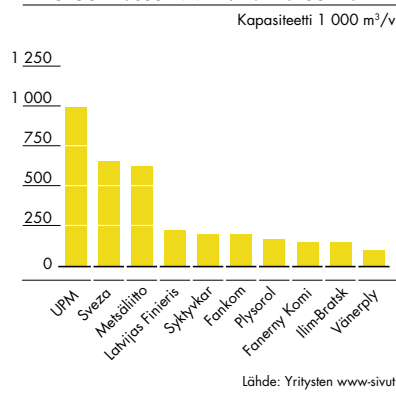
Vanerin kysyntä reagoi hitaasti suhdannevaihteluihin, ja sen odotetaan palautuvan asteittain taantumaa edeltävälle tasolle.

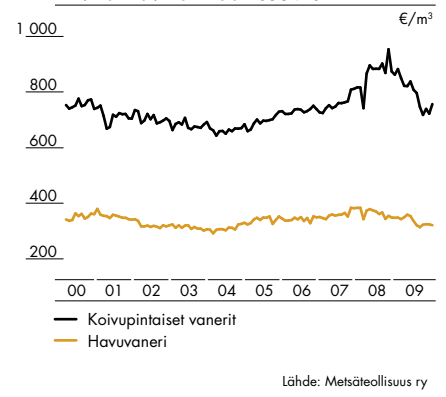
VANERIN LOPPUKÄYTTÖ EUROOPASSA

EUROOPAN SUURIMMAT VANERIN TUOTTAJAT

VANERIN VIENTIHINNAT SUOMESTA

talouden elpymässä.

Suomessa vuoden 2008 korkeiden puunhintojen aikana kasvaneet koivutukkivara-rostot riittivät koko vuodeksi. Tämä piti puukustannukset korkeina, vaikka tukki-puun markkinahinnat laskivat. Toisaalta Venäjällä oli pulaa tukkipuusta vuoden loppua kohti.

UPM:n vaneriliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2009 oli 306 (530) miljoonaa euroa. Vaneriliiketoiminta teki tappiota vuonna 2009 jyrkästi alentuneiden toimitusten ja myyntihintojen sekä samanaikaisesti korkeiden puukustannusten takia. Liiketappio ilman kertaluonteisia eriä oli 51 miljoonaa euroa (voitto 25 miljoonaa euroa). Vanerin toimitukset olivat 567 000 kuutiometriä; vähennystä edellisvuoteen verrattuna oli 239 000 kuutiometriä (30 %).

Liiketoiminnan kehitys ja rakennemuutokset

UPM:n vaneriliiketoiminta hakee kasvumahdollisuuksia vaativiin käyttötarkoituksiin soveltuvista ratkaisuista ja uusista tuotteista. Tutkimus ja kehitys ovat olennainen osa vaneriliiketoimintaa. Uusia ratkaisuja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaan ja uutta teknologiaa hyödyntäen.

Marraskuussa 2009 UPM julkisti suunnitelman vaneriliiketoimintojen pitkän aikavälin kustannuskilpailukyvyyn parantamiseksi ja koivuvanerin tuotannon lisäarvon kasvattamiseksi Suomessa. UPM sulkee Heinolan ja Kaukaan vaneritehtaata vuoden 2010 ensimmäisen puoliskon aikana.

UPM investoi 25 miljoonaa euroa pääasiassa Savonlinnan vaneritehtaan laajentamiseen. Investoinnin jälkeen tehdas on

maailman tehokkain koivuvaneri-yksikkö, jonka vuosituotantokapasiteetti on 120 000 kuutiometriä korkealuokkaista koivuvaneria.

Lisäksi Lahden vanerinjälöstustehdas suljettiin lokakuussa ja sen tuotanto siirrettiin muille tehtaille. Kalson viilutehtaalla tuotannon automatisointiprojekti saatiin päätökseen toukokuussa.

Uudelleenjärjestelyillä sekä Savonlinnan investoinnilla on marginaalinen vaikutus tuotantokapasiteettiin. UPM:n vaneriliiketoiminnalla on kyky vastata asiakkaiden tarpeisiin, kun kysyntä elpyy.

LUJAA JA KEVYTTÄ

**VANERI ON KOMPOSIITTI-
TUOTE, JOKA VALMISTETAAN
OHUISTA RISTIINLIIMATUISTA
PUUVIILUISTA.**

Vaikka vaneri on perinteinen rakennusmateriaali, se on myös uudenaikainen tuote, jolle kehitetään jatkuvasti uusia sovelluksia.

Nykyaikaisen, laadukkaan vanerin tärkeimmät raaka-aineet ovat koivu ja kuusi. Pohjoisessa ilmastossa puu kasvaa hitaasti, minkä ansiosta raaka-aine on tiheäsyistä ja tasalaatuista. Erityisesti koivu on rakenteeltaan tasaista ja sillä on erinomainen lujuus, sorvattavuus ja liimattavuus, joista syntyvät vanerin muihin levytuotteisiin verrattuna ylivoimaiset tuoteominaisuudet.

Jo tavallisella koivuvanerilla on erinomainen lujuuden ja painon suhde eli halutut ominaisuudet voidaan saavuttaa pienemmällä massalla ja tilavuudella. Esimerkiksi kuljetusvälineissä tämä tarkoittaa asiakkaalle joko pienempää polttoaineen kulutusta tai suurempaa hyötykuormaa. Lujutta ja kestävyyttä voidaan parantaa edelleen lisäämällä vanerin rakenteeseen tai pintaan ominaisuuksia parantavia materiaaleja.

Vaneri kestää äärimmäisiä olosuhteita

Vaneri on tasaista ja joustavaa ja sietää monia äärimmäisiäkin olosuhteita hyvin. Tämä on olennaista, kun rakennetaan esimerkiksi nesteytettyä maakaasua (LNG) kuljettavia laivoja. Näissä aluksissa on käytettävä eristysrakenteita, jotka kestävät alle -163° C lämpötiloja. Vaneri myös mahdollistaa laivojen rakentamisen siten, että niiden hyötykuorma on lähes 70 % suurempi kuin vaihtoehtoisissa ratkaisuissa. Yli puolessa maailman LNG-tankkereista on kaasusäilöissään vanerirakenteinen eristys.

Lisäksi vaneri sitoo enemmän hiilidioksidia kuin tarvitaan sen valmistamiseen. Elinkaarensa lopussa vaneria voidaan käyttää hiilidioksidineutraalina energianlähteenä. Hyvin harvoilla materiaaleilla maailmassa on näitä ominaisuuksia, mikä tekee vanerista ympäristön kannalta kestävän materiaalin mihin tahansa soveltuvaan loppukäyttöön.

Vanerilla on kaikki edellytykset olla menestystuote myös tulevaisuudessa. Yksi osoitus on UPM:n merkittävä investointi Savonlinnan vaneritehtaan kehittämiseksi maailman tehokkaimmaksi koivuvaneritehtaaksi. Lisäksi merkittäviä investointeja vanerin tutkimukseen, teknologiaan ja tuotekehitykseen on jatkettu myös heikon kysynnän aikoina.

MENESTYSTEKIJÄT

Osaavat ihmiset, tulevaisuuteen suuntaava tutkimus- ja kehitystyö sekä hyvä ympäristösuorituskyky ovat keskeisiä UPM:n pitkän aikavälin menestykselle.

VASTUULLISUUS KAIKESSA TOIMINNASSA

UPM on vahvasti sitoutunut toimimaan vastuullisesti talouteen, ihmisiin ja yhteiskuntaan sekä ympäristöön liittyvissä asioissa ja jatkuvasti parantamaan toimintaansa.

Vastuullinen asenne ja pyrkimys jatkuvaan parantamiseen ovat keskeisiä periaatteita UPM:n tavassa toimia. UPM haluaa saavuttaa strategiset ja taloudelliset tavoitteensa sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla. Vastuullisuuden perustana on kannattavuus ja lisäarvon luominen tuotteilla, jotka ovat kestäviä koko elinkaarensa ajan.

Varmistaakseen vastuullisuuden toteutumisen kaikkialla yhtiössä, UPM on määritellyt yritys vastuun keskeiset osa-alueet ja mittarit.

UPM:n liiketoiminnassa kestävä kehityksen peruselementit ovat voimakkaasti läsnä. UPM:n tuotteiden tärkein raaka-aine, puu, on uusiutuva luonnonvara. Lopputuotteet ovat kierrätettäviä, ja materiaali voidaan ottaa talteen useita kertoja uusien tuotteiden valmistamiseen. Metsiä hoidetaan kestävästi talous, ihmiset ja yhteiskunta sekä ympäristö huomioon ottaen. UPM edistää luonnon monimuotoisuutta ja vesistöjen kestävä käyttöä eikä yhtiön liiketoiminta kiihdytä ilmastonmuutosta. Tuotteet valmistetaan pääosin uusiutuvalla energialla, jota saadaan hyödyntämällä samoista kestävästi hoidetuista metsistä hankittua hiilineutraalia biomassaa.

UPM kunnioittaa ihmisoikeuksia ja tasavertaisia mahdollisuuksia. UPM:n tavoitteena on tarjota turvallinen ja kannustava työympäristö sekä mahdollisuudet henkilöstön aktiiviseen osallistumiseen ja jatkuvaan oppimiseen.

UPM:n toimintaohjeessa määritellään ne yleiset linjaukset, joita jokaisen UPM:n palveluksessa olevan tulee noudattaa. UPM on myös sitoutunut YK:n Global Compact -aloitteeseen.

UPM:n toimittajien ja alihankkijoiden on sitouduttava noudattamaan toimintaohjeessa määritellyjä periaatteita, joiden pohjalta yhtiö on kehittänyt toimittajille kriteeristön. Alihankkijoiden toimintaa arvioidaan säännöllisesti.

UPM:llä on vuodesta 2003 alkaen ollut yritys vastuun ohjausryhmä (Corporate Responsibility Council), joka valvoo yritys vastuun periaatteiden ja toimintatapojen kehittämistä. Ohjausryhmään kuuluu seitsemän johtajiston jäsentä, ja ryhmää johtaa toimitusjohtaja. Ohjausryhmän linjauksia toteutetaan liiketoimintaryhmissä, jotka sisällyttävät yritys vastuun periaatteet ja niihin liittyvät tavoitteet vuosittaisiin toimintasuunnitelmiinsa ja tavoitteenasettamisprosesseihinsa.

UPM ei julkaise erillistä ympäristö- ja yhteiskuntavastuuraporttia, vaan sen tiedot on yhdistetty tähän vuosikertomukseen.

YRITYSVASTUUN OSA-ALUEET

UPM:N YRITYSVASTUUN PERIAATTEET

MITTARIT

Taloudellinen

KANNATTAVUUS	<ul style="list-style-type: none"> Arvon luominen 	<ul style="list-style-type: none"> Liikevoitto yli 10 % Oman pääoman tuotto ylittää vähintään 5 prosenttiyksiköllä 10 vuoden riskittömän sijoituksen tuoton Velkaantumisaste alle 90 %
HALLINNOINTI	<ul style="list-style-type: none"> Selkeät vastuut ja ohjeiden noudattaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Konsernin johtamisjärjestelmä Toimintaohje (Code of Conduct)

Sosiaalinen

JOHTAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Vastuullinen johtaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön sitoutuminen yhtiöön Yrityksen arvojen ja toimintaohjeen mukainen toiminta Muutoksenhallintaan liittyvät toimintatavat
HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Parhaisiin tuloksiin ylittävät ihmiset 	<ul style="list-style-type: none"> Kehityskeskustelut ja tavoitteenasetanta Avainosaamisalueiden kehittäminen
TYÖOLOSUHTEET	<ul style="list-style-type: none"> Turvallinen ja kannustava työympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> Ihmisoikeuksien turvaaminen Tasavertaiset mahdollisuudet Hyvät työntekijä- ja työnantajasuhteet Nolla-tapaturmataavoite ja jatkuvat toimet poissaolojen vähentämiseksi Vastuullinen toiminta koko toimitusketjussa
YHTEISTYÖ SIDOSRYHMIEN KANSSA	<ul style="list-style-type: none"> Paikallinen sitoutuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Työllistämismahdollisuudet Yhteistyö ja aloitteet paikallisten sidosryhmien kanssa Vastuullinen toiminta uudelleenjärjestelyissä

Ympäristö

TUOTTEET	<ul style="list-style-type: none"> Tuotteet, jotka ovat kestäviä koko elinkaarensa ajan 	<ul style="list-style-type: none"> Uusiutuvat raaka-aineet Kierrätettävät tai biohajoavat tuotteet Korkea sertifioitujen tuotteiden osuus Kolmannen osapuolen varmistamat ympäristömerkit Elinkaariarviointi
ILMASTO	<ul style="list-style-type: none"> Teollisuudenalan paras hiilijalanjälki 	<ul style="list-style-type: none"> Energiätehokkuuden parantaminen Hiilineutraalin energian käytön maksimointi Biomassapohjaisten polttoaineiden käytön lisääminen
VESI	<ul style="list-style-type: none"> Vesistöjen kestävä käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> Teollisuudenalan paras vesijalanjälki ja jäteveden laatu Veden kulutus
METSÄ	<ul style="list-style-type: none"> Kestävä metsänhoito 	<ul style="list-style-type: none"> Sertifioitujen kuidun osuuden maksimointi ja UPM:n biodiversiteettitavoitteiden täyttäminen yhtiön hoitamissa metsissä
JÄTTEET	<ul style="list-style-type: none"> Jätteiden määrän minimointi 	<ul style="list-style-type: none"> Kiinteän kaatopaikkajätteen minimointi Jätteen uudelleenkäyttäminen

VUONNA 2009

- Tehostamistoimet jatkuivat
- Joustavia toimintatapoja hyödynnettiin kaikissa liiketoiminnoissa
- Positiivinen kehitys työturvallisuudessa jatkui

HENKILÖSTÖ

Rakennemuutoksiin liittyvät toimet jatkuivat. Henkilöstölle avautui uusia uramahdollisuuksia uuden liiketoimintarakenteen myötä.

Uusi, joulukuussa 2008 voimaan tullut markkinalähtöinen liiketoimintarakenne muotoutui ja uusia toimintatapoja kehitettiin vuonna 2009. Muutosvalmius ja innovaatiokyky korostuivat. Erityisesti uusiin liiketoiminta-alueisiin liittyvää strategista osaamista ja ammatillista asiantuntemusta kehitettiin.

Yhtiön arvot, toimintaohje (Code of Conduct) ja UPM:n johtamisperiaatteet muodostavat yhtiön henkilöstötoiminnan perustan.

Vuoden 2009 lopussa UPM:n palveluksessa oli yhteensä 23 213 henkilöä, mikä on 1 770 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Henkilöstömäärä väheni rakennemuutosten ja muiden vuonna 2009 tai sitä aiemmin julkistettujen tehostamistoimien johdosta. Joulukuussa hankittu Fray Bentosin sellutehdas ja eukalyptuksen viljelyyn erikoistunut Forestal Oriental -yhtiö Uruguayssa työllistivät yhteensä 524 työntekijää.

Tehostamistoimia jatkettiin

Vuonna 2009 UPM hyötyi joustavasta toimintamallista, jossa tuotantoa sopeutetaan markkinakysyntään ilman irtisanomisia ja pysyviä kapasiteetin sulkemisia. Heikentyneessä markkinatilanteessa UPM joutui lomauttamaan henkilöstöä vuoden aikana paperi-, vaneri-, saha-, metsä- ja tarraliiketoiminnoissa.

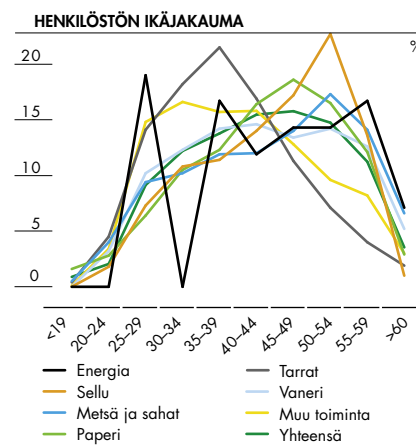
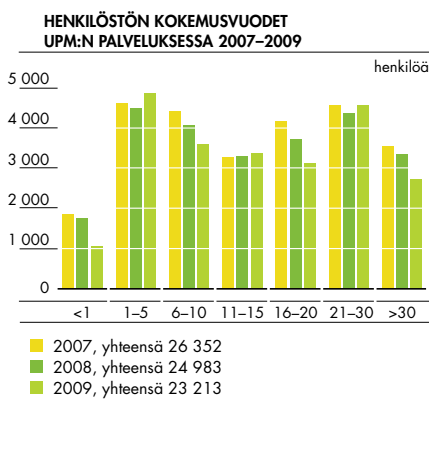
Pitkän aikavälin kilpailukyvyyn varmistamiseksi Suomen vaneri- ja sahatoiminnoissa jouduttiin toteuttamaan useita henkilöstöön vaikuttavia toimenpiteitä. Rakennemuutokset ja tehtaiden sulkemiset vähentävät henkilöstömäärää noin 1 220 henkilöllä.

Muita merkittäviä tehostamistoimia olivat toimitusketjun hallinnan uudistaminen paperiliiketoiminnassa ja tarraliiketoiminnan rakennemuutokset.

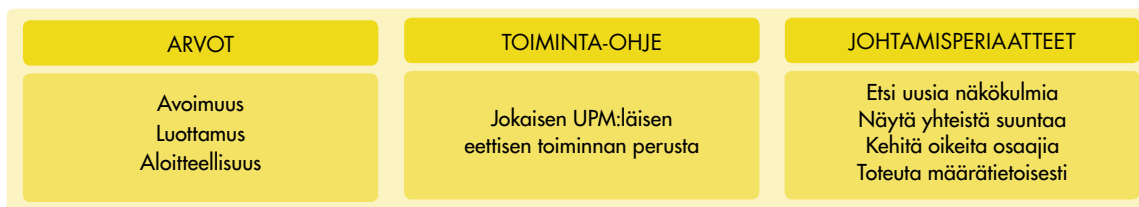
Johtamiskulttuurin ja henkilöstön kehittäminen

UPM:n tavoitteena on rakentaa suorituslähtöinen ja nopeasti muutoksiin reagoiva ja sopeutuva toimintakulttuuri, joka perustuu haasteellisiin tavoitteisiin ja lujaan tahtoon saavuttaa tavoitteet yhdessä. UPM:n suorituksen johtamis- ja kehityskeskusteluprosessia käytettiin vuonna 2009 järjestelmällisesti strategiaan liittyvien tavoitteiden ja kehityssuunnitelmien määrittämiseen.

Vuonna 2009 parannettiin strategisen osaamisen globaaleja prosesseja. Tavoitteena on varmistaa, että kaikki kehitys- ja resurssintoiimet ovat pitkän aikavälin liiketoimintatavoitteiden mukaisia. UPM:n uusilla liiketoiminta-alueilla määriteltiin kriittiset strategiset osaamisalueet. Henkilöstön kehittämisessä UPM panosti laajasti hyödynnettävissä oleviin osaamisalueisiin esimerkiksi muutoksen johtamiseen, projektien hallintaan ja innovaatioiden

TOIMINTA-TAPAMME

johtamiseen.

Johtamisen kehittämistyössä UPM käynnisti ylimmän johdon Front-runner-koulutusohjelman. Keskijohdon koulutuksissa keskityttiin globaaleihin ihmisten johtamisen ja muutosjohtamisen ohjelmiin. Lisäksi UPM panosti tiimien kehittämiseen. Kaksi mentorointiohjelmaa käynnistettiin organisaatioiden välisen tiedon jakamisen ja oppimisen tueksi.

UPM:n henkilöstöprosessien tehokasta toteuttamista ja yhdenmukaisuutta tuettiin ottamalla käyttöön globaali esimiestyön itsepalvelutietojärjestelmä.

Työterveys ja työturvallisuus

Työterveys- ja työturvallisuustoiminnan pohjana on UPM:n Työterveys- ja Työturvallisuussääntö. Päämääränä on, ettei henkilöstö kärsi työperäisistä sairauksista tai vammoista. Työterveyden ja -turvallisuuden tavoitteet asetetaan konserni- ja liiketoiminta-alueitasoilla sekä paikallisesti.

Tavoitteiden saavuttamiseksi laaditaan ja toteutetaan vuosittaiset toimintasuunnitelmat. Työhyvinvointia tuettiin vuonna 2009 mm. Pidä huolta -kampanjalla, joka jatkui johtoryhmän itsearvioinneilla Suomessa, sekä ympäristötietoisuutta kohentavilla toimilla.

Paperiliiketoimintaryhmä käynnisti turvallisuudenparantamishjelman. Kehittämisen pohjaksi kaikki paperitehtaat auditoitiin parhaiden käytäntöjen tunnistamiseksi ja toteuttamiseksi sekä työterveyden ja -turvallisuuden kehitystarpeiden kartoittamiseksi.

Kaikilla tuotantolaitoksilla toimintaa ohjaa Työterveys- ja -turvallisuusjohtamisjärjestelmä, joka on myös sertifioitu (OHSAS 18001) lähes kaikilla paperitehtailla sekä useilla muilla tuotantolaitoksilla.

Konsernin Työterveys- ja työturvallisuuspalkinto myönnettiin vuonna 2009 Shottonin paperitehtaalle Isossa-Britanniassa. Tehdas on pitkäjännitteisesti edistä-

nyt työterveyttä ja -turvallisuutta henkilöstön keskuudessa.

Tapaturmataajuuden (työtaturmien lukumäärä miljoonaa työtuntia kohti) lasku jatkui yhtiön tavoitteiden mukaisesti, ja parannusta edelliseen vuoteen oli 15 prosenttia. Tapaturmataajuus laski kaikilla liiketoiminta-alueilla. Valitettavasti UPM:n Tilhillin hakkuukohteessa Isossa-Britanniassa sattui kuolemaan johtanut tapaturma, jossa menehtyi yksi alihankkija.

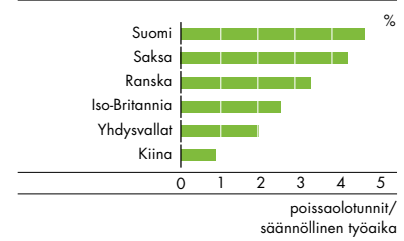
Sairaudesta ja tapaturmista johtuvien poissaolojen määrä pysyi samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Poissaolot vähenivät kaikilla liiketoiminta-alueilla Tarrat-liiketoiminta-alueetta lukuun ottamatta.

Henkilöstön osallistuminen ja yhteistyö paikallisten sidosryhmien kanssa

UPM pyrkii aktiivisesti ylläpitämään ja kehittämään hyviä suhteita kaikkiin sidosryhmiinsä. Vuoropuhelu ja yhteistyö ovat tärkeimmät keinot molemminpuolisen

**SAIRAUDESTA JA TYÖTAPATURMISTA JOHTUVAT
POISSAOLOT, KOKO HENKILÖSTÖ**

**HENKILÖSTÖ MAITTAIN
VUODEN LOPUSSA**

31.12.	2009	2008	2007
Suomi	10 682	12 305	13 086
Saksa	3 620	3 759	3 802
Iso-Britannia	1 546	1 602	1 567
Ranska	1 321	1 392	1 437
Venäjä	1 026	1 116	1 230
Itävalta	619	642	657
Puola	334	275	89
Espanja	251	266	273
Viro	191	181	176
Italia	76	83	79
Belgia	28	32	37
Hollanti	27	30	35
Turkki	21	20	19
Ruotsi	20	24	24
Muu Eurooppa	105	137	140
Kiina	1 320	1 327	1 312
Yhdysvallat	1 005	1 096	1 067
Uruguay	524	-	-
Malesia	173	172	158
Etelä-Afrikka	91	97	94
Australia	88	93	94
Kanada	11	194	843
Muu maailma	134	140	133
Yhteensä	23 213	24 983	26 352

ymmärryksen edistämiseksi. UPM:n oma henkilöstö ja paikallisyhteisöt kuuluvat avainsidosryhmiin.

UPM European Forum on konsernin kansainvälinen yhteistyöelin. Sen kokouksiin osallistuvat kaikkien UPM:n Euroopan-tehtaiden henkilöstöryhmien edustajat. European Forum kokoontui vuonna 2009 kahdesti. Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia, liiketoimintaympäristön muuttumiseen liittyviä kysymyksiä ja käytiin niistä avointa keskustelua.

Yksi tavoista tukea henkilöstön osallistumista on henkilöstökysely. Kysely toimii perustana kehitystoimille yhtiön eri työpaikoilla.

**Työstä työhön -ohjelma
jatkuu hyvin tuloksin**

UPM:n Työstä työhön -ohjelmalla yhtiö tukee taloudellisesti uudelleenkoulutusta ja -työllistymistä, yrityksen perustamista sekä työn vuoksi paikkakunnalta toiselle muutttoa. Ohjelma on tarkoitettu henkilöstölle, johon tuotantolaitosten pysyvä sulkeminen vaikuttaa.

Ohjelmaan sisältyy aktiivisia työllistämistä ja uudelleenkoulutusta edistäviä toimenpiteitä tiiviissä yhteistyössä viranomaisten ja muiden ulkoisten kumppaneiden kanssa. Ohjelma perustuu ensimmäisen kerran Voikkaalla vuonna 2006 toteutettuun malliin, josta saatiin hyviä kokemuksia.

Marraskuussa 2009 UPM ilmoitti aloitavansa uuden Työstä työhön -ohjelman, joka liittyy Heinolan vaneritehtaan ja

sahan, Lappeenrannassa sijaitsevan Kaukaan vaneritehtaan sekä Parkanon jatkojalostetehtaan sulkemiseen vuoden 2010 ensimmäisen puoliskolla.

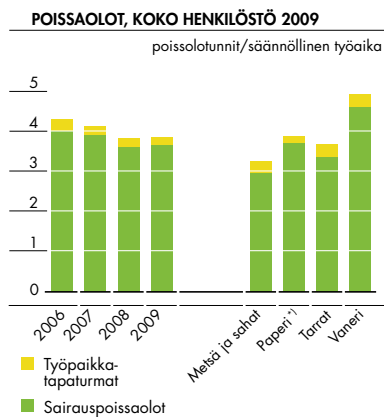
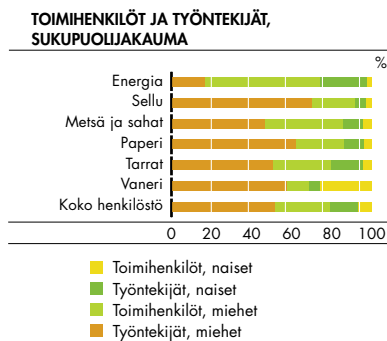
Kajaanissa ja Valkeakoskella UPM jatkaa syyskuussa 2008 aloitettua Työstä työhön -ohjelmaa. Kajaanin tehtaan alueelle UPM perusti Renforsin Rannan yritysalueen.

Palkitseminen

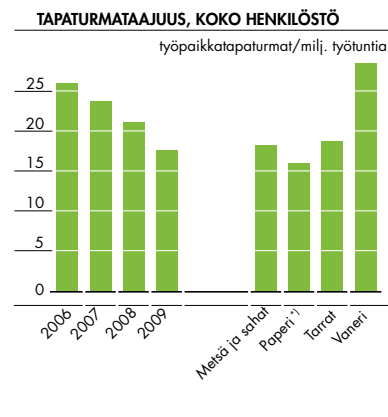
UPM käyttää kokonaispalkkausmallia, joka muodostuu UPM:n globaalien sääntöjen, paikallisen lainsäädännön ja markkinakäytäntöjen mukaan määritellystä peruspalkasta, luontaiseduista ja kannustepalkkioista.

Koko UPM:n henkilöstö kuuluu yhteisen kannustejärjestelmän piiriin. Järjestelmässä yhdistyvät yhtiö- ja liiketoimintatason tavoitteet sekä henkilökohtaiset ja/tai tiimin tavoitteet. Yksi tärkeimmistä mittareista on käyttökate (EBITDA). Kannustepalkkioita maksettiin vuonna 2009 yhteensä 36 miljoonaa euroa.

Avainhenkilöiden osakkeisiin ja optioihin perustuvat pitkän aikavälin kannustehjelmat jatkuivat vuosina 2005 ja 2007 tehtyjen päätösten mukaisesti. Vuonna 2009 ei jaettu osakepalkkiojärjestelmän mukaisia osakkeita. Tammikuussa 2009 jaettiin 2007A-osakeoptioita noin 530 avainhenkilölle ja syyskuussa jaettiin 2007B osakeoptioita noin 540 avainhenkilölle.

¹⁾ sellutehtaiden luvut sisältyvät paperin lukuihin

¹⁾ sellutehtaiden luvut sisältyvät paperin lukuihin

TOIMINTAOHJE (Code of Conduct)

UPM:N TOIMINTAOHJEESSA MÄÄRITELLÄÄN NE YLEISET LINJAUKSET, JOITA JOKAISEN UPM:N PALVELUKSESSA OLEVAN TULEE NOUDATTAA.

UPM:n toiminta perustuu vastuullisiin ja eettisesti oikeudenmukaisiin liiketoimintatapoihin.

Toimintaohjeessa käsitellään esimerkiksi lakien, säädösten ja määräysten noudattamista, eturistiriitoja, lahjontaa, ihmisoikeuksia, salassapitovelvoitteita, hyvää liiketapaa sekä yhtiön omaisuuden suojelua ja asianmukaista käyttöä. Toimintaohje sisältää ohjeet ja toimintatavat, jotka helpottavat ohjeen tehokasta noudattamista ja varmistavat nopean ja yhtenäisen toiminnan ohjeen rikkomistilanteissa.

UPM:n toimittajien ja alihankkijoiden on sitouduttava noudattamaan toimintaohjeessa määritellyjä periaatteita. Alihankkijoita koskevat vaatimukset määritellään hankintasopimuksissa. Alihankkijoiden tulee tuntea UPM:n toimipaikkojen terveys- ja turvallisuusvaatimukset ja ohjeet ja noudattaa niitä. Toimittajien liiketoimintaa arvioidaan ennen sopimusta ja yhteistyön aikana.

UPM:n toimintaohjetta on täydennetty yksityiskohtaisemmillä säännöillä ja ohjeilla, kuten henkilöstösäännöillä, tasa-arvosäännöillä, työterveys- ja turvallisuussäännöillä sekä ympäristösäännöillä.

➤ Toimintaohjeeseen voi tutustua yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.upm-kymmene.fi.

VUONNA 2009

- Biopolttoaineet, biokemikaalit, biokomposiitit ja nanoselluloosa tutkimuksen ja kehityksen keskiössä
- Energiatehokkuutta paperitehtailla parannettiin
- Uusia RFID- ja UPM ProFi -tuotesovelluksia tuotiin markkinoille

➤ Lisätietoja: www.upm-kymmene.fi

TUTKIMUS JA KEHITYS SEKÄ KEHITTYVÄT LIIKETOIMINNAT

UPM:n liiketoiminnan kehittämisen sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan tavoitteena on luoda teknologian kehityksen avulla uusia tuotteita ja liiketoimintoja sekä varmistaa nykyisten tuotteiden kilpailukyky.

UPM on viime vuosina panostanut tutkimukseen, jolla luodaan uutta lisäarvoa metsäbiomassan käytölle. Tällaisia sovelluksia ovat muun muassa biopolttoaineet, biokemikaalit ja uusiutuvan energian tuotanto. UPM jatkaa RFID-etätunniste- ja puumuovikomposiittiliiketoimintojen kehittämistä. Molempien liiketoimintojen perustana on UPM:n oma tutkimus ja liiketoiminnan kehitys.

UPM:n tutkimus- ja kehitys on määritellyt neljä uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin liittyvää tutkimuksen avainaluetta: biopolttoaineet, biokemikaalit, biokomposiitit ja nanoselluloosa. Lisäksi UPM keskittyi nykyisten liiketoimintojen kilpailukykyyn lisäämiseen kehittämällä filmpohjaisissa tarramateriaaleissa käytettävää teknologiaa ja parantamalla paperitehtaiden energiatehokkuutta.

Vuonna 2009 UPM käytti tutkimus- ja kehityshankkeisiin noin 48 (49) miljoonaa euroa, mikä vastaa 0,6 (0,5) %:a konsernin liikevaihdosta.

Uusien RFID-tuotesovellusten määrä kasvaa

UPM:llä on laaja valikoima tuotteiden tunnistamisessa käytettäviä RFID-etätunnisteita. Ne soveltuvat moniin eri käyttötarkoituksiin, kuten toimitusketjun hallintaan, kuljetuksiin, teollisuuskäyttöön, lääketeollisuuteen, terveys- ja biotieteisiin, asiakirja- ja kirjastosovelluksiin, vaate-merkkien ja brändien suojaukseen sekä pääsy- ja matkalipputuotteisiin.

RFID-tuotevalikoimaa uudistetaan jatkuvasti niiden suorituskyvyn ja kustannus-

tehokkuuden parantamiseksi. Vuonna 2009 UPM käynnisti maailmanlaajuisen UPM Pro RFID Alliance kumppaniverkosto-ohjelman.

Tuotantoa Guangzhoun tehtaalla Kiinassa lisättiin vuoden aikana. Suurivolyymisten RFID-tuotteiden valmistus keskitettiin Guangzhoun tehtaalle sekä Fletcherin tehtaalle Yhdysvalloissa. Jyväskylän tehdas muutettiin tuotekehitysyksiköksi.

UPM ProFi jatkoi uusien tuotteiden tuomista markkinoille

UPM ProFi kehittää, valmistaa, markkinoi ja myy laadukkaita puumuovikomposiittituotteita, joiden pääraaka-aineena on tarramateriaalituotannossa hyödyntämättä jäävä paperi ja muovi. UPM ProFista valmistetaan tuotteita ulko- ja sisäkäyttökohteisiin sekä teollisuuden sovelluksiin.

UPM ProFi -liiketoiminta on käynnistysvaiheessa, mutta sen tavoitteena on tulla yhdeksi Euroopan suurimmista puumuovikomposiittien valmistajista. Ensimmäiset UPM ProFi -tuotteet tulivat myyntiin vuonna 2007. Tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa ja Saksassa.

Vuonna 2009 UPM ProFi jatkoi uusien tuotteiden tuomista markkinoille ja laajensi myyntikanaviaan useimpiin Euroopan maihin. UPM ProFi on näkyvästi esillä Shanghain EXPO 2010 –maailmannäyttelyn Suomen paviljongissa.

Painopiste biopolttoaineissa

Toisen sukupolven biodieselin tuotantoteknologian kehittämisessä UPM yhteistyössä Andritz/Carbonan kanssa sai päätökseen

suunnitelman mukaisesti Carbonan kaasutusteknologian testausohjelman Gas Technology Institutun pilottitehtaassa lähellä Chicagoo Yhdysvalloissa. Teknisen konseptin viimeistely jatkuu vuonna 2010.

Bioetanolitutkimuksessa UPM ja Lassila & Tikanoja (L&T) ovat kehittäneet uutta bioetanolin ja energian tuotantokonseptia, joka ensimmäisen kerran hyödyntää kaupan ja teollisuuden jätteitä, kuten paperia, kartonkia, puuta ja muovia. Konseptin pilotointi jatkui vuonna 2009 yhteistyössä Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) ja Pöyryn kanssa.

Bioöljyn kehittämisessä UPM, Metso ja VTT kehittivät uuden konseptin biomassapohjaisen bioöljyn tuottamiseksi korvaamaan fossiilisia polttoaineita lämmön ja sähkön tuotannossa. Fortum liittyi hankkeeseen marraskuussa. Kesäkuusta alkaen Metson tutkimus- ja kehityskeskuksesta Tampereella on tuotettu laadukasta bioöljyä sahanpurusta ja hakkuutähteistä.

UPM:n biojalostamokehityskeskus biopolttoaineiden ja biokemikaalien tutkimusta varten perustettiin UPM:n Kaukaan paperitehtaan yhteyteen Lappeenrantaan vuoden 2009 alussa.

Uusia käyttömahdollisuuksia selluloosalle raaka-aineena

UPM:n, VTT:n ja Aalto-yliopiston (aiemmin Teknillinen korkeakoulu) vuonna 2008 perustama Suomen Nanoselluloosakeskus tutkii selluloosan uusia käyttömahdollisuuksia raaka-aineena ja materiaalina. Tutkimuksen tavoitteena on tuoda uusia lopputuotteita markkinoille.

Tutkimuskeskus on keskittynyt ensimmäisessä vaiheessa paperisovelluksiin,

kuten erikoispapereihin ja paperin päällysteisiin. Tulevaisuuden tavoitteena on löytää sovelluksia myös muille teollisuuden aloille, kuten rakennus-, ajoneuvo-, huonekalu-, elektroniikka-, elintarvike- ja kosmetiikkateollisuudelle.

Biokemikaaleissa jatkettiin tutkimustointaa ja erilaisia selvityksiä. Painopisteenä oli öljypohjaisten kemikaalien korvaaminen biokemikaaleilla erilaisissa UPM:n tuotteissa. Uusia loppukäyttösovelluksia tutkittiin.

Energiätehokkuutta paperitehtailta parannettiin

Paperiliiketoiminnan tutkimus- ja kehitystyö keskittyi kaikkien paperilajien kustannusrakenteen parantamiseen uusien teknologioiden avulla. Uusia läpimurtoteknologioita voitiin ottaa käyttöön mekaanisen massan valmistuksessa energiankulutuksen vähentämiseksi merkittävästi.

Lisäksi UPM toi markkinoille UPM DIGI -paperivalikoimaan uuden paperilajin, UPM DIGI Jetin, nopeaa mustesuihkutulostusta varten. Puuvapaan päällystämättömän paperin pinta täyttää tulostuslaitteiden tiukat vaatimukset: nopea musteen imeytyminen, vähäinen leviäminen ja erinomainen vedenkesto.

Lisäksi UPM käynnisti yhteistyössä Metson ja Oulun yliopiston kanssa teknologiaohjelman prosessien mittaus- ja säätöratkaisujen kehittämiseksi. Ohjelma keskittyy erityisesti prosessiveteen ja bioenergiään liittyvien sovellusten kehittämiseen.

Filmipohjaisia tarralaminaatteja kehitettiin

Tarralaminaattien tutkimuksessa ja kehi-

tyksessä UPM keskittyi uusien teknologiaalustojen sekä tuoteratkaisujen ja innovaatioiden kehittämiseen. UPM Raflatac kehitti vuonna 2009 laadukkaita, uuden sukupolven filmitaustamateriaaleja, johon liittyvä kustannustehokas prosessi otettiin käyttöön vuonna 2010. Lisäksi yhtiö aloitti uuden sulateliiman ja sen sekoitusprosessin käyttöönoton uudessa tehtaassaan Puolassa.

Vaneriliiketoimintaryhmä kehitti vuonna 2009 useita tärkeitä tuote- ja tuotantoinnovaatioita, joiden odotetaan tarjoavan merkittävää kilpailuetua tulevina vuosina.

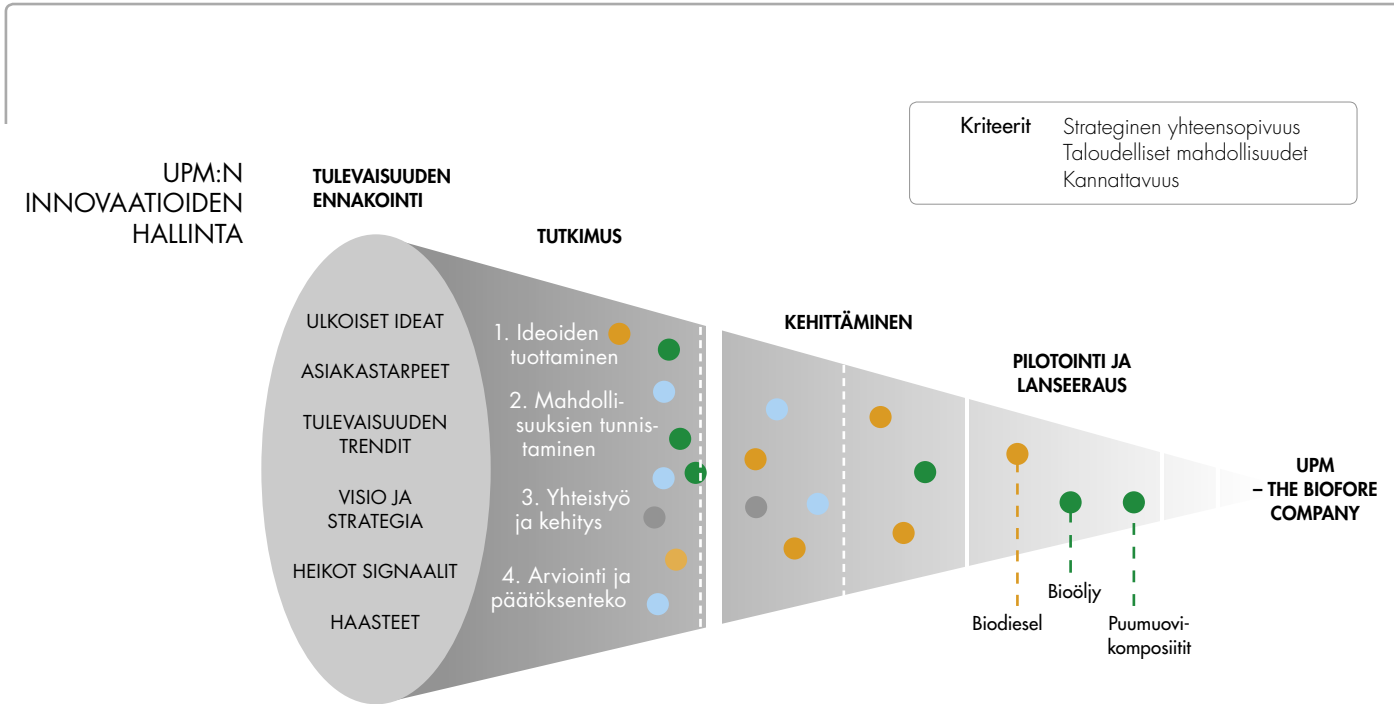
Yhteistyö tutkimuskeskusten kanssa

UPM:n Lappeenrannassa sijaitseva tutkimus- ja kehityskeskus keskittyy kuitujen ja kuituraaka-aineiden, papereiden, päällystykseen ja painatuksen tutkimiseen sekä asiakastukeen.

UPM:n kierrätyskuidun tutkimus on keskitetty Augsburgiin Saksaan. Yhtiön Kiinassa sijaitseva Aasian tutkimus- ja kehityskeskus vastaa paikallisten kuituraaka-aineiden tutkimuksesta. Lisäksi se antaa tuotannon ja teknisen asiakaspalvelun tukea UPM:n Kiinassa ja muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella sijaitseville tuotantoyksiköille.

UPM on 15 %:n osuudella mukana Metsäklusteri Oy:ssä, joka perustettiin Suomen metsäklusterin yhteiseksi huipputason tutkimus- ja innovaatioverkostoksi. Ensimmäiset ohjelmat ovat käynnistyneet onnistuneesti.

Lisäksi UPM:llä on jatkuvaa maailmanlaajuista yhteistyötä useiden tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa.

INNOVAATIOT AVAIN TULEVAAN MENESTYKSEEN

INNOVATIIVISUUDEN TUKEMISELLA ON TÄRKEÄ ROOLI UPM:N UUDISTUMISESSA.

Uusien tuotteiden ja teknologian sekä niihin liittyvien parannusten ohella myös uudet liiketoimintamallit ja käytännöt ovat osa yrityksen innovatiivisuutta.

Vuonna 2009 UPM laati uuden innovaatiostrategian tukemaan yhtiön asemaa alan edelläkävijänä. UPM:n innovaatiohallintajärjestelmän tavoitteena on luoda uusia liiketoiminta-aloitteita ja mahdollista uutta liiketoimintaa sekä jatkuvasti kehittää olemassa olevia liiketoimintoja. Yhtiön oma osaaminen luo pohjan liiketoiminnan kehittämiseksi edelleen. Jokainen hyvä idea, joka tukee UPM:n liiketoimintaa ja tavoitteita sekä tarjoaa lisäarvoa, otetaan lähempään tarkasteluun.

UPM:n olemassa olevien liiketoimintojen prosessiteknologian ja tuotteiden jatkuvan kehittämisen ansiosta asiakastarjontaa on voitu laajentaa ja samanaikaisesti parantaa toiminnan tehokkuutta. Kehitys perustuu UPM:n omaan erinomaiseen materiaalien ja loppukäyttöalueiden tuntekseen.

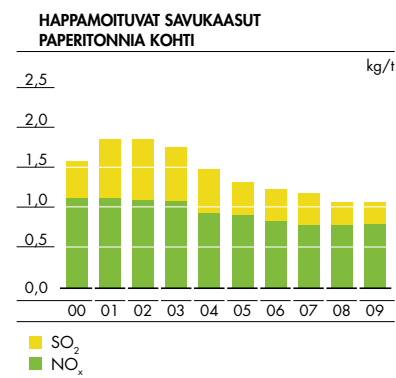
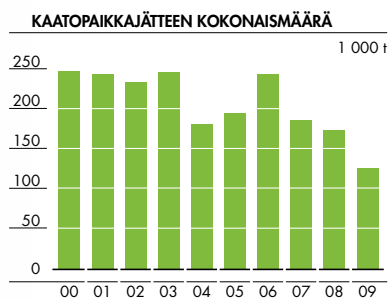
UPM:n innovaatiohallinnan yhteydessä henkilöstölle esiteltiin elokuussa uusi työkalu, Biofore IdeaFactory. Työkalu on kaikkien UPM:n työntekijöiden käytettävissä.

VUONNA 2009

- Investoinnit fossiilisten hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi jatkuivat
- UPM aloitti vesijalanjälkihankkeen Nordlandin tehtaalla
- Yhtenäinen, maailmanlaajuinen järjestelmä UPM:n sellu- ja paperituotteiden sertifiointiin otettiin käyttöön

YMPÄRISTÖ

Kestävät tuotteet, ilmasto, vesi, metsä ja jätteiden vähentäminen ovat UPM:n ympäristövastuun avainalueita. UPM pyrkii jatkuvasti vähentämään tuotteidensa ja toimintansa koko elinkaaren ympäristövaikutuksia.

Lähes kaikilla UPM:n tuotantolaitoksilla samoin kuin puunhankinnassa ja metsänhoidossa on käytössä ympäristö- ja laatu-järjestelmät. Ne on sertifioitu ISO 9001:n ja ISO 14001:n mukaan. Työterveys- ja -turvallisuusjärjestelmät on sertifioitu OHSAS 18001:n mukaan. Kaikki UPM:n Euroopan sellutehtaat sekä valtaosa paperitehtaista on sertifioitu myös EMAS -ympäristöjärjestelmän mukaisesti (EU:n ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä).

UPM on panostanut toimintaan, joka noudattaa ympäristösäännöksiä ja ylittää niiden asettamat vaatimukset. Vuonna 2009 UPM:n ympäristönsuojelukustannukset (poistot mukaan lukien) olivat yhteensä 87 (102) miljoonaa euroa, ja ne koostuivat pääasiassa jätevesien puhdistamisen ja jätehuollon kustannuksista. Investoinnit olivat yhteensä 14 (42) miljoonaa euroa.

Vuonna 2009 UPM:n tuotantolaitoksilla ei sattunut vakavia ympäristövahinkoja. Joitakin vähäisiä, tilapäisiä poikkeamia lupaehdoista kuitenkin tapahtui. Niistä raportoitui välittömästi viranomaisille, ja tarvittaessa ryhdyttiin korjaaviin ja ehkäiseviin toimenpiteisiin.

Kestäviä tuotteita

UPM tarjoaa kestäviä tuotteita, jotka valmistetaan ensisijaisesti uusiutuvista, biohajoavista ja kierrätettävistä materiaaleista. Yhtiö ottaa huomioon tuotteidensa elin-

kaaren sosiaaliset ja ympäristövaikutukset raaka-aineen hankinnasta, tuotannosta, jakelusta ja tuotteen käytöstä kierrätykseen, uudelleenkäyttöön tai hävittämiseen saakka. Hyviä esimerkkejä kestävien tuotteiden kehittämisestä ovat ympäristömerkityt paperit, kevyt vaneri sekä UPM ProFi, puumuovikomposiitti, joka valmistetaan UPM:n tarralaminaattien tuotannossa hyödyntämättä jäävästä paperista ja muovista.

UPM on useiden vuosien ajan johdonmukaisesti lisännyt puolueettomasti sertifioitujen ja ympäristömerkittyjen tuotteiden tarjontaa asiakkailleen maailmanlaajuisesti. Yhtiö on suurin paino- ja kopiopaperien valmistaja, jolle on myönnetty EU:n ympäristömerkki. UPM:llä on yli sata tuotetta, joilla on tämä ympäristömerkki, ja niitä valmistetaan 14 paperitehtaassa Itävallassa, Suomessa, Ranskassa, Saksassa ja Isossa-Britanniassa.

Ympäristömerkki, joka tunnetaan myös EU-kukkana, huomioi tuotteen koko elinkaaren, mukaan lukien raaka-aineen. UPM käyttää uusiokuitua tai kestävästi hoidetuita ja sertifioituista metsistä peräisin olevaa puukuitua. Se takaa myös, että paperintuotannossa syntyvät ilma- ja hiilidioksidipäästöt ovat vähäiset ja että prosessivedenkäsittelyssä noudatetaan tiukkoja normeja. Merkki on myös todiste alhaisesta energiankulutuksesta ja vähäisistä ympäristöriskeistä, jotka on saavutettu rajoittamalla haitallisten kemikaalien käyttöä.

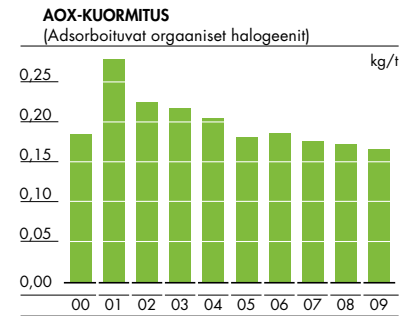
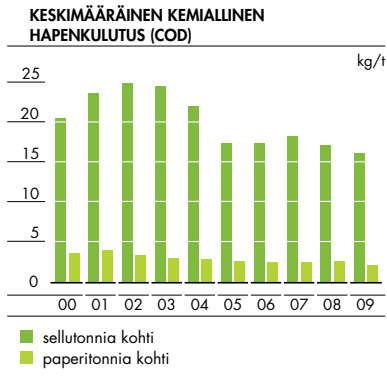
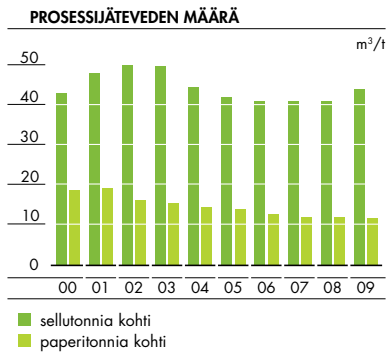
UPM käyttää myös FSC- ja PEFC-metsäsertifikaatteja ja tarjoaa sertifioituja tuotteita kaikissa liiketoimintaryhmissään. Tehtaat käyttävät lisäksi alueellisia ympäristömerkkejä, esimerkiksi saksalaista Blue Angel-merkkiä.

Keräyspaperi on tärkeä raaka-aine UPM:n paperituotteissa. Vuonna 2009 UPM käytti 2,8 miljoonaa tonnia keräyspaperia (2008: 3,0 miljoonaa tonnia), mikä tekee UPM:stä maailman suurimman keräyspaperin käyttäjän graafisten papereiden tuotannossa. Esimerkiksi UPM:n Shottonin tehdas Isossa-Britanniassa, Schwedtin tehdas Saksassa ja Chapelle Darblayn tehdas Ranskassa valmistavat sanomalehtipaperia yksinomaan kierrätetyistä sanoma- ja aikakauslehdistä.

Ratkaisuja ilmastonmuutoksen torjuntaan

UPM on tehnyt huomattavia investointeja uusiutuvan energian tuotantoon, ennen kaikkea biomassapohjaisia polttoaineita hyödyntävään lämmön ja sähkön yhteistuotantoon. Yhtiö on näin kyennyt merkittävästi vähentämään hiilidioksidipäästöjään.

UPM:n päästöt ilmaan ovat peräisin pääasiassa energiantuotannosta yhtiön sellu- ja paperitehtailla. UPM:n pitkän aikavälin investoinnit ovat mahdollistaneet uusiutuvan ja hiilineutraalin energianlähteen (puun) käytön ja ovat siten ilmastonmuutosta hillitseviä hankkeita. Tämän

tuloksena UPM:n fossiiliset hiilidioksidipäästöt paperitonnia kohti ovat vähentyneet 40 % vuodesta 1990 lähtien.

UPM:n energiaportfolio koostuu pääasiassa hiilidioksidineutraaleista energianlähteistä. Maailmanlaajuisesti 63 % UPM:n käyttämistä polttoaineista on biomassapohjaisia, ja Suomessa tämä luku on 79 %.

Vuoteen 2008 verrattuna fossiiliset hiilidioksidipäästöt paperitonnia kohti pysyivät ennallaan (vähenevät 12 %), rikkidioksidipäästöt vähenevät 2 (30) % paperitonnia kohti ja typen oksidien päästöt pysyivät ennallaan.

Uusiutuvia energianlähteitä käyttävä voimalaitos käynnistettiin UPM:n Caledonianin tehtaalla Skotlannissa. Fossiilista polttoainetta käyttänyt kattilalaitos korvattiin uudenaikaisella, täysin integroidulla biomassapohjaisella lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksella. Uusi voimalaitos vähentää tehtaan hiilidioksidipäästöjä noin 75 000 tonnilla ja pienentää merkittävästi tehtaan hiilijalanjälkeä. Hanke myötävaikuttaa merkittävästi Skotlannin hallituksen tavoitteeseen tuottaa 50 % kaikesta käytetystä energiasta uusiutuvista lähteistä vuoteen 2020 mennessä.

Haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC-päästöt) ovat tarralaminaattien valmistuksen merkittävimmät päästöt ilmaan. Liutinpohjaisten aineiden korvaaminen muilla vaihtoehdoilla on pienentänyt VOC-päästöjä merkittävästi viime vuosina. UPM:n VOC-päästöt vähenevät 24 % vuodesta 2008. Päästöt vähentyivät liutinpohjaisten liimojen käytön vähentymisen johdosta.

UPM käyttää hiilidioksidipäästöjen arvioinnissa Greenhouse Gas Protocol -laskentatyökalua, joka on yksi yleisimmistä käytetyistä työkaluista päästöjen hallinnassa.

UPM edistää luonnon monimuotoisuutta metsissä

UPM on kehittänyt maailmanlaajuisen monimuotoisuusohjelman yhtiön omissa metsissä Suomessa, Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. Ohjelman tavoitteena on ylläpitää ja lisätä monimuotoisuutta metsissä sekä edistää kestävä metsänhoidon parhaita menetelmiä. Pitkän aikavälin tavoitteena on laajentaa ohjelmaa kattamaan yhtiön kaikki puunhankintatoiminnot.

Vuonna 2009 noin 78 % kaikesta UPM:n käyttämästä puusta oli peräisin sertifioituista metsistä. Puun alkuperäketjun hallinta ja metsien sertifiointi ovat tapoja varmistaa, että puu on kestävästi ja laillisesti hankittua. Kaikilla UPM:n metsänhoito- ja puunhankinta-alueilla on käytössä integroidut hallintajärjestelmät, ja kesäkuusta 2006 lähtien kaikilla UPM:n sellu- ja paperitehtailla on ollut käytössä kolmannen osapuolen varmentama puun alkuperäketjun hallintajärjestelmä. Uuden yhteissertifiointijärjestelmän perusteella 76 % UPM:n paperista tuotettiin kuidusta, joka täyttää FSC:n ja PEFC:n vaatimukset.

Painopiste kierrätyksessä ja uudelleenkäytössä

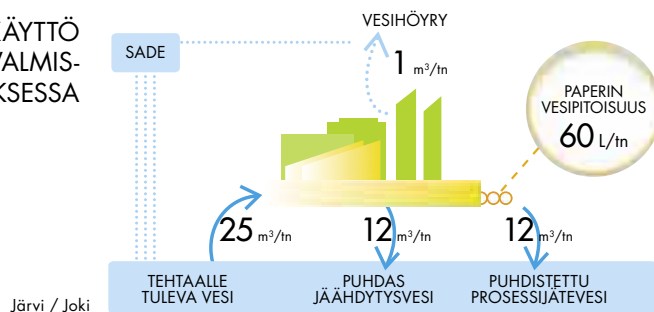
Kaatopaikkajätteen jatkuva vähentäminen on UPM:n pysyvä tavoite. Nykyisin lähes 90 % UPM:n tuotantojätteestä käytetään uudelleen tai kierrätetään. Lähes kaikki

tuotantoprosessissa syntyvä orgaaninen jäte, kuten kuori, hakkuutätteet sekä siistauksen ja vesien puhdistamisen kuitupitoiset kiintoaineet, käytetään energiantuotantoon UPM:n tehtailla. Suurin osa UPM:n tuottamasta kiinteästä jätteestä on tuhkaa, joka jää jäljelle energiantuotannosta.

Vuonna 2009 noin 95 (91) % UPM:n tuhka-jätteestä käytettiin uudelleen esimerkiksi täyteaineena tienrakennuksessa, lannoitteena sekä sementti- ja tiiliteollisuuden raaka-aineena. Vuoteen 2008 verrattuna kaatopaikkajätteen kokonaismäärä väheni 27 % osittain alentuneiden tuotantovolyymien mutta myös jätteiden kierrätykseen suunnattujen aktiivisten toimien johdosta. UPM toimittaa kaiken vaarallisen jätteen erikoiskäsiteltäväksi hyväksytyissä jätteenkäsittelylaitoksissa.

UPM arvioi vanhojen, käytöstä poistettujen tehdasalueidensa tilaa. Ensimmäiseksi analysoidaan tehdasalueen maaperä ja tehdään riskiarviointi. Mikäli maaperästä löytyy vaarallisia aineita ja kunnostusta tarvitaan, kunnostussuunnitelma laaditaan yhdessä viranomaisten kanssa. Kunnostussuunnitelmasta ja alueen tulevasta käytöstä sovitaan viranomaisten kanssa, jotka myös vahvistavat suunnitelman.

VEDEN KÄYTTÖ PAPERINVALMIS- TUKSESSA

- UPM:n tavoitteena on vähentää jatkuvasti veden käyttöä ja saavuttaa teollisuudenalan paras vesijalanjälki.

VESISTÖJEN KESTÄVÄ KÄYTTÖ

Sellun- ja paperinvalmistuksen jäteveden määrä vastaa suunnitteen tuotantoprosesseihin otetun puhtaan raakaveden määrää, ja siksi sitä käytetään veden kulutuksen mittarina. Tehtaissa tarvittava jäähdytysvesi joko kierrätetään tuotantoprosessiin tai palautetaan takaisin vesistöön, josta se otettiin.

Kaikki jätevesi puhdistetaan vähintään sekä ensisijaisessa että toissijaisessa puhdistamossa ennen veden päästämistä takaisin vesistöihin. Jäteveden laatua seurataan säännöllisesti. Joillakin alueilla on tehty laajoja vesistöjen tutkimuksia, joilla on voitu arvioida jätevesien laadulle ja vesielistölle aiheuttamien haittojen vaikutusvyöhyke.

Vuonna 2009 UPM liittyi Water Footprint -verkostoon ja aloitti vesijalanjälkihankkeen UPM:n Nordlandin tehtaalla Saksassa.

UPM:n pitkän ajan tavoite paperitehtaiden jäteveden määrälle on 10 m^3 paperitonnia kohti ja sellutehtaille 30 m^3 sellutonnia kohti. Tavoitteet on tarkoitus saavuttaa vuoteen 2020 mennessä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana jäteveden määrä on pienentynyt paperitonnia kohti 40 % ja sellutonnia kohti 10 %. Vuonna 2009 jäteveden määrä oli UPM:n paperitehtailla keskimäärin 12 m^3 paperitonnia kohti ja sellutehtailla keskimäärin 44 m^3 sellutonnia kohti.

Kemiallinen hapenkulutus (COD) on avain-

luku, jolla mitataan UPM:n käsitellyn jäteveden orgaanista kuormitusta. Viimeisen kymmenen vuoden aikana COD-kuormitus on vähentynyt 45 % paperitonnia kohti ja 35 % sellutonnia kohti. Vuonna 2009 COD-kuormitus oli 2,2 kg paperitonnia kohti ja 16,3 kg sellutonnia kohti.

Adsorboituvien orgaanisten halogeenien (AOX) määrä on myös tärkeä sellutehtaiden jäteveden laadun mittari. UPM:n sellutehtailla tehtyjen parannusten ansiosta keskimääräinen AOX sellutonnia kohti laski vuonna 2009 4 % vuoteen 2008 verrattuna, minkä tuloksena AOX-kuormitus on laskenut lähes 24 % viimeisen kymmenen vuoden aikana.

➤ Lisätietoja UPM:stä ja ympäristöasioista osoitteessa www.upm-kymmene.fi/vastuullisuus.

TAPAHTUMIA VUONNA 2009

➤ lisätietoja www.upm-kymmene.fi

15 UPM, Metsäliitto Osuuskunta, M-real Oyj ja Oy Metsä-Botnia Ab allekirjoittivat aiesopimuksen Botnian uudesta omistusrakenteesta. Sopimuksen mukaan UPM:lle siirtyvät Metsäliiton ja Botnian osuudet Fray Bentosin sellutehtaasta sekä eukalyptuksen viljelyyn erikoistuneesta Forestal Oriental -yhtiöstä Uruguayssa. UPM:n omistusosuus Botniasta laski 47:stä 17:ään prosenttiin. Lisäksi UPM osti Botnialta 1,2 prosentin osuuden energiayhtiö Pohjolan Voima Oy:n (PVO) osakkeista. Botnian Uruguayn toiminnot siirtyivät UPM:lle joulukuussa.

2 UPM ja Yhdysvaltain suurin paperitukkuri xpedx solmivat monivuotisen sopimuksen UPM:n päällystettyjen papereiden jakelusta Pohjois-Amerikassa.

23 UPM Raflatac avasi uuden leikku- ja jakeluterminaalin Pietarissa sekä ilmoitti avaavansa toisen Istanbuliin vuoden 2010 alussa.

3 UPM ilmoitti suunnittelevansa merkittäviä rakennejärjestelyjä Vaneri- ja Sahaliiketoimintojensa kilpailukyvyyn varmistamiseksi Suomessa. UPM suunnittelee Heinolan vaneritehtaan ja sahan, Lappeenrannassa sijaitsevan Kaukaan vaneritehtaan sekä Parkanon jalostetehtaan pysyvää sulkemista vuoden 2010 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Myös Kaukaan jalostetehtaan tuotantoa järjestetään uudelleen.

Rakennejärjestelyjen lisäksi UPM ilmoitti investoinneista, joilla parannetaan liiketoimintojen pitkän aikavälin kustannuskilpailukykyä ja nostetaan tuotannon jalostusarvoa. Yhtiö investoi noin 25 miljoonaa euroa Savonlinnan vaneritehtaan laajennukseen sekä Kaukaan sahan ja Aureskosken jalostetehtaan tuotannon kehittämiseen.

12 UPM ilmoitti lisäävänsä plantaasiviljelyyn eukalyptusellun osuutta Changshun-tehtaansa paperin tuotannossa Kiinassa. UPM:n sellunostosopimusta APRILin kanssa ei jatkettu.

30 Fortum liittyi mukaan kehityshankkeeseen, jossa Metsä, UPM ja VTT ovat kehittäneet biomassapohjaisen bioöljyn valmistusta.

07

08

24 UPM ja maailman johtava tarkastus-, testaus- ja sertifiointiyhtiö SGS allekirjoittivat maailmanlaajuisen sopimuksen yhtenäisestä sertifiointista, jolla varmistetaan kaikkien UPM:n sellu- ja paperituotteiden puuraaka-aineen alkuperä.

09

10

1 UPM:n Shottonin sanomalehtipaperitehtaalle luovutettiin kuninkaallinen kestävä kehityksen palkinto Ilossa-Britanniassa. Palkinto myönnettiin tunnustuksena erinomaisesta ympäristötoiminnasta ja toiminnan myönteisestä vaikutuksesta paikallisyhteisöön. UPM Shotton on Iso-Britannian suurin sanomalehtipaperin valmistaja. Tehdas käyttää raaka-aineenaan yksinomaan keräyskuitua ja tuottaa kaiken prosesseissa tarvittavan sähkön ja höyryn itse paperinvalmistuksen sivutuotteista.

27 UPM ilmoitti siirtävänsä päätöksiä Venäjälle suunnitellusta metsäteollisuuslaitoksesta. UPM:n ja sen venäläisen yhteisyrityksen Borean kannattavuus selvitykset selluhankkeesta jatkuvat edelleen.

29 UPM määritteli itsensä johtavaksi biometsäteollisuusyhtiöksi ja loi samalla uuden käsitteen: UPM – The Biofore Company. Bio merkitsee tulevaisuuteen orientoitumista, kestäviä ratkaisuja ja hyvää ympäristösuorituskykyä. Fore viittaa metsien biomassaan sekä edelläkävijyyteen.

11

12

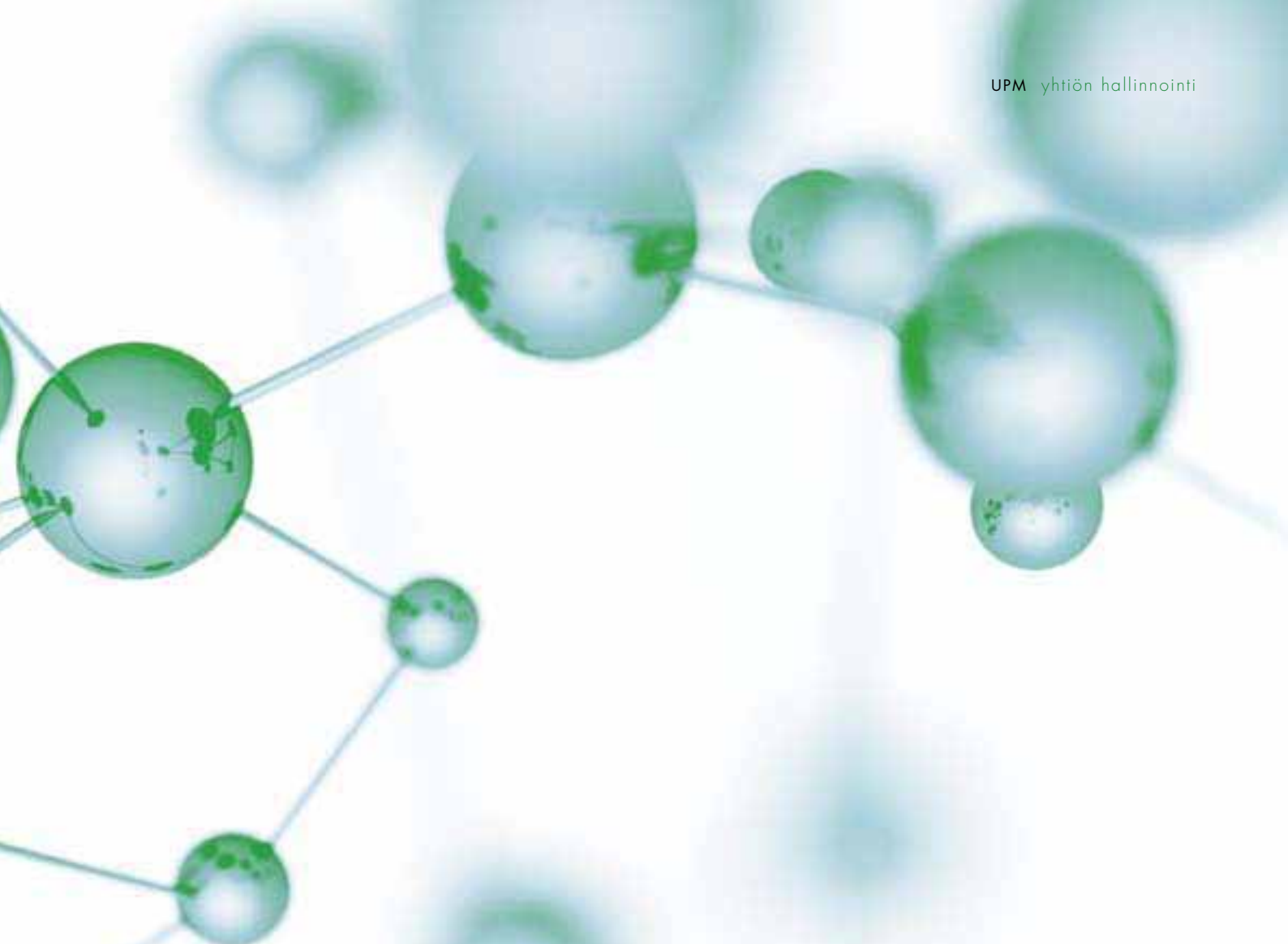
21 UPM ilmoitti aloittavansa ympäristövaikutusten ja riskien arvioinnin Stracelin paperitehtaalla Ranskassa Strabourgin lähellä. Menettely koskee tehdasalueen soveltuvuutta toisen sukupolven biojalostamolle. Prosessin arvioidaan kestävän noin vuoden.

YHTIÖN HALLINNOINTI (Corporate Governance)

UPM:n hallinnointi perustuu osakeyhtiölakiin, yhtiöjärjestykseen, NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöihin ja Finanssivalvonnan standardeihin. UPM noudattaa lisäksi Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaiseman Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (2008) suosituksia.

UPM:n selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, joka on laadittu Suomen arvopaperimarkkinalain sekä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 51 mukaisesti, esitetään sivuilla 74–77.

UPM:n päätösvalta ja hallinto on jaettu yhtiökokouksessa edustettujen osakkeenomistajien, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Toimitusjohtajaa avustaa konsernin johtoryhmä ja johtajisto.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on yhtiön ylin päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Suomen osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous päättää muun muassa seuraavista asioista:

- vastuuvapauden myöntäminen toimitusjohtajalle ja hallitukselle
 - hallituksen jäsenten valinta ja heidän palkkionsa
 - tilintarkastajien valinta ja tilintarkastuspalkkiot
 - omien osakkeiden hankinta ja luovutus
 - optio-ohjelmat.
- Yhtiön hallituksen työjärjestyksen mukaan hallitus käsittelee hallituksen nimitys- ja hallinnointivaliokunnan avustuksella osakkeenomistajien ehdotukset yhtiökokouksessa käsiteltäviksi asioiksi sillä edellytyksellä, että (i) ehdotettu asia kuuluu yhtiökokouksen päätettäviin asioihin ja (ii) osakkeenomistajan ehdotus on tehty hallitukselle kirjallisena hyvissä ajoin ennen yhtiökokousta ja viimeistään 15. tammikuuta
- yhtiöjärjestyksen muuttaminen
 - tilinpäätöksen hyväksyminen
 - hyväksytyssä taseessa näkyvän voiton käyttäminen

mennessä tai vähintään neljä viikkoa ennen yhtiökokoukskutsun julkaisemista, sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on merkittynä osakkeenomistajaksi osakasluetteloon kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta ja ilmoittautunut yhtiökokoukseen yhtiön asettamaan viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä.

Hallitus

Hallituksen tehtävät

Hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja yhtiön toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Hallituksen työjärjestyksen mukaan hallituksen vastuulla on muun muassa:

- päättää yhtiön strategisesta suunnasta ja arvioida sitä
- hyväksyä yhtiön liiketoiminta- ja strategiset suunnitelmat ja arvioida niiden toimeenpanoa
- arvioida ja hyväksyä yhtiön taloudelliset tavoitteet ja merkittävät yrityssuunnitelmat
- asettaa rajat pääomamenoille, investoinneille, divestoinneille ja taloudellisille sitoumuksille, joita ei saa ylittää ilman hallituksen lupaa
- valvoa yhtiön strategisten ja toiminnallisten riskien hallintaa
- varmistaa, että yhtiö on määritellyt sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet, sekä seurata valvonnan toimivuutta
- nimittää toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmän ja johtajiston jäsenet.

Lisäksi hallitus määrittää yhtiön osinkopolitiikan sekä tekee ehdotuksen yhtiökokoukselle vuosittain maksettavasta osingosta.

Hallitus on hyväksynyt yhtiön toimintaohjeen, riskienhallintapolitiikan, rahoituspolitiikan, sisäpiiri-ohjeen, tiedonantopolitiikan ja hyväksymispolitiikan investoinneille ja tietyille sopimuksille.

Hallituksen työjärjestys on nähtävillä

UPM:n internet-sivuilla (www.upm-kymmene.fi). Työjärjestyksen mukaan hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan.

Hallituksen kokoonpano

Yhtiökokous valitsee hallitukseen vähintään viisi ja enintään 12 jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan yhden vuoden toimikaudeksi, joka alkaa sen yhtiökokouksen päättyessä, jossa heidät valitaan, ja päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsenillä on oltava tehtävien edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää tehtävien hoitamiseksi niin paljon aikaa kuin voi kohtuudella edellyttää.

Hallitus nimittää keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä ja näistä yksi on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaan hallituksen jäsenten tulee antaa hallitukselle riittävät tiedot pätevyytensä ja riippumattomuutensa arvioimista varten. Saadun tiedon perusteella hallitus on todennut, että kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista lukuun ottamatta Jussi Pesosta, joka toimii yhtiön toimitusjohtajana, eikä siksi ole riippumaton yhtiöstä.

Lisätietoja hallituksen kokoonpanosta ja toiminnasta on selvityksessä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä (corporate governance statement) sivulla 74.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus on perustanut tarkastusvaliokunnan, henkilöstövaliokunnan sekä nimitys- ja hallinnointivaliokunnan. Valiokunnat avustavat hallitusta valmistelemalla hallituksen päätösvaltaan kuuluvia asioita. Hallituksen valiokunnat raportoivat säännöllisesti toiminnastaan hallitukselle. Hallitus on nimittänyt keskuudestaan valiokuntien jäsenet ja niiden puheenjohtajat. Se on myös hyväksynyt valiokuntien työjärjestykset, joihin voi tutustua yhtiön

HALLITUKSEN JÄSENTEN OSAKEOMISTUKSET 31.12.2009

Nimi	Osakkeet
Matti Alahuhta	41 603
Berndt Brunow	278 739
Karl Grotenfelt	35 993
Georg Holzhey *	530 778
Wendy Lane	13 261
Jussi Pesonen	92 814
Ursula Ranin	12 323
Veli-Matti Reinikkala	11 183
Björn Wahlroos	218 217

* hallintarekisterissä

Yllä esitetyt osakeomistukset sisältävät läheisten perheenjäsenten sekä/tai määräysvallayhteisöjen omistamat osakkeet.

internetsivuilla (www.upm-kymmene.fi). Vuonna 2009 kaikki hallituksen valiokunnat täyttivät heitä koskevat Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin riippumattomuusvaatimukset. Yhtiön toimitusjohtajaa ei voi nimittää valiokuntien jäseneksi.

Tarkastusvaliokunta

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi määrittelee tarkastusvaliokunnan jäsenten pätevyysvaatimukset. Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnan jäsenillä on oltava riittävä laskentatoimen ja taloudellisen raportoinnin asiantuntemus, joka voi perustua koulutukseen tai kokemukseen kyseisistä toiminnoista tai niiden valvonnasta.

Työjärjestyksen mukaisesti tarkastusvaliokunnan tärkein tehtävä on valvoa taloudellisia raportointiprosesseja ja tilintarkastusta sekä taloudelliseen raportointiin, sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyviä asioita.

Tarkastusvaliokunnan muihin tehtäviin kuuluvat muun muassa yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestelmien tehokkuuden valvonta sekä yhtiön tilintarkastajan pätevyyden ja riippumattomuuden arviointi ja tilintar-

UPM:N JOHTORYHMÄ JA JOHTAJISTO

■ Johtoryhmä
Johtoryhmän jäsenet kuuluvat myös johtajistoon.

kastajan valintaa koskevan ehdotuksen valmisteluun liittyvät asiat, samoin kuin yhtiön sisäisen tarkastustoiminnan arviointi.

Henkilöstövaliokunta

Työjärjestyksen mukaan henkilöstövaliokunnan tärkeimpiä tehtäviä ovat hallituksen avustaminen toimitusjohtajan, konsernin johtajiston ja muiden toimitusjohtajalle raportoitavien työntekijöiden nimittämiseen, arviointiin ja palkitsemiseen liittyvissä asioissa sekä yhtiön henkilöstöasioihin liittyvien menettelytapojen, palkitsemissuunnitelmien ja -ohjelmien valvonta ja ylimmän johdon seuraajasuunnittelun arviointi.

Nimitys- ja hallinnointivaliokunta

Työjärjestyksen mukaan nimitys- ja hallinnointivaliokunnan tärkeimmät tehtävät ovat hallituksen jäsenvalintoja sekä palkkoja ja palkkioita koskevien ehdotusten valmistelu yhtiökokousta varten, yhtiön hallinnointiperiaatteiden kehittämisen ja suositteleminen hallitukselle sekä yhtiön hallinnoinnin kokonaisuuden arviointi.

Lisätietoja hallituksen valiokuntien kokoonpanosta ja toiminnasta on selvityksessä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä sivulla 75.

Hallituksen palkkiot

Vuoden 2009 varsinainen yhtiökokous hyväksyi nimitys- ja hallinnointivaliokunnan ehdotuksen pitää hallituksen ja valiokuntien jäsenten palkkiot ennallaan. Hallituksen jäsenille, jotka eivät kuulu toimivaan johtoon, maksettiin palkkioita seuraavasti:

€	2009	2008
Puheenjohtaja	175 000	175 000
Varapuheenjohtaja	120 000	120 000
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja	120 000	120 000
Jäsenet	95 000	95 000

Vuoden 2009 aikana maksetuista yhteensä 915 000 euron vuosipalkkioista 60 % maksettiin rahana ja 40 % jäsenille hankittuina yhtiön osakkeina.

Vuonna 2009 annettiin hallituksen puheenjohtajalle 9 140 yhtiön osaketta, hallituksen varapuheenjohtajille ja tarkas-

tusvaliokunnan puheenjohtajalle kullekin 6 267 osaketta sekä muille hallituksen jäsenille kullekin 4 962 osaketta lukuun ottamatta Jussi Pesosta.

Hallituksen jäsenillä ei ole muita taloudellisia etuja.

Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan. Hallitus on hyväksynyt toimitusjohtajan toimitusjohtajasopimuksen, joka sisältää taloudelliset edut ja muut palvelussuhteen ehdot.

Henkilöstövaliokunta arvioi toimitusjohtajan toimintaa vuosittain. Lisätietoja toimitusjohtajasta on selvityksessä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä sivulla 75.

Johdon organisaatio

Konsernin johtoryhmä ja johtajisto avustavat toimitusjohtajaa yhtiön operatiivisessa johtamisessa. Konsernin johtoryhmän tärkeimpinä tehtävinä ovat konsernin strategian ja liiketoimintaryhmien strategioiden

JOHTAJISTON JÄSENTEN OSAKE- JA OPTIO-OMISTUKSET 31.12.2009

Nimi	Osakkeita		Optioita		
	Osakkeita yhteensä	josta rajoitettuja*	2005H	2007A	2007B
Jussi Pesonen**	92 814	45 800	120 000	300 000	340 000
Anu Ahola	-	-	8 000	80 000	80 000
Pirkko Harrela	12 368	2 950	40 000	80 000	80 000
Tapio Korpeinen**	480	-	30 000	120 000	170 000
Juha Mäkelä	6 448	2 800	40 000	80 000	80 000
Jyrki Ovaska**	13 772	5 000	60 000	150 000	170 000
Jyrki Salo**	23 000	5 000	60 000	150 000	170 000
Riitta Savonlahti	6 598	2 950	20 000	80 000	80 000
Hans Sohlström	19 340	3 000	40 000	80 000	80 000
Jussi Vanhanen**	480	-	9 000	120 000	170 000
Hartmut Würster	10 572	5 100	60 000	120 000	120 000

* Rajoitetut osakkeet: Edellyttävät kahden vuoden omistusjaksoa ja voimassaolevaa työsuhdetta.

** Konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat UPM:n julkiseen sisäpiirirekisteriin ja heidän yllä esitetyt osakeomistuksensa sisältävät heidän läheisten perheenjäsentensä sekä/tai määräysvalta-yhteisönsä omistamat osakkeet.

valmisteluun ja toteutukseen liittyvät asiat, taloudelliset ennusteet sekä konsernin ja sen liiketoimintaryhmien tulos, investoinnit ja myynnit. Konsernin johtajiston tärkeimmät tehtävät ovat strategioihin ja konsernin toimintatapoihin liittyvät asiat sekä liiketoimintaryhmien ja konsernifunktioiden välinen koordinointi.

Yhtiöllä on kolme liiketoimintaryhmää: Energia ja sellu, Paperi sekä Tekniset materiaalit. Yhtiön taloudellinen raportointirakenne muodostuu seuraavista liiketoiminta-alueista: Energia, Sellu, Metsä ja sahat, Paperi, Tarrat, Vaneri ja Muu toiminta.

Yhtiön kolmella liiketoimintaryhmällä on omat johtoryhmänsä, joiden tehtävänä on avustaa ko. liiketoimintaryhmän johtajaa. Lisäksi liiketoiminta-alueilla on omat johtoryhmänsä.

Johdon palkat ja palkkiot

Hallitus päättää kaikista johdon palkitsemiseen liittyvistä asioista mukaan lukien palkat, kannustepalkkiot ja osakeperusteiset palkkiot toimitusjohtajalle ja johtajiston jäsenille.

PALKAT, PALKKIOT JA MUUT ETUDET TOIMITUSJOHTAJA

1000 €	2009	2008
Palkat ja palkkiot		
Palkat	1 034	1 024
Kannustepalkkiot	160	90
Osakepalkkiot	513	443
Luontaisedut	22	23
Yhteensä	1 729	1 580
Eläkekulut		
Suomen työeläkejärjestelmä	215	196
Vapaaehtoinen lisäeläke	628	165
Yhteensä	843	361

KONSERNIN JOHTAJISTO

1000 €	2009	2008
Palkat ja palkkiot		
Palkat	3 435	4 278
Kannustepalkkiot	353	143
Osakepalkkiot	-	820
Luontaisedut	141	162
Yhteensä	3 929	5 403
Eläkekulut		
Suomen työeläkejärjestelmä	604	625
Vapaaehtoinen lisäeläke	219	173
Yhteensä	823	798

Palkitsemisjärjestelmät

Ylimmän johdon lyhyen aikavälin kannustepalkkiota koskevien sääntöjen mukaisesti toimitusjohtajalle voidaan maksaa enintään 18 kuukauden palkkaa ja muille johtajiston jäsenille enintään 12 kuukauden palkkaa vastaava tulospalkkio. Kannustepalkkion maksu määräytyy osakekohtaisen tuloksen, sijoitetun pääoman tuoton ja käyttökatteen (EBITDA) perusteella. Johtajiston jäsenillä toimitusjohtajaa lukuun ottamatta on lisäksi yksilölliset kannustetavoitteet.

Pitkän aikavälin kannusteohjelmia ovat osakepalkkiojärjestelmän mukaisesti myönnettävät osakkeet ja optiot. Hallitus hyväksyy osakepalkkiojärjestelmän ehdot. Optio-ohjelmien ehdoista päättää yhtiökoukous.

Hallitus on päättänyt avainhenkilöille suunnattavasta osakepalkkiojärjestelmästä, joka sisältää kolme kalenterivuoden pituista ansaintajaksoa (2008, 2009 ja 2010). Ansaitun osakepalkkion määrä todetaan asetettujen tavoitteiden perusteella. Hallitus päättää tavoitteet erikseen jokaiselle vuodelle. Koko osakepalkkiojärjestelmän perusteella annetaan yhteensä enintään 1 250 000 osaketta ja rahaa se määrä, joka tarvitaan jaettavista osakkeista aiheutuviin veroihin ja veron luonteisiin maksuihin. Rahana maksettava määrä ei saa olla suurempi kuin annettavien osakkeiden arvo. Osakepalkkiojärjestelmän mukaisesti edellytetään palkkio-osakkeiden osalta kahden vuoden omistusjaksoa ja voimassaolevaa työsuhdetta. Osakepalkkiojärjestelmä myös suosittaa yhtiön toimitusjohtajaa ja johtajiston jäseniä olla luopumatta myönnettyistä osakkeista siltä osin, kun osakkeiden kokonaisarvo ei ylitä puolta heidän vastaavasta kiinteästä vuosipalkastaan ennen veroja.

Hallitus on päättänyt osakeoptioiden jakamisesta avainhenkilöille henkilöstövaliokunnan suositusten mukaisesti. Yhtiökokous on hyväksynyt optio-ohjelmat 2005 ja 2007, joiden perusteella yhtiöllä on neljä optiosarjaa: 2005H, 2007A, 2007B ja

2007C. Nämä optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään 18,0 miljoonaa osaketta. 2007A-osakeoptiot jaettiin tammikuussa 2009 ja 2007B-optiot syyskuussa 2009. 2007C-optioita ei ole jaettu tilinpäätöspäivään mennessä.

Eläkesopimukset

Toimitusjohtaja Jussi Pesosen eläkeikä on 60 vuotta. Muiden johtajiston jäsenten eläkeikä on 63 vuotta. Toimitusjohtajan tavoitteen eläke on 60 % viimeisen kymmenen työvuoden keskimääräisestä indeksoidusta ansiosta. Eläkeiän alentamisen tai lakisääntöisen eläketurvan muun täydentämisen kustannukset katetaan yleensä vapaaehtoisella eläkevakuutuksella.

Eroraha

Konsernin johtajiston jäsenillä on tiettyjä etuuksia siltä varalta, että heidän työsopimuksensa päättyvät ennen niissä mainittuja päättymispäiviä. Jos yhtiö irtisanoa toimitusjohtaja Jussi Pesosen toimitusjohtajana, hänelle maksetaan 24 kuukauden peruspalkkaa vastaava irtisanomiskorvaus irtisanomisajalta maksettavan kuuden kuukauden palkan lisäksi. Johtajiston muiden jäsenten irtisanomiskorvaus vastaa 12 kuukauden palkkaa, minkä lisäksi heille maksetaan irtisanomisajalta kuuden kuukauden palkka lukuun ottamatta tilannetta, jossa irtisanomisilmoitus on annettu työntekijästä johtuvista syistä.

Jos yhtiön määräysvallassa tapahtuu työsopimuksissa määritelty muutos, jokainen konsernin johtajiston jäsen voi irtisanoa työsopimuksensa yhden kuukauden tai Jussi Pesosen kohdalla kolmen kuukauden kuluessa määräysvallan muutoksen aiheuttaneesta tapahtumasta lukien ja saada 24 kuukauden peruspalkkaansa vastaavan korvauksen.

Sisäpiirisäännöt

Hallitus on hyväksynyt konsernin sisäpiiri-ohjeen, jossa määritetään yhtiön sisäpiirisäännöt.

Yhtiö noudattaa arvopaperilainsäädäntöä ja muita yhtiötä koskevia säännöksiä,

kuten NASDAQ OMX Helsinki Oy:n, Keskuskauppakamarin ja Elinkeinoelämän keskusliiton laatimaa sisäpiiri-ohjetta (katso www.nasdaqomxnordic.com).

Yhtiön julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet ja päävastuullinen tilintarkastaja. Julkisten sisäpiiriläisten omistukset ovat julkista tietoa, joka on saatavana Euroclear Finland Oy:stä ja yhtiön internet-sivuilta.

Yhtiö määrittää julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluville ja muille yhtiön palveluksessa oleville henkilöille, jotka saavat säännöllisesti sisäpiiritietoa, suljetut ikkunat, jolloin sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla. Nämä kaudet alkavat neljä viikkoa ennen yhtiön vuosittain neljännesvuosituloksen julkistamispäivää, kyseinen päivä mukaan lukien.

Hankekohtaisia sisäpiirirekistereitä perustetaan tarvittaessa ja niihin perustuen asetetaan kaupankäyntirajoituksia. Henkilöt, joilla on sisäpiiritietoa, eivät saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla.

Tilintarkastajat

Varsinainen yhtiökokous valitsee tilintarkastajan tarkastamaan yhtiön hallinnon ja tilinpäätöksen. Valitun tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Vuoden 2009 yhtiökokous valitsi varsinaiseksi tilintarkastajaksi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n. Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Juha Wahlroos, KHT.

TILINTARKASTUSPALKKIOT

M€	2009	2008
Tilintarkastuspalkkiot	2,3	2,3
Tilintarkastukseen liittyvät palkkiot	0,1	0,1
Tilintarkastukseen liittyvät palkkiot	0,4	0,4
Veroneuvontaan liittyvät palkkiot	0,9	1,5
Yhteensä	3,7	4,3

Riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Hallitus on hyväksynyt yhtiön riskienhallintapolitiikan. Liiketoimintayksiköt vastaavat riskien tunnistamisesta ja riskienhallinnan käytännön toteutuksesta. Konsernin johtajisto valvoo riskien ja riskikeskittymien muutoksia.

Sisäinen tarkastus avustaa hallitusta sen valvontavelvollisuuden täyttämässä varmistamalla, että konsernin valvontatoimenpiteet on suunniteltu ja otettu käyttöön järjestetty asianmukaisesti ja tehokkaasti. Sisäinen tarkastus on toimitusjohtajan alainen yksikkö, mutta raportoi säännöllisesti suoraan tarkastusvaliokunnalle.

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ

UPM noudattaa 1.1.2009 voimaan tullutta Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksia (2008). Hallinnointikoodi on julkisesti saatavana Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilta www.cgfinland.fi. UPM noudattaa kaikkia koodin suosituksia.

UPM esittää selvityksen erillisenä raportina, joka on nähtävillä myös yhtiön internet-sivuilla www.upm-kymmene.fi. Hallituksen toimintakertomus esitetään sivulla 84.

Hallituksen kokoonpano ja toiminta

Hallitus muodostuu vähintään viidestä ja enintään 12:sta yhtiökokouksen valitsemasta jäsenestä.

Yhtiökokouksessa 25.3.2009 hallitukseen valittiin seuraavat yhdeksän jäsentä:

Björn Wahlroos, puheenjohtaja, riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista, syntynyt 1952, kauppatiet. tri, Sampo Oyj:n hallituksen puheenjohtaja.

Berndt Brunow, varapuheenjohtaja, riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista, syntynyt 1950, dipl.ekon., Oy Karl Fazer Ab:n hallituksen puheenjohtaja.

Georg Holzhey, varapuheenjohtaja, riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista, syntynyt 1939, Dr. oec. publ., G. Haindl'sche Papierfabriken KGaA:n ja UPM-Kymmene Oyj:n osakas ja entinen johtaja.

Matti Alahuhta, riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista, syntynyt 1952, tekn. tri, KONE Oyj:n pääjohtaja.

Karl Grotenfelt, riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista, syntynyt 1944, OTK, varatuomari, Famigro Oy:n hallituksen puheenjohtaja.

Wendy E. Lane, riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista, syntynyt 1951, MBA (Harvard), amerikkalaisen sijoitusyhtiön Lane Holdings, Inc:n hallituksen puheenjohtaja, Willis Group Holdings Ltd:n ja Laboratory Corporation of American hallitusten jäsen.

Jussi Pesonen, ei-riippumaton yhtiöstä, syntynyt 1960, dipl.ins. UPM-Kymmene Oyj:n toimitusjohtaja.

Ursula Ranin, riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista, syntynyt 1953, varatuomari, dipl.ekon., Finnair Oyj:n hallituksen jäsen.

Veli-Matti Reinikkala, riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista, syntynyt 1957, eMBA, ABB:n Prosessiautomaatioryhmän johtaja.

Hallituksella oli vuoden 2009 aikana 11 kokousta. Jäsenet osallistuivat kokouksiin keskimäärin 97-prosenttisesti.

Hallituksen valiokuntien kokoonpano ja toiminta

Hallitus on asettanut keskuudestaan tarkastusvaliokunnan, henkilöstövaliokunnan sekä nimitys- ja hallinnointivaliokunnan.

Tarkastusvaliokunta

Vuonna 2009 tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimi Karl Grotenfelt ja jäseninä Wendy E. Lane ja Veli-Matti Reinikkala.

Hallitus on määritellyt tarkastusvaliokunnan tehtävät Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 27 mukaisesti.

Tarkastusvaliokunnalla oli vuoden 2009 aikana neljä kokousta, ja jäsenet osallistuivat valiokunnan kokouksiin 92-prosenttisesti.

Henkilöstövaliokunta

Vuonna 2009 henkilöstövaliokunnan puheenjohtajana toimi Berndt Brunow sekä jäsenenä Georg Holzhey ja Ursula Ranin.

Henkilöstövaliokunnalla oli vuoden 2009 aikana seitsemän kokousta. Jäsenet osallistuivat kaikkiin valiokunnan kokouksiin.

Nimitys- ja hallinnointivaliokunta

Vuonna 2009 nimitys- ja hallinnointivaliokunnan puheenjohtajana toimi Björn Wahlroos ja jäsenenä Matti Alahuhta ja Karl Grotenfelt.

Nimitys- ja hallinnointivaliokunnalla oli vuoden 2009 aikana neljä kokousta. Jäsenet osallistuivat kaikkiin valiokunnan kokouksiin.

Toimitusjohtaja

Jussi Pesonen

Toimitusjohtaja
S. 1960
Dipl. ins.

Toimitusjohtaja vastaa yhtiön operatiivisesta hallinnosta ja johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpitoikäytäntöjen lainmukaisuudesta ja varmistaa, että varainhoito on järjestetty luotettavasti.

Toimitusjohtaja toimittaa hallitukselle tarvittavat tiedot sen tehtävien hoitamista varten.

Toimitusjohtaja voi ryhtyä epätavallisiin tai luonteeltaan tai laajuudeltaan mittaviin toimenpiteisiin vain hallituksen luvalla, paitsi jos hallituksen hyväksynnälle tarvittava aika aiheuttaisi yhtiölle tilanteen, jossa yhtiö kärsii huomattavaa vahinkoa.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvä sisäinen valvonta ja riskienhallinta

UPM:n hallitus on hyväksynyt yhtiön riskienhallintapolitiikan, joka asettaa riskienhallinnan periaatteet, roolit ja vastuut konsernin organisaatiossa ja määrittelee riskienhallintaprosessit.

UPM:n sisäisen valvonnan viitekehys sisältää COSO:n (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) keskeiset elementit. Taloudelliseen raportointiin liittyvä riskienhallintaprosessi perustuu sisäisen valvonnan viitekehukseen, joka prosessitasolla on luotu käyttäen ylhäältä-alaspäin etenevää (top-down) riskiperusteista lähestymistapaa. UPM:ssä taloudelliseen raportointiin liittyvät sisäiset kontrollit ovat osa sisäistä valvontaa.

Viisi keskeistä sisäisen valvonnan viitekehysten (COSO) aluetta ovat:

Valvontaympäristö

Yhtiön arvot ja toimintaohje muodostavat sisäisen valvonnan perustan ja määrittävät sisäisen valvonnan luonteen UPM:ssä.

Viitekehysten osa-alueita ovat

- konsernitason rakenne
- konsernitason prosessit
- konsernitason kontrollit
- liiketoiminnan ja tukitoimintojen kontrollit.

Hallituksen tarkastusvaliokunta seuraa konsernin sisäistä valvontaa.

Riskien arviointi

UPM:n riskien arviointi taloudellisen raportoinnin osalta pyrkii tunnistamaan ja arvioimaan merkittävimmät riskit, jotka vaikuttavat taloudellisen raportoinnin sisäiseen valvontaan konsernin yrityksissä, liiketoiminta-alueilla ja prosesseissa. Riskien arvioinnin tuloksena ovat syntyneet kontrollitavoitteet, jotka varmistavat, että taloudelliselle raportoinnille asetetut keskeiset vaatimukset täytetään, ja jotka muodostavat perustan riskien hallintatavalle eri kontrollirakenteissa. Sisäinen valvonta päivittää riskien arvioinnin vuosittain, ja tulokset raportoidaan tarkastusvaliokunnalle.

Valvontatoiminta

Konsernin johtajisto on hyväksynyt sisäisen valvonnan säännöt. Niiden mukaan kunkin liiketoimintayksikön tai funktion johtajan on järjestettävä oman yksikkönsä tai organisaation sisäinen valvonta. Viimeisen kuuden vuoden aikana yhtiö on kehittänyt ja ottanut käyttöön kattavan sisäisen valvonnan järjestelmän, joka sisältää liiketoiminnan ja taloudellisen raportoinnin prosessit. Konsernin taloushallinto johtaa keskitetysti sisäistä valvontaa vuosittaisen aikataulun ja määritettyjen roolien ja vastuiden avulla. Konsernin taloushallinto vastaa keskitetysti liiketoiminta-, toiminto- ja yksikötason kontrolliprosessien valvonnasta. Kontrollien rakenne, yhtenäiset testaus- ja seurantaprosessit varmistavat, että mahdolliset virheet ja poikkeamat estetään tai havaitaan ja korjataan.

Olenainen osa sisäistä valvontaympäristöä on UPM:n tietoteknologiasovellusten ja infrastruktuurin valvonta. Erityiset sisäiset kontrollit on suunniteltu takaamaan UPM:n tietoteknologiaratkaisujen luotettavuus ja tehtävien eriyttäminen IT-ympäristössä.

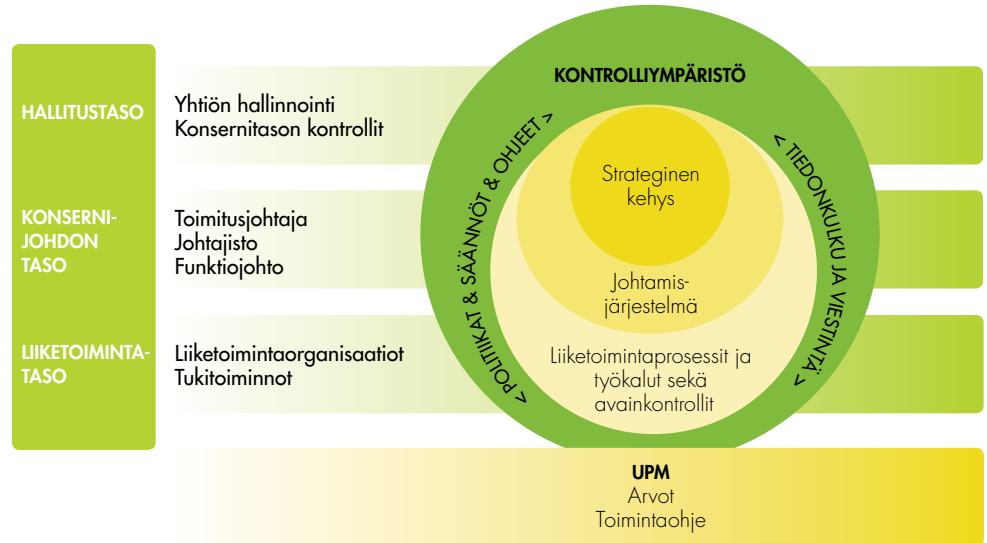
Konsernin laskentaohjeet asettavat vaatimukset taloudelliselle raportoinnille konserniliinpäätöksen laatimista varten. Konsernin taloushallinto määrittelee liiketoimintaprosessin kontrollipisteet, ja sisäiset kontrollit toteutetaan taloudellisen raportoinnin kokonaisprosessissa. Säännölliset kontrollit ovat olennainen osa kuukausittaista ja neljännesvuosittaista raportointiprosessia. Kontrollit sisältävät tarvittavat täsmäytyslaskelmat ja analyttiset tarkistukset, joilla varmistetaan raportoinnin oikeellisuudesta.

Vuosittaiset tulokset kontrollien riskien arvioinnista ja prosessitason kontrollitestauksista analysoidaan ja raportoidaan tarkastusvaliokunnalle.

Viestintä

Sisäinen valvontaprosessi dokumentoidaan ja arkistoidaan sisäisen valvonnan tietokantaan. Sisäisen valvonnan menettelyä tarkastellaan vuosittain, ja sisäisiä kontrolleja muutetaan tarvittaessa. Sisäisen valvontaprosessin vastuuhenkilöt huolehtivat säännöllisestä viestinnästä ja antavat yksityiskohtaisia määritelmiä kontrollitoimenpiteistä ja tehokkaan sisäisen valvonnan minimivaatimuksista.

SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINTAPROSESSIN PÄÄPIIRTEET UPM:SSÄ

Seuranta

Hallitus, tarkastusvaliokunta, toimitusjohtaja, konsernin johto, sisäinen valvonta sekä liiketoiminta-alueet ja konserniyrietykset vastaavat seurannasta ja varmistavat siten sisäisen valvonnan tehokkuuden taloudellisen raportoinnin osalta. Riskienarviointiprosessin ja kontrollien tehokkuutta arvioidaan jatkuvasti eri tasoilla. Seurantaan ja arviointiin sisältyy kuukausittaisten ja neljännesvuosittaisten talousraporttien seuranta suhteessa budjettiin ja tavoitteisiin, tunnuslukuihin ja muihin analyttisiin menettelyihin.

Sisäiset tarkastajat seuraavat ja hyödyntävät riskien arviointia ja johdon valvontatyön testituloksia. Sisäisen valvonnan suunnitelma ja kontrollitestausten tulokset dokumentoidaan, ja ne ovat sisäisten ja ulkoisten

tarkastajien sekä johdon käytettävissä vuosittain prosessin aikana. Vuosittaiset tulokset raportoidaan tarkastusvaliokunnalle, liiketoiminnan johdolle sekä kontrolleista vastuussa oleville henkilöille.

Suorituksen arvioinnissa arvioidaan myös sisäiset kontrollit. Yhtiö- ja liiketoimintatason controllerit vastaavat vastuullaan olevien kontrollien valvonnan tehokkuudesta. Riippumattomat testaajat testaavat säännöllisesti keskeisiä kontrolleja. Tietyissä kontrolliryhmissä käytetään itsearviointimenettelyä. Sisäinen tarkastus vertaa tarkastustyötänsä sisäisen valvonnan testitulosten arviointiin ja seurantaan. Ulkoisen tarkastuksen suositukset ja havainnot otetaan huomioon sisäisten kontrollien ylläpidossa ja kehitystyössä.

HALLITUS 31.12.2009

BJÖRN WAHLROOS

Puheenjohtaja
 Jäsen vuodesta 2008
 Nimitys- ja hallinnointivaliokunnan puheenjohtaja
 Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista
 S. 1952
 Kauppatiet. tri
 Sampo Oyj:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2009, Sampo Oyj:n konsernihohtaja 2001-2009, Mandatum Pankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 1998–2000, Mandatum & Co Oy:n toimitusjohtaja ja hallituksen varapuheenjohtaja 1992–1997 ja Suomen Yhdyspankin johtokunnan jäsen ja varatoimitusjohtaja 1985–1992. Ennen vuotta 1985 taloustieteen professori.

Nordea Bank AB:n (publ) hallituksen jäsen. Hanken Svenska handelshögskolanin hallituksen puheenjohtaja.

BERNDT BRUNOW

Varapuheenjohtaja
 Jäsen vuodesta 2002, varapuheenjohtaja vuodesta 2005
 Henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja
 Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista
 S. 1950
 Dipl. ekon.
 Oy Karl Fazer Ab:n toimitusjohtaja 2002–2007, Sanitec Oyj:n toimitusjohtaja 2000–2002. Yli 20 vuotta johtotehtävissä Finnapiissa ja UPM-Kymmene Oyj:ssä.

Lemminkäinen Oyj:n ja Oy Karl Fazer Ab:n hallituksen puheenjohtaja. Oy Nautor Ab:n hallituksen jäsen.

GEORG HOLZHEY

Varapuheenjohtaja
 Jäsen vuodesta 2003, varapuheenjohtaja vuodesta 2008
 Henkilöstövaliokunnan jäsen
 Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista
 S. 1939
 Dr. oec. publ.
 G. Haindl'sche Papierfabriken KgaA:n johtaja ja osakas 1970–2001. UPM-Kymmene Oyj:n johtajiston jäsen 2002.

MATTI ALAHUHTA

Jäsen vuodesta 2008
 Nimitys- ja hallinnointivaliokunnan jäsen
 Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista
 S. 1952
 Tekn. tri
 KONE Oyj:n pääjohtaja vuodesta 2006 ja KONE Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2003. KONE Oyj:n toimitusjohtaja 2005-2006. Nokia Oyj:n varatoimitusjohtaja 2004, Nokia Mobile Phonesin toimitusjohtaja 1998–2003 ja Nokia Telecommunicationsin toimitusjohtaja 1993–1998.

International Institute for Management Developmentin (IMD) hallituksen jäsen. Aalto-yliopiston säätiön hallituksen puheenjohtaja.

KARL GROTFELT

Jäsen vuodesta 2004
 Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, Nimitys- ja hallinnointivaliokunnan jäsen
 Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista
 S. 1944
 OTK, varatuomari
 Famigro Oy:n hallituksen puheenjohtaja. A. Ahlström Osakeyhtiön palveluksessa lakiasiaintohtajana, hallinnollisena ja paperiteollisuuden johtajana 1970–1986.

Fiskars Oyj:n ja Ahlström Capital Oy:n hallituksen jäsen.

WENDY E. LANE

Jäsen vuodesta 2005
 Tarkastusvaliokunnan jäsen
 Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista
 S. 1951
 MBA (Harvard)
 Amerikkalaisen sijoitusyhtiö Lane Holdings, Inc:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1992.
 Investointipankkiirina Goldman, Sachs & Co:n palveluksessa 1977–1980. Johtajana Donaldson, Lufkin & Jenrette Securities Corp:n palveluksessa 1981–1992.

Willis Group Holdings Limitedin ja Laboratory Corporation of American hallitusten jäsen.

JUSSI PESONEN

Jäsen vuodesta 2007
 Ei-riippumaton yhtiöstä
 S. 1960
 Dipl. ins.
 UPM-Kymmene Oyj:n toimitusjohtaja tammikuusta 2004 alkaen. Tuli yhtiön palvelukseen 1987, toiminut useissa eri johtotehtävissä sekä Sanomalehtipaperit-tuoteryhmän johtajana. Varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies 2001–2004.

Outokumpu Oyj:n hallituksen jäsen. Euroopan paperiteollisuusjärjestö CEPI:n (Confederation of European Paper Industries) ja Metsäteollisuus ry:n hallituksen varapuheenjohtaja.

URSULA RANIN

Jäsen vuodesta 2006
 Henkilöstövaliokunnan jäsen
 Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista
 S. 1953
 Varat., dipl. ekon.
 Nokia-konsernin palveluksessa lakiasiaintehtävissä 1984–2005, 1994-2005 Nokian lakiasiaintohtaja ja vuodesta 1996 myös hallituksen sihteeri.

Finnair Oyj:n hallituksen jäsen.

VELI-MATTI REINIKKALA

Jäsen vuodesta 2007
 Tarkastusvaliokunnan jäsen
 Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista
 S. 1957
 eMBA
 ABB:n Prosessiautomaatioryhmän johtaja, ABB-konsernin johtokunnan jäsen vuodesta 2006.
 Taloushallinnon eri tehtävissä Rauma-Repola-konsernissa 1979–1989. Tampellan pakkausliiketoiminnan johtaja 1989–1991. Stora Enso konserniin kuuluvan Pac Asia Ltd:n toimitusjohtaja 1992–1993. Useissa ABB Ltd:n taloushallinnon johtotehtävissä ja muissa johtotehtävissä 1993–2005.

KONSERNIN JOHTAJISTO 1.1.2010

JUSSI PESONEN

Toimitusjohtaja

Dipl. ins.

S. 1960

Johtajiston jäsen vuodesta 2001. Konsernin johtoryhmän jäsen.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 1987

Useita eri johtotehtäviä sekä Sanomalehtipaperit-tuoteryhmän johtaja 1987–2001. Varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies 2001–2004.

Toimitusjohtaja 2004–.

UPM-Kymmene Oyj:n ja Outokumpu Oyj:n

hallituksen jäsen. Euroopan paperiteollisuusjärjestö

CEPI:n (Confederation of European Paper Industries)

ja Metsäteollisuus ry:n varapuheenjohtaja.

ANU AHOLA

Strategisesta suunnittelusta vastaava johtaja

Dipl. ins., MBA

S. 1965

Johtajiston jäsen vuodesta 2008.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 2007

Useita tehtäviä Jaakko Pöyry Consultingissa Suomessa ja Yhdysvalloissa 1992–2004. Markkinoinnin strategiasta ja suunnittelusta vastaava johtaja, Nokia Oyj 2004–2007. UPM:n strategisesta suunnittelusta vastaava johtaja 2007–.

PIRKKO HARRELA

Viestintäjohtaja

Fil. maist.

S. 1960

Johtajiston jäsen vuodesta 2004.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 1985

Viestinnän eri tehtäviä Finnpapissa 1985–1996. UPM:n Painopaperit-toimialan viestinnän johtotehtävissä 1996–2002. UPM-konsernin viestintäjohtaja 2003–.

TAPIO KORPEINEN

Energia ja sellu -liiketoimintaryhmän johtaja

Dipl. ins., MBA

S. 1963

Johtajiston jäsen vuodesta 2008. Konsernin johtoryhmän jäsen.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 2005

Erilaisia johtotehtäviä Jaakko Pöyry Consultingissa Suomessa ja Pohjois-Amerikassa 1991–1998 ja 1999–2005. A.T. Kearneyn palveluksessa Suomessa 1998–1999 ja McKinsey & Companyn palveluksessa Ruotsissa 1988–1990. UPM:n kehitysjohtaja ja strategiajohtaja 2005–2008.

Pohjolan Voima Oyj:n hallituksen puheenjohtaja.

Teollisuuden Voima Oyj:n ja Kemijoki Oyj:n hallituksen jäsen.

JUHA MÄKELÄ

Lakiasianjohtaja

OTK, Turun yliopisto ja Northwestern Law School, Chicago, Yhdysvallat.

S. 1962

Johtajiston jäsen vuodesta 2008.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 2005

Erilaisia liikejuridiikkaan liittyviä tehtäviä asianajotoimistoissa Suomessa ja Saksassa 1991–1996. Sopimusjuridiikkaan liittyviä tehtäviä Kone Oyj:ssä 1997–2004. UPM:n lakiasianjohtaja 2005–.

JYRKI OVASKA

Paperiliiketoimintaryhmän johtaja

Dipl. ins.

S. 1958

Johtajiston jäsen vuodesta 2002. Konsernin johtoryhmän jäsen.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 1984

Erilaisia johtotehtäviä Yhtyneet Paperitehtaat Oy:ssä ja UPM:n Painopaperit-toimialalla 1984–2001. Toimialajohtaja, UPM:n Hieno- ja erikoispaperit, 2002–2003. Toimialajohtaja, UPM:n Aikakauslehtipaperit, 2004–2008.

Euroopan painopaperituottajien järjestön

CEPIPRINTin hallituksen jäsen.

JYRKI SALO

Talous- ja rahoitusjohtaja

Kauppat. maist.

S. 1960

Johtajiston jäsen vuodesta 2006. Konsernin johtoryhmän jäsen.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 2006

Erilaisia tehtäviä IBM:ssä Suomessa ja Iosssa-Britanniassa 1984–1990. Useita liikkeenjohdon tehtäviä Nokia Oyj:ssä Suomessa, Belgiassa, Saksassa, Alankomaissa ja Yhdysvalloissa 1990–2002. Nokia Networks -toimialaryhmän talousjohtaja 2002–2005.

RIITTA SAVONLAHTI

Henkilöstöjohtaja

Kauppat. maist.

S. 1964

Johtajiston jäsen vuodesta 2004.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 2004

Henkilöstötehtäviä ABB:ssä 1990–1994. Nokia Oyj:n Salon matkapuhelintehtaan henkilöstöpäällikkö, 1995–2000. Raisio Yhtymä Oyj:n henkilöstöjohtaja, 2000–2001. Elcoteq Network Oyj:n henkilöstöjohtaja, 2001–2004.

Itella Oyj:n hallituksen jäsen.

HANS SOHLSTRÖM

Yhteistyösuhteista ja kehityksestä vastaava johtaja

Dipl. ins., kauppat. maist.

S. 1964

Johtajiston jäsen vuodesta 2004.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 1988

Erilaisia markkinointiin ja liiketoiminnan

kehittämiseen liittyviä tehtäviä Kymmene Oy:ssä,

Finnpapissa ja UPM:ssä Suomessa, Saksassa ja

Ranskassa 1984–1994. Tuotantoyksikön johtaja

Jämsänkosken MFC ja SC -yksiköissä 1994–1998.

UPM:n Painopaperit-toimialan myynnin ja

markkinoinnin johtotehtävissä 1998–2002 ja

Aikakauslehtipaperit-toimialan myynti ja

markkinointijohtaja 2002–2004. Markkinointijohtaja

2004–2007. Johtaja, Uudet liiketoiminnat ja

biopoltoaineet, 2007–2008.

Euroopan hienopaperituottajien järjestön CEPI Finen

ja Metsäteollisuus ry:n hallituksen jäsen. Saksalais-

suomalaisen kauppakamarin (DFHK) varapuheen-

johtaja. Rautaruukki Oyj:n hallintoneuvoston jäsen.

JUSSI VANHANEN

Tekniset materiaalit -liiketoimintaryhmän johtaja

Varat., MBA

S. 1971

Johtajiston jäsen vuodesta 2008. Konsernin johtoryhmän jäsen.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 1997

Finnpapin lakimies, Samab Cian myyntipäällikkö

Brasiliassa 1995–1999. Projektipäällikkö ja uusista

liiketoimintoista vastaava johtaja, UPM, Jalosteet-

toimiala 1999–2001. Erilaisia johtotehtäviä UPM

Raflatacissa Suomessa ja Espanjassa 2003–2005.

Aluejohtaja, Aasian ja Tyynenmeren alue ja Euroopan

toimintoista vastaava johtaja, Tarratoimiala,

2005–2008.

HARTMUT WURSTER

Teknologijahtaja

Dr. (Techn.)

S. 1955

Johtajiston jäsen vuodesta 2002.

UPM-Kymmenen palveluksessa vuodesta 1987

Erilaisia tehtäviä Hamburger AG ja Brigl &

Bergmeisterin palveluksessa Itävallassa, 1982–1987.

Haindl Papier GmbH & Co. KG:n Augsburgin tehtaan

teknologiaosaston johtaja ja tehtaanjohtaja, 1987–

1996. Haindl-yhtiön johtajiston jäsen ja

Aikakauslehtipaperit-toimialan johtaja 1996–2001.

UPM:n Sanomalehtipaperit-toimialan johtaja

2002–2008.

Saksan sellu- ja paperiteollisuusjärjestön (VDP)

hallituksen jäsen. Saksan sellu- ja paperiteollisuuden

tutkimus- ja kehitysinstituutin (PTS) hallituksen

puheenjohtaja. Saksan teollisuuden energia- ja

voimatalouden järjestön (VIK) hallituksen jäsen ja

varapuheenjohtaja.

TILINPÄÄTÖS 2009

SISÄLTÖ

84	HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	
95	HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS	
96	KONSERNIN TULOSLASKELMA JA KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA	
97	KONSERNITASE	
98	LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA	
99	KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA	
100	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	
	1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	22 Myytävissä olevat sijoitukset
	2 Johdon harkintaa edellyttävät tilinpäätöksen laatimis-	23 Pitkäaikaiset rahoitusvarat
	periaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät	24 Muut pitkäaikaiset varat
	3 Rahoitusriskien hallinta	25 Vaihto-omaisuus
	4 Segmentti-informaatio	26 Myyntisaamiset ja muut saamiset
	5 Yrityshankinnat ja -myynnit sekä rahavirtalaskelman	27 Oma pääoma
	liitetiedot	28 Laskennalliset verot
	6 Liiketoiminnan muut tuotot	29 Eläkeveloitteet
	7 Liiketoiminnan kulut	30 Varaukset
	8 Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	31 Korolliset velat
	ja hakuut	32 Muut velat
	9 Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	33 Ostovelat ja muut velat
	10 Poistot ja arvonalentumiset	34 Rahoitusvarat ja velat IAS 39:n mukaisissa
	11 Nettovoitot myytävissä olevista sijoituksista	ryhmissä sekä käyvät arvot
	12 Rahoituskulut	35 Rahoitusjohdannaiset
	13 Tuloverot	36 Tärkeimmät tytäryritykset 31.12.2009
	14 Tulos/osake	37 Osakeperusteiset maksut
	15 Osakekohtainen osinko	38 Liiketoimet lähipiiriin kanssa
	16 Liikearvo	39 Vastuositoumukset
	17 Muut aineettomat hyödykkeet	40 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat
	18 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	
	19 Sijoituskiinteistöt	
	20 Biologiset hyödykkeet	
	21 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	
141	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS	
147	TIETOJA OSAKKEISTA	
151	TUNNUSLUVUT 2000–2009	
153	TIEDOT VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN 2008–2009	
155	TILINTARKASTUSKERTOMUS	

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Markkinat vuonna 2009

Maailmantalous ajautui syvään taantumaa vuonna 2009, kun finanssikriisi levisi reaalityönteeseen. Kuluttajien luottamus kävi historiallisen alhaisella tasolla sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Kysynnän heikkeneminen painoi teollisuustuotantoa, vientiä ja investointeja. Maailmantaloudessa alkoi näkyä merkkeitä vakaantumisesta vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä, kun luottamus elpyi ja maailmankauppa piristyi. Osittain kehitystä johti Kiina, joka on selvinnyt taantumasta poikkeuksellisen hyvin kaikkiin muihin keskeisiin maihin verrattuna.

Euro vahvistui Yhdysvaltain dollariin nähden helmikuusta lähtien, mikä rasitti euroalueen teollisuuden kilpailukykyä.

Englannin punta, Venäjän rupla ja Ruotsin kruunu niin ikään heikkenivät euroon nähden.

Kuluttajahinnat ja raaka-ainekustannukset laskivat suurimman osan vuotta, mutta alkoivat jälleen nousta loppusyksyllä talouden vakaantumisen myötä.

Puuraaka-aineen kysyntä väheni edellisvuotisesta poikkeuksellisen vähäisen teollisuustuotannon ja alkuvuoden suurten puuvarastojen seurauksena. Suomessa keskimääräiset markkinahinnat putosivat vuosien 2007-2008 huipputasosta.

Kemiallisen sellun kysyntä väheni vuoden alkupuoliskolla, mutta se elpyi loppuvuonna Kiinan vahvan kysynnän ansiosta. Kemiallisen sellun markkinahinnat alkoivat nousta vuoden toisen neljänneksen jälkeen.

Maailmanlaajuisesti mainontaan käytetty rahamäärä romahti maailmantalouden taantumaa myötä. Euroopassa mainonnan kokonaisarvo putosi vuonna 2009 yli 10 % ja painetun mainonnan arvo laski noin 15 %. Vaikka painettu mainonta menetti markkinaosuuttaan, painettu media säilytti asemansa suurimpana mainonnan kanavana Euroopassa ja toiseksi suurimpana globaalisti television jälkeen. Maailmanlaajuisesti suoramainonta säilytti asemansa paremmin kuin mainonta kokonaisuutena: se supistui 4 % edellisvuotisesta.

Painetun mainonnan laskun seurauksena graafisten paperien kysyntä laski Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Markkinatasa-paino pysyi heikkona koko vuoden.

Vähittäiskauppa kärsi sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa alhaisesta yksityisestä kulutuksesta. Kysyntä painottui halpamyymälöihin merkkituotteiden kustannuksella, mikä vaikutti pakkausmateriaalien kysyntään sekä vähittäiskaupan mainontaan.

Erittäin vähäinen rakentaminen vuonna 2009 vähensi rakennusmateriaalien, kuten puupohjaisten materiaalien, kysyntää. Rakentamisen luottamusindikaattori alkoi nousta loppuvuonna 2009, mutta oli silti edelleen hyvin alhainen.

Tulos

Vuosi 2009 verrattuna vuoteen 2008

Vuoden 2009 liikevaihto oli 7 719 miljoonaa euroa, 18 % vähemmän kuin vuoden 2008 liikevaihto 9 461 miljoonaa euroa. Liikevaihdon lasku oli lähinnä seurausta pienemmistä toimitusmääristä kaikilla UPM:n liiketoiminta-alueilla.

Liikevoitto oli 135 (24) miljoonaa euroa, 1,7 (0,3) % liikevaihdosta. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 270 (513) miljoonaa euroa, 3,5 (5,4) % liikevaihdosta. Liikevoitto sisältää kertaluonteisia kuluja nettona yhteensä 135 miljoonaa euroa. UPM myi entiseen Miramichin paperitehtaaseen liittyvää omaisuutta Kanadassa ja kirjasi tästä tuottoa 21 miljoonaa euroa. Rakennejärjestelyistä aiheutui kuluja nettona 109 miljoonaa euroa, joista 18 miljoonaa euroa on arvonalennuksia. Osuus osakkuusyritysten tuloksista sisältää kertaluonteisia kuluja 47 miljoonaa euroa.

Liikevoitto laski selvästi edellisvuotisesta. Pääasiallinen syy heikompaan kannattavuuteen olivat merkittävästi alemmat toimitusmäärät kaikilla UPM:n liiketoiminta-alueilla. Myös alemmat myyntihinnat vaikuttivat negatiivisesti liikevoittoon.

Myyntihintojen euromääräisten muutosten yhteisvaikutus laski liikevoittoa noin 260 miljoonalla eurolla. Paperien keskihinta euroina laski noin 3 % edellisvuodesta. Tarramateriaalien keskihinta nousi. Sahatavaran ja vanerin hinnat laskivat merkittävästi.

UPM vastasi kysynnän laskuun joustavilla toimintatavoilla kaikilla liiketoiminta-alueillaan. Väliaikaisilla seisokeilla tuotantoa on sopeutettu vastaamaan heikkoa kysyntää. Kustannussäästötoimien ansiosta yhtiön kiinteät kustannukset laskivat 300 miljoonaa euroa edellisvuotisesta.

Puukustannukset laskivat aiemmista huipputasostaan. Edellisvuoteen verrattuna puukustannukset laskivat 190 miljoonaa euroa. Energiakustannukset kasvoivat hieman.

Biologisten hyödykkeiden käypä arvo hakuilla vähennettynä nousi 17 miljoonaa euroa verrattuna vertailuajanjakson 50 miljoonan euron nousuun.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista oli -95 (62) miljoonaa euroa. Osuus sisältää 29 miljoonaa euroa kertaluonteisia kuluja Metsä-Botnian Kaskisten sellutehtaan sulkemisesta ja 18 miljoonan euron arvonalennuksen kahdesta Pohjolan Voiman voimalaitoksesta. Osakkuusyhtiö Metsä-Botnian käsittelyä kirjanpidossa muutettiin kesäkuun 30. päivästä 2009 lähtien. Joulukuusta 2009 lähtien Metsä-Botnia ei enää ole UPM:n osakkuusyhtiö (katso Sellu-liiketoiminta-alue, alaviite 3).

Voitto ennen veroja oli 187 miljoonaa euroa (tappio 201 miljoonaa euroa). Ilman kertaluonteisia eriä voitto ennen veroja oli 107 (282) miljoonaa euroa. Rahoituseriin kirjattiin 215 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä, joihin sisältyi 220 miljoonan euron myyntivoitto noin 30 %:n omistussuosuuksien myymisestä Metsä-Botniassa sekä 5 miljoonan euron tappio liittyen investointeihin kehityksyksiköissä. Korke- ja muut rahoituskulut nettona ilman kertaluonteisia eriä olivat 153 (202) miljoonaa euroa. Kurssieroista ja käypien arvojen muutoksesta aiheutui 9 (25) miljoonan euron tappio.

Tuloverot olivat 18 miljoonaa euroa (21 miljoonaa euroa positiiviset). Kertaluonteisten erien vaikutus veroihin oli 31 (86) miljoonaa euroa positiivinen.

Kauden voitto oli 169 miljoonaa euroa (tappio 180 miljoonaa euroa) ja tulos osaketta kohti 0,33 (-0,35) euroa. Ilman kertaluonteisia eriä tulos osaketta kohti oli 0,11 (0,42) euroa. Liike-

toiminnan rahavirta osaketta kohti oli 2,42 euroa (1,21).

Tunnuslukuja vuosilta 2000-2009 on esitetty tilinpäätöksen loppuosassa.

Rahoitus

Vuonna 2009 liiketoiminnan rahavirta ennen investointeja ja rahoitusta oli 1 259 (628) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma laski 532 (kasvoi 132) miljoonaa euroa.

Velkaantumistaso 31.12.2009 oli 56 % (71 %). Korolliset nettovelat olivat kauden lopussa 3 730 (4 321) miljoonaa euroa. Luku sisältää konsolidoidun velan ostetusta Fray Bentosin sellutehtaasta ja eukalyptuksen viljelyyn erikoistuneesta Forestal Oriental -yhtiöstä.

Maaliskuussa 2009 UPM korvasi vuonna 2010 erääntyvän 1,5 miljardin euron luottolimitin uudella 825 miljoonan euron luottolimitillä, joka erääntyy vuonna 2012.

Vuoden lopussa UPM:n kassavarat ja käyttämättömät luottolimitit olivat yhteensä 2,2 (2,1) miljardia euroa.

Henkilöstö

Vuonna 2009 UPM:n palveluksessa oli keskimäärin 23 618 (26 017) henkilöä. Vuoden alussa henkilöstön määrä oli 24 983 ja vuoden lopussa 23 213. Yhteensä 2 294 henkilön vähennys (ilman Uruguayn vaikutusta) oli pääasiassa seurausta meneillään olevista rakennejärjestelyistä. Fray Bentosin sellutehtaan ja eukalyptuksen viljelyyn erikoistuneen Forestal Oriental -yhtiön hankinnat lisäsivät henkilöstön määrää 524 henkilöllä.

Lisätietoja (tilintarkastamaton) henkilöstöstä on julkaistu UPM:n vuoden 2009 vuosikertomuksessa.

Investoinnit

Vuoden 2009 investoinnit olivat 913 miljoonaa euroa eli 11,8 % liikevaihdosta (551 miljoonaa euroa, 5,8 % liikevaihdosta) ja ilman yritysostoja ja osakehankintoja investoinnit olivat 229 miljoonaa euroa eli 3,0 % liikevaihdosta (532 miljoonaa euroa, 5,6 % liikevaihdosta). Metsä-Botnian Uruguayn-toimintojen hankintameno oli 602 miljoonaa euroa. Operatiiviset investoinnit olivat 148 (235) miljoonaa euroa.

Uusi biovoimalaitos käynnistyi kesäkuussa Caledonianin tehtaalla Irvinissä, Skotlannissa. Laitoksen kokonaisinvestointi oli 68 miljoonaa punttaa.

UPM jatkoi tiukkaa investointikuria vuonna 2009. Uusia investointipäätöksiä ei juuri tehty. Suurin käynnissä oleva projekti on kuorimon uusinta Pietarsaaren tehtaalla. Kokonaisinvestoinniksi arvioidaan 30 miljoonaa euroa.

Joulukuussa 2009 UPM päätti investoida 17 miljoonaa punttaa kierrätys- ja lajittelulaitokseen Shottonin paperitehtaalle Pohjois-Walesissa. Uuden laitoksen on määrä valmistua tammi-kuuhun 2011 mennessä.

Botnian ja sen Uruguayn toimintojen omistus

Joulukuun 8. päivänä UPM, Metsäliitto Osuuskunta, M-real Oyj ja Oy Metsä-Botnia Ab (Botnia) saivat päätökseen kaupan, jossa UPM:lle siirtyivät Metsäliiton ja Botnian osuudet Fray Bentosin sellutehtaasta sekä eukalyptuksen viljelyyn erikoistuneesta Forestal Oriental -yhtiöstä Uruguayssa. Järjestelyssä UPM myi lisäksi noin 30 %:n omistusosuuden Botniassa Metsä-

liitolle sekä osti Botnialta 1,2 %:n osuuden energiayhtiö Pohjolan Voima Oy:n osakkeista. Yhtiöt allekirjoittivat sopimuksen järjestelyistä 22.10.2009.

Kaupan jälkeen UPM:n omistusosuus Fray Bentosin sellutehtaasta on 91 %, Forestal Oriental -yhtiöstä 100 % ja Botniasta 17 %. Joulukuusta 2009 lähtien Botnia ei enää ole UPM:n osakkuusyhtiö vaan Botnia-omistusta käsitellään kirjanpidossa myytävissä olevana sijoituksena.

UPM:n oma vuotuinen selluntuotantokapasiteetti kasvoi 2,1 miljoonasta tonnista 3,2 miljoonaan tonniin ja yhtiön osuus Botnian kapasiteetista laski 400 000 tonniin. UPM:n kokonaiselluntuotantokapasiteetti mukaan lukien osuus Botnian kapasiteetista on 3,6 miljoonaa tonnia vuodessa.

UPM kirjasi Botnian osakkeiden myynnistä 220 miljoonan euron myyntivoiton vuoden 2009 neljännelle neljännekselle. UPM:n varat kasvoivat 1 209 miljoonaa euroa ja korolliset nettovelat 370 miljoonaa euroa. Lisäksi muutokset aikaisemman omistuksen käyvissä arvoissa lisäsivät UPM:n omaa pääomaa 443 miljoonalla eurolla.

Pro forma -tietoja

Jos Botnian järjestely olisi toteutunut 1. tammikuuta 2009, UPM:n liikevaihto olisi ollut 7 923 miljoonaa euroa, liikevoitto 202 miljoonaa euroa sekä liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä 308 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto olisi ollut 219 miljoonaa euroa.

Pro forma -tunnuslukuja

M€	Raportoitu 2009	Pro forma ¹⁾ oikaisu	Pro forma ²⁾ 2009
Liikevaihto	7 719	204	7 923
EBITDA	1 062	92	1 154
Liikevoitto	135	67	202
ilman kertaluonteisia eriä	270	38	308
Voitto ennen veroja	187	52	239
ilman kertaluonteisia eriä	107	23	130
Kauden voitto	169	50	219

¹⁾ Liikevaihto yhteensä 350 miljoonaa euroa sisältää 146 miljoonaa euroa myyntiä UPM:n yksiköille. Oikaisu sisältävät muun muassa 29 miljoonan euron kertaluonteisen kulun peruutuksen Kaskisten sellutehtaan sulkemisesta.

Selluliiketoiminta -alueen pro forma -tunnuslukuja

M€	Raportoitu 2009	Pro forma oikaisu	Pro forma ²⁾ 2009
Liikevaihto	653	350	1 003
EBITDA	-18	92	74
Liikevoitto	-156	67	-89
ilman kertaluonteisia eriä	-127	38	-89

²⁾ Raportoitu 2009 sisältää Uruguayn toiminnoista joulukuun 2009 ja pro forma -oikaisu tammi-marraskuun 2009.

Uudelleenjärjestelyt

Kajaanin paperitehdas ja Tervasaaren sellutehdas suljettiin vuoden 2008 lopussa. Paperin ja sellun kysynnän laskun vuoksi sulkemisilla oli vain vähäinen vaikutus UPM:n paperin ja sellun toimituksiin.

Tarraliiketoiminta järjesteli uudelleen Euroopan-toimintonsa vuonna 2009. Uudelleenjärjestelyn suunnitelma julkistet-

tiin marraskuussa 2008. UPM Raflatac sulki pysyvästi useita tarralaminaatin tuotantolinjoja ja vähensi leikkuukapasiteettia Isossa-Britanniassa, Ranskassa, Saksassa, Unkarissa ja Suomessa. Yksi leikkuuterminaali suljettiin myös Yhdysvalloissa. Uudelleenjärjestelyt saatiin päätökseen vuoden 2009 kolmannen neljänneksen loppuun mennessä.

Marraskuussa 2009 UPM julkisti suunnitelman Saha- ja Vaneriliiketoimintojen pitkän aikavälin kustannuskilpailukyyn parantamiseksi sekä jalostusarvon kasvattamiseksi Suomen koi-vuanerituotannossa. Suunnitelmaa koskevat päätökset julkaistiin tammikuussa 2010. UPM sulkee pysyvästi Heinolan vaneritehtaan ja sahan, Lappeenrannassa sijaitsevan Kaukaan vaneritehtaan sekä Parkanon jalostetehtaan vuoden 2010 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Toimenpiteet vähentävät UPM:n henkilöstömäärää noin 830:lla.

Uudelleenjärjestelyjen osana UPM investoi noin 25 miljoonaa euroa Savonlinnan vaneritehtaan laajennukseen sekä Kaukaan sahan ja Aureskosken jalostetehtaan tuotannon kehittämiseen.

Lahden vanerinjalostuslaitos suljettiin lokakuussa ja sen tuotanto siirrettiin yhtiön muille tehtaille.

Metsä ja sahat -liiketoiminta-alueella suljettiin elokuussa jatkojalostuslaitos Ranskan Boulognessa ja toiminnot keskitettiin Aigrefeuillen tehtaalte.

Uudelleenjärjestelyt ovat välttämättömiä kustannuskilpailukyyn parantamiseksi. Vuonna 2009 toteutetut toimenpiteet yhdessä aiempina vuosina aloitettujen toimien kanssa vähensivät henkilöstömäärää 2 300 vuoden 2008 lopun tilanteesta. Tuotannon lakkauttamisen seurauksena henkilöstömäärä väheni 620 henkilöllä. Vuosittainen kustannussäästö henkilöstökuluissa on noin 115 miljoonaa euroa.

Osakkeet

Yhtiöllä on yksi osakesarja. Yhtiön osakkeisiin ei liity erityisehtoja lukuunottamatta yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuuslauketta, mitä on selvitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, viite 27. Tiedot suurimmista osakkeenomistajista sekä omistajien jakautumasta omistajaryhmittäin ja osakeomistuksen määrän mukaan on esitetty tilinpäätöksen kohdassa Tietoja osakkeista.

Yhtiö on osallisena eräissä sopimuksissa, jotka koskevat sen resursseihin liittyviä liiketoimintoja, joissa on määräyksiä sen varalta, että yhtiön määräysvalta vaihtuu. Toimitusjohtajan ja johtajiston jäsenten sopimuksiin sisältyy yhtiöön liittyvän määräysvallan muutos julkisen ostotarjouksen seurauksena. Toimitusjohtajan ja johtajiston sopimuksia on selvitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, viite 7.

Hallituksen oikeudesta laskea liikkeeseen ja hankkia omia osakkeita sekä sääntöjä yhtiöjärjestyksen muuttamisesta on käsitelty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, viite 27.

Vuonna 2009 UPM:n osakkeiden vaihto NASDAQ OMX Helsingin pörssissä oli 5 691 (10 549) miljoonaa euroa. Osakkeen korkein noteeraus oli 9,78 euroa tammikuussa ja alin 4,33 euroa huhtikuussa.

UPM:n osaketalletustodistuksilla (American Depository Share, ADS) käydään kauppaa Yhdysvaltain over-the-counter-markkinoilla (OTC).

Maaliskuun 25. päivänä 2009 pidetty varsinainen yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen hallituksen valtuuttami-

sesta päättämään enintään 51 000 000 yhtiön oman osakkeen hankinnasta. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Maaliskuun 27. päivänä 2007 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen niin, että yhtiölle annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhdessä yhtiölle valtuutuksen nojalla hankittavien omien osakkeiden lukumäärän kanssa enintään 1/10 yhtiön kaikista osakkeista.

Lisäksi hallituksella on valtuutus päättää osakkeiden ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Annettavien uusien osakkeiden lukumäärä, mukaan lukien erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet, voi olla enintään 250 000 000 kappaletta. Tuosta määrästä, etuoikeudella yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita, voidaan antaa enintään 250 000 000 kappaletta, osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla voidaan antaa enintään 100 000 000 osaketta. Uusia osakkeita voidaan antaa osana yhtiön kannustinjärjestelmiä enintään 5 000 000. Lisäksi hallituksella on valtuutus päättää omien osakkeiden käytöstä. Valtuutusta ei ole käytetty tähän päivään mennessä. Vuoden 2007 varsinaisen yhtiökokouksen valtuutukset ovat voimassa enintään kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä.

Maaliskuun 27. päivänä 2007 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti myös optio-oikeuksien antamisesta osana kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Optio-ohjelmissa 2007A, 2007B ja 2007C optioiden määrä on yhteensä enintään 15 000 000 kappaletta ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 15 000 000 yhtiön uutta osaketta.

Vuoden 2005 varsinainen yhtiökokous päätti antaa yhteensä 9 000 000 optiota, joista tunnuksella 2005H merkittyjen optioiden yhteismäärä oli enintään 3 000 000, mikä oikeuttaisi haltijansa merkitsemään yhteensä enintään 3 000 000 uutta osaketta. Tunnuksella 2005H merkityt optiot olivat merkittävässä 31.12.2009. Tunnuksella 2005G merkityt optiot erääntyivät lokakuun 2009 lopussa. 2005G-optioilla ei merkitty osakkeita.

Edellä mainittujen lisäksi hallituksella ei ole muita voimassa olevia osakeantivaltuuksia eikä vaihtovelkakirjalainan tai optio-oikeuksien liikkeeseenlaskuvaltuuksia.

Kaupparekisteriin merkitty osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2009 oli 519 970 088. Antivaltuutuksen ja optio-oikeuksien myötä osakkeiden lukumäärä voi nousta enimmillään 787 970 088:aan.

Vuoden lopussa yhtiön hallussa ei ollut omia osakkeita.

Yhtiö vastaanottanut seuraavat ilmoitukset osakkeenomistajilta: BlackRock Inc. omisti 8.12.2009 5,36 % UPM:n osakkeista ja äänimäärästä. Franklin Templeton ilmoitti 27.7.2009, että sen omistusosuus UPM:n osakkeista ja äänimäärästä oli alittanut 5 %.

Yhtiön johto

Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous valitsee hallituksen. Yhtiökokous 25.3.2009 vahvisti hallituksen jäsenmääräksi 9.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin yhdeksän jäsentä. Hallituksen varsinaiseksi jäseniksi valittiin uudelleen KONE Oyj:n pääjohtaja Matti Alahuhta; Oy Karl Fazer Ab:n hallituksen jäsen Berndt Brunow; Famigro Oy:n hallituksen

puheenjohtaja Karl Grotenfelt; entinen UPM:n ja Haindl-yhtiön johtaja Georg Holzhey; amerikkalaisen sijoitusyhtiö Lane Holdings, Inc:n hallituksen puheenjohtaja Wendy E. Lane; UPM:n toimitusjohtaja Jussi Pesonen; Finnair Oyj:n hallituksen jäsen Ursula Ranin; ABB:n Prosessiautomaatioryhmän johtaja Veli-Matti Reinikkala ja Sampo Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Björn Wahlroos.

Hallituksen jäsenten toimikausi kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun.

Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Björn Wahlroosin ja varapuheenjohtajiksi Berndt Brunowin sekä Georg Holzheyn.

Lisäksi hallitus valitsi keskuudestaan tarkastusvaliokunnan (Audit Committee) puheenjohtajana Karl Grotenfelt ja jäsenenä Wendy E. Lane ja Veli-Matti Reinikkala, henkilöstövaliokunnan (Human Resources Committee) puheenjohtajana Berndt Brunow ja jäsenenä Georg Holzhey ja Ursula Ranin, sekä nimitys- ja hallinnointivaliokunnan (Nomination and Corporate Governance Committee) puheenjohtajana Björn Wahlroos ja jäsenenä Matti Alahuhta ja Karl Grotenfelt.

Riskit

Riskien hallinta

UPM:ssä riskienhallinnalla tarkoitetaan systemaattisia ja ennakkoivia toimia, joilla analysoidaan ja hallitaan liiketoimintoihin liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Hallitus on hyväksynyt konsernin riskienhallinnan yleiset tavoitteet sekä vahvistanut riskienhallinnan periaatteet ja toteutuksen. Tarkastuslautakunnalla on vastuu valvoa, että riskien hallintaa toteutetaan riskienhallintapolitiikan mukaisesti ja että riskiarvioiteja käytetään sisäisen tarkastuksen toimien kohdentamisessa.

UPM siirtää riskejä omalta vastuultaan vakuutuksilla, mikäli ne ylittävät UPM:n riskinkantokyvyn. Vakuutusehdot rajoittavat vakuutusten kattavuutta, eikä ole varmuutta siitä, että vakuutusohjelma riittää kattamaan mahdollisten tapahtumien kuten sodan, terrorismin tai luonnonkatastrofien aiheuttamat vahingot.

Alla on lueteltu merkittävimmät riskit, jotka saattavat heijastua olennaisesti yhtiön liiketoimintaan ja taloudelliseen tulokseen. Ne on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, rahoitus- ja vahinkoriskeihin.

Strategiset riskit

Kilpailu. Energian, sellun, sahatavaran, paperin, tarratuotteiden ja vanerin markkinat ovat hyvin kilpaillut. UPM on ajoittain joutunut kilpailijoidensa aiheuttamien hintapaineiden kohteeksi tärkeimmillä liiketoiminta- ja markkina-alueillaan. Voimakas kilpailu on aiheuttanut yhtiön katteisiin poikkeuksellisen suuria vaihteluja. Vaikka yhtiön taloudellinen tilanne on tällä hetkellä toimialan moniin muihin toimijoihin verrattuna vakaa, ei voida olla varmoja siitä, että UPM:n taloudelliset resurssit riittävät vastaamaan kilpailupaineisiin.

Paperiteollisuuden rakenne. Paperi- ja metsäteollisuuden tuotteiden markkinat ovat sykliset. Niille ovat tyypillisiä jaksot, jolloin kysyntä ja tarjonta ovat epätasapainossa. Paperi- ja metsäteollisuuden tuotteiden hinnat voivat tällöin vaihdella huomattavastikin. Näiden kysynnän ja tarjonnan epätasapainotilojen syyinä voivat olla esimerkiksi talouden kasvu ja mainonta, inves-

toinnit uuteen kapasiteettiin, varastojen kasvu ja loppukäyttäjien kulutustottumusten muutokset. Paperi- ja metsäteollisuuden tuotteiden nykyisen hintatason säilymisestä, hintojen lisäkorotuksista eikä toimialan lisäkapasiteetistakaan ole varmuutta.

Kuluttajien käyttäytymisen muutokset. Viime vuosikymmenen aikana esimerkiksi kirjoissa, luetteloissa, aikakauslehdissä, sanomalehdissä, mainoksissa, suorajakelutuotteissa, pakkaus- ja tarramateriaaleissa sekä muissa vastaavissa kohteissa käytettävää paperia koskevat kuluttajien odotukset ovat tulleet vaativammiksi ja vaihtelevammiksi. Myös tietokoneiden ja sähköisten viestimien käytön lisääntyminen vaikuttaa paperin kulutustottumuksiin nyt ja tulevaisuudessa. Kuluttajien vaihtelevien tarpeiden jatkuva täyttäminen riippuu useista tekijöistä, kuten kyvystä ennakoida ja/tai tunnistaa strategioiden muuttamista edellyttävät kuluttajien toiveiden muutokset, tuotantolaitosten teknisistä mahdollisuuksista, tuotannollisten muutosten nopeudesta ja kustannuksista sekä tutkimus- ja kehitysohjelmien onnistumisesta.

Fuusiot ja yritysostot. Paperi- ja metsäteollisuudessa on aiemmin tapahtunut ja voi tulevaisuudessa tapahtua fuusioita, jotka johtuvat osittain halusta saavuttaa mittakaava- ja synergiaetuja. Fuusioihin ja yrityskauppoihin, joissa UPM saattaa olla osallisena tai joita se saattaa tehdä, liittyy riskejä. Riskit liittyvät muun muassa siihen, pystytäänkö hankitun yrityksen toiminta ja henkilöstö integroimaan onnistuneesti ja hallitaanko toimintaa ja henkilöstöä tehokkaasti, sekä saavutetaanko tavoitteena olleet mittakaava- tai synergiaedut. Yhtiöllä on fuusio- ja yritysostoprosessi, jonka avulla vähennetään riskejä ja taataan asiantuntemus fuusioiden ja yritysostojen kaikissa vaiheissa arvonmäärittämisestä integrointiin saakka.

Liiketoimintaportfolion sopivuus. Vaikka UPM uskoo, että sen tuotevalikoima ja toiminnan maantieteellinen kattavuus täyttävät tällä hetkellä kannattavan liiketoiminnan tarpeet varsin hyvin, sen päätuotteiden kysyntä ja liiketoiminnan muut edellytykset tärkeimmillä markkinoilla voivat muuttua. Muutokset voivat johtua kuluttajien käyttäytymisen muuttumisesta. Emme näin ollen voi olla varmoja siitä, että nykyinen tuotevalikoimamme varmistaa riittävän kannattavuuden myös tulevaisuudessa.

Suurimpien asiakkaiden merkitys. UPM myy merkittävän osan tuotteistaan useille pääasiakkaille, kuten eräille isoille painotaloille ja paperitukkuliikkeille. Vaikka yhtiö ei olekaan riippuvainen mistään tietystä asiakkaasta tai asiakasryhmästä, yhden tai usean tärkeän asiakkaan menettäminen voi vaikuttaa yhtiön tulokseen haitallisesti, ellei tilalle löydy uutta, vastaavaa asiakasta.

Ympäristösäännökset. UPM:n on noudatettava monenlaisia ympäristölakeja ja määräyksiä. Sen ympäristöprosessit ja hallinto perustuvat lakien ja määräysten noudattamiseen kaikilta osin. Yhtiö tekee jatkuvasti ympäristöön liittyviä investointeja, auditointeja ja mittauksia. Yhtiö ei tällä hetkellä ole osallisena ympäristöasioihin liittyvissä merkittävässä juridisissa menettelyissä. Teolliseen toimintaan liittyy kuitenkin olennaisesti riski merkittävistä ympäristökustannuksista tai -vastuista.

Poliittiset riskit. UPM:llä on teollista toimintaa eräissä kehittyvien markkinoiden maissa, muun muassa Uruguayssa, Kiinassa ja Venäjällä. Kehittyneiden maiden poliittiset, taloudelliset ja lainsäädännölliset järjestelmät eivät ehkä ole yhtä hyvin enna-

koitavissa kuin maissa, joissa instituutorakenteet ovat vakiintuneemmat ja pysyvämmät. Myös investointeihin tai hankintoihin voi näissä maissa kohdistua muita riskejä ja epävarmuustekijöitä, kuten epäedullinen verotuskohtelu, kaupparajoitukset, inflaatio, valuuttavaihtelut ja kansallistaminen. Kehittyvien markkinoiden osuus oli vuonna 2009 noin 16 % yhtiön 7,7 miljardin euron liikevaihdosta. Uruguayssa on vireillä kolme erillistä Fray Bentosin sellutehtaaseen liittyvää riita-asiaa Uruguayn hallitusta vastaan ja yksi riita-asia suoraan sellutehdasta käyttävää yhtiötä vastaan. Kaikki nämä riita-asiat on pantu vireille ennen kuin sellutehdas aloitti toimintansa marraskuussa 2007.

Operatiiviset riskit

Merkittävien tuotantopanosten saatavuus ja hinta. Ulkopuoliset toimittajat toimittivat vuonna 2009 noin 90 % UPM:n käyttämästä puusta ja noin 10 % yhtiön käyttämästä sähköstä. Muut tuotantopanokset, kuten kemikaalit, täyte-aineet ja keräyspaperi, ostetaan ulkopuolisilta toimittajilta. Merkittävimpien tuotantopanosten toimituskatkot vaikuttaisivat tuotantoon. Seurauksena voisi olla esimerkiksi tuotannon keskeyttäminen tai vähentäminen, tuotevalikoiman muuttaminen, merkittävempien tuotantopanosten hinnankorotusten aiheuttama kustannusten nousu, puun saatavuus- ja hintavaihtelut erityisesti Itämerenmaissa tai epävarmuus siitä, kuinka EU:n ehdotettu energiapaketki vaikuttaa kuidun ja energian saatavuuteen tai hintaan.

Liikekumppanit. UPM työskentelee nykyisin monien liikekumppaneiden kanssa. Erittäin kilpailtu markkinatilanne ja esimerkiksi biopoltoaineiden uusi kehitystyö on omiaan lisäämään liikekumppaneiden määrää korkeamman tehokkuuden saavuttamiseksi. Liikekumppanit voivat kuitenkin aiheuttaa kannattavuusriskejä esim. kumppanuusyhtiön sisällä tapahtuvien muutosten kautta tai yhteisyrityksen toimintamuutosten vuoksi. Liikekumppanujärjestelyt voivat olla myös liian jäykkiä mahdollistamaan ajoittaiset muutokset, joita vaaditaan esim. markkinatilanteen tai talouden muutoksen vuoksi.

Kyky hankkia ja pitää palveluksessa ammattitaitoista työvoimaa. Kasvun jatkuminen ja toiminnan tehokkuuden lisääminen edellyttävät ammattitaitoisia työntekijöitä. UPM arvioi jatkuvasti työhönotto-, palkkaus- ja urakehityskäytäntöjään ja toteuttaa toimenpiteitä, joiden avulla yhtiö pystyy palkkaamaan ja pitämään palveluksessaan ammattitaitoisia ihmisiä. Ei ole varmaa, että tulevaisuudessa saadaan riittävästi ammattitaitoista työvoimaa.

Rahoitusriskit

Vaihtokurssien ja korkojen muutokset. Altistuminen valuuttariskeille vaikuttaa ensisijaisesti vientitoimintaan siltä osin kuin myynti on muuna valuuttana kuin siinä, jossa tuotantokustannukset syntyvät. Osa UPM:n myynnistä ja ostosta on muuna valuuttana kuin euroina (lähinnä Yhdysvaltojen dollareina ja Englannin puntina). Vaihtokurssien vaihteluille altistumisen hallitsemiseksi yhtiö seuraa tilannetta tarkasti. Se suojautuu riskeiltä erilaisten rahoitusinstrumenttien avulla, esimerkiksi käyttämällä valuuttatermiinisopimuksia ja valuutanvaihtosopimuksia. Myös korkojen muutokset voivat vaikuttaa huomattavasti yhtiön sellaisen omaisuuden (esimerkiksi biologisten hyödykkeiden) arvoihin, joiden arvostus perustuu diskontattuihin kassavirtoihin.

Maksukyvyttömyys. Tuotteiden myyntiin liittyy riski, että asiakkaat eivät maksa tuotteita tai täytä muita velvoitteitaan. UPM seuraa ja pyrkii minimoimaan asiakkaiden luottoriskejä erilaisten ohjelmien avulla. Vakuutukset kattavat valtaosan myyntisaatavista.

Lisätietoja rahoitusriskeistä ja pitkäaikaisten lainojen erään-tymisaikataulusta sisältyy konsernitilinpäätöksen liitetietoihin, viitteet 3 ja 31.

Vahinkoriskit

UPM:llä on ympäri maailmaa huomattava määrä tuotantolaitoksia, joista valtaosa on sen omia. UPM on myös Suomen suurin yksityinen metsänomistaja. Yhtiön toimintaa uhkaavia vahinkoriskejä ovat mm. työterveys- ja työturvallisuusriskit, ympäristöriskit, tulipalo, luonnonilmiöt ja yritysturvallisuusriskit. UPM hallitsee näitä riskejä ennalta määritellyillä toimintatavoilla ja vahingon ennaltaehkäisy- ja vahingontorjuntaohjelmilla. Vakuutettavia vahinkoriskejä katetaan myös UPM:n vakuutusohjelmalla.

Tutkimus ja kehitys

UPM otti vuonna 2009 käyttöön innovaatiostrategian, jonka tavoitteena on luoda uusia liiketoimintahankkeita ja vahvistaa nykyisten liiketoimintojen kilpailukykyä uusien teknologisten läpimurtojen ja jatkuvan kehittämisen avulla. Strategian tueksi UPM on määritellyt neljä tutkimuksen avainalueita uusia liiketoimintamahdollisuuksia varten: biopoltoaineet, biokemikaalit, nanoselluloosa ja biokomposiitit.

UPM on toteuttanut ensimmäisen strategisen teknologiaohjelman kehittääkseen uusia palvelukonsepteja ja prosessiteknologiaa, joilla pyritään merkittäviin kustannussäästöihin. Uusia teknologioita on kehitetty myös esimerkiksi filmipohjaisissa tarra- ja materiaaleissa sekä paperitehtaiden energiatehokkuuden parantamisessa. UPM käytti tutkimus- ja kehityshankkeisiin noin 48 (49) miljoonaa euroa, mikä vastaa 0,6 (0,5) %:a konsernin vuoden 2009 liikevaihdosta.

Biopoltoaineet. Toisen sukupolven biodieselin tuotantoteknologian kehittämisessä UPM on tehnyt yhteistyötä Andritz/Carbonan kanssa. Carbonan kaasutusteknologiaa on testattu Gas Technology Institutin pilottitehtaassa, ja pilottitestaushjelma on nyt saatu päätökseen. Teknisen konseptin viimeistely jatkuu vuonna 2010.

Bioetanolitutkimuksen saralla UPM ja Lassila & Tikanoja (L&T) ovat kehittäneet uutta bioetanolin ja energian tuotantokonseptia, joka käyttää kaupan ja teollisuuden jätteitä, kuten paperia, kartonkia, puuta ja muoviva. EU on myöntänyt projektille demonstrointitukea.

Lisäksi Metso, UPM ja VTT kehittivät uuden konseptin biomassapohjaisen bioöljyn tuottamiseksi korvaamaan fossiilisia polttoaineita lämmön ja sähkön tuotannossa. Myös Fortum on liittynyt bioöljyhankkeeseen.

UPM:n biojalostamokehityskeskus biopoltoaineiden ja biokemikaalien tutkimusta varten perustettiin UPM:n Kaukaan paperitehtaan alueelle Lappeenrantaan vuoden 2009 alussa.

Biokemikaalit. Biokemikaaleissa painopisteenä oli öljypohjaisten kemikaalien korvaaminen biokemikaaleilla erilaisissa UPM:n tuotteissa. UPM jatkoi kasvinjätteiden ja muiden ei-puuperäisten (non-wood) raaka-aineiden, kuten oljen ja ruoko-

kasvien, käytön tutkimista sellun ja biokemikaalien tuotantoa varten.

Nanoselluloosa. Vuonna 2008 perustettu Suomen Nanoselluloosakeskus tutkii selluloosan uusia käyttömahdollisuuksia raaka-aineena ja materiaalina sekä varmistaa uusien tuotteiden tuomisen markkinoille. Tutkimuskeskus on keskittynyt ensimmäisessä vaiheessa paperisovelluksiin, kuten erikoispapereihin ja paperin päällysteisiin.

Biokomposiitti. Vuonna 2009 UPM ProFi jatkoi uusien tuotteiden tuomista markkinoille ja laajensi myyntikanaviaan useimpiin Euroopan maihin.

Parannukset liiketoiminnoissa. Tutkimus- ja kehitystyön pääpainopiste paperiliiketoiminnassa oli parantaa kaikkien paperilajien kustannusrakennetta. Mekaanisessa massanvalmistuksessa voitiin ottaa käyttöön uusia läpimurtoteknologioita operatiivisten kustannusten vähentämiseksi.

UPM Raflatac kehitti vuonna 2009 laadukkaiden filmitaustapapereiden seuraavan sukupolven kustannustehokkaan prosessin avulla.

Ympäristö

Ympäristövaikutukset

UPM pitää avainpainopisteinä innovaatiota ja ympäristöllistä kestävyyttä. Ympäristövaikutusten huomioon ottaminen on luonnollinen osa UPM:n liiketoiminnan integraatiota uuteen biotalouteen, jossa tuotteet ja energia tuotetaan uusiutuvista, kierrätettävistä ja biohajoavista raaka-aineista, kuten kestävästi hoidetuista metsistä saatavasta puukuidusta.

UPM:n ympäristövastuun avainalueiksi on määritelty kestävät tuotteet, ilmasto, vesi, luonnon monimuotoisuus ja jätteen minimointi.

Kestävät tuotteet

UPM pyrkii tarjoamaan tuotteita, joiden koko elinkaareissa otetaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet, raaka-aineiden hankinnasta, tuotannosta, jakelusta ja tuotteen käytöstä aina tuotteen kierrätykseen, uudelleenkäyttöön tai hävittämiseen saakka. Hyviä esimerkkejä kestävästä tuotekehityksestä ovat ympäristömerkityt paperit, kevyt vaneri ja UPM ProFi, puumuovikomposiitti, joka valmistetaan UPM:n tarralaminaattien tuotannossa hyödyntämättä jäävästä paperista ja muovista.

UPM on nykyisin suurin kopiopaperin ja graafisen paperin tuottaja, jolle on myönnetty riippumattomasti vahvistettu EU:n ympäristömerkki. UPM:llä on yli 100 eri paperituotetta, joilla on tämä ympäristömerkki, ja niitä valmistetaan 14 paperitehtaassa Itävallassa, Suomessa, Ranskassa, Saksassa ja Iossa-Britanniassa. EU:n ympäristömerkki, joka tunnetaan myös EU-kukkana, painottaa pientä ympäristöjalanjälkeä paperin koko elinkaaren aikana. UPM käyttää myös FSC- ja PEFC-metsäsertifikaattimerkkejä ja tarjoaa sertifioituja tuotteita kaikissa liiketoimintaryhmissään.

Keräyspaperi on tärkeä raaka-aine UPM:n paperituotteissa. Vuonna 2009 yhtiö käytti 2,8 (3) miljoonaa tonnia keräyspaperia, mikä tekee UPM:stä maailman suurimman keräyspaperin käyttäjän graafisten papereiden tuotannossa.

UPM on panostanut toimintaan, joka noudattaa ympäristösäännöksiä ja ylittää niiden asettamat vaatimukset. Vuonna

2009 ympäristönsuojelukustannukset (poistot mukaan lukien) olivat yhteensä 87 (102) miljoonaa euroa, ja ne koostuivat pääasiassa jätevesien puhdistamisen ja jätehuollon kustannuksista. Investoinnit olivat yhteensä 14 (42) miljoonaa euroa.

Ratkaisuja ilmastonmuutoksen torjuntaan

UPM on sitoutunut ilmastonmuutoksen torjuntaan vähentämällä hiilidioksidipäästöjään koko arvoketjussa. Tämä toteutetaan investoimalla uusiin biomassapohjaisiin polttoaineita käyttäviin tehdasalueiden voimalaitoksiin, kehittämällä energiatehokkuutta jatkuvasti ja investoimalla biopolttoaineiden tuotantoon. Muita toimia ovat uusiutuvien ja kierrätettävien materiaalien käyttö ja kestävä metsänhoito, jolla voidaan varmistaa metsien toimiminen hiilinieluinä.

UPM on investoinut viimeisen kymmenen vuoden aikana yli miljardi euroa biomassapohjaiseen uusiutuvan energian tuotantoon ja on näin pystynyt saavuttamaan merkittäviä vähennyksiä hiilidioksidipäästöissään. Nämä pitkän aikavälin investoinnit ovat mahdollistaneet uusiutuvan ja hiilineutraalin energianlähteen (puun) käytön. UPM:n energiaportfolio koostuu pääasiassa hiilineutraaleista energianlähteistä. Maailmanlaajuisesti yli 60 % UPM:n käyttämistä polttoaineista on biomassapohjaisia, ja Suomessa tämä luku on yli 80 %. Tämän tuloksena UPM:n fossiiliset hiilidioksidipäästöt paperitonna kohti ovat vähentyneet 40 % vuodesta 1990 lähtien.

Vuonna 2009 käynnistettiin uusi uusiutuvia energianlähteitä käyttävä voimalaitos UPM:n Caledonianin tehtaalla Skotlannissa. Fossiilista polttoainetta käyttänyt kattilalaitos korvattiin uudenaikaisella, täysin integroidulla biomassapohjaisella lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksella. Tämän seurauksena tehtaan vuosittaiset hiilidioksidipäästöt vähenivät noin 60 000 tonnia ja tehtaan hiilijalanjälki pieneni merkittävästi. Hanke myötävaikuttaa merkittävästi Skotlannin hallituksen tavoitteen tuottaa 50 % kaikesta käytetystä energiasta uusiutuvista lähteistä vuoteen 2020 mennessä.

Kestävä metsänhoito

Metsänhoitotoiminnassa UPM edellyttää puuraaka-aineen ulkoisten toimittajien noudattavan vastuullisia käytäntöjä, jotka ovat yhdenmukaisia UPM:n politiikkojen ja sääntöjen kanssa. Metsäbiomassaa käytetään tehokkaasti yhtiön tuotteissa ja energiantuotannossa.

UPM:n kestävä metsänhoidon ohjelman tavoitteena on edistää metsäsertifiointia ja riippumattomasti varmennettujen puun alkuperän seurantarjestelmien käyttöä. Puun alkuperän seuranta ja metsäsertifiointi ovat työkaluja, joita käytetään osoittamaan, että puu on hankittu laillisesti ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Vuonna 2009 noin 78 (66) % kaikesta UPM:n käyttämästä puusta oli peräisin sertifioiduista metsistä. UPM:n uuden yhteissertifiointijärjestelmän perusteella 76 % UPM:n paperituotteista tuotettiin käyttäen kuitua, joka täyttää FSC:n ja PEFC:n vaatimukset. Kaiken UPM:n käyttämän kuidun alkuperä vahvistetaan riippumattomasti varmennetuilla puun alkuperän seurantarjestelmillä.

UPM on kehittänyt maailmanlaajuisen monimuotoisuusohjelman metsilleen Suomessa, Iossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. Ohjelman tavoitteena on ylläpitää ja lisätä monimuotoisuutta metsissä sekä edistää parhaita käytäntöjä kestävässä met-

sänhoidossa. Pitkän ajan tavoitteena on laajentaa ohjelmaa kattamaan kaikki puunhankintatoiminnot.

Kierrätys ja uudelleenkäyttö

Kaatopaikkajätteen jatkuva vähentäminen on UPM:n pysyvä tavoite. Nykyisin lähes 90 % UPM:n tuotantojätteestä käytetään uudelleen tai kierrätetään. Lähes kaikki tuotantoprosessissa syntyvä orgaaninen jäte, kuten kuori, puujäämät sekä siistauksen ja jätevesien puhdistamisen kuitupitoiset kiintoaineet, käytetään energiantuotantoon UPM:n tehdasalueilla. Suurin osa UPM:n tuottamasta kiinteästä jätteestä on tuhkaa, joka jää jäljelle energiantuotannosta.

Vuonna 2009 noin 95 (91) % UPM:n tuhka-jätteestä käytettiin uudelleen esimerkiksi täyteaineena tienrakennuksessa, lannoitteena sekä sementti- ja tiiliteollisuuden raaka-aineena. Vuoteen 2008 verrattuna kaatopaikkajätteen kokonaismäärä väheni 27 % (vähennys 7 %), mikä johtui osittain pienemmistä tuotantomääristä mutta pääasiassa UPM:n jatkuvista ponnisteluista uusien vaihtoehtoisten uudelleenkäyttökohteiden löytämiseksi jätteelle.

Tehtaiden sulkemisten yhteydessä UPM arvioi alueen tilan heti sulkemisen jälkeen. Arvioinnin perusteella kunnostussuunnitelmasta ja alueen tulevasta käytöstä sovitaan viranomaisten kanssa, jotka myös vahvistavat suunnitelman.

Vastuullinen vesistöjen käyttö

UPM:n tavoitteena on vähentää veden käyttöä ja saavuttaa luokassaan paras jäteveden laatu ennen jäteveden päästämistä vesistöihin.

Vuonna 2009 UPM:n veden käyttö ja jäteveden laatu parani tai pysyi vakaana mitatuille avainparametreille. Viimeisen kymmenen vuoden aikana UPM on vähentänyt veden käyttöä 40 % paperitonnia kohti ja 10 % sellutonnia kohti, pienentänyt jäteveden orgaanista kuormitusta 46 % paperitonnia kohti ja 35 % sellutonnia kohti (kemiallinen hapenkulutus) sekä vähentänyt AOX-tasoa (adsorboituvat orgaaniset halidit) 24 %.

UPM:n pitkän ajan tavoite paperitehtaiden jäteveden määrälle on 10 m³ paperitonnia kohti ja sellutehtaille 30 m³ sellutonnia kohti. Nämä tavoitteet on tarkoitus saavuttaa vuoteen 2020 mennessä.

Vuonna 2009 UPM liittyi Water Footprint Network -verkkoon ja aloitti Water Footprint -pilottihankkeen UPM:n Nordlandin tehtaalla Saksassa.

Lisää ympäristötietoa (tilintarkastamaton) löytyy UPM:n vuoden 2009 vuosikertomuksesta sekä yhtiön verkkosivuilta www.upm-kymmene.fi.

Liiketoiminta-alueiden katsaukset

Energia

Vuosi 2009 verrattuna vuoteen 2008

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 162 (175) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski hieman 472 (478) miljoonaan euroon. Liikevaihdosta 135 (137) miljoonaa euroa oli myyntiä konsernin ulkopuolelle. Sähkön myynti oli 8,9 (10,2) TWh.

Kannattavuus heikkeni edellisvuodesta myyntimäärien laskun seurauksena, sillä vesivoiman tuotanto oli lähes 32 % pienempi kuin edellisvuonna.

Keskimääräinen sähkön myyntihinta nousi 17 % ja oli 43,8 (37,5) euroa/MWh pitkän aikavälin markkinaperusteisen hinnoittelumallin seurauksena. Sähkön keskimääräinen hankintakustannus nousi, koska vesivoiman osuus tuotannosta laski.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta sisältää 18 miljoonan euron omaisuuden alaskirjaukset Pohjolan Voiman kahdesta voimalaitoksesta.

Energia	2009	2008
Liikevaihto, M€	472	478
EBITDA, M€ ¹⁾	190	207
% liikevaihdosta	40,3	43,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, M€	-40	-26
Poistot ja arvonalentumiset, M€	-6	-6
Liikevoitto, M€	144	175
% liikevaihdosta	30,5	36,6
Kertaluonteiset erät, M€	-18	-
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	162	175
% liikevaihdosta	34,3	36,6
Toimitukset, sähkö, 1 000 MWh	8 865	10 167
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	870	951
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	18,6	18,4

¹⁾ EBITDA = Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta ja hakkuita, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja kertaluonteisia eriä.

²⁾ Vuoden 2009 kertaluonteiset erät liittyvät osakkuusyhtiö Pohjolan Voiman kahden voimalaitoksen arvonalennuksiin.

Markkinat

Pohjoismaisen sähköpörssin noteeraama keskihinta vuonna 2009 laski 22 % edellisvuodesta ja oli 35,0 euroa/MWh (44,7/MWh). Sähkön kulutus Pohjoismaissa laski supistuneen teollisuustuotannon seurauksena.

Pohjoismaiden vesivarannot olivat 10 % alle pitkän aikavälin keskiarvon. EU:n päästöoikeuksien keskihinta oli 13,8 euroa hiilidioksiditonnia kohti, lähes 41 % alempi kuin edellisvuonna. Öljyn ja hiilen markkinahinnat olivat laskeneet dramaattisesti vuoden 2008 jälkipuoliskolla, mutta vuonna 2009 hiilen markkinahinta pysyi varsin vakaana. Öljyn markkinahinta nousi vuoden 2009 aikana noin 46 Yhdysvaltain dollarista noin 78 dollariin barreililta.

Vuoden 2009 lopussa Pohjoismaisen sähköpörssin noteeraama sähkön termiinihintana vuodeksi eteenpäin oli 42,5 euroa/MWh eli 12 % korkeampi kuin vuonna 2008 (37,9/MWh).

Sellu

Vuosi 2009 verrattuna vuoteen 2008

Liiketappio ilman kertaluonteisia eriä oli 127 miljoonaa euroa (voitto 148 miljoonaa euroa). UPM:n omien sellutehtaiden liikevaihto laski 31 % 653 (944) miljoonaan euroon ja toimitukset laskivat 11 % 1 759 000 (1 982 000) tonniin.

Tervasaaren sellutehtaan sulkemisella vuoden 2008 lopussa ei ollut merkittävää vaikutusta toimituksiin, koska yhtiön oma sellun käyttö laski.

Kannattavuus heikkeni edellisvuodesta. Pääsyyt heikentyneeseen kannattavuuteen olivat 23 % alempi sellun hinta ja vähentyneet toimitukset. Puukustannukset olivat korkealla

tasolla syksyyn saakka, mutta alkoivat laskea vuoden loppua kohti.

Kemiallisen sellun varastot pienenevät vuoden alusta ja pysyvät loppuvuonna matalalla tasolla.

Osuus osakkuusyhtiö Metsä-Botnian tuloksesta oli -52 (86) miljoonaa euroa. Osuus sisältää 29 miljoonaa euroa kertaluonteisia kuluja Metsä-Botnian Kaskisten sellutehtaan sulkemisesta.

Fray Bentosin sellutehdas ja eukalyptuksen viljelyyn erikoistunut Forestal Oriental -yhtiö on sisällytetty Sellu-liiketoiminta-alueeseen joulukuusta 2009 alkaen. Vastaavasti Oy Metsä-Botnia Ab ei enää ole UPM:n osakkuusyhtiö eikä sitä näin ollen raportoida osana Sellu-liiketoiminta-aluetta.

Sellu	2009	2008
Liikevaihto, M€	653	944
EBITDA, M€ ¹⁾	-18	139
% liikevaihdosta	-2,8	14,7
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut, M€	-1	-
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, M€ ³⁾	-52	86
Poistot ja arvonalentumiset, M€	-85	-128
Liikevoitto, M€	-156	89
% liikevaihdosta	-23,9	9,4
Kertaluonteiset erät, M€ ²⁾	-29	-59
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	-127	148
% liikevaihdosta	-19,4	15,7
Toimitukset, sellu, 1 000 t	1 759	1 982
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	1 668	1 674
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	-7,6	8,8

- ¹⁾ EBITDA = Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta ja hakkuuta, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja kertaluonteisia eriä.
- ²⁾ Vuoden 2009 kertaluonteiset erät 29 miljoonaa euroa liittyvät osakkuusyhtiö Metsä-Botnian Kaskisten sellutehtaan sulkemiseen. Vuoden 2008 kertaluonteiset erät 59 miljoonaa euroa liittyvät Tervasaaren sellutehtaan sulkemiseen.
- ³⁾ Tammi-kesäkuun 2009 osavuosikatsauksen taseessa 30.6.2009 UPM on ryhmitellyt luovutettavan 30 % osuuden Botnian kirjanpitoarvosta myytävänä oleviksi varoiksi. Tämän seurauksena UPM ei heinäkuusta 2009 lähtien ole sisällyttänyt luovutettavan Botnian toiminnon osuutta osuuteen osakkuusyhtiön tuloksesta.

Markkinat

Kemiallisen markkinasellun vuotuiset toimitukset kasvoivat globaalisti lähes 2 % edellisvuotisesta. Vuoden 2009 ensimmäisen puoliskon aikana toimitukset laskivat vertailuajanjaksosta, mutta vuoden jälkipuoliskon aikana toimitukset nousivat Kiinan vahvan kysynnän seurauksena. Kemiallisen sellun tuottajavarastot laskivat vuoden alun korkealta tasolta merkittävien tuotannon rajoitusten ja Kiinan vahvan kysynnän seurauksena.

Kemiallisen sellun markkinahinnat laskivat vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon aikana mutta alkoivat nousta jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Keskimääräinen havupusellun (NBSK) markkinahinta euroina oli 471 (582) euroa/tonni, 19 % alempi kuin edellisvuoden vastaavana jaksena. Alin markkinahinta tarkasteluajanjaksolla oli 421 euroa/tonni. Vuoden lopussa havupusellun markkinahinta oli 555 euroa/tonni.

Keskimääräinen lehtipusellun (BHKP) markkinahinta

euroina laski myös 25 % vuoden takaisesta ja oli 402 (539) euroa/tonni. Alin markkinahinta tarkasteluajanjaksolla oli 352 euroa/tonni. Vuoden lopussa lehtipusellun markkinahinta oli 486 euroa/tonni.

Metsä ja sahat

Vuosi 2009 verrattuna vuoteen 2008

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 22 miljoonaa euroa (tappio 23 miljoonaa euroa). Liikevaihto laski 30 % 1 337 (1 920) miljoonaan euroon. Sahatavaran toimitusmäärät laskivat 30 % 1 497 000 (2 132 000) kuutiometriin.

Vertailuajanjaksoon sisältyy puuvarastojen 36 miljoonan euron alaskirjaus, joka tehtiin vuoden 2008 lopussa.

Sahatavaratoimitukset laskivat ja sahatavaran keskihinta oli 7 % alempi.

Puuvarastot pienenevät merkittävästi vuoden alusta, ja niistä vapautui käyttöpääomaa.

Biologisten hyödykkeiden (kasvava puusto) käyvän arvon lisäys oli 98 (138) miljoonaa euroa. Puuraaka-ainekustannukset konsernin omista metsistä hakatun puun osalta olivat 80 (88) miljoonaa euroa. Nettovaikutus oli 18 (50) miljoonaa euroa positiivinen.

Marraskuussa 2009 UPM ilmoitti suunnitelmastaan parantaa Sahaliiketoiminnan kilpailukykyä Suomessa uudelleenjärjestelyillä. UPM sulkee pysyvästi Heinolan sahan ja Parkanon jalostustehtaan vuoden 2010 alkupuolella.

Metsä ja sahat	2009	2008
Liikevaihto, M€	1 337	1 920
EBITDA, M€ ¹⁾	24	-48
% liikevaihdosta	1,8	-2,5
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut, M€	18	50
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, M€	2	-
Poistot ja arvonalentumiset, M€	-34	-56
Liikevoitto, M€	-9	-59
% liikevaihdosta	-0,7	-3,1
Kertaluonteiset erät, M€ ²⁾	-31	-36
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	22	-23
% liikevaihdosta	1,6	-1,2
Toimitukset, sahatavara, 1 000 m ³	1 497	2 132
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	1 717	1 878
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	1,3	-1,2

- ¹⁾ EBITDA = Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta ja hakkuuta, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja kertaluonteisia eriä.

- ²⁾ Vuoden 2009 kertaluonteiset erät 31 miljoonaa euroa sisältävät arvonalennuksia 5 miljoonaa euroa ja 9 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelykuluja liittyen Suomen Sahaliiketoimintoihin. Lisäksi vuoden 2009 kertaluonteisiin eriin sisältyy 7 miljoonan euron arvonalennus puunhankinnassa, sekä 10 miljoonaa euron tappio Miramichin metsä- ja sahatoimintojen omaisuuden myynnistä. Vuoden 2008 kertaluonteisiin eriin sisältyy 31 miljoonan euron arvonalennus Suomen sahojen käyttöomaisuuden arvosta.

Markkinat

Suomen puumarkkinoilla ostetun puun määrä oli 45 % pienempi kuin edellisvuoden vastaavalla ajanjaksolla. Markkinat alkoivat kuitenkin elpyä hieman vuoden loppua kohti.

Teollisuuden supistunut tuotanto ja suuret puuvarastot vuoden alussa olivat pääsyytä puun ostomäärien vähenemiseen. Puun markkinahinnat laskivat keskimäärin lähes 20 % edellisvuoteen verrattuna.

Vuonna 2009 sekä mänty- että kuusisahatavaran kysyntä laski merkittävästi Euroopassa verrattuna edellisvuoteen. Heikentynyt markkinatasapaino johti alempiin hintoihin.

Paperi

Vuosi 2009 verrattuna vuoteen 2008

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 346 (250) miljoonaa euroa, 96 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisvuonna. Liikevaihto oli 5 767 (7 011) miljoonaa euroa. Paperin toimitukset laskivat 15 % ja olivat 9 021 000 (10 641 000) tonnia. Sanoma- ja aikakauslehtipaperien toimitukset laskivat 20 % ja hieno- ja erikoispaperien toimitukset 6 % edellisvuodesta.

Kajaanin paperitehdas suljettiin vuoden 2008 lopussa. Kysynnän laskun vuoksi sulkemisella oli vain vähäinen vaikutus UPM:n paperitoimituksiin.

Kannattavuus parani edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Paperien toimitusmäärien ja hintojen lasku heikensi kannattavuutta merkittävästi, mutta kuidun, pääasiassa sellun, ja kiinteiden kustannusten lasku kumosi niiden vaikutuksen.

Paperitoimitusten keskihinta euroiksi muunnettuna oli 3 % alempi kuin vertailuajanjaksolla.

Paperi	2009	2008
Liikevaihto, M€	5 767	7 011
EBITDA, M€ ¹⁾	929	885
% liikevaihdosta	16,1	12,6
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, M€	-1	1
Poistot ja arvonalentumiset, M€	-578	-967
Liikevoitto, M€	345	-129
% liikevaihdosta	6,0	-1,8
Kertaluonteiset erät, M€ ²⁾	-1	-379
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	346	250
% liikevaihdosta	6,0	3,6
Toimitukset, sanoma- ja aikakauslehtipaperit, 1 000 t	5 667	7 090
Toimitukset, hieno- ja erikoispaperit, 1 000 t	3 354	3 551
Paperin toimitukset yhteensä, 1 000 t	9 021	10 641
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	5 714	6 503
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	6,1	3,8

¹⁾ EBITDA = Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta ja hakkuita, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja kertaluonteisia eriä.

²⁾ Vuoden 2009 kertaluonteisiin eriin sisältyy 31 miljoonaa euroa tuottoa Miramichin entisen paperitehtaan omaisuuden myyntiin liittyen sekä 32 miljoonaa euroa rakennejärjestelykuluja eri yksikköihin liittyen. Vuoden 2008 kertaluonteisiin eriin sisältyy liiketoiminta-alueen liikearvosta tehty 230 miljoonaa euron arvonalennus, 101 miljoonaa euron arvonalennus sekä 42 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelykuluja liittyen Kajaanin paperitehtaan sulkemiseen ja muita rakennejärjestelykuluja nettona 6 miljoonaa euroa.

Markkinat

Vuonna 2009 sanoma- ja aikakauslehtipaperien sekä hienopaperien kysyntä Euroopassa oli 16 % alempi kuin edellisvuonna. Pohjois-Amerikassa sanoma- ja aikakauslehtipaperien kysyntä jatkoi laskuaan ja oli 22 % alempi kuin edellisvuonna. Aasiassa hienopaperien kysyntä kuitenkin kasvoi.

Paperien hinnat laskivat Euroopassa vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä edellisestä neljänneksestä. Aikakauslehtipaperien hinnat laskivat noin 3 % ja sanomalehtipaperien hinnat noin 2 % kolmannelta neljänneksestä. Päälystettyjen ja päälystämättömien hienopaperien hinnat laskivat noin 2 %. Vuonna 2009 aikakauslehtipaperien keskihinta laski 1 % ja päälystämättömien hienopaperien 8 %, mutta sanomalehtipaperin hinta nousi 2 %. Päälystetyn hienopaperin hinta pysyi ennallaan edellisvuoteen verrattuna.

Pohjois-Amerikassa aikakauslehtipaperien keskihinnat Yhdysvaltain dollareina olivat 13 % alemmat vuoteen 2008 verrattuna. Aasiassa hienopaperien markkinahinnat laskivat edellisvuodesta, mutta nousivat vuoden 2009 jälkipuoliskolla vuoden alkupuoliskon tasosta. Viimeisellä neljänneksellä hinnat nousivat korkeammalle kuin edellisvuoden vastaavalla jaksolla.

Tarrat

Vuosi 2009 verrattuna vuoteen 2008

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 43 (2) miljoonaa euroa. Liikevaihto oli 943 (959) miljoonaa euroa.

Kannattavuus parani edellisvuodesta pääasiassa alempien kustannusten ja korkeampien myyntihintojen seurauksena. Kiinteät kustannukset laskivat merkittävästi ja raaka-ainekustannukset olivat edellisvuotista alemmat. Keskimääräiset myyntihinnat sekä paikallisina valuuttoina että euroiksi muunnettuna nousivat edellisvuodesta.

Tarralaminaattien toimitusmäärät laskivat edellisvuotisesta heikentyneen taloustilanteen seurauksena.

Euroopan liiketoimintojen uudelleenjärjestelyt saatettiin suunnitellusti päätökseen vuoden 2009 kolmannen neljänneksen loppuun mennessä. Uudelleenjärjestelyt ja marraskuussa 2008 käynnistetty uusi tehdas Wrocławissa ovat yhdessä parantaneet Euroopan toimintojen kilpailukykyä.

Tarrat	2009	2008
Liikevaihto, M€	943	959
EBITDA, M€ ¹⁾	78	34
% liikevaihdosta	8,3	3,5
Poistot ja arvonalentumiset, M€	-37	-39
Liikevoitto, M€	35	-26
% liikevaihdosta	3,7	-2,7
Kertaluonteiset erät, M€ ²⁾	-8	-28
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	43	2
% liikevaihdosta	4,6	0,2
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	503	510
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	8,5	0,4

¹⁾ EBITDA = Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta ja hakkuita, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja kertaluonteisia eriä.

²⁾ Vuoden 2009 kertaluonteiset erät sisältävät 2 miljoonaa euroa arvonalennuksia ja 6 miljoonaa euroa muita rakennemuutoskuluja. Vuoden 2008

kertaluonteiset erät sisältävät 28 miljoonaa euroa rakennemuutuskuluja, jotka aiheutuvat leikkuukapasiteetin vähentämisestä ja kahden leikkuuterminaalin sulkemisesta Euroopassa.

Markkinat

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla tarralaminaattien kysyntä laski kaikilla markkinoilla kuluttajatuotteiden kysynnän ja tavaravirtojen hidastumisen seurauksena. Kysyntä alkoi elpyä kolmannella neljänneksellä, ja neljännellä neljänneksellä sen arvioidaan kasvaneen edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna.

Vaneri

Vuosi 2009 verrattuna vuoteen 2008

Liiketappio ilman kertaluonteisia eriä oli 51 miljoonaa euroa (voitto 25 miljoonaa euroa). Liikevaihto laski 42 % 306 (530) miljoonaan euroon. Vanerin toimitukset supistuivat 30 % 567 000 (806 000) kuutiometriin.

Vaneri teki liiketappiota vertailuajanjaksoa merkittävästi alempien toimitusmäärien ja myyntihintojen seurauksena. Heikko kysyntä johti laajoihin tuotannonrajoituksiin kaikilla tehtailla. Kiinteitä kustannuksia leikattiin merkittävästi liiketoiminta-alueella, mutta se ei riittänyt kattamaan alempien toimitusmäärien ja hintojen negatiivista vaikutusta kannattavuuteen.

Marraskuussa 2009 UPM julkisti suunnitelman Vaneriliiketoiminnan pitkän aikavälin kustannuskilpailukyvyyn parantamiseksi sekä jalostusarvon kasvattamiseksi Suomen koivuvaneri-tuotannossa.

UPM uudistaa Savonlinnan vaneritehdasta sekä sulkee Heinolan ja Kaukaan vaneritehtaat pysyvästi. Heinolan tehdas on ollut tilapäisesti suljettuna tammikuusta 2009 alkaen. Kaukaan tehdas suljettiin tilapäisesti toukokuusta lähtien.

Kalson viilutehtaalla saatettiin toukokuussa 2009 loppuun tuotannon automatisointi.

Lahden vanerinjalostuslaitos suljettiin lokakuussa 2009, ja sen tuotanto siirrettiin yhtiön muille tehtaalle.

Vaneri	2009	2008
Liikevaihto, M€	306	530
EBITDA, M€ ¹⁾	-30	46
% liikevaihdosta	-9,8	8,7
Poistot ja arvonalentumiset, M€	-27	-21
Liikevoitto, M€	-82	28
% liikevaihdosta	-26,8	5,3
Kertaluonteiset erät, M€ ²⁾	-31	3
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	-51	25
% liikevaihdosta	-16,7	4,7
Toimitukset, vaneri, 1 000 m ³	567	806
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), M€	266	307
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	-19,2	8,1

¹⁾ EBITDA = Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta ja hakuista, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja kertaluonteisia eriä.

²⁾ Vuoden 2009 kertaluonteiset erät sisältävät 6 miljoonaa euroa arvonalennuksia ja 25 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelyistä aiheutuneita kuluja. Vuoden 2008 kertaluonteiset erät sisältävät varausten peruutuksia liittyen myytyyn Kuopion vaneritehtaaseen.

Markkinat

Euroopassa vanerin kysyntä laski tuntuvasti edellisvuodesta ennätyskellisen vähäisen rakentamisen sekä kuljetusalan ja muun vaneria käyttävän teollisuuden heikon kysynnän seurauksena. Kysynnän heikentyminen Euroopassa on johtanut laajoihin tuotantoseisokkeihin.

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla varastoja vähennettiin toimitusketjun kaikissa osissa. Varastojen vähennys loppui kolmannella neljänneksellä. Vanerien markkinahinnat laskivat edellisvuodesta.

Muu toiminta

Muu toiminta sisältää konsernin kehitysyksiköt (RFID-tunnistimet, puumuovikomposiittiyksikkö UPM ProFi ja biopoltoainet), logistiikkapalvelut ja konsernihallinnon.

Vuosi 2009 verrattuna vuoteen 2008

Liiketappio ilman kertaluonteisia eriä oli 125 (64) miljoonaa euroa. Liikevaihto oli 111 (200) miljoonaa euroa.

Liiketappio oli vertailuajanjaksoa suurempi, pääasiassa 23 miljoonan euron negatiivisten suojaustulosten (24 miljoonaa euroa positiivinen) seurauksena. Kehitysyksiköt olivat edelleen tappiollisia.

Muu toiminta	2009	2008
Liikevaihto, M€	111	200
EBITDA, M€ ¹⁾	-111	-57
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, M€	-4	1
Poistot ja arvonalentumiset, M€	-12	-8
Liikevoitto, M€	-142	-54
Kertaluonteiset erät, M€ ²⁾	-17	10
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, M€	-125	-64
Sijoitettu pääoma (keskimäärin), ME	141	137
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	-88,7	-46,7

¹⁾ EBITDA = Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta ja hakuista, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja kertaluonteisia eriä.

²⁾ Vuoden 2009 kertaluonteiset erät liittyvät lopetettuihin toimintoihin sekä lopetettujen teollisuuslaitosten kiinteistöihin Suomessa. Vuoden 2008 kertaluonteiset erät sisältävät 5 miljoonan euron tuoton oikaisuna vuoden 2007 liiketoimintojen myynteihin. Vuoden 2008 muut kertaluonteiset tuotot 5 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin.

Riita-asiat ja muut kanteet

Eräiden kilpailuviranomaisten tutkimukset koskien väitettyjä kilpailunvastaisia toimia yhtiön eri tuotteiden osalta sekä niihin liittyneet riita-asiat ovat päättyneet olennaisin osin.

UPM on osakkaana rakenteilla olevassa Suomen viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa, osakkuusyhtiönsä Pohjolan Voima Oy:n kautta. Pohjolan Voima Oy on Teollisuuden Voima Oy:n ("TVO") enemmistöosakas 58,28 %:n omistusosuudella. UPM:n epäsuora osuus Olkiluoto 3:n kapasiteetista on noin 29 %. Alkuperäinen sovittu yksikön käynnistysaika oli kesä 2009, mutta rakentaminen on viivästynyt. Viimeisin arvioitu käynnistysaika on kesäkuun 2012 jälkeen. TVO on pyytänyt laitostoimittajalta, AREVA-Siemens -konsortiolta, uutta analyysia arvioidusta käynnistysajankohdasta.

TVO on ilmoittanut UPM:lle, että joulukuussa 2008 AREVA-Siemensin toimittama välimesmenettelyn rahamääräinen vaatimus liittyen Olkiluoto 3:n viivästymiseen ja siihen liittyviin kuluihin on 1,0 miljardia euroa. Vastaavasti TVO toimitti huhtikuussa 2009 vastavaatimuksen kuluista ja tappioista, joita TVO kärsii viivästymisestä ja muista virheistä toimittajan takia. TVO:n vastavaatimuksen arvo oli noin 1,4 miljardia euroa.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa olennaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

UPM esittää selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä erillisenä raporttina UPM:n vuoden 2009 vuosikertomuksessa sivuilla 74-77 sekä yhtiön internet-sivuilla www.upm-kymmene.fi

Alkaneen vuoden näkymät

Taloustilanteen odotetaan elpyvän hitaasti UPM:n päämarkkinoilla ja vaihtelevasti eri maissa. Kulutustuotteiden kysynnän ennakoidaan kasvavan, mutta mainonnan painetussa mediassa ja graafisten papereiden kysynnän odotetaan elpyvän hieman viiveellä. Investoinneissa rakentaminen mukaan lukien on näkynyt vain heikkoja elpymisen merkkejä, mikä hidastaa rakennusmateriaalien kuten sahatavaran ja vanerin kysynnän elpymistä. Aasiassa kasvun odotetaan jatkuvan erityisesti Kiinassa.

UPM:n sahojen, vaneritehtaiden sekä Euroopassa sijaitsevien paperitehtaiden kapasiteetin käyntiasteet pysyvät alhaisina. Tarvittavien tuotannonrajoitusten toteuttamiseksi yhtiö jatkaa joustavaa toimintatapaa mainituissa toiminnoissa.

Sähkön tuotantomäärän arvioidaan pysyvän viime vuoden tasolla olettaen, että vesivoiman tuotanto pysyy keskimääräistä alemmalla tasolla Suomessa. Tämänhetkisten termiinkauppojen ja Nordpoolin termiinihintojen perusteella sähkön keskihinnan arvioidaan olevan viime vuoden tasoa.

Kemiallisen sellun vertailukelpoisten toimitusten odotetaan kasvavan viime vuodesta. Tällä hetkellä sekä havu- että lehti-puusellun hinnat ovat viimevuotista korkeammat.

Paperin kysynnän Euroopassa ennustetaan kasvavan viime vuodesta ja siten UPM:n paperin toimitusten vuonna 2010 odotetaan kasvavan. Sanoma- ja aikakauslehtipaperitoimitusten sopimusneuvottelut vuodelle 2010 ovat kesken ja niihin - erityisesti sanomalehtipaperiin - kohdistuu kovia hintapaineita. Hieno- ja erikoispapereiden hintanäkymät ovat myönteisemmät paremman markkinatasapainon ja sellun kohonneen hinnan vuoksi. Tällä hetkellä UPM:n kaikkien paperilajien toimitusten keskihinnan arvioidaan jäävän selvästi viime vuotta alemmaksi. Ensimmäiselle neljännekselle tilauksia on tullut viimevuotista enemmän mutta toimitusten keskihinta on selvästi alempi kuin viime vuonna.

Tarralaminaattien kysynnän arvioidaan kasvavan viime vuodesta kaikilla päämarkkinoilla. Erityisesti öljypohjaiset raaka-aineet aiheuttavat kustannuspaineita mutta keskimäärin hintojen arvioidaan nousevan ja ainakin osittain kompensoivan kustannusten nousua.

Vuoden 2010 liikevoiton (ilman kertaluonteisia eriä) ei arvioida olennaisesti muuttuvan viime vuodesta. Ensimmäisen neljänneksen arvioidaan olevan kausiluonteisesti heikoin.

Investointien arvioidaan vuonna 2010 olevan noin 300 miljoonaa euroa.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2009 olivat 3 267 769 260,68 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 0,45 euroa osaketta kohti.

Helmikuun 2. päivänä 2010 ulkopuoliset omistavat 519 970 088 osaketta, jota vastaava osinko on 234,0 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa osingon maksupäiväksi 7. huhtikuuta 2010.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Ehdotettu voitontoimitus ei hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Vuoden 2009 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä helmikuun 2. päivänä 2010

Björn Wahlroos
Puheenjohtaja

Berndt Brunow

Georg Holzhey

Matti Alahuhta

Karl Grotenfelt

Wendy E. Lane

Ursula Ranin

Veli-Matti Reinikkala

Jussi Pesonen
Toimitusjohtaja

KONSERNIN TULOSLASKELMA

M€	Viite	2009	1.1.-31.12. 2008
Liikevaihto	4	7 719	9 461
Liiketoiminnan muut tuotot	6	47	83
Liiketoiminnan kulut	7	-6 774	-8 407
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut	8	17	50
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	9	-95	62
Poistot ja arvonalentumiset	10	-779	-1 225
Liikevoitto	4	135	24
Voitot myytävissä olevista osakkeista, netto	11	-1	2
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset	12	-9	-25
Korko- ja muut rahoituskulut, netto	12	62	-202
Voitto/tappio ennen veroja		187	-201
Tuloverot	13	-18	21
Tilikauden voitto/tappio		169	-180
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		169	-179
Vähemmistölle		-	-1
		169	-180
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta/tappiosta laskettu osakekohtainen tulos			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	14	0,33	-0,35
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	14	0,33	-0,35

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

M€	2009	1.1.-31.12. 2008
Tilikauden voitto/tappio	169	-180
Tilikauden muut laajan tuloksen erät, veroilla vähennettynä		
Muuntoerot	165	-206
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	-56	56
Rahavirran suojaukset	-4	-33
Myytävissä olevat sijoitukset	21	-
Osuus osakkuusyritysten muun laajan tuloksen eristä	30	1
Tilikauden muut laajan tuloksen erät, veroilla vähennettynä	156	-182
Tilikauden laaja tulos yhteensä	325	-362
Laaajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	325	-361
Vähemmistölle	-	-1
	325	-362

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot on esitetty liitetiedoissa, viite 13.
Muiden laajan tuloksen erien erittely on esitetty liitetiedoissa, viite 27.
Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

KONSERNITASE

M€	Viite	2009	31.12. 2008
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	16	1 017	933
Muut aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	17	423	403
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	18	6 192	5 688
Sijoituskiinteistöt	19	22	19
Biologiset hyödykkeet	20	1 293	1 133
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	21	553	1 263
Myytavissä olevat sijoitukset	22	320	116
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	23	263	361
Laskennalliset verosaamiset	28	287	258
Muut pitkäaikaiset varat	24	211	201
		10 581	10 375
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	25	1 112	1 354
Myyntisaamiset ja muut saamiset	26	1 446	1 686
Tuloverosaamiset		28	24
Rahavarat		438	330
		3 024	3 394
Myytäväenä oleviksi luokitellut varat	18	-	12
Varat yhteensä		13 605	13 781

M€	Viite	2009	31.12. 2008
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	27	890	890
Muuntoerot		-164	-295
Arvonmuutos- ja muut rahastot	27	141	130
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		1 145	1 145
Kertyneet voittovarot		4 574	4 236
		6 586	6 106
Vähemmistön osuus		16	14
Oma pääoma yhteensä		6 602	6 120
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	28	608	658
Eläkevelvoitteet	29	418	408
Varaukset	30	191	191
Korolliset velat	31	4 164	4 534
Muut velat	32	51	25
		5 432	5 816
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	31	300	537
Ostovelat ja muut velat	33	1 206	1 258
Tuloverovelat		65	33
		1 571	1 828
Myytäväenä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät velat	18	-	17
Velat yhteensä		7 003	7 661
Oma pääoma ja velat yhteensä		13 605	13 781

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

M€	Osake- pääoma	Muuntoerot	Arvon- muutos ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Vähemmis- tön osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2008	890	-158	193	1 067	4 778	6 770	13	6 783
Oman pääoman muutokset 2008								
Osakkeiden merkintä optioilla	-	-	-	78	-	78	-	78
Osakeperusteisten maksujen kustannus, veroilla vähennettynä	-	-	-29	-	33	4	-	4
Maksettu osinko	-	-	-	-	-384	-384	-	-384
Yrityshankinnat ja -myynnit	-	-	-	-	-	-	2	2
Muut erät	-	-	-1	-	-	-1	-	-1
Tilikauden laaja tulos	-	-137	-33	-	-191	-361	-1	-362
Oma pääoma 31.12.2008	890	-295	130	1 145	4 236	6 106	14	6 120
Oma pääoma 1.1.2009	890	-295	130	1 145	4 236	6 106	14	6 120
Oman pääoman muutokset 2009								
Osakeperusteisten maksujen kustannus, veroilla vähennettynä	-	-	-6	-	12	6	-	6
Maksettu osinko	-	-	-	-	-208	-208	-	-208
Yrityshankinnat ja -myynnit	-	-	-	-	358	358	2	360
Muut erät	-	-	-	-	-1	-1	-	-1
Tilikauden laaja tulos	-	131	17	-	177	325	-	325
Oma pääoma 31.12.2009	890	-164	141	1 145	4 574	6 586	16	6 602

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

M€	Viite	1.1. - 31.12.	
		2009	2008
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto/tappio		169	-180
Oikaisut tilikauden voittoon/tappioon	5	772	1 232
Saadut korot		6	9
Maksetut korot		-163	-202
Saadut osingot		24	18
Muut rahoituserät, netto		-50	-41
Maksetut verot		-31	-76
Käyttö pääoman muutos	5	532	-132
Liiketoiminnan nettorahavirrat		1 259	628
Investointien rahavirrat			
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankituilla rahavaroilla	5	-508	-
Osakkuusyrittösten osakkeiden hankinnat		-78	-19
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-236	-558
Tytäryrittösten osakkeiden luovutukset, vähennettynä luovutetuilla rahavaroilla	5	-	6
Osakkuusyrittösten osakkeiden luovutukset		565	4
Myytavissa olevien sijoitusten luovutukset		-	2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset		46	33
Pitkäaikaisten saamisten lisäys		-3	-
Investointien nettorahavirrat		-214	-532
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten velkojen lisäys		325	1 083
Pitkäaikaisten velkojen vähennys		-1 051	-624
Lyhytaikaisten velkojen vähennykset, netto		-6	-153
Tuotot optioilla merkityistä osakkeista		-	78
Maksetut osingot		-208	-384
Muut rahoituksen rahavirrat		-	-1
Rahoituksen nettorahavirrat		-940	-1
Rahavarojen muutos		105	95
Rahavarat tilikauden alussa		330	237
Rahavarojen muuntoero		3	-2
Rahavarojen muutos		105	95
Rahavarat tilikauden lopussa		438	330

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Liitetiedoissa kaikki luvut ovat miljoonia euroja, ellei muutoin ilmoitettu.)

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Jäljempänä on lueteltu merkittävimmät tilinpäätösperiaatteet, joita on sovellettu konsernitilinpäätöksen laatimisessa.

Päätoiminnot

UPM-Kymmene Oyj (”emoyhtiö” tai ”yhtiö”) yhdessä sen tytäryritysten kanssa (”UPM tai ”konserni”) on maailmanlaajuisesti toimiva metsäteollisuuskonserni, jonka liiketoiminta painottuu erityisesti paino- ja kirjoituspaperien valmistukseen ja myyntiin. Konsernin liiketoiminta jakaantuu kolmeen ryhmään: Energia ja sellu, Paperi sekä Tekniset materiaalit. UPM raportoi taloudelliset tiedot seuraaville liiketoiminta-alueelle (segmenteille): Energia, Sellu, Metsä ja sahat, Paperi, Tarrat, Vaneri sekä Muu toiminta. Toiminnot ovat keskittyneet Euroopan unioniin sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikkaan ja Aasiaan. Valmistusta konsernilla on yhteensä 15 maassa.

UPM-Kymmene Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Yhtiön rekisteröity osoite on Eteläesplanadi 2, 00101 Helsinki, mistä jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa. Emoyhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 2. helmikuuta 2010 tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Laatimisperusta

UPM:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan Unionissa käytöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) ja IFRIC-tulkintojen mukaan.

Konsernitilinpäätös on laadittu historiallisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta biologisia hyödykkeitä, myytävissä olevia sijoituksia sekä eräitä muita rahoitussuhteita ja -velkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Osakeperusteiset maksut on kirjattu käypään arvoon niiden myöntämishetkellä.

Tilinpäätöksen laatiminen edellyttää laskenta-arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laatimishetken varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Laskenta-arvioita on käytetty tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta määrittäessä, mm. tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden taloudellisia pitoaikoja sekä tuloveroja määrittäessä. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Lisäksi tilinpäätöstä laadittaessa johto joutuu käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Johdon harkintaa edellyttävät tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on esitetty liitetiedoissa, viite 2.

Konsolidointiperiaatteet

Tytäryhtiöt

UPM:n konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö UPM-Kymmene Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryhtiöiksi katso-

taan ne yhtiöt, joiden äänivallasta UPM-Kymmene Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Arvioitaessa onko konsernilla toisessa yhtiössä määräysvalta, otetaan huomioon sellaisen potentiaalisen äänivallan olemassaolo ja vaikutus, joka on tarkasteluhetkellä toteutettavissa käyttämällä oikeus tai suorittamalla vaihto.

Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomennelmällä. Hankintameno määritetään perustuen luovutettujen varojen hankintahetken käypään arvoon, liikkeeseen laskettuihin oman pääoman ehtoisin instrumentteihin ja velkoihin, jotka ovat syntyneet tai otettu vastattavaksi kaupan toteutumisajankohtana, lisätynä hankintaan liittyvillä välittömällä kuluilla. Hankinnan kohteen yksilöitävissä olevat varat, velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon, josta ei ole vähennetty vähemmistön osuutta. Liikearvona käsitellään hankintameno osa, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yhtiön yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvää arvosta hankinta-ajankohdalla. Jos konsernin osuus hankinnan kohteen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvää arvosta ylittää hankintameno määrän, kirjataan erotus tulosvaikutteisesti (ks. ”Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet” kohta Liikearvo). Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtiöt siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida, mikäli tappio johtuu arvonalentumisesta.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta joissa sillä ei ole määräysvaltaa. Huomattava vaikutusvalta syntyy yleensä silloin, kun konserni omistaa 20–50 % äänimäärästä. Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konserni on sopimukseen perustuvalla järjestelyllä sitoutunut jakamaan taloudellisia ja liiketoiminnallisia periaatteita koskevan määräysvallan muiden osapuolien kanssa.

Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä lasketaan pääomaosuusmenetelmää käyttäen ja ne on alunperin kirjattu hankintamenoon. Tämän metodin mukaan konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tilikauden voitosta tai tappiosta esitetään tuloslaskelmassa ja osuus sellaisista omassa pääomassa tapahtuneista muutoksista, joita ei ole kirjattu sijoituskohteessa tulosvaikutteisesti esitetään omassa pääomassa. Taseessa esitetään konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen nettovarallisuudesta yhdessä hankinnasta syntyneen liikearvon (vähennettynä mahdollisilla kertyneillä arvonalennuksilla) kanssa vähennettynä yksittäisiin sijoituksiin tehdyillä arvonalennuksilla. Konsernin ja sen osakkuus- ja yhteisyritysten välisistä realisoitumattomista voitoista ja tappioista eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaava osuus. Konsernin ja sen osakkuus- ja yhteisyritysten välisistä realisoitumattomista voitoista ja tappioista eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaava osuus, jollei tappio anna viitteitä omaisuus-

erän arvonalentumisesta. Osakkuus- ja yhteisyritysten tilinpäätösten laatimisperiaatteita on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Pääomaosuusmenetelmän soveltaminen lopetetaan, kun sijoituksen kirjanpitoarvo osakkuus- tai yhteisyrityksessä on laskenut nolleen, ellei konsernilla ole syntynyt velvoitteita tai ellei se ole taannut osakkuus- tai yhteisyrityksen velvoitteita.

Vähemmistöosuudet

Tilikauden voiton jakautuminen emoyhtiön omistajille ja vähemmistölle esitetään tuloslaskelman yhteydessä ja vähemmistölle kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana.

Vähemmistön kanssa toteutuneita liiketoimia käsitellään samalla tavalla kuin konsernin ulkopuolisten osapuolten kanssa toteutuneita. Luovutuksista vähemmistölle syntyy voittoja ja tappioita, jotka merkitään tuloslaskelmaan. Vähemmistöosakkeiden ostoista syntyy liikearvoa, joka on luovutetun vastikkeen ja tytäryhtiön nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus.

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat

Kunkin tytäryhtiön tilinpäätökseen sisältyvät erät mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yhtiön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitiilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämiska- valuutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muunnetaan toimintavaluutaksi käyttäen tapahtumapäivinä vallinneita valuuttakursseja. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan toimintavaluutaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen saamisten ja velkojen muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi silloin kun realisoitumaton erä täyttää kassavirran tai nettoinvestoinnin suojauslaskennan kriteerit, se kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Liiketapahtumista aiheutuvat kurssierot sisältyvät vastaaviin eriin tuloslaskelman liikevoiton yläpuolelle ja rahoitusvaroista sekä -veloista aiheutuvat kurssierot esitetään omana eränään tuloslaskelmassa sekä nettomääräisinä kokonaisrahoituskuluissa.

Tytäryhtiöiden, joiden toimintavaluutta poikkeaa konsernin esittämiska- valuutasta, tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi vuosineljänneksen keskikursseja käyttäen ja taseet tilinpäätöspäivän kursseja käyttäen. Kauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten muuntamisesta ja tällaisten nettosijoitusten suojaukseksi määritetyistä lainoista ja muista valuuttainstrumenteista syntyvät kurssierot kirjataan muun laajan tuloksen muuntoeroihin konsernitiilinpäätöstä laadittaessa. Kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan osaksi tai kun se myydään, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot merkitään tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Rahoitusjohdannaiset ja suojauslaskenta

Rahoitusjohdannaiset kirjataan sopimuskentekohetkellä taseeseen niiden hankintameno (= käypä arvo), jonka jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan tai taseeseen riippuen suojattavan erän luonteesta sekä siitä sovelletaanko johdannaiseen suojauslaskentaa. Suojaus- sopimukset jaetaan sopimushetkellä kolmeen ryhmään: käyvän arvon suojaukseen, jolla suojataan taseessa olevan saatavan tai

velan käypää arvoa, rahavirran suojaukseen, jolla suojataan ennustettua erittäin todennäköistä tapahtumaa tai kiinteähin- taista sitoumusta ja ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukseen. Rahoitusjohdannaisen käypä arvo esitetään pitkäaikaisissa rahoitusvaroissa tai rahoitusveloissa, jos eräpäivään on yli 12 kuukautta, ja lyhytaikaisissa rahoitusvaroissa tai rahoitusveloissa, jos eräpäivään on alle 12 kuukautta.

Konserni soveltaa käyvän arvon suojausta kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskin suojauksessa. Niiden johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset, jotka täyttävät käyvän arvon suojauslaskennan kriteerit ja ovat myös tehokkaita etu- ja jälkikäteen tarkasteltuna, kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Samoin niihin liittyvien suojauskohteiden korkoriskistä aiheutuva käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Lainojen tasearvot ja lainoihin kohdistuvien suojausinstrumenttien käyvät arvo sisällytetään korollisiin varoihin ja velkoihin. Johdannais- sopimukset, jotka täyttävät käyvän arvon suojauslaskennan kriteerit, erääntyvät suojattavien lainojen eräpäivinä. Jos suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojattavan lainan kirjanpitoarvon oikaisuksi kirjattu suojattavasta riskistä johtuva erä kirjataan tulokseen efektiivisen koron menetelmää käyttäen lainan eräpäivään mennessä.

Rahavirran suojausta varten tehtyjen johdannais- sopimusten, jotka täyttävät suojauslaskennan kriteerit ja jotka ovat myös tehokkaita etu- ja jälkikäteen tarkasteltuna, käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin (spot-hintojen erotus). Johdannais- sopimusten suojausvoitto tai -tappio on omassa pääomassa keskimäärin 12 kuukauden ajan. Omaan pääomaan kertyneet suojausvoitot kirjataan liikevaihtoon tai kuluihin samalla kaudella kun suojauslaskennan kohteena olevat kiinteät sitoumukset tai ennustetut tapahtumat kirjataan tuloslaskelmaan (esim. kun konsernin suojattu ulkoinen valuuttamääräinen myynti kirjataan). Erääntyneen suojausinstrumentin voitto tai tappio on taseen oman pääoman suojausrahastossa jaksotettuna vielä keskimäärin kuukauden, kunnes konsernin ulkoinen myynti toteutuu. Mikäli suojattu ennakoitu liiketoimi johtaa rahoitusvaroihin kuulumattoman omaisuuserän kirjaamiseen (esim. käyttöomaisuus), omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään kyseisen omaisuuserän alkuperäiseen hankintamenoon ja ne kirjataan poistojen mukana tulokseen.

Kun rahavirran suojaukseksi tehty suojausinstrumentti erään- tyy, se myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty IAS 39:n vaatimuksia, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes kiinteä sopi- mus tai ennustettu myynti toteutuu. Kuitenkin, jos kiinteän sopi- muksen tai ennustetun myynnin ei enää oleteta toteutuvan, suo- jausinstrumentista omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus kirja- taan rahavirran suojauksen tavoin. Suojaukseen käytetään valuut- tatermiinisopimuksia, joiden käyvän arvon muutokset spot- hin- nan muutoksen osalta kirjataan muun laajan tuloksen muunto- eroihin. Valuuttatermiinien korkoeron muutos kirjataan välittömästi tuloslaskelman rahoituseriin. Kertyneet arvostustu- lokset puretaan muuntoeroista tuloslaskelmaan silloin kun ulko- maisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

Konsernilla on suojauslaskennan ulkopuolella johdannais- sopimuksia, jotka ovat konsernin rahoituspolitiikan mukaan tehok- kaita taloudellisia suojausinstrumentteja, mutta jotka eivät täyty IAS 39 suojauslaskennan vaatimuksia. Nämä johdannais- sopi- mukset luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi rahoitusvaroiksi tai -veloiksi. Tällaisten johdannaisinstrumenttien

käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin tai rahoituseriin.

Konserni dokumentoi suojaussuhteen syntyessä suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suojaussuhteen sekä riskinhallintatavoitteensa ja strategiansa erilaisille suojaustapahtumille. Tässä prosessissa suojausjohdannaiset kohdistetaan suojaamaan tiettyjä varoja ja velkoja, sitovia sopimuksia tai ennustettuja liiketapahtumia. Konserni dokumentoi myös, sekä suojausta aloitettaessa että jatkuvasti siitä eteenpäin, arvionsa siitä vastaako suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos erittäin tehokkaasti suojattavien kassavirtojen tai muiden suojattavien erien käyvän arvon muutosta.

Segmenttiraportointi

Liiketoimintasegmentit tuottavat palveluja ja tuotteita, joihin liittyvät riskit ja kannattavuus ovat erilaiset verrattuna muiden liiketoimintasegmenttien tuotteisiin ja palveluihin.

Segmenttiraportoinnissa noudatetaan konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Kustannukset ja tuotot sekä omaisuus- ja velkaerät on jaettu segmenteille yhtenäisin periaattein. Kaikki segmenttien väliset liiketapahtumat perustuvat markkinahintoihin, ja kaikki segmenttien väliset myynnit eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Toimintasegmentit raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa yhdenmukaisella tavalla. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty toimitusjohtaja.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) luokitellaan myytävänä oleviksi ja arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Lopetettu toiminto on yhteisön osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä merkittävää liiketoiminta-aluetta tai maantieteellistä toiminta-aluetta, on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä merkittävästä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tai on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen. Lopetetun toiminnon tulos verojen jälkeen esitetään omana eränään konsernin tuloslaskelmassa.

Tuloutusperiaate

Suoritteiden myynti tuloutetaan kun on todennäköistä, että liike-toimeen liittyvä taloudellinen hyöty koituu yhteisön hyväksi, liiketoimeen kohdistuvat menot ja tuotot ovat määritettävissä luotettavasti sekä seuraavien ehtojen täytyttyä: myyntisopimuksesta on olemassa vakuuttava todiste, myydyt tavarat on toimitettu tai palvelu on suoritettu, myyntihinta on kiinteä tai luotettavasti määriteltävissä ja perintäkelpoisuus on kohtuullisesti varmistettu. Toimituksen ei katsota tapahtuneen ennen kuin tuote on toimitettu asiakkaalle ja myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä konsernilla ole enää hallintaoikeutta eikä määräysvaltaa tuotteeseen. Tuloutuksen ajankohta on pitkälti riippuvainen tavarantoimituksessa käytetyistä toimitusehdoista. Konsernin toimitusedot

perustuvat Incoterms 2000-toimituslausekkeeseen, joka on Kansainvälisen kauppakamarin julkaisema, virallinen toimituslausekkekoelma kauppaehtojen tulkitsemiseen. Toimitettuna tullattuna (“DDP”) -lausekkeen mukaiset myynnit tuloutetaan kun tavarat on toimitettu sovittuun määränpaikkaan. Vapaasti aluksessa (“FOB”) sekä Kulut, Vakuutus ja Rahti maksettuina (“CIF”) -lausekkeiden mukaisissa myynneissä tavaroiden myynti tuloutetaan, kun tavarat on toimitettu ulkopuoliselle kuljettajalle.

Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, myynnin oikaisuilla sekä valuuttamääräisen myynnin kursieroilla. Myytävien tuotteiden jakelukustannukset kirjataan tuloslaskelmassa liiketoiminnan kuluihin.

Osinkotuotot kirjataan silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Korkotuotot kirjataan käyttämällä efektiivisen koron menetelmää.

Tuloverot

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutos.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan velkamene- telmän mukaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan synny, kun omaisuuserä tai velka merkitään alun perin kirjanpitoon ja kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen ja se ei vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisajankohtana. Laskennalliset verovelat ja -saamiset on määritetty käyttäen niitä verokantoja (ja soveltaen niitä verolakeja), joista on säädetty, tai joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä ja joiden odotetaan olevan voimassa sillä tilikaudella, jolla omaisuuserä realisoidaan tai velka suoritetaan. Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista, jotka liittyvät tytäryrityksiin, osakkuusyrytyksiin sekä yhteisyrytyksiin tehtyihin sijoituksiin lukuun ottamatta tilanteissa, joissa emoyrityksellä on oikeus määrätä väliaikaisen eron purkautumisajankohta, ja joissa väliaikainen ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon. Ne aineettomat hyödykkeet joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan poistoina kuluiksi tuloslaskelmaan seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin perustuen:

Tietokoneohjelmistot	3–5 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	5–10 vuotta

Liikearvosta ja muista aineettomista hyödykkeistä, joilla arvioidaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisten varalta.

Liikearvo

Liikearvo on hankintamenon osa, joka ylittää konsernin osuuden hankitun tytäryhtiön tai osakkuus- tai yhteisyrytyksen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajan-

kohtana. Tytäryhtiön hankinnasta syntyvä liikearvo on kirjattu aineettomiin hyödykkeisiin. Osakkuus- ja yhteisyrityksien hankinnasta syntyvä liikearvo sisältyy osakkuus- ja yhteisyrityssijoituksiin ja se testataan arvonalentumisen varalta osakkuus- tai yhteisyrityssijoitusta. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla.

Rahavirtaa tuottavat yksiköt, joille liikearvoa on kohdistettu, testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain tai useammin mikäli on viitteitä siitä, että yksikön arvo on alentunut. Arvonalentumistappio kirjataan, kun rahavirtaa tuottavasta yksiköstä kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo. Arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasaisesti. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruetta missään olosuhteissa.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä poikkeuksina tietyt kehitysmenot, jotka aktivoidaan silloin, kun on todennäköistä, että kehityshanke tuottaa vastaista taloudellista hyötyä ja menot voidaan luotettavasti mitata. Aktivoidut kehitysmenot poistetaan niiden oletetun taloudellisen vaikutusajan aikana, joka ei yleensä ylitä viittä vuotta.

Tietokoneohjelmat

Tietokoneohjelmien ylläpitomenot sekä menot, jotka liittyvät sisäisesti kehitettyjen ohjelmistojen alustaviin projektivaiheisiin kirjataan kuluksi toteutumishetkellä. Sisäisesti kehitettyjen ohjelmistojen kehitysvaiheeseen liittyvät kehitysmenot aktivoidaan aineettomiin hyödykkeisiin. Aktivoidut kehitysmenot sisältävät materiaalin ja palveluiden välittömät ulkoiset menot sekä osuuden ohjelmistojen kehitysryhmien yleiskustannuksista. Aineettomiin hyödykkeisiin aktivoidut ohjelmistojen kehityskustannukset poistetaan tasapoistoina taloudellisen pitoajan kuluessa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Hankitut patentit, tavaramerkit ja lisenssit, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, esitetään taseessa kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettynä alkuperäiseen hankintamenuonsa. Hankintameno kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Päästöoikeudet

Konserni osallistuu kasvihuonepäästöjen vähentämiseen tähtääviin hallitusohjelmiin. Hallituksilta vastikkeetta saadut päästöoikeudet on kirjattu aineettomiksi hyödykkeiksi hankintahetken käypään arvoon. Päästöoikeuksista ei tehdä poistoja, mutta ne kirjataan korkeintaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan. Julkiset avustukset on kirjattu taseeseen tuloennakoiksi ja tuloutettu systemaattisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin ajalla, jolle vastaavat päästöoikeudet on myönnetty. Toteutuneita päästöjä vastaavat kulut on kirjattu tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin ja esitetty taseen varauksissa. Päästöoikeudet ja niihin liittyvät varaukset kirjataan pois taseesta, kun ne toimitetaan velvoitteiden kattamiseksi tai myydään. Mahdolliset myyntivoitot tai -tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon. Hankittujen tytäryhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Poistot lasketaan tasapoistoina, ja kirjanpitoarvoa oikaistaan mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineellinen käyttöomaisuus esitetään taseessa hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla.

Vieraan pääoman menot, jotka johtuvat ehdot täyttävän hyödykkeen rakentamisesta aktivoidaan käyttöomaisuuteen siltä ajalta, joka tarvitaan investointikohteen valmistamiseksi aiottuun käyttöön. Muut rahoituskulut kirjataan kuluksi.

Maa-alueista ei tehdä poistoja. Muiden aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin arvioituihin taloudellisiin pitoaikoihin:

Rakennukset	25–40 vuotta
Raskaat koneet	15–20 vuotta
Kevyet koneet ja laitteet	5–15 vuotta

Arvioidut taloudelliset pitoajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajkoja muutetaan vastaavasti.

Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon tai käsitellään erillisenä hyödykkeenä vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Uudella korvattujen hyödykkeiden kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet. Kooltaan merkittävät uudistus- ja parannushankkeet poistetaan kyseisen hyödykkeen jäljellä olevan vaikutusajan loppuun mennessä tai seuraavan uudistus- tai parannushankkeen alkuun mennessä, riippuen siitä kumpi on aiemmin.

Käyttöomaisuuden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liikevoittoon. IFRS 5 -standardin mukaisesti lopetuiksi toimintoiksi luokitellut käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan niiden tasearvoon tai sitä alemmaan, myyntikustannuksilla vähennettynä käypään arvoon.

Julkiset avustukset

Aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset on vähennetty hyödykkeen hankintamenuosta ja kirjattu pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja, kun avustuksen saamisen edellytysten voidaan katsoa täyttyneen ja oikeus sen saamiseen on syntynyt. Muut julkiset avustukset on kirjattu tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaan kulut syntyvät, kun korvaus on saatu tai kun julkisen avustuksen määrä ja edellytykset ovat määriteltävissä.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt sisältävät sijoituksia kiinteistöihin, kuten asuinhuoneistoja ja muita tiloja, jotka ovat kolmansien osapuolien käytössä.

Sijoituskiinteistöjä käsitellään pitkäaikaisena sijoituksena ja ne arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon. Poistot lasketaan tasapoistoina, ja kirjanpitoarvoa oikaistaan mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Taloudelliset pitoajat ovat samat kuin aineellisilla käyttöomaisuushyödykkeillä. Sijoituskiinteistöt esitetään taseessa hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla.

Biologiset hyödykkeet

Biologiset hyödykkeet (kasvava puusto) arvostetaan käypään arvoon vähennettynä arvioiduilla myyntiin liittyvillä menoilla. Varsinaisen puuston, pois lukien nuoret taimikot, käypä arvo perustuu odotettavissa olevien, jatkuvien puustosta saatavien ja aiheutuvien rahavirtojen nykyarvoon. Nuorten taimikoiden arvo perustuu niiden toteutuneisiin perustamiskustannuksiin. Jatkuvat toiminnot, joita ovat hakkuut ja puuston kasvatus yhden kiertoajan kuluessa, perustuvat konsernin metsätalouden ohjeistukseen. Laskelmissa otetaan huomioon puuston tuleva kasvu, metsien ympäristönsuojelulliset rajoitukset ja muut varaukset. Hakkuutuulojen ja metsien kasvatuskustannusten laskenta perustuu ajankohdan vallitsevaan hinta- ja kustannustasoon sekä konsernin näkemukseen tulevasta hinta- ja kustannuskehityksestä.

Kasvun ja hakkuiden sekä hintojen, diskonttauskoron, kustannusten ja muiden tekijöiden aiheuttamat muutokset puuston käyvässä arvossa sisältyvät tuloslaskelmassa liikevoittoon.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat on luokiteltu seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja saamiset ja myytävissä olevat sijoitukset. Luokittelu tapahtuu alkuperäisen hankinnan yhteydessä rahoitusvarojen käyttötarkoituksen perusteella.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoituksen rahavirtoihin ovat lakanneet tai siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja on luokiteltu kaupankäynti-tarkoituksessa pidettäviksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Kaikki käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Konserni ei ole luokitellut rahoitusvaroja alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi (käyvän arvon vaihtoehdon soveltaminen).

Lainat ja saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin, elleivät ne eräänny 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Yhtiön myöntämät lainat, joilla on määrätty eräpäivä, arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen, ja joilla ei ole määrätty eräpäivää, arvostetaan hankintamenoon. Lainasaamisille tehdään arvonalennus, mikäli tasearvo on suurempi kuin arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Myyntisaamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisella. Myyntisaamisista kirjataan arvonalennus tuloslaskelmaan, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan täysimääräisenä alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi sekä maksuoroituksen viivästyminen yli 90 päivää ovat viitteitä myyntisaamisten arvonalentumisesta. Aiemmin kirjatusta arvonalennustappioista myöhemmin takaisinsaadut määrät kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelmaan.

Myytävissä olevat sijoitukset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka on nimenomaisesti määritelty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Myy-

tävissä olevat sijoitukset sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevien sijoitusten ostot ja myynnit kirjataan kirjanpitoon selvityspäivänä, jolloin omaisuuserä siirtyy konsernille tai jona konserni siirtää sen toiselle osapuolelle. Sijoitukset merkitään alun perin kirjanpitoon niiden hankintamenoon sisältäen transaktiomenot, ja ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon.

Listattujen arvopapereiden käyvät arvot perustuvat julkisiin hintanoteerauksiin. Listaamattomat arvopaperit, joiden käypä arvo ei ole luotettavasti määriteltävissä, merkitään taseeseen hankintameno suuruusina.

Myytävissä oleviksi luokiteltujen sijoitusten toteutumattomat käyvän arvon muutokset merkitään muuhun laajaan tulokseen. Kun myytävissä olevaksi luokiteltu arvopaperi myydään tai siitä kirjataan arvonalennus, omaan pääomaan kertynyt käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan myytävissä olevien sijoitusten nettovoittoihin tai -tappioihin.

Konserni arvioi aina tilinpäätöspäivänä, onko joidenkin rahoitussuamisten tai niiden ryhmän arvonalentuminen objektiivisesti todennettavissa. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen alentuminen alle hankintahinnan huomioidaan arvonalentumista määritettäessä. Kun arvonalentuminen todetaan, kirjataan kumulatiivinen tappio, joka lasketaan hankintahinnan ja nykyisen käyvän arvon erotuksena vähennettynä aikaisemmin kirjatulla arvonalentumisilla, pois omasta pääomasta tuloslaskelmaan. Myytävissä oleviin sijoituksiin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentumistappiota ei peruuteta tuloksen kautta.

Muiden kuin rahoitusvarojen arvonalentumiset

Omaisuudesta, jolla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata säännönmukaisia poistoja vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Säännönmukaisin poistoin poistettavaa omaisuutta arvioidaan aina kun on muutoksia olosuhteissa tai viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaisi olla alentunut. Arvonalentumistappiona kirjataan määrä, jolla omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan omaisuuserästä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyvoonsa. Arvonalentumisen arviointia varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolle, eli sille alimmalle yksikkötasolle, jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Muiden kuin rahoitusvarojen, lukuun ottamatta liikearvoa, aikaisemmin kirjattua arvonalentumistappiota arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja se perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappioita ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mitä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman aikaisemmin kirjatun arvonalentumistappiota.

Vuokrasopimukset

Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa konsernille, vuokralle ottajana siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimukset merkitään taseeseen vuokra-ajan

alkamisajankohtana varoiksi ja velaksi määrään, joka vastaa vuokraohteen käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät muihin pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasing sopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing sopimuksella hankitut omaisuuserät poistetaan joko omaisuuden taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa omistamiselle olennaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella, vuokralle ottajana, suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisoitiarvoon. Hankintameno määritetään joko FIFO-menetelmää (first-in, first-out) tai painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen vaihto-omaisuuden luonteesta riippuen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista (normaalitoiminta-asteeseen perustuen) mutta ei vieraan pääoman menoja. Netto realisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta vähennettynä arvioituilla tuotteen valmiiksi saattamisen kustannuksilla ja myyntikustannuksilla.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Pankeista saadut shekkililuoat sisältyvät taseen lyhytaikaisiin velkoihin.

Omat osakkeet

Kun joku konserniyhtiöstä hankkii emoyhtiön omia osakkeita, vähennetään emoyhtiön omistajille kohdistettavissa olevaa omaa pääomaa määrällä, joka muodostuu maksetusta vastikkeesta mukaan lukien välittömät transaktiomenot verojen jälkeen kunnes omat osakkeet mitätöidään tai lasketaan uudelleen liikkeelle. Jos ostetut omat osakkeet lasketaan uudelleen liikkeelle, saatu vastike, vähennettynä transaktiomenoilla verojen jälkeen, merkitään emoyhtiön omistajille kohdistettavissa olevaan omaan pääomaan.

Korolliset velat

Korolliset velat kirjataan alun perin kirjanpitoon käypään arvoon transaktiomenoilla vähennettynä. Seuraavina kausina ne arvostetaan jaksettuaan hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää; hankintameno (vähennettynä transaktiokuluilla) ja efektiivisen koron menetelmän tuottaman tasearvon välinen erotus kirjataan tulosvaikutteisesti velan juoksuaikana. Konserni ei ole luokitellut korollisia velkoja alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi (käyvän arvon vaihtoehto).

Suurin osa korollisista veloista on suojauslaskennan kohteena käyvän arvon suojauksessa. Suojauslaskennan kohteena olevien lainojen korkoriskistä aiheutuva käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Suojauslaskennasta luovutaan,

mikäli suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty. Tällöin suojauksen kohteena olleen velan tasearvoon ei enää tehdä käyvän arvon muutoksia ja suojauslaskennan voimassaoloaikana kertyneet käypien arvojen muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin käyttäen hyväksi uutta efektiivistä korkokantaa.

Korolliset velat sisältyvät pitkäaikaisiin rahoitusvelkoihin elleivät ne eräänny suoritettavaksi 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

Työsuhde-etuudet

Eläke-etuudet

Konsernilla on eri puolilla maailmaa erilaisia eläkejärjestelmiä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Osa näistä järjestelyistä on etuus pohjaisia, jolloin niissä määritellään eläketurvaa koskevat etuudet, työkyvyttömyyskorvaukset ja työsuhteen irtisanomisen yhteydessä maksettavat etuudet. Eläke-edut määräytyvät yleensä henkilöstön palvelusajan ja loppupalkan perusteella. Eläkejärjestelyt rahoitetaan suorituksina eläkevakuutusyhtiöille tai eläkesäätiöille vakuutusmatemaattisiin eläkevastuulaskelmiin perustuen. Lisäksi konsernilla on maksu pohjaisia järjestelyjä. Suurin osa Suomen eläkejärjestelyistä luokitellaan maksu pohjaisiksi.

Etuus pohjaisissa järjestelyissä taseeseen kirjattuna eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla ja oikaistuna kirjaamattomilla vakuutusmatemaattisilla voitoilla tai tappioilla sekä takautuvaan työsuorituksen perustuvilla menoilla. Eläkevastuun laskevat riippumattomat vakuutusmatemaatikot vuosittain. Vastuu määritetään käyttäen ennakoitua etuus oikeus sikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method): eläkevastuun nykyarvo saadaan diskonttaamalla arvioidut kasvavirrat nykyarvoonsa käyttäen korkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa, jotka on laskettu liikkeelle samassa valuutassa kuin eläkevastuu tullaan suorittamaan. Joukkovelkakirjalainojen maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Eläkemenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi jakottaen kustannukset työntekijöiden palvelusajalle. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, jotka syntyvät kokemukseräisistä tarkistuksista sekä muutoksista vakuutusmatemaattisissa oletamisissa, kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % järjestelyyn kuuluvien varojen käyvästä arvosta tai 10 % eläkevastuusta. Takautuvaan työsuorituksen perustuvat menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä sinä aikana, jonka kuluessa ne vapaa kirjautuvat. Mikäli etuudet vapaa kirjautuvat välittömästi, ne kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Etuus pohjaisen järjestelyn supistamisesta tai veloitteen täyttämisestä johtuvat voitot tai tappiot kirjataan, kun supistaminen tai täyttäminen tapahtuu. Järjestelyn supistamisesta tai veloitteen täyttämisestä johtuvat voitot tai tappiot sisältävät mahdolliset muutokset etuus pohjaisen järjestelyn veloitteeseen ja järjestelyyn kuuluvien varojen käypään arvoon, kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä takautuvaan työsuorituksen perustuvat kirjaamattomat menot.

Maksu pohjaisissa eläkejärjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksu veloitteita. Konsernin suoritukset maksu pohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee.

Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Muutamattomien yhtiöiden järjestäneet eläkeläisilleen terveydenhuoltoon liittyviä sekä muita etuuksia. Terveydenhuoltoon liittyvän etuuden saamisen ehtona on tavallisesti työskentely eläkekään asti ja tietty vähimmäispalveluksessaoloaika. Arvioidut järjestelyjen kustannukset jaksotetaan työssäoloajalle käyttäen samaa laskentatapaa, jota sovelletaan etuusperusteisten eläkejärjestelyjen laskennassa. Vastuun laskevat yhtiöstä riippumattomat vakuutusmatemaatikot.

Osakeperusteiset maksut

Konserni on myöntänyt optio-oikeuksia ylimmälle johdolle sekä avainhenkilöille. Lisäksi ylimmälle johdolle on perustettu osakepalkkiojärjestelmä. Nämä palkitsemisohjelmat kirjataan suoritus- tavasta riippuen joko omana pääomana tai käteisvaroina maksettavana osakeperusteisina liiketoimina. Henkilöstölle myönnettyjen optioiden ja osakkeiden käyvät arvot kirjataan henkilöstösvikuluksi oikeuden syntymisajanjakson aikana. Myönnetty optiot arvostetaan käypään arvoon Black-Scholes optiohinnoittelumallilla myöntämispäivänä. Optioehtoihin liittyvät ei-markkinaperusteiset ehdot on sisällytetty toteutettavien optioiden arvioituun lukumäärään. Toteutettavien optioiden arvioitu lukumäärä tarkastetaan neljännesvuosittain ja mahdollisten muutosten vaikutukset kirjataan tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan.

Optioita toteutettaessa saatavat maksut vähennettynä niistä välittömästi johtuvilla transaktiomenoilla kirjataan omaan pääomaan.

Osakepalkkiojärjestelmän perusteella ylimpää johtoa palkitaan yhtiön osakkeilla riippuen konsernin taloudellisesta menestyksestä. Osakkeen käypä arvo on sen markkinahinta myöntöpäivänä. Suoritus tapahtuu osakkeiden ja käteisvarojen yhdistelmänä, johon konserni voi käyttää hallussa olevia omia osakkeita tai ostaa ne markkinoilta.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Mikäli konserni odottaa varauksen tulevan katetuksi, esimerkiksi vakuutus sopimuksesta, saatava korvaus merkitään taseeseen erillisenä saatavana, mutta vain, jos korvauksen saaminen on käytännöllisesti katsoen varmaa.

Uudelleenjärjestelyt

Uudelleenjärjestelyt kirjataan kaudelle, jolloin konserni tulee laillisesti tai tosiasiallisesti velvolliseksi maksusuoritukseen ja kun suunnitelma uudelleenjärjestelystä on julkistettu. Työsuhteen päättymiseen liittyvät korvaukset kirjataan, kun konsernin suunnitelma on ilmoitettu järjestelyn piirissä oleville työntekijöille. Konsernin jatkuvaan jatkuvaan liiketoimintaan liittyvistä kuluista ei tehdä varauksia etukäteen.

Ympäristövahinkojen kunnostuskustannukset

Vuosikuluiksi kirjataan menot, jotka syntyvät korjattaessa olosuhteita, jotka johtuvat aikaisempien tilikausien toiminnosta ja jotka eivät enää kerrytä tuloja nykyhetkellä tai tulevaisuudessa. Ympäristökustannusten varaukset kirjataan perustuen nykyisiin tulkintoihin ympäristönsuojelulaeista ja -säännöksistä, kun on todennäköistä, että velvoite on aiheutunut ja kyseisen velvoitteen arvo on kohtuullisesti arvioitavissa. Varauksiin ei sisällytetä kolmannen osapuolen korvauksia.

Päästöoikeudet

Aiheutuneista päästöistä syntyvät päästöoikeuksien palautusvelvoitteet on kirjattu varauksiin vastuun syntyhetkellä. Päästöoikeuksien palautusvelvoitteet on kirjattu omistettujen päästöoikeuksien kirjanpitoarvoihin perustuen, mikäli aiheutuneet päästöt oletetaan katettavan kyseessä olevilla päästöoikeuksilla tai mahdolliset yli menevät päästöt tilinpäätöspäivän markkinahinnalla.

Osinko

Konsernin tilinpäätöksessä osingonjako emoyhtiön osakkeenomistajille on kirjattu velaksi sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon jaettavaksi.

Osakekohtainen tulos

Laimentamattoman osakekohtaisen tuloksen laskennassa käytetään tilikauden painotettua keskimääräistä osakemäärää. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden keskimääräistä lukumäärää oikaistaan vaihtovelkakirjalainan ja optioiden laimennusvaikutuksella.

Uusien ja uudistettujen IFRS –standardien, tulkintojen sekä standardien muutosten käyttöönotto

Vuonna 2009 voimaantulleet muutokset ja tulkinnat

Vuonna 2009 konserni on ottanut käyttöön seuraavat muutokset ja tulkinnat:

Standardin IAS 23 Vieraan pääoman menot muutos tuli voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Standardin muutos edellyttää tietyt ehdot täyttävän hyödykkeen hankinnasta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvien vieraan pääoman menojen aktivointia osaksi kyseisen hyödykkeen hankintamenoa. Konsernin nykyinen laskentaperiaate on jo muutetun IAS 23 -standardin mukainen, joten muutoksella ei ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelmat -tulkinta tuli voimaan 1.7.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Tulkinta käsittelee sitä kuinka asiakashyvytykset käsitellään kanta-asiakasohjelmia omistavien yhtiöiden kirjapidossa. Tulkinta ei ole merkityksellinen konsernille, eikä sillä siten ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardin uudistus tuli sovellettavaksi 1.1.2009. Uudistetun standardin mukaan tuotto- ja kulueriä (ts. ”omistajiin liittymättömiä oman pääoman muutoksia”) ei saa esittää oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa, joten ”omistajiin liittymättömät oman pääoman muutokset” on erotettava omistajiin liittyvistä oman pääoman muutoksista. Kaikki omistajiin liittymättömät oman pääoman muutokset on esitettävä tuloksellisuutta koskevassa laskelmassa, joka saadaan esittää joko vain yhtenä laskelmana (laaja tuloslaskelma) tai kahtena erillisenä laskelmana (tuloslaskelma ja laaja tuloslaskelma). Jos vertailutietoja oikaistaan tai niiden luokittelua muutetaan, on esitettävä nykyisin vaadittavien tilikauden ja vertailukauden lopun taseiden lisäksi myös vertailukauden alun oikaistu avaava tase. Uudistetun IAS 1 käyttöönoton seurauksena konserni esittää kaksi erillistä laskelmaa sekä tuloslaskelman että sitä seuraavan laajan tuloslaskelman.

IFRS 2 Osakeperusteisten maksut – Oikeuden syntymisehdot ja peruutukset -standardin muutos tuli voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Muutos koskee oikeuden syntymisehtoja ja peruutuksia. Siinä selvennetään, että oikeuden syntymisehdot voivat olla vain työsuoritukseen perustuvia ehtoja ja yhtiön

tulokseen perustuvia ehtoja. Osakeperusteisten maksujen muita ominaisuuksia ei käsitellä oikeuden syntymisehtoina. Kaikkia peruutuksia käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla riippumatta siitä, johtuuko peruuttaminen yhtiöstä itsestään vai muista osapuolista. Standardin muutos ei ole vaikuttanut konsernitilinpäätökseen.

IFRS 7 Rahoitusinstrumentit – Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot -standardin muutos tuli voimaan 1.1.2009. Muutos edellyttää, että käyvästä arvosta ja maksuvalmiusriskistä annetaan enemmän tietoja. Erityisesti vaaditaan käypien arvojen luokitte-
luu niiden määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti. Muutos on johtanut liitetietojen lisääntymiseen konsernitilinpäätöksessä.

IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa ja IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen muutokset – Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät velvoitteet -standardien muutokset tulivat voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Muuttuneiden standardien mukaan yhtiön on tiettyissä tapauksissa luokiteltava omaksi pääomaksi lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja sellaiset instrumentit tai instrumenttien komponentit, jotka velvoittavat yhtiön luovuttamaan toiselle osapuolelle suhteellisen osuuden yhtiön nettovarallisuudesta vain yhtiön purkautuessa. Ehtona on, että rahoitusinstrumenteilla on tietyt ominaisuudet ja ne täyttävät tietyt ehdot. Standardien muutoksilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Annual Improvements 2008) tulivat pääsääntöisesti voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Vuosittaisten parannusten kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireiset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Vuoden 2007 parannukset koskevat yhteensä 34 standardia. Standardien muutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin ja *IFRIC 9 Kytkettyjen johdannaisien uudelleenarviointi* -tulkinnan muutokset tulivat voimaan 30.6.2009 tai sen jälkeen päättyviltä tilikausilta. Muutokset edellyttävät, että siirretäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä pois käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ryhmästä, kaikki johdannaiset on arvioitava uudelleen ja tarvittaessa esitettävä tilinpäätöksessä erillisinä. Muutoksilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto ja IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös – Tytäryrityksiin, yhteisessä määräysvallassa oleviin yksikköihin ja osakkuusyrityksiin tehtyjen sijoitusten alkuperäisen hankintamenon määrittäminen -standardien muutokset tulivat voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Standardimuutokset koskevat IFRS-ensisiirtyjiä, eikä niillä siten ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 15 Kiinteistöjen rakentamissopimukset -tulkinta tuli voimaan 1.1.2010 alkaen tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Tulkinnassa selvennetään, sovelletaanko tiettyihin transaktioihin IAS 18 Tuotot vai IAS 11 Pitkäaikaishankkeet standardia. Tulkinta johtaa todennäköisesti siihen, että useimpiin liiketoimiin sovelletaan IAS 18. Tulkinta ei koske konsernin toimintaa.

IFRIC 16 Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset -tulkinta tuli voimaan 1.10.2008 alkaen tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Tulkinta selvittää nettosijoituksen suojauksen kirjanpitokäsittelyä. Sen mukaan suojauslaskentaa voidaan soveltaa valuuttakurssiriskiin joka syntyy ulkomaisen yksikön ja sen emoyhtiön toimintavaihtojen välillä, mutta ei riskiin, joka syntyy esittämismuutosten välillä. Lisäksi suojausinstrumentin haltija voi olla mikä tahansa konserniyhtiö. Suojauskohteeseen

sovelletaan IAS 21 Valuuttakurssien muutosten vaikutukset -standardin vaatimuksia. Tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRIC 18 Omaisuuserien siirrot asiakkailta -tulkintaa sovelletaan 1. heinäkuuta 2009 tai sen jälkeen vastaanotettuihin siirtoihin. Tulkinta selvittää IFRS-standardien vaatimuksia koskien sellaisia sopimuksia, joissa yhteisö saa asiakkailta aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen, jota yhteisön on käytettävä liittämään asiakas johonkin verkkoon tai mahdollistaakseen asiakkaalle joidenkin tavaroiden tai palveluiden toimituksen. Tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Myöhemmin voimaan tulevat uudet ja uudistetut standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin, joita ei ole otettu käyttöön ennen niiden pakollista voimaantuloa Seuraavat standardit, tulkinnat ja olemassa olevien standardien muutokset on julkaistu ja niitä on noudatettava 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla tai tätä myöhemmin, mutta konserni ei ole ottanut niitä käyttöön ennen aikaisemmin.

Uudistettu *IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen* -standardi tulee voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Liiketoimintojen yhdistämiseen sovelletaan uudistetun standardin mukaan edelleen hankintamenetelmää, johon on tosin tehty joitakin merkittäviä muutoksia. Esimerkiksi kaikki hankinnan toteuttamiseksi suoritetut maksut on kirjattava hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin, ja veloiksi luokitellut ehdolliset maksut arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Jokaisen hankinnan kohdalla saadaan valita, perustuuko määräysvallattomien omistajien osuuden arvostus käypään arvoon vai näiden suhteelliseen osuuteen hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Kaikki hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi. Standardin käyttöönotto tulee muuttamaan konsernin tulevien liiketoimintojen yhdistämisten laskentaperiaatteita.

IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös -standardin muutosta tulee voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Standardin muutoksen mukaan määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutukset on kirjattava omaan pääomaan, ellei määräysvalta muutu, eikä näistä liiketoimista enää synny liikearvoa tai voittoja ja tappioita. Standardissa ohjeistetaan myös kirjanpitokäsittelyä tilanteessa, jossa määräysvalta menetetään. Mahdollinen jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan käypään arvoon, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

IFRIC 12 Palveluomilupajärjestelyt -tulkinta tulee voimaan 30.3.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Tulkinta käsittelee sitä kuinka palveluja koskevat toimilupajärjestelyt käsitellään toimiluvan saajan, yksityisen sektorin, kirjanpidossa toimiluvan myöntäjän ollessa julkinen sektori. Tulkinta ei ole merkityksellinen konsernille, sillä konsernilla ei ole tulkinnassa tarkoitettuja sopimuksia päättyneellä tai aikaisemmilla tilikausilla.

IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät -standardin muutos tulee voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Standardin muutos tarkentaa olemassa olevaa ohjeistusta suojauskohteen yksipuolisen riskin suojaamisesta sekä inflaatoriskin suojaamisesta, kun kyseessä on rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluva erä. Standardin muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.

IFRIC 17 Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille -tulkinta tulee voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Tulkinta selvittää kuinka varojen jakaminen arvostetaan tilanteessa, jossa yhtiö jakaa muuta varallisuutta kuin rahaa

osinkoina omistajilleen. Tuloksin käyttönotolla ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.

Huhtikuussa 2009 julkistettujen, *IFRS-standardeihin tehdyt parannukset* (Improvements to IFRSs) tulevat pääsääntöisesti voimaan 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Vuosittaisen parannusten kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireiset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Huhtikuussa 2009 julkaistut parannukset koskevat yhteensä 12 standardia. Muutoksilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätöksiin. Standardimuutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto – Lisähelpotuksia ensilaatijalle -standardin muutos tulee voimaan IFRS-ensisiirtäjille 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Standardin muutos koskee IFRS-ensisiirtäjiä, eikä sillä siten ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut - käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset liiketoimet konsernissa -standardin muutos tulee voimaan 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Muutos selventää tuotteita tai palveluita vastaanottavan yhteisön velvollisuutta noudattaa IFRS 2:n määräyksiä, vaikka yhteisö ei olisi velvollinen luovuttamaan käteisvaroja osakeperusteisesti. Muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Liikkeeseen laskettujen oikeuksien luokittelu -standardin muutos tulee voimaan 1.2.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Muutos selventää, kuinka kirjanpidossa olisi käsiteltävä tiettyjä oikeuksia, kun liikkeeseen lasketut instrumentit ovat muun valuutan kuin liikkeeseenlaskijan toimintavaluutan määräisiä. Jos tällaisia instrumentteja lasketaan liikkeeseen tasasuhteisesti liikkeeseenlaskijan olemassa oleville osakkeenomistajille kiinteää määrää käteisvaroja vastaan, ne olisi luokiteltava omaksi pääomaksi, vaikka niiden toteutushinta ilmaistaan muun valuutan kuin liikkeeseenlaskijan toimintavaluutan määräisenä. Muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 9 Rahoitusvarat – luokittelu ja arvostaminen -standardi tulee voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, ja se edustaa ensimmäistä vaihetta IASB:n projektissa, jonka tarkoituksena on korvata IAS 39 uudella rahoitusinstrumenttistandardilla. Standardi käsittelee rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista. Projektin seuraavat vaiheet koskevat rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostamista, rahoitusvarojen arvonalentumistestausmenetelmiä sekä suojauslaskentaa koskevan ohjeistuksen kehittämistä. Standardilla tulee olemaan vaikutuksia konsernin rahoitusinstrumenttien kirjanpitokäsittelyyn. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Muutos *IFRIC 14 IAS 19 Vähimmäisrahastointivaatimusten mukaisia suorituksia koskevat ennakkomaksut* -tulkintaan tulee voimaan 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Muutoksen tarkoitus on korjata IFRIC 14 -tulkinnan ei-toivottu seuraus IAS 19:ssä. Muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Uudistettu *IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* -standardi tulee voimaan 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Uudistettu standardi yksinkertaistaa julkiseen valtaan sidoksissa olevia yhteisöjä koskevia liitetietovaatimuksia ja täsmentää lähipiirin määrittelyä. Uudistetulla standardilla ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRIC 19 Velan maksaminen liikkeeseen lasketuilla omilla oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla -tulkinta tulee voimaan 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Tulkinta selventää kirjanpitokäsittelyä sellaisissa tilanteissa, joissa velan ehdot neuvotellaan uudelleen ja uusien ehtojen seurauksena velka maksetaan liikkeeseen lasketuilla omilla oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla. IFRIC 19 vaatii voiton tai tappion kirjaamista tilikauden tulokseen IAS 39:n mukaisesti kun velka on suoritettu laskemalla liikkeeseen omia oman pääoman ehtoisia instrumentteja. Tuloksin käyttönotolla ei odoteta olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto – Limited exemption from comparative IFRS 7 disclosures for first time adopters -standardin muutos tulee voimaan 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Standardin muutos koskee IFRS-ensisiirtäjiä, eikä sillä siten ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

2 JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Arvon alentumistestaus

Konsernissa testataan arvonalentumisen varalta vähintään vuosittain liikearvo, keskeneräisiä aineettomia hyödykkeitä, ja aineettomia hyödykkeitä, joilla on rajoittamaton taloudellinen käyttöaika. Muun pitkäaikaisen omaisuuden arvonalentumistestauksia tehdään silloin, kun on viitteitä siitä, että omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Arvioina testauksissa käytetään tulevia diskontattuja rahavirtoja, jotka voidaan saada omaisuuserän käytöllä ja sen mahdollisella myymisellä. Mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää omaisuuden kerrytettävissä olevan rahavirran tai käyvän arvon, kirjataan erotuksesta arvonalennuskuluksi. Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista tulevista rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset voivat johtaa merkittävien arvonalennuskulujen kirjaamiseen.

Lisätietoja arvonalentumistestauksesta on esitetty liitetiedoissa (viite 16).

Biologiset hyödykkeet

Konserni omistaa noin 1,2 miljoonaa hehtaaria metsäalueita, joiden kasvava puusto (biologiset hyödykkeet) arvostetaan tilinpäätöshetkellä käypään arvoon. Käyvän arvon määrittämiseen vaikuttavat mm. yhtiön arvio puuston kasvusta, hakkuista ja hintakehityksestä sekä diskonttauskorko, joiden muuttuminen voi johtaa huomattavaan biologisten hyödykkeiden arvomuutoskirjaukseen konsernin tuloslaskelmassa.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhde-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia oletuksia kuten diskonttauskorko, eläkejärjestelyjen varojen odotettu tuotto ja arvioidut tulevat palkkatason muutokset. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta tai henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Toteutuneet tuotot ja kulut, jotka poikkeavat olettamuksista sekä muutokset oletta-

muksissa kerrytetään ja kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkejärjestelyyn kuuluvien varojen käyvästä arvosta tai 10 % eläkevastuusta. Huomattavat erot toteutumissa tai huomattavat muutokset olettamuksissa voivat merkittävästi vaikuttaa etuus pohjaiseen eläkevelvoitteeseen ja eläkekuluun tulevilla tilikausilla.

Ympäristövaraukset

Konsernin toiminta perustuu pääosin raskaaseen prosessiteollisuuteen, mikä edellyttää laajojen tehdaslaitosten rakentamista. Tuotannossa käytetään muiden raaka-aineiden ohella huomattavasti mm. kemikaaleja, vettä ja energiaa. Yhtiön toimintaa säätelevät lukuisat ympäristöön liittyvät lait ja määräykset. Konserni pyrkii toimimaan mm. jätevesien sekä ilmapäästöjen ja kaatopaikkajätteiden käsittelyssä ympäristöön liittyvien säädösten mukaisesti. Yhtiö on kirjanpidossaan varautunut toiminnalle tavanomaisiin ympäristönsuojeluun liittyviin kustannuksiin. Odottamattomat tapahtumat tuotantoprosesseissa ja jätteiden käsittelyssä voivat aiheuttaa yhtiölle merkittäviä menetyksiä liiketoiminnassa sekä lisäkustannuksia.

Tuloverot

Johdon arviointia edellytetään määrittäessä tuloverojen ja laskennallisten verosaamisten ja verovelkojen määrää. Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa merkittäviin verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

Oikeudelliset vastuut

Johdon arviointia edellytetään parhaillaan käynnissä oleviin oikeudenkäynteihin liittyvien varausten arvostamisessa ja kirjaamisessa. Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Oikeudenkäyntien vaikeasti ennakoitavasta luonteesta johtuen oikeudenkäynnin todellinen kustannus voi poiketa merkittävästi alkuperäisestä arviosta.

3 RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

RAHOITUSRISKIT

Konserni altistuu liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille: valuutta-, korko-, vastapuoli- ja likviditeettiriskille.

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten turvata omalta osaltaan konsernin tuloskehitys. Rahoitustoiminnan tavoitteet ja limiitit on määritelty yhtiön hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Rahoitusriskien hallinnassa käytetään erilaisia rahoitusinstrumentteja rahoituspolitiikan asettamissa rajoissa. Käytössä on vain instrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata.

Rahoituksen hoito ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin rahoitus- ja riskienhallintaosastolle. Keskityksen tavoitteena on tehokas riskienhallinta, kustannussäästöt ja kassanhallinnan optimointi.

Valuutariski

Konserni altistuu valuuttariskille, joka syntyy valuuttamääräisistä tulevaisuudessa suoritettavista kaupallisista maksuista sekä taseessa olevista valuutallisista veloista ja saatavista. Suurimmat valuuttariskit liittyvät Yhdysvaltojen dollariin, Ison-Britannian puntaan ja Japanin jeniin.

Konsernin valuuttariskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa valuuttakurssimuutosten aiheuttamaa epävarmuutta kassavirroissa, tuloksessa ja taseessa suojaamalla sovituihin ja ennustetuihin liiketoimiin liittyviä sekä taseeseen sisältyviä valuuttariskejä.

Transaktioriski

Konserni suojaa erittäin todennäköiset ulkomaanvaluutanmääräiset valuuttavirrat rullaavasti seuraavan 12 kuukauden ajalta yksiköiden ennusteiden perusteella. Rahoituspolitiikan mukaan riskineutraalina suojaustasona pidetään 50 %:n suojausastetta. Yksittäisiä erittäin todennäköisiä ulkomaanvaluuttamääräisiä valuuttavirtoja on suojattu myös yli 12 kuukauden pituisilla sopimuksilla poiketen samalla riskineutraalista suojaustasosta. Suojausinstrumentteina on käytetty valuuttatermiinejä. Suurin osa valuuttavirran suojaukseksi solmituista johdannais sopimuksista täyttää IFRS:n tarkoittaman suojauslaskennan kriteerit. Konsernin ennustetusta 12 kuukauden valuuttavirrasta oli 31.12.2009 suojattuna 50 (52) %. Alla olevassa taulukossa on esitetty valuuttavirran suojausten nimellisarvot 31.12.2009 ja 31.12.2008.

Suojausten nimellisarvo

Valuutta	2009 M€	2008 M€
USD	222	294
GBP	196	219
JPY	177	77
AUD	37	79
CHF	22	32
DKK	25	32
Muut	35	21
Yhteensä	714	754

Segmenttiraportoinnissa rahoitus- ja riskienhallintaosaston yksiköiden puolesta tekemät suojaukset kohdistetaan asianomaisille segmenteille. Konsernitason ulkoiset suojaukset on määritelty nimenomaisen ulkomaanvaluutanmääräisen myynnin valuuttariskin suojausiksi brutto-periaatteella.

Konsernin taseessa on valuuttamääräisiä varoja ja velkoja, esimerkiksi lainoja ja talletuksia, ostovelkoja ja myyntisaamiaisia sekä kassavaroja muissa valuutoissa kuin konsernin esittämisavaluutassa. Periaatteena ja tavoitteena on suojautua tältä taseriskiltä täydellisesti rahoitusinstrumenttien avulla. Rahoituspolitiikan mukaan konsernilla voi kuitenkin olla suojaamattomia tasepositiivisia. 31.12.2009 Konsernin korollisista tase-eristä oli suojaamatta 9 (45) miljoonaa euroa. Taseessa olevia korottomia myyntisaamiaisia ja ostovelkoja oli tilinpäätöshetkellä suojattu 256 (277) miljoonan euron edestä.

Translaatoriski

Translaatoriski muodostuu sijoituksista ulkomaisiin tytäryhtiöihin. Tilinpäätöshetkellä konserni on suojautunut näiden yhtiöiden omaan pääomaan liittyvältä valuuttariskiltä vain Kanadassa. Sijoituksia muihin maihin ei ole suojattu.

Herkkyys valuuttariskille

Jos euro olisi heikentynyt/vahvistunut 10 % Yhdysvaltojen dollaria vastaan 31.12.2009 muiden muuttujien pysyessä muuttumattomina, konsernin tulos ennen veroja olisi ollut 3 (4) miljoonaa euroa suurempi/pienempi taseriskin vuoksi. Vaikutus omaan pääomaan olisi ollut 31 (39) miljoonaa euroa pienempi/suurempi johtuen pääosin ennustettujen valuuttavirtojen suojaamiseen käytetyistä rahoitusinstrumenteista.

Jos euro olisi heikentynyt/vahvistunut 10 % Ison-Britannian puntaa vastaan 31.12.2009 muiden muuttujien pysyessä muuttumattomina, konsernin tulos ennen veroja olisi ollut 0 (0) miljoonaa euroa suurempi/pienempi taseriskistä johtuen. Vaikutus omaan pääomaan olisi ollut 20 (22) miljoonaa euroa pienempi/suurempi johtuen pääosin ennustettujen valuuttavirtojen suojaamiseen käytetyistä rahoitusinstrumenteista.

Jos euro olisi heikentynyt/vahvistunut 10 % Japanin jeniä vastaan 31.12.2009 muiden muuttujien pysyessä muuttumattomina, konsernin tulos ennen veroja olisi ollut 5 (1) miljoonaa euroa pienempi/suurempi. Vaikutus omaan pääomaan olisi ollut 10 (5) miljoonaa euroa pienempi/suurempi johtuen pääosin ennustettujen valuuttavirtojen suojaamiseen käytetyistä rahoitusinstrumenteista.

Herkkyys valuuttariskille laskettiin seuraavien oletusten perusteella:

- Valuuttakurssimuutos on 10 %.
- Suurin osa niistä rahoitusinstrumenteista, jotka eivät ole johdannaisia, kuten rahavarat, myyntisaatavat, korolliset velat ja ostovelat ovat joko suoraan toimintavaluutassa tai ovat käännetty siihen johdannaissopimuksilla. Avoin tasepositio on hyvin pieni ja sen vuoksi kurssimuutoksilla on hyvin pieni vaikutus tai ei lainkaan vaikutusta tuloslaskelmaan.
- Omaan pääomaan vaikuttavat ne kassavirran suojaamiseksi solmitut johdannaiset, joiden suojaussuhde on tehokas.
- Tulokseen vaikuttavat ne johdannaiset, joiden suojaussuhde ei ole tehokas.
- Laskennassa ei ole mukana ennustettuja valuuttamääräisiä tulevia kassavirtoja.

Korkoriski

Konsernin korollinen velka altistaa konsernin korkoriskille eli korkoliikkeiden aiheuttamalle uudelleenhinnoittelu- ja käyvän arvon korkoriskille. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on suojata korkoliikkeiden aiheuttamilta ylimääräisiltä kustannuksilta.

Korkoriskin hallinta perustuu rahoituspolitiikassa määritelyyn nettovelan 6 kuukauden keskimääräiseen korkosidonnaisuusaikaan. Tämän lyhyen korkosidonnaisuusajan pohjana on oletamus tuottokäyrien keskimääräisestä positiivisuudesta. Lyhyt korkosidonnaisuusaika siis vähentää korkokustannuksia pitkällä aikavälillä. Korkosidonnaisuusaika voi vaihdella 3 ja 12 kuukauden välillä. 31.12.2009 keskimääräinen korkosidonnaisuusaika oli 6 (6) kuukautta. Nettovelan keskimääräisen korkosidonnaisuusajan muuttamiseen konserni käyttää korkojohdannaisia.

Konsernin lainavaluuttojen jakauma vastaa emoyhtiön ja tytäryhtiöiden toimintavaluuttojen määräistä lainausta. Korollisten nettovelkojen nimellisarvot mukaan lukien johdannaiset jakaantuivat 31.12.2009 ja 31.12.2008 valuutoittain seuraavasti:

Valuutta	2009 mrd €	2008 mrd €
EUR	3,9	4,3
CNY	0,2	0,3
USD	0,4	0,3
CAD	-0,7	-0,6
Muut	-0,1	0,1
Yhteensä	3,7	4,4

Valtaosa pitkäaikaisista lainoista ja niitä suojaavista korkojohdannaisista on IFRS:n suojauslaskennan piirissä.

Herkkyys korkoriskille

Jos konsernin nettovelan korot olisivat olleet 1 prosenttiyksikön korkeammat/matalammat 31.12.2009 muiden muuttujien pysyessä muuttumattomina, konsernin tulos ennen veroja olisi ollut 6 (9) miljoonaa euroa pienempi/suurempi johtuen pääasiassa suuremmista/pienemmistä vaihtuvakorkoisten lainojen koroista. Oma pääoma olisi pysynyt muuttumattomana.

Herkkyys korkoriskille laskettiin seuraavien oletusten perusteella:

- Korkomuutoksen oletetaan olevan 1 prosenttiyksikön suuruisen yhdensuuntainen muutos kaikissa korkokäyrän pisteissä.
- Käyvän arvon suojauksessa korkoriskistä aiheutuva suojauskohteiden käyvän arvon muutokset kumoavat melkein täydellisesti suojattavien instrumenttien käyrien arvojen muutokset tuloslaskelmassa. Mahdollinen tehoton osuus vaikuttaa tilikauden tulokseen.
- Kiinteäkorkoiset jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat lainat, jotka eivät ole mukana käyvän arvon suojauksessa eivät altistu tässä tarkoitettulle korkoherkkyydelle.
- Vaihtuvakorkoiset jaksotettuun hankintamenuun arvostetut lainat, joita ei ole määritelty suojattaviksi instrumenteiksi ovat mukana herkkyysanalyysissä.
- Markkinakorkojen muutoksista aiheutuvat korkojohdannaisen käyvän arvon muutokset, joihin ei sovelleta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, vaikuttavat rahoitustuottoihin tai -kuluihin ja ovat sen vuoksi mukana herkkyysanalyysissä.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Konserni pyrkii säilyttämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa tehokkaalla kassanhallinnalla ja sijoittamalla vain helposti rahaksi realisoitaviin kohteisiin. Lyhytaikaiseen rahoitukseen konserni käyttää yritystodistusohjelmia. Pitkäaikaisia sitovia luottolimiittejä käytetään rahoituksen varmistamiseen kaikissa olosuhteissa sekä yritystodistusohjelmien varajärjestelyinä.

Jälleerahoitusriskit minimoidaan huolehtimalla lainasalkun tasapainoisesta kassavirtapohjaisesta erääntymisaikataulusta sekä lainojen riittävän pitkistä maturiteetista. Tilinpäätöshetkellä lainojen keskimaturiteetti oli 6,1 (5,7) vuotta.

Osa konsernin lainasopimuksista sisältää sopimusvakuuksia (kovenantteja) liittyen konsernin taseeseen. Nämä sopimusvakuudet ovat:

- 1) Velkaantumisaste (gearing) ei saa ylittää 90 prosenttia (velkaantumisaste 31.12.2009 oli 56 prosenttia)
- 2) Oikaistu omavaraisuusaste (adjusted equity ratio) ei saa alittaa 30 prosenttia (oikaistu omavaraisuusaste 31.12.2009 oli 47,3 prosenttia)

Rahavarat sekä vahvistetut luottolimiitit

M€	2009	2008
Rahavarat	438	330
Vahvistetut luottolimiitit	1 875	2 500
joista käytössä	-140	-687
Muut käytössä olevat luottolimiitit	-87	-74
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-166	-344
Käytettävissä oleva likviditeetti	1 920	1 725

Tärkeimmät käytössä olevat rahoitusohjelmat ovat:

- kotimainen yritystodistusohjelma 1 000 miljoonaa euroa
- belgialainen yritystodistusohjelma 400 miljoonaa euroa
- Medium Term Note -ohjelma 5 000 miljoonaa euroa

Vahvistettu:

- Revolving Credit Facility 825 miljoonaa euroa (erääntyy 2012)
- Revolving Credit Facility 1 000 miljoonaa euroa (erääntyy 2012)

Lainojen sopimuksiin perustuva erääntymisanalyysi on esitetty liitetiedoissa, viite 31.

Vastapuoliriski

Konsernin pankkien ja rahoituslaitosten kanssa tekemiin rahoitusinstrumentteihin sisältyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia veloitteitaan. Rahoituspolitiikan mukaan johdannaisinstrumentteja ja kassavarojen sijoituksia saa tehdä vain tietyin luottokelpoisuuden omaavien vastapuolten kanssa. Luottokelpoisuusvaatimuksen lisäksi konserni minimoi vastapuoliriskinsä tekemällä sopimuksia useiden johtavien pankkien ja rahoituslaitosten kanssa. Konsernirahoitus valvoo jatkuvasti vastapuolten luottokelpoisuutta.

Luottoriski

Operatiiviseen toimintaan liittyvän luottoriskin hallinnan periaatteet on määritelty konsernin luottoriskin hallintapolitiikassa ja luottoriskiä valvotaan systemaattisesti. Avoimena olevia myyntisaamisia, myyntisaamisten keskimääräistä maksuaikaa ja erääntyneitä myyntisaamisia seurataan kuukausittain.

Konsernin myyntisaamisiin ja muihin saamisiin liittyviä luottoriskin riskikeskittymiä pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Asiakkaiden luottolimiittejä ja heidän taloudellista tilaansa seurataan jatkuvasti. Pääsääntöisesti saatavat turvataan luottotappiovakuutuksilla. Tietyillä markkinoilla luottoriskiä pienennetään käyttämällä rembursseja, ennakkomaksuja ja pankkitakuita. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty konsernitiilinpäätöksen liitetiedoissa, viite 26. Konsernilla ei ole tiedossa merkittäviä asiakassaamisten luottoriskikeskittymiä. Konsernin kymmenen suurinta asiakasta muodostivat noin 15 (15) %, noin 170 (190) miljoonaa euroa, konsernin myyntisaamista 31.12.2009. Vastuusitoumuksiin liittyvistä luottoriskeistä on selostettu liitetiedoissa, viite 39.

Johdannaiset hyödykehintariskin hallinnassa

Konsernin valmistusprosessi vaatii paljon sähköä. Sähkön hankinta ja myynti hallinnoidaan ja optimoidaan konsernin kannalta. Konserni suojaa sähköpörsionsa hintariskiä sähköjohdannaisilla.

Jos kaikkien Nord Pool sähköpörsissä noteerattujen sähköjohdannaisien hinnat olisivat olleet 25 % korkeammat/matalammat 31.12.2009 muiden muuttujien pysyessä muuttumattomina, konsernin tulos ennen veroja olisi ollut 5 (19) miljoonaa euroa korkeampi/matalampi. Hinnanmuutoksen oletetaan olevan 25 prosenttiyksikön suuruinen yhdensuuntainen muutos kaikissa

maturiteeteissa. Analyysissä on mukana ainoastaan avoimet sähköjohdannaiskaupat.

Pääomariskin hallinta

Pääoman hallinnassa konsernin tavoitteena on varmistaa joustavan pääomarakenteen ylläpito, mikä mahdollistaa konsernin toiminnan pääomamarkkinoilla.

Tyydyttävän oman ja vieraan pääoman tasapainon mittarina konserni käyttää korollisten nettovelkojen ja oman pääoman suhdetta, velkaantumisasastetta (gearing). Tyydyttävän joustavuuden varmistamiseksi tavoitteeksi on asetettu velkaantumisaste, jonka on oltava selvästi alle hyväksyttävän 90 %:n enimmäisarvon.

Oheisessa taulukossa on esitetty konsernin oma pääoma, korolliset velat ja velkaantumisaste.

M€	31.12.	
	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	6 586	6 106
Vähemmistön osuus	16	14
Oma pääoma yhteensä	6 602	6 120
Pitkäaikaiset korolliset velat	4 164	4 534
Lyhytaikaiset korolliset velat	300	537
Myyttävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät korolliset velat	-	2
Korolliset velat yhteensä	4 464	5 073
Oma pääoma ja velat yhteensä	11 066	11 193
Korolliset velat yhteensä	4 464	5 073
- Korolliset saatavat yhteensä	-734	-752
Korolliset nettovelat	3 730	4 321
Velkaantumisaste (gearing), %	56	71

Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon arvioiminen

Rahoitusjohdannaisien käyvät arvot on arvioitu seuraavasti: korkoterminien ja -futuuriin käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinahintoihin; valuuttaterminien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän termiinihintoihin; valuuttaoptiot arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan; koron- ja valuuttavaihtosopimukset arvostetaan arvioituun tulevien kassavirtojen nykyarvoon, ja hyödykejohdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

Arvioidessaan johdannaisien, joille ei ole saatavissa markkinahintaa (kuten kytketyt johdannaiset), käypää arvoa, konserni käyttää soveltuvia arvostusmenetelmiä ja taustaoletuksia, jotka perustuvat kyseisten tilinpäätöspäivien markkinanoteerauksiin. Tunnistettuja kytkettyjä johdannaisia seurataan konsernissa ja niiden käypien arvojen muutokset kirjataan tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Vuoden 2009 alusta yhtiö on soveltanut IFRS 7 muutosta, jonka mukaan rahoitusinstrumentit, jotka arvostetaan taseessa käypään arvoon, on luokiteltava käyttäen käypien arvojen hierarkiaa, joka kuvastaa käyviä arvoja määritettäessä käytettävien syöttötietojen merkittävyyttä. Käypien arvojen hierarkia sisältää seuraavat tasot:

- Taso 1: täysin samanlaisten omaisuserien tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina)
- Taso 3: omaisuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat syöttötiedot).

Listattujen arvopapereiden käyvät arvot perustuvat julkisiin hin-
tanoteerauksiin.

Konserni myi noin 30 %:n osuuden osakkuusyhtiö Oy Metsä-
Botnia Ab:n omistuksestaan 8.12.2009. Jäljelle jäänyt 16,96 %:n
omistus lisättyä 25 miljoonan euron käyvän arvon muutoksella,
yhteensä 205 miljoonaa euroa, luokiteltiin myytävissä oleviin
sijoituksiin. Käypä arvo perustuu odotettavissa olevien kassavir-
tojen diskontattuun arvoon.

Listamattomat arvopaperit, joiden käypä arvo ei ole luotetta-
vasti määriteltävissä, merkitään taseeseen hankintamenon suurui-
sina.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat

M€	Käyvät arvot 31.12.2009			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteen- sä
Varat				
Kaupankäyntijohdannaiset	24	102	-	126
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	-	240	-	240
Myytävissä olevat sijoitukset	-	-	205	205
31.12.	24	342	205	571
Velat				
Kaupankäyntijohdannaiset	26	158	-	184
Muut velat	-	-	4	4
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	-	70	-	70
31.12.	26	228	4	258

Täsmäytyslaskelma tason 3 mukaan käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista 31.12.2009

M€	Myytävissä olevat sijoitukset			Muut velat	Yhteensä
Alkusaldo	-				
Siirrot tasolle 3	205		-4		201
Siirrot tasolta 3	-		-		-
Voitot ja tappiot	-		-		-
Tuloslaskelmassa	-		-		-
Laajassa tuloslaskelmassa	-		-		-
Loppusaldo	205		-4		201

4 SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernin johto on määritellyt toimintasegmentit perustuen
raportteihin, joita konsernin ylin operatiivinen päätöksentekijä
säännöllisesti seuraa. Konsernin toimitusjohtaja on määritellyt
konsernin ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi.

Konsernin toimintasegmentit on organisoitu tuotteiden perus-
teella.

Yhtiön toiminta jakaantuu kolmeen ryhmään: Energia ja
sellu, sisältäen raportoitavina segmentteinä Energia-segmentin,
Sellu-segmentin sekä Metsä ja sahat -segmentin; Paperi, jonka
tiedot raportoidaan Paperi-segmenttiin ja Tekniset materiaalit,
joka sisältää Tarrat-segmentin ja Vaneri-segmentin. Muu toiminta
sisältää konsernin kehitysryhmät (puumuovikomposiittiyksikkö
ProFi, RFID-tunnisteet, biopolttoaineet), logistiikkapalvelut ja
konsernihallinnon.

Raportoittavat segmentit

Energia

Energia-segmenttiin kuuluvat UPM:n vesivoimalaitokset sekä
osuudet energiayhtiöissä, lähinnä osakkuusyhtiö Pohjolan Voima
Oy:ssä sekä Kemijoki Oy:ssä. Paperitehtaiden lämmön ja sähkön
yhteistuotantolaitokset kuuluvat Paperi-segmenttiin.

Sellu

Sellu-segmenttiin kuuluvat konsernin sellutehtaat. Joulukuussa
2009 hankitut Uruguayn toiminnot sisältyvät Sellu-segmenttiin.

Metsä ja sahat

Metsä ja sahat -segmenttiin kuuluvat metsät, puunhankinta ja
sahat. Sahojen vuosikapasiteetti on 2,4 miljoonaa kuutiometriä.

Paperi

Paperi-segmenttiin kuuluvat konsernin paperitehtaat, jotka tuot-
tavat aikakauslehti-, sanomalehti-, hieno- ja erikoispapereita.
Paperi-
tuotannon vuosikapasiteetti on noin 11 miljoonaa tonnia. Paperi-
segmenttiin kuuluvat myös paperitehtaiden lämmön ja sähkön
yhteistuotantolaitokset.

Tarrat

Tarrat -segmenttiin kuuluvat tarralaminaattitehtaat, sekä leikkuu
ja jakeluterminaalit.

Vaneri

Vaneri-segmenttiin kuuluvat vaneritehtaat. Segmentin vuosikapa-
siteetti on 1,1 miljoonaa kuutiometriä.

Muu toiminta

Muu toiminta sisältää konsernin kehitysryhmät (puumuovikom-
posiittiyksikkö ProFi, RFID-tunnisteet, biopolttoaineet), logis-
tiikkapalvelut ja konsernihallinnon.

Konserni ei ole yhdistänyt toimintasegmenttejä yllä mainittu-
jen raportoitavien segmenttien muodostamiseksi.

Kustakin segmentistä raportoitava informaatio vastaa
konsernin toimitusjohtajan segmenttien tuloksellisuuden arvioi-
miseksi sekä resurssien kohdentamiseksi käyttämää konsernin
sisäistä raportointia.

Segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu ensisijaisesti
segmentin liikevoittoon. Segmenttien liikevoitto on määritelty
konsernin tilinpäätöstä vastaavalla tavalla. Segmenttien väliset
myynnit tapahtuvat markkinahintaan.

Konsernin toimitusjohtajalle raportoitavien varojen ja velko-
jen arvostusperiaatteet ovat konsernin tilinpäätösperiaatteiden
mukaiset. Varat ja velat kohdistetaan segmenteille segmentin
toimintojen perusteella. Kohdistamattomat varat ja velat muodos-
tuvat muista myytävissä olevista sijoituksista, kuin energiaosak-
keista, pitkäaikaisista rahoitusvaroista, laskennallisista verosaa-
misista ja -veloista, muista pitkäaikaisista varoista, tuloverosaa-
misista ja -veloista, rahavaroista, myytävänä oleviksi luokitelluista
varoista ja varoihin liittyvistä veloista, eläkevelvoitteista, varauk-
sista, korollisista veloista ja muista veloista.

Segmenttikohtaiset tiedot 1.1.–31.12.2009

M€	Energia	Sellu	Metsä ja sahat	Paperi	Tarrat	Vaneri	Muu toiminta	Eliminoinnit ja täsmäytykset	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	135	63	618	5 591	942	291	79	–	7 719
Konsernin sisäinen myynti	337	590	719	176	1	15	32	–1 870	–
Myynti yhteensä	472	653	1 337	5 767	943	306	111	–1 870	7 719
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	–40	–52	2	–1	–	–	–4	–	–95
Liikevoitto	144	–156	–9	345	35	–82	–142	–	135
Voitot myytävissä olevista sijoituksista, netto									–1
Rahoituskulut, netto									53
Tuloverot									–18
Tilikauden voitto/tappio									169
Kertaluonteiset erät liikevoitossa ¹⁾	–18	–29	–31	–1	–8	–31	–17	–	–135
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä	162	–127	22	346	43	–51	–125	–	270
Varat ²⁾	484	2 421	1 755	5 846	618	254	291	–165	11 504
Osakkuus- ja yhteisyritykset ²⁾	431	39	2	67	–	6	8	–	553
Kohdistamattomat varat									1 548
Varat yhteensä									13 605
Velat ³⁾	28	96	120	414	134	18	41	–165	686
Kohdistamattomat velat									6 317
Velat yhteensä									7 003
Muut erät									
Poistot	6	85	22	583	35	21	8	–	760
Arvon alentumiset	–	–	12	–5	2	6	4	–	19
Investoinnit ⁴⁾	73	562	16	148	20	17	77	–	913
Investoinnit ilman yritys- ja osakehankintoja	7	24	16	136	20	17	9	–	229
Sijoitettu pääoma, 31.12. ⁵⁾	886	2 364	1 638	5 499	484	242	258	–305	11 066
Sijoitettu pääoma, keskimäärin	870	1 668	1 717	5 714	503	266	141	–218	10 661
Sijoitetun pääoman tuotto, ilman kertaluonteisia eräiä ⁶⁾	18,6	–7,6	1,3	6,1	8,5	–19,2	–88,7	–	2,5
Henkilöstö vuoden lopussa	92	1 516	3 067	12 161	2 595	3 292	490	–	23 213
Henkilöstö keskimäärin	95	1 154	3 142	12 477	2 710	3 520	520	–	23 618

¹⁾ Energia-segmentin vuoden 2009 kertaluonteiset erät 18 miljoonaa euroa liittyvät osakkuusyhtiö Pohjolan Voiman kahden voimalaitoksen arvonalennuksiin. Sellu-segmentin kertaluonteiset erät 29 miljoonaa euroa liittyvät osakkuusyhtiö Metsä-Botnian Kaskisten sellutehtaan sulkemiseen. Metsä ja sahat –segmentin kertaluonteiset erät 14 miljoonaa euroa, sisältäen arvonalennuksia 5 miljoonaa euroa, liittyvät Suomen Sahaliiketoimintojen rakennejärjestelyihin. Lisäksi Metsä ja sahat –segmentin kertaluonteisiin eriin sisältyy 7 miljoonan euron arvonalennus puunhankinnassa, sekä 10 miljoonaa euron tappio Miramichin metsä- ja sahatoimintojen omaisuuden myynnistä. Paperi-segmentin kertaluonteisiin eriin sisältyy 36 miljoonaa euroa rakennejärjestelykuluja eri yksikköihin liittyen. Lisäksi Paperi-segmentin kertaluonteiset erät sisältävät 4 miljoonaa euroa arvonalennusten palautuksia sekä 31 miljoonaa euroa tuottoa Miramichin entisen paperitehtaan omaisuuden myyntiin liittyen. Tarrat-segmentin kertaluonteiset erät sisältävät 8 miljoonaa euroa rakennemuutuskuluja, joihin sisältyy 2 miljoonaa euroa arvonalennuksia. Vaneri-segmentin kertaluonteiset erät sisältävät 6 miljoonaa euroa arvonalennuksia ja 25 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelyistä aiheutuneita kuluja. Muun toiminnan kertaluonteiset erät sisältävät 2 miljoonaa euroa arvonalennuksia ja 4 miljoonaa euroa muita kuluja liittyen lopetettuihin toimintoihin sekä 11 miljoonaa euroa liittyen pääosin lopetettujen teollisuuslaitosten kiinteistöihin Suomessa.

²⁾ Segmentin varat sisältävät liikearvon, muut aineettomat hyödykkeet, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, sijoituskiinteistöt, biologiset hyödykkeet, sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin, myytävissä oleviin sijoituksiin luettavat energiaosakkeet, vaihto-omaisuuden sekä myyntisaamiset.

³⁾ Segmentin velat sisältävät ostovelat ja saadut ennakot.

⁴⁾ Investoinnit sisältävät liiketoimintojen yhdistämisestä syntyneen liikearvon, muut aineettomat hyödykkeet, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, sijoituskiinteistöt, biologiset hyödykkeet sekä sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin.

⁵⁾ Segmentin sijoitettu pääoma on segmentin varat vähennettynä segmentin veloilla. Eliminoinnit sisältävät kohdistamattomat varat ja kohdistamattomat korottomat velat.

⁶⁾ Sijoitetun pääoman tuotto prosentoina laskentakaava; segmentit: Liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä/Sijoitettu pääoma (keskimäärin) x 100, konserni: (Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut – kertaluonteiset erät)/(Oma pääoma + korolliset velat (keskimäärin)) x 100.

Segmenttikohtaiset tiedot 1.1.–31.12.2008

M€								Eliminoinnit ja	
	Energia	Sellu	Metsä ja sahat	Paperi	Tarrat	Vaneri	Muu toiminta	täsmäy- tykset	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	137	63	869	6 761	956	491	184	-	9 461
Konsernin sisäinen myynti	341	881	1 051	250	3	39	16	-2 581	-
Myynti yhteensä	478	944	1 920	7 011	959	530	200	-2 581	9 461
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-26	86	-	1	-	-	1	-	62
Liikevoitto	175	89	-59	-129	-26	28	-54	-	24
Voitot myytävissä olevista sijoituksista, netto									2
Rahoituskulut, netto									-227
Tuloverot									21
Tilikauden voitto/tappio									-180
Kertaluonteiset erät liikevoitossa ¹⁾	-	-59	-36	-379	-28	3	10	-	-489
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	175	148	-23	250	2	25	-64	-	513
Varat ²⁾	480	1 040	1 976	6 378	661	313	161	-139	10 870
Osakkuus- ja yhteisyritykset ²⁾	498	745	1	15	-	-	4	-	1 263
Kohdistamattomat varat									1 648
Varat yhteensä									13 781
Velat ³⁾	23	67	135	377	132	18	32	-141	643
Kohdistamattomat velat									7 018
Velat yhteensä									7 661
Muut erät									
Poistot	5	77	24	639	32	21	8	-	806
Arvonalentumiset	1	51	32	328	7	-	-	-	419
Investoinnit ⁴⁾	8	151	24	219	96	22	31	-	551
Investoinnit ilman yritys- ja osakehankintoja	8	146	24	205	96	22	31	-	523
Sijoitettu pääoma, 31.12. ⁵⁾	955	1 718	1 843	6 016	529	295	134	-297	11 193
Sijoitettu pääoma, keskimäärin	951	1 674	1 878	6 503	510	307	137	-814	11 146
Sijoitetun pääoman tuotto, ilman kertaluonteisia eriä % ⁶⁾	18,4	8,8	-1,2	3,8	0,4	8,1	-46,7	-	4,6
Henkilöstö vuoden lopussa	39	1 159	3 278	13 262	2 851	3 799	595	-	24 983
Henkilöstö keskimäärin	27	1 379	3 445	13 777	2 824	3 950	615	-	26 017

¹⁾ Sellu-segmentin vuoden 2008 kertaluonteiset erät 59 miljoonaa euroa liittyvät Tervasaaren sellutehtaan sulkemiseen. Metsä ja sahat – segmentin kertaluonteisiin eriin sisältyy 31 miljoonan euron arvonalennus Suomen sahojen käyttöomaisuuden arvosta. Paperi-segmentin kertaluonteisiin eriin sisältyy segmentin liikearvosta tehty 230 miljoonan euron arvonalennus, 101 miljoonan euron arvonalennus sekä 42 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelykuluja liittyen Kajaanin paperitehtaan sulkemiseen ja muita rakennejärjestelykuluja nettona 6 miljoonaa euroa. Tarra-segmentin kertaluonteiset erät sisältävät 28 miljoonaa euroa rakennemuutuskuluja, jotka aiheutuvat leikkuukapasiteetin vähentämisestä ja kahden leikkuuterminaalin sulkemisesta Euroopassa. Vaneri-segmentin kertaluonteiset erät sisältävät varausten peruutuksia liittyen myytyyn Kuopion vaneritehtaaseen. Muun toiminnan kertaluonteiset erät sisältävät 5 miljoonan euron tuoton oikaisuna vuoden 2007 liiketoimintojen myynteihin. Vuoden 2008 muut kertaluonteiset tuotot 5 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin.

²⁾ Segmentin varat sisältävät liikearvon, muut aineettomat hyödykkeet, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, sijoituskiinteistöt, biologiset hyödykkeet, sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin, myytävissä oleviin sijoituksiin luettavat energiaosakkeet, vaihto-omaisuuden sekä myyntisaamiset.

³⁾ Segmentin velat sisältävät ostovelat ja saadut ennako.

⁴⁾ Investoinnit sisältävät liiketoimintojen yhdistämisestä syntyneen liikearvon, muut aineettomat hyödykkeet, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, sijoituskiinteistöt, biologiset hyödykkeet sekä sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin.

⁵⁾ Segmentin sijoitettu pääoma on segmentin varat vähennettynä segmentin veloilla. Eliminoinnit sisältävät kohdistamattomat varat ja kohdistamattomat korottomat velat.

⁶⁾ Sijoitetun pääoman tuotto-% laskentakaava; segmentit: Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä/Sijoitettu pääoma (keskimäärin) x 100, konserni: (Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut-kertaluonteiset erät)/(Oma pääoma + korolliset velat (keskimäärin)) x 100.

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Myynti konsernin ulkopuolelle asiakkaan sijainnin mukaan

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Saksa	1 365	1 640
Iso-Britannia	951	1 040
Suomi	672	946
Ranska	453	552
Muut EU-maat	1 754	2 259
Muu Eurooppa	391	467
Yhdysvallat	800	940
Kanada	41	65
Kiina	367	397
Muu maailma	925	1 155
Yhteensä	7 719	9 461

Varat yhteensä maittain

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Saksa	2 281	2 514
Iso-Britannia	610	565
Suomi	6 414	7 547
Ranska	448	521
Muut EU-maat	570	592
Muu Eurooppa	118	132
Yhdysvallat	538	592
Kanada	175	186
Kiina	756	832
Uruguay	1 486	108
Muu maailma	209	192
Yhteensä	13 605	13 781

Investoinnit maittain

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Saksa	24	33
Iso-Britannia	35	56
Suomi	168	280
Ranska	10	13
Puola	10	68
Muu Eurooppa	17	17
Pohjois-Amerikka	9	23
Kiina	2	9
Uruguay	604	5
Muu maailma	34	47
Yhteensä	913	551

5 YRITYSHANKINNAT JA -MYYNIT SEKÄ RAHAVIRTALASKELMAN LIITETIEDOT

Yrityshankinnat

Joulukuun 8. päivänä 2009 UPM, Metsäliitto Osuuskunta, M-real Oyj ja Oy Metsä-Botnia Ab (Botnia) saivat päätökseen kaupan, jossa UPM:lle siirtyivät Metsäliiton ja Botnian osuudet Botnia South America S.A:sta, joka omistaa Fray Bentosin sellutehtaan sekä eukalyptuksen viljelyyn erikoistuneen Forestal Oriental -yhtiön toiminnot Uruguayssa. Järjestelyssä UPM myi noin 30 %:n omistusosuuden Botniassa Metsäliitolle. Hankitut toiminnot sisältyvät konsernin tilinpäätökseen joulukuusta 2009 alkaen. Jos

järjestely olisi tapahtunut 1.1.2009, UPM:n liikevaihto olisi ollut 7 923 miljoonaa euroa ja kauden voitto 219 miljoonaa euroa.

Nämä luvut on laskettu käyttäen konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita ja oikaisemalla tytäryrityksen tulosta ottamalla huomioon lisäpoistot, jotka olisi tehty, jos aineelliset ja aineettomat hyödykkeet olisi arvostettu käypään arvoon 1.1.2009 alkaen, sekä näiden poistojen verovaikutukset.

Hankittu nettovarallisuus ja liikearvo:

Hankintameno

M€	2009
Käteisvarat	597
Hankinnasta johtuvat menot	5
Hankintameno yhteensä	602

Liikearvo sisältää aineettomia oikeuksia (esim. synergiahyödyt ja henkilöstöön liittyvä tietotaito), jotka eivät täyttäneet tiettyjä IFRS 3:n ehtoja kirjattavaksi erillisinä omaisuuserinä.

Hankinnasta johtuvat varat ja velat 8.12.2009 ovat seuraavat:

M€	Hankittujen netto-varojen käypä arvo	Oikaisut käypään arvoon pääsemiseksi	Hankinnan kohteen kirjanpitoarvo
Rahavarat	94	-	94
Liikearvo (Viite 16)	-	-43	43
Muut aineettomat käyttöomaisuus-hyödykkeet (Viite 17)	4	-	4
Asiakassuhteet ja muut aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet (Viite 17)	43	43	-
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (Viite 18)	1 013	227	786
Biologiset hyödykkeet (Viite 20)	150	-	150
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä (Viite 21)	3	-	3
Vaihto-omaisuus	121	11	110
Myyntisaamiset ja muut saamiset	75	-	75
Ostovelat ja muut velat	-68	-	-68
Korolliset velat	-359	-	-359
Laskennalliset verovelat (Viite 28)	-12	-10	-2
Nettovarallisuus yhteensä	1 064	228	836
Vähemmistön osuus	-2	-	-
Aikaisemman omistuksen hankintameno ja varallisuuden arvostuksesta johtuva lisäys	-542	-	-
Hankitut nettovarat yhteensä	520	-	-
Liikearvo	82	-	-
Hankintameno yhteensä	602	-	-
Rahana maksettu kauppahinta	602	-	-
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	-94	-	-
Hankinnasta johtuva rahavirta	508	-	-

Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo on alustava ja riippuvainen lopullisista arvonmäärityksistä.

Vuonna 2008 ei tehty yrityshankintoja.

Yritysmyyntit

Vuonna 2009 ei tehty yritysmyyntejä.

Vuoden 2008 yritysmyyntit liittyvät UPM:n RFID-antenneja valmistavaan Intune Circuits Oy:n myyntiin heinäkuussa sekä vuoden 2007 yritysmyyntien oikaisuihin.

Mikään näistä luovutuksista ei ole ryhmitelty lopetettaviksi toimintoiksi.

Myytyjen yksiköiden nettovarar ja -velat

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Rahavarat	–	1
Muut aineettomat hyödykkeet	–	–
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	–	–
Sijoituskiinteistöt	–	–
Vaihto-omaisuus	–	–
Saamiset	–	2
Osto- ja muut velat	–	–3
Korolliset velat	–	–1
	–	–1
Luovutusvoitto/-tappio	–	8
Vastike yhteensä	–	7
Maksetut rahavarat	–	7
Luovutetun tytäryhtiön rahavarat	–	–1
Luovutusten nettorahavirta	–	6

Rahavirtalaskelman liitetiedot**Oikaisut tilikauden voittoon/tappioon**

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Verot	18	–21
Poistot ja arvonalentumiset	779	1 225
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	95	–62
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot ja -tappiot	–235	–30
Rahoituskulut, netto	167	227
Maksut rakennejärjestelyistä	–43	–56
Kertasuoritukset eläkejärjestelyihin	–	–85
Muut oikaisut	–9	34
Yhteensä	772	1 232

Käyttöpääoman muutos

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Vaihto-omaisuus	400	–55
Lyhytaikaiset saamiset	156	138
Lyhytaikaiset korottomat velat	–24	–215
Yhteensä	532	–132

6 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	25	28
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	7	6
Muut vuokratuotot	5	7
Saadut päästöoikeudet (Viite 7)	22	37
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset	–27	2
Valuuttakurssivoitot ja -tappiot	9	–
Muut erät	6	3
Yhteensä	47	83

7 LIIKETOIMINNAN KULUT

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	128	93
Valmistus omaan käyttöön	–16	–17
	112	76

Materiaalit ja palvelut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	3 917	5 244
Varastojen muutos	175	–84
Ulkopuoliset palvelut ¹⁾	478	720
	4 570	5 880

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	933	1 079
--------------------	-----	-------

Osakeperusteiset maksut (Viite 37)

	8	5
--	---	---

Henkilösivukulut

Eläkekulut – etuuspohjaiset järjestelyt (Viite 29)	28	31
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	134	146
Työsuhteen päättymisen jälkeinen terveydenhuolto (Viite 29)	1	2
Muut henkilösivukulut ²⁾	138	143
	301	322

Liiketoiminnan muut kulut

Vuokratulot	58	53
Päästöoikeuskulut (Viite 6)	8	26
Pitkäaikaisten varojen luovutustappiot	10	1
Muut liiketoiminnan kulut ³⁾	774	965
	850	1 045

Liiketoiminnan kulut yhteensä	6 774	8 407
-------------------------------	-------	-------

¹⁾ Ulkopuoliset palvelut muodostuvat pääasiassa myytyjen tuotteiden jakelutannuksista.

²⁾ Muihin henkilösivukuluihin sisältyy pääasiassa lakisääteisiä sosiaalikuluja, mutta ei eläkekuluja.

³⁾ Muut liiketoiminnan kulut sisältävät mm. energia- ja kunnossapitokuluja, palveluja sekä yhtiön hallintoon liittyviä kuluja.

Liiketoiminnan kuluihin sisältyvät tutkimus- ja kehitysmenot vuonna 2009 olivat 48 (49) miljoonaa euroa.

HALLITUKSEN JA KONSERNIN JOHTAJISTON PALKAT JA PALKKIOT

Vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomille hallituksen ja sen komiteoiden jäsenille on maksettu palkkioita seuraavasti: hallituksen puheenjohtajalle on maksettu palkkiona 175 000 (175 000) euroa vuodessa, hallituksen varapuheenjohtajille sekä tarkastuskomitean puheenjohtajalle 120 000 (120 000) euroa vuodessa ja jäsenille 95 000 (95 000) euroa vuodessa. Vuonna 2009 ja 2008 60 % palkkion määrästä on maksettu rahana ja 40 %:a vastavalla osuudella hallituksen jäsenille on hankittu ja luovutettu yhtiön osakkeita. Vuonna 2009 hallituksen puheenjohtajalle annettiin 9 140 yhtiön osaketta, hallituksen varapuheenjohtajille sekä tarkastuskomitean puheenjohtajalle kullekin 6 267 osaketta ja muille hallituksen jäsenille, paitsi Jussi Pesoselle, 4 962 osaketta kullekin.

Hallituksen jäsenten osakeomistus (kpl) ja palkkiot

1 000 €	Osakeomistus 31.12.2009	1.1.–31.12.	
		2009	2008
Hallituksen jäsenet			
Björn Wahlroos, puheenjohtaja	218 217	175	175
Berndt Brunow, varapuheenjohtaja	278 739	120	120
Georg Holzhey, varapuheenjohtaja	530 778	120	120
Matti Alahuhta	41 603	95	95
Karl Grotenfelt	35 993	120	95
Wendy E. Lane	13 261	95	95
Ursula Ranin	12 323	95	95
Veli-Matti Reinikkala	11 183	95	95
Jussi Pesonen, toimitusjohtaja	92 814	–	–
Entiset hallituksen jäsenet			
Michael C. Bottenheim	–	–	120
Yhteensä	1 234 911	915	1 010

Konsernin johtajiston palkat ja palkkiot

1 000 €	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Toimitusjohtaja Jussi Pesonen		
Palkat ja palkkiot		
Palkat	1 034	1 024
Kannustepalkkiot	160	90
Osakepalkkiot	513	443
Luontaisedut	22	23
Yhteensä	1 729	1 580
Eläkekulut		
Suomen TyEL-järjestelmä	215	196
Vapaaehtoinen lisäeläke	628	165
Yhteensä	843	361

Johtajiston jäsenet (lukuunottamatta toimitusjohtajaa)

Palkat ja palkkiot		
Palkat	3 435	4 278
Kannustepalkkiot	353	143
Osakepalkkiot	–	820
Luontaisedut	141	162
Yhteensä	3 929	5 403
Eläkekulut		
Suomen TyEL-järjestelmä	604	625
Vapaaehtoinen lisäeläke	219	173
Yhteensä	823	798

Yhtiön palkkiojärjestelmän mukaisesti toimitusjohtajalle voidaan maksaa korkeintaan 18 kuukauden ja muille korkeintaan 12 kuukauden palkkaa vastaava lisäpalkkio. Lisäksi johtajiston jäsenet ovat oikeutettuja yhtiön osakeoptiojärjestelmiin. Osakepöörusteisten maksujen kirjatut kulut olivat 3,7 (1,1) miljoonaa euroa, josta osakeoptioiden kulut 1,2 (0,5) miljoonaa euroa ja osakepalkkiot 2,5 (0,6) miljoonaa euroa.

Toimitusjohtaja Jussi Pesosen eläkeikä on 60 vuotta. Muiden johtajiston jäsenten eläkeikä on 63 vuotta. Tavoite-eläke on 60 % viimeisen 10 vuoden keskimääräisestä indenksoidusta ansiosta. Eläkeiän alentamisen tai lakisääteisen eläketurvan muun täydentämisen kustannukset katetaan vapaaehtoisella eläkevakuutuksella. Toimitusjohtajan etuuspohjaisen eläkejärjestelyn kulut vuonna 2009 olivat 0,1 (0,1) miljoonaa euroa. Muiden johtajiston jäsenten maksupohjaisen eläkejärjestelyn kulut olivat 0,5 (0,8) miljoonaa euroa.

Johtajiston jäsenillä on tiettyjä etuuksia siltä varalta, että heidän työsopimuksensa päättyvät ennen niissä mainittuja päättymispäiviä.

Jos UPM-Kymmene Oyj irtisanoo toimitusjohtaja Jussi Pesosen, hänelle maksetaan 24 kuukauden peruspalkkaa vastaava irtisanomiskorvaus irtisanomisajalta maksettavan kuuden kuukauden palkan lisäksi. Johtajiston muiden jäsenten irtisanomiskorvaus vastaa 12 kuukauden palkkaa, minkä lisäksi heille maksetaan irtisanomisajalta kuuden kuukauden palkka.

Toimitusjohtajan valitsee yhtiön hallitus.

Jos UPM-Kymmene Oyj:n määräysvallassa tapahtuu työsopimuksessa määritelty muutos, jokainen johtajiston jäsen voi irtisanoa työsopimuksensa yhden kuukauden tai Jussi Pesosen kohdalla kolmen kuukauden kuluessa määräysvallan muutoksen aiheuttaneesta tapahtumasta lukien ja saada 24 kuukauden peruspalkkaansa vastaavan korvauksen.

Tilintarkastuspalkkiot

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Tilintarkastuspalkkiot	2,3	2,3
Tilintarkastukseen liittyvät palkkiot	0,1	0,1
Tilintarkastukseen liittyvät palkkiot	0,4	0,4
Veroneuvontaan liittyvät palkkiot	0,9	1,5
Yhteensä	3,7	4,3

8 BIOLOGISTEN HYÖDYKKEIDEN KÄYVÄN ARVON MUUTOS JA HAKKUUT

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Biologisten hyödykkeiden hakuut	–82	–88
Käyvän arvon muutos	99	138
Yhteensä	17	50

9 OSUUS OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYSTEN TULOKSISTA

M€	1.1.–31.12.	
	2009	2008
Oy Metsä-Botnia Ab ¹⁾	–52	86
Pohjolan Voima Oy	–39	–26
Muut	–4	2
Yhteensä	–95	62

¹⁾ Tammi–kesäkuun 2009 osavuositarkastuksen taseessa 30.6.2009 UPM on ryhmitellyt luovutettavan 30 % osuuden Botnian kirjanpitoarvosta myytävänä oleviksi varoiksi. Tämän seurauksena UPM ei heinäkuusta 2009 lähtien ole sisällyttänyt luovutettavan Botnian toiminnon osuutta osuuteen osakkuusyhtiön tuloksesta.

10 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Poistot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä		
Rakennukset	94	98
Koneet ja kalusto	577	613
Muut aineelliset hyödykkeet	32	33
	703	744
Poistot sijoituskiinteistöistä		
Rakennukset	1	1
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Aineettomat oikeudet	14	16
Muut aineettomat hyödykkeet	42	45
	56	61
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumiset		
Maa-alueet	-	-
Rakennukset	6	58
Koneet ja kalusto	10	120
Muut aineelliset hyödykkeet	1	4
	17	182
Aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset		
Liikearvo	-	230
Aineettomat oikeudet	6	-
Päästöoikeudet	-	2
Muut aineettomat hyödykkeet	1	5
	7	237
Arvonalentumisten peruutukset		
Koneet ja kalusto	-5	-
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	779	1 225

Kesäkuussa 2009 UPM kirjasi rakennejärjestelyistä aiheutuneen 7 miljoonan euron arvonalennuksen Metsä ja sahat -segmentin puunhankinnassa. Tarrat-segmentin uudelleenjärjestelyt johtivat 2 miljoonan euron arvonalennukseen.

Marraskuussa 2009 UPM kirjasi 5 miljoonan euron arvonalennuksen Metsä ja sahat -segmentissä ja 6 miljoonaan euron arvonalennuksen Vaneri-segmentissä. Arvonalennukset liittyivät Suomen Saha- ja Vaneriliiketoimintojen rakennejärjestelyihin.

Joulukuussa 2009 UPM kirjasi 2 miljoonan euron arvonalennuksen liittyen Muu toiminta-segmentin kehitysyksikköihin.

Arvonalentumisten peruutukset liittyivät aiempina vuosina alaskirjattuihin koneisiin ja kalustoihin Paperi-segmentissä.

Vuonna 2008 arvonalentumiset sisältävät Paperi-segmentin liikearvon arvonalentumiskirjauksen 230 miljoonaa euroa. Liikearvon arvonalentumistesteistä, katso viite 16.

Syyskuussa 2008 UPM kirjasi 31 miljoonan euron arvonalentumisen Metsä ja sahat -segmentin Suomen sahaliiketoiminnan käyttöomaisuushyödykkeistä. Arvonalentuminen johtui sahaliiketoiminnan heikentyneestä kannattavuudesta.

Marraskuussa 2008 UPM:n Tarrat-segmentti ilmoitti suunnitelmistaan Euroopan toimintojen uudelleenjärjestelemiseksi. Tämän johdosta kirjattiin 7 miljoonan euron arvonalentuminen.

Joulukuussa 2008 UPM sulki kannattamatonta paperi- ja sellukapasiteettia Suomessa. Tähän sisältyi Kajaanin paperitehtaan ja Tervasaaren sellutehtaan sulkemiset. Paperi-segmenttiin sisältyvän Kajaanin paperitehtaan sulkemisesta, johtuen kirjattiin 101 miljoonan euron arvonalentuminen ja Sellu-segmenttiin sisältyvän Tervasaaren sellutehtaan sulkemisen, johdosta kirjattiin 51 miljoonan euron arvonalentuminen.

11 NETTOVOITOT MYYTÄVISSÄ OLEVISTA SIOITUKSISTA

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Myynnin yhteydessä realisoituneet nettovoitot	-	2
Arvonalentumiset	-1	-
Yhteensä	-1	2

12 RAHOITUSKULUT

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Valuuttakurssivoitot ja -tappiot sekä käyvän arvon muutokset		
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset	72	223
Käyvän arvon suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutos	-138	337
Käyvän arvon suojauslaskennassa suojattujen lainojen korkoriskistä aiheutuva käyvän arvon muutos	140	-358
Kurssierot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista veloista	17	-248
Kurssierot lainoista ja saamisista	-100	21
	-9	-25
Korko- ja muut rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista veloista	-207	-213
Korkotuotot johdannaisista	60	3
Korkotuotot lainoista ja saamisista	5	5
Voitot ja tappiot osakkuus- ja yhteisyritysten myynneistä ¹⁾	220	4
Nettovoitot muista pitkäaikaisista rahoitusvaroista	-5	-
Muut rahoituskulut	-11	-1
	62	-202
Yhteensä	53	-227

¹⁾ 220 miljoonan euron myyntivoitto noin 30 %:n omistusosuuden myymisestä Oy Metsä-Botnia Ab:ssa.

Liikevoittoon sisältyvät johdannaissopimuksista johtuvat nettovoitot ja -tappiot

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Rahavirran suojauslaskennassa olevat johdannaiset	-9	82
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset	-27	2
Yhteensä	-36	84

Konsernituloslaskelmaan sisältyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Liikevaihto	-9	88
Liiketoiminnan muut tuotot	9	-
Liiketoiminnan kulut	-	-14
Nettorahoituserät	-7	-7
Yhteensä	-7	67

13 TULOVEROT

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tuloverot toiminnasta	66	60
Laskennallisten verojen muutos (Viite 28)	-48	-81
Tuloverot yhteensä	18	-21
Tuloveron täsmäytyslaskelma		
Voitto ennen veroja	187	-201
Suomen lakisääteisen verokannan 26 % vero	49	-52
Suomen ja ulkomaisten verokantojen välinen ero	-6	-9
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tulot	-53	42
Verotuksessa vähennyskelvottomat tappiot	3	6
Osakkuusyritysten tulokset	23	-18
Verolainsäädännön muutokset	-2	12
Muut	4	-2
Tuloverot yhteensä	18	-21
Efektiivinen verokanta	9,6 %	10,4 %

Voitto ennen veroja sisältää 220 miljoonan euron verovapaan myyntivoiton noin 30 %:n omistusosuuden myymisestä Oy Metsä-Botnia Ab:ssa.

Vuoden 2008 tuloveroihin sisältyy 28 miljoonan euron tuotto laskennallisen verovelan vähentymisestä liittyen Paperi-segmentin liikearvon arvonalentumiskirjaukseen. Verolainsäädännön muutos sisältää 13 miljoonaa euroa kuluja liittyen verolainsäädännön muutokseen Iso-Britanniassa.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

M€	1.1.-31.12.					
	2009		2008			
	Ennen veroja	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Verojen jälkeen		
Muuntoerot	165	-	165	-206	-	-206
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	-76	20	-56	76	-20	56
Rahavirran suojaukset	-7	3	-4	-45	12	-33
Myytavissä olevat sijoitukset	21	-	21	-	-	-
Osuus osakkuusyritysten muun laajan tuloksen eristä	30	-	30	1	-	1
Muut laajan tuloksen erät	133	23	156	-174	-8	-182

14 TULOS/OSAKE

	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto/tappio, M€	169	-179
Keskimääräinen painotettu osakemäärä, 1 000 kpl	519 955	517 545
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,33	-0,35

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärää oikaistaan optioiden vaikutuksella.

	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto/tappio, M€	169	-179
Tulos laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemista varten, M€	169	-179
Keskimääräinen painotettu osakemäärä, 1 000 kpl	519 955	517 545
Optioiden vaikutus ¹⁾	-	-
Keskimääräinen painotettu osakemäärä, laimennettu, 1 000 kpl	519 955	517 545
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,33	-0,35

¹⁾ Laimennusvaikutus on laskettu, jotta voidaan määrittellä niiden osakkeiden lukumäärä, jotka olisivat olleet hankittavissa käypään arvoon (osakkeiden vaihdon keskihinnalla) liikkeeseen laskettujen osakeoptioiden merkintähintaan perustuen. Edellä mainittua osakkeiden lukumäärää verrataan niiden osakkeiden lukumäärään, jotka olisi liikkeeseen laskettuna, mikäli kaikki optioilla merkittävissä olevat osakkeet olisi merkitty. Laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskennassa ei ole huomioitu 13,0 miljoonaa optioilla merkittävissä olevaa osaketta (6,0 miljoonaa), koska niillä ei ole ollut laimentavaa vaikutusta.

15 OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Vuonna 2009 maksetut osingot olivat 208 miljoonaa euroa (0,40 euroa osaketta kohden) ja vuonna 2008 384 miljoonaa euroa (0,75 euroa osaketta kohden). Vuodelta 2009 hallitus ehdottaa yhtiökoukouselle, että osinkoa jaetaan 0,45 euroa osaketta kohti, jota vastaava kokonaisosinko on 234 miljoonaa euroa.

16 LIIKEARVO

M€	31.12.	
	2009	2008
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 513	1 513
Yrityshankinnat	82	-
Muuntoerot	2	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 597	1 513
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-580	-350
Arvonalentumiset	-	-230
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-580	-580
Kirjanpitoarvo 1.1.	933	1 163
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 017	933

UPM on siirtynyt toimimaan uuden liiketoimintarakenteen mukaisesti 1. joulukuuta 2008 lähtien. Liiketoimintarakenteen muutos johti liikearvon uudelleen kohdistamiseen aikaisemmilta Aikakauslehtipaperit, Sanomalehtipaperit sekä Hieno- ja erikoispaperit-segmenteiltä Paperi- ja Sellu-segmenteille. Kohdistaminen perustui uusien segmenttien käyttöarvolaskelmiin.

Uruguayn toimintojen hankinnasta 2009 syntynyt liikearvo sisältyy Sellu-segmenttiin. Uruguayn toiminnot muodostavat erillisen rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän.

M€	31.12.	
	2009	2008
Sellu	197	113
Metsä ja sahat	1	2
Paperi	799	798
Tarrat	7	7
Vaneri	13	13
Yhteensä	1 017	933

Arvonlennustestit

Yhtiö laatii arvonlennustestauslaskelmat vuosittain. Keskeisiä oletuksia laskelmissa ovat liiketoiminnan kasvunäkymät, tuotteiden hinnat, kustannuskehitys ja käytetty diskonttauskorko.

Liiketoiminnan kasvunäkymät perustuvat yleisiin kyseistä liiketoimintaa koskeviin ennusteisiin. Laskelmissa on käytetty kymmenen vuoden ennusteita, koska yhtiön liiketoiminnalle on luonteenomaista pääomavaltaisuudesta johtuva pitkäjänteisyys sekä markkinoiden syklisyys. Tuotteiden hintaennusteissa ja kustannuskehityksessä on otettu huomioon johdon seuraavalle vuodelle laatimat budjetit sekä yhdeksälle seuraavalle vuodelle tehdyt arviot. Suurimmassa rahavirtaa tuottavien yksikköjen ryhmässä, Paperissa, on käytetty 0 %:n kasvuoletusta sille ajanjaksolle, joka ei sisälly johdon laatimaan viimeiseen ennusteeseen. Ennusteissa on otettu huomioon yhtiön viimeaikainen kannattavuuskehitys. Lisäksi yhtiön tekemät investointipäätökset ja kannattavuusohjelmat sekä kyseistä alaa tuntevien asiantuntijoiden näkemykset pitkän ajan kysyntä- ja hintakehityksestä on huomioitu arvioita laadittaessa. Diskonttauskorkojen määrittämisessä on käytetty laskenta-ajankohdan keskimääräistä pääomakustannusta ottaen huomioon liiketoimintakohtaiset riskit. Vuoden 2009 testauksissa ennen veroja määriteltynä diskonttauskorkona on käytetty Paperissa 8,40 % ja Sellussa (Suomen toiminnot) 10,00 %, Vuonna 2008 vastaavat diskonttauskorot olivat Paperissa 9,00 % ja Sellussa (Suomi) 9,90 %.

Rahavirtaa tuottavien yksikköjen ryhmälle kerrytettävissä oleva rahamäärä on määriteltävä yksiköiden käyttöarvojen perusteella.

Myytävien tuotteiden arvioidut hinnat ovat tärkeimpiä oletuksia arvonlennustesteissä. Vuoden 2009 lopussa Paperi-segmentissä 2 prosentin hypoteettinen hintojen lasku johtaisi noin 70 miljoonan euron arvonlennukseen. Laskelmissa käytettäviä muita keskeisiä oletustekijöitä ovat sellu-, jakelu- ja henkilöstökustannukset. Yhtiö uskoo, ettei mikään jokseenkin mahdollinen muutos muissa keskeisissä oletuksissa johtaisi kirjanpitoarvoa pienempään kerrytettävään rahamäärään.

Sellussa (Suomi) kerrytettävissä oleva rahamäärä on, sellun myyntihinnan lisäksi, herkin puuraaka-ainekustannukselle. Selluhintojen 9 prosentin lasku tai 15 prosentin puukustannusten nousu johtaisi liikearvosta tehtävään alaskirjaukseen 31.12.2009.

Syyskuussa 2008 Sanomalehtipaperit-segmentissä kirjattu 230 miljoonan euron liikearvon arvonlennus on kohdistettu Paperi-segmentille. Arvonlennukseen johtavia tekijöitä olivat ennakoitua alhaisempaan toteutunut sanomalehtipaperin kysyntä Euroopassa ja lisääntyneet kustannukset.

17 MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

M€	31.12.	
	2009	2008
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	406	412
Lisäykset	3	4
Yrityshankinnat	50	-
Vähennykset	-4	-14
Siirrot erien välillä	1	1
Muuntoerot	2	3
Hankintameno 31.12.	458	406

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-151	-147
Poistot	-15	-16
Yrityshankinnat	-3	-
Vähennykset	5	13
Arvonalentumiset	-6	-
Siirrot erien välillä	-	-
Muuntoerot	-	-1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-170	-151

Kirjanpitoarvo 1.1.	255	265
Kirjanpitoarvo 31.12.	288	255

Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾

Hankintameno 1.1.	510	525
Lisäykset	41	19
Vähennykset	-11	-34
Siirrot erien välillä	20	3
Muuntoerot	-	-3
Hankintameno 31.12.	560	510

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-420	-407
Poistot	-42	-44
Arvonalentumiset	-1	-5
Vähennykset	11	34
Siirrot erien välillä	4	-
Muuntoerot	-	2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-448	-420

Kirjanpitoarvo 1.1.	90	118
Kirjanpitoarvo 31.12.	112	90

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.	27	9
Lisäykset	5	22
Vähennykset	-1	-
Siirrot erien välillä	-24	-4
Hankintameno 31.12.	7	27

Kirjanpitoarvo 1.1.	27	9
Kirjanpitoarvo 31.12.	7	27

M€	31.12.	
	2009	2008
Päästöoikeudet		
Hankintameno 1.1.	31	–
Lisäykset ²⁾	33	56
Vähennykset ja veloitteen täyttäminen	–48	–23
Arvon alentumiset	–	–2
Hankintameno 31.12.	16	31
Kirjanpitoarvo 1.1.	31	–
Kirjanpitoarvo 31.12.	16	31
Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä	423	403

¹⁾ Muut aineettomat hyödykkeet koostuvat pääosin aktivoiduista tietokoneohjelmista.

²⁾ Lisäykset muodostuvat vastikkeetta saaduista päästöoikeuksista.

Vedenkäyttöoikeudet

Aineettomiin oikeuksiin sisältyy Muu toiminta-segmenttiin kuuluvien vesivoimalaitosten vedenkäyttöoikeuksia 189 (189) miljoonaa euroa. Voimalaitosten vedenkäyttöoikeuksilla arvioidaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, koska yhtiöllä on sopimusperusteisesti oikeus hyödyntää vesivaroja voimalaitosten energiantuotannossa. Vedenkäyttöoikeuksien arvot testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

18 AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

M€	31.12.	
	2009	2008
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	355	350
Lisäykset	5	4
Yrityshankinnat	235	–
Vähennykset	–5	–3
Siirrot erien välillä	–1	5
Muuntoero	10	–1
Hankintameno 31.12.	599	355
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	–8	–8
Arvon alentumiset	–	–
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	–8	–8
Kirjanpitoarvo 1.1.	347	342
Kirjanpitoarvo 31.12.	591	347
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	2 868	2 942
Lisäykset	13	57
Yrityshankinnat	243	–
Vähennykset	–25	–141
Siirrot erien välillä	26	50
Muuntoero	20	–40
Hankintameno 31.12.	3 145	2 868

M€	31.12.	
	2009	2008
Koneet ja kalusto		
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	–1 483	–1 499
Poistot	–94	–98
Yrityshankinnat	–18	–
Arvon alentumiset	–6	–58
Vähennykset	19	136
Siirrot erien välillä	–	12
Muuntoero	–10	24
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	–1 592	–1 483
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 385	1 443
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 553	1 385

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.	12 162	12 550
Lisäykset	99	267
Yrityshankinnat	596	–
Vähennykset	–324	–775
Siirrot erien välillä	120	254
Muuntoero	59	–134
Hankintameno 31.12.	12 712	12 162

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	–8 541	–8 721
Poistot	–571	–617
Yrityshankinnat	–59	–
Arvon alentumiset	–8	–120
Arvon alentumisten peruutukset	5	–
Vähennykset	315	765
Siirrot erien välillä	13	–
Muuntoero	–48	152
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	–8 894	–8 541

Kirjanpitoarvo 1.1.	3 621	3 829
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 818	3 621

Muut aineelliset hyödykkeet

Hankintameno 1.1.	865	899
Lisäykset	7	29
Yrityshankinnat	13	–
Vähennykset	–12	–68
Siirrot erien välillä	–	7
Muuntoero	3	–2
Hankintameno 31.12.	876	865

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	–662	–696
Poistot	–31	–33
Yrityshankinnat	–4	–
Vähennykset	12	66
Siirrot erien välillä	–	2
Arvon alentumiset	–	–4
Muuntoero	–2	3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	–687	–662

Kirjanpitoarvo 1.1.	203	203
Kirjanpitoarvo 31.12.	189	203

M€	31.12.	
	2009	2008
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	132	362
Lisäykset	57	114
Yrityshankinnat	7	-
Vähennykset	-	-4
Siirrot erien välillä	-158	-334
Muuntoero	3	-6
Hankintameno 31.12.	41	132
Kirjanpitoarvo 1.1.	132	362
Kirjanpitoarvo 31.12.	41	132
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	6 192	5 688

Rahoitusleasingjärjestelyt

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing- ja myynti- ja takaisinvuokraussopimuksilla hankittua omaisuutta:

M€	31.12.	
	2009	2008
Koneet ja kalusto		
Hankintameno	49	53
Kertyneet poistot	-38	-39
Kirjanpitoarvo 31.12.	11	14
Vuokratut hyödykkeet yhteensä	11	14

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ei ollut vuokrattuna kolmansille osapuolille käyttöleasingopimuksilla.

Rakennusaikaiset korot

Vuonna 2009 pitkäaikaiseen omaisuuteen aktivoidut vieraan pääoman menot olivat 1 (11) miljoonaa euroa. Poistot aktivoiduista vieraan pääoman menoista olivat 8 (8) miljoonaa euroa vuonna 2009. Aktivoidusta vieraan pääoman menoista vuonna 2008 kirjatut arvonalennukset olivat 2 miljoonaa euroa. Vuosina 2009 ja 2008 myytyyn omaisuuteen ei liittynyt vieraan pääoman aktivoituja menoja.

Käytetty keskimääräinen korkokanta 3,32 (5,52) %, edustaa hankkeiden rahoittamiseen käytetyn lainan kustannuksia.

Myytävänä oleviksi luokitellut varat

Miramichin paperitehdas ja muut toiminnot ryhmiteltiin myytävissä oleviksi luokiteltuihin varoihin ja niihin liittyviin velkoihin 31.12.2008. Nämä toiminnot olivat osa Paperi-, sekä Metsä ja sahat -segmenttejä.

15.1.2009 UPM myi entisen paperitehtaan ja siihen liittyvän omaisuuden Miramichissa, New Brunswickin provinssissa, Kanadassa norjalaiselle Umoe Solar AS:lle. Kauppaan sisältyivät myös puunhankintatoiminnot sekä läheiset Bathurstin ja Blackvillen sahat. UPM kirjasi kaupasta 21 miljoonan euron kertaluonteisen tuoton vuoden 2009 ensimmäiselle neljännekselle.

M€	31.12.	
	2009	2008
Maa ja vesialueet	-	1
Rakennukset	-	2
Koneet ja kalusto	-	6
Biologiset hyödykkeet	-	2
Varastot	-	1
Varat yhteensä	-	12
Varaukset	-	2
Muut pitkäaikaiset velat	-	3
Ostovelat ja muut velat	-	11
Siirtovelat	-	1
Velat yhteensä	-	17
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät korolliset velat (Viite 31)	-	2
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät korottomat velat	-	15
Velat yhteensä	-	17

19 SIOJITUSKIINTEISTÖT

M€	31.12.	
	2009	2008
Hankintameno 1.1.	66	46
Lisäykset	2	1
Siirrot erien välillä	4	19
Hankintameno 31.12.	72	66
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-47	-32
Poistot	-1	-1
Siirrot erien välillä	-2	-14
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-50	-47
Kirjanpitoarvo 1.1.	19	14
Kirjanpitoarvo 31.12.	22	19

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot määritetään vuosittain 31.12. yhtiön tekemän arvion perusteella, ja ne vastaavat toimivien markkinoiden markkina-arvoa oikaistuna kiinteistöjen luonteesta johtuvilla tekijöillä.

Suomessa sijaitsevien sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.2009 oli 18 (16) miljoonaa euroa ja muissa maissa sijaitsevien sijoituskiinteistöjen 11 (11) miljoonaa euroa.

Tuloslaskelmaan kirjatut erät

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Vuokratuotot	7	6
Välittömät hoitokulut sijoituskiinteistöistä, jotka ovat kerryttäneet vuokratuottoa	4	3

Tuleviin korjauksiin tai sijoituskiinteistöjen hankintaan liittyviä sopimusvelvoitteita ei ollut.

Kaikki sijoituskiinteistöihin kuuluva varallisuus on vuokrattu kolmansille osapuolille käyttöleasingopimuksilla.

20 BIOLOGISET HYÖDYKKEET

M€	31.12.	
	2009	2008
1.1.	1 133	1 095
Lisäykset	9	2
Yrityshankinnat	150	-
Vähennykset	-24	-13
Biologisten hyödykkeiden hakuut	-81	-88
Käyvän arvon muutos	99	138
Muuntoerot	7	-1
31.12.	1 293	1 133

Käyvän arvon laskelmissa on vuonna 2009 käytetty 7.50 (7.50) %:n ennen veroja diskonttokorkoa Suomen metsiin ja 10 %:n korkoa Uruguayn metsiin. Yhden prosenttiyksikön lasku (nousu) käytetyssä diskonttauskorossa olisi kasvattanut (pienentänyt) biologisten hyödykkeiden käypää arvoa noin 150 miljoonaa euroa. Diskonttauskoron lisäksi muita keskeisiä oletuksia ovat puuston kasvu ja puun hinnat.

21 OSUUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

M€	31.12.	
	2009	2008
1.1.	1 263	1 193
Lisäykset	92	19
Yrityshankinnat	3	-
Vähennykset	-350	-12
Osuus tuloksista verojen jälkeen	-95	62
Saadut osingot	-24	-18
Siirrot erien välillä ¹⁾	-304	-
Muuntoerot	-32	19
31.12.	553	1 263

¹⁾ Vuoden 2009 vähennykset sisältävät Oy Metsä-Botnia Ab:sta myydyin osuuden. Siirrot erien välillä vuonna 2009 sisältävät Botnia South America S.A.:n omistuksen siirron tytäryritykseksi ja jäljelle jääneen Oy Metsä-Botnia Ab:n omistuksen siirron myytävissä olevaksi sijoitukseksi.

Osuuksiin osakkuusyrittäksissä sisältyy 31.12.2009 liikearvoa 51 (51) miljoonaa euroa, joka liittyy Pohjolan Voima Oy:n osakkeisiin.

M€	31.12.	
	2009	2008
Osakkuusyrittäksiin sisältyvät myynti- ja takaisinvuokraussopimukset		
Hankintameno	14	13
Kertyneet lisäykset/vähennykset	-4	1
Kirjanpitoarvo 31.12.	10	14

Osakkuus- ja yhteisyrittäykset

	Konsernin omistusosuus %		Kirjanpitoarvo	
	2009	2008	2009	2008
Osakkuusyrittäykset				
Austria Papier Recycling Ges.m.b.H., AT	33,30	33,30	-	-
Oy Keskuslaboratorio-Centrallaboratorium Ab, FI	38,65	38,65	1	1
Botnia South America S.A., UY ²⁾	-	12,40	-	108
Oy Metsä-Botnia Ab, FI ²⁾	-	47,00	-	637
Paperinkeräys Oy, FI	22,98	22,98	3	3
Pohjolan Voima Oy, FI	43,07	41,84	514	477
Powest Oy, FI ¹⁾	9,98	9,98	14	15
RETS Timber Oy Ltd, FI	50,00	50,00	2	1
Stevco Oy, FI	34,32	34,32	6	9
Muut			7	6
31.12.			547	1 257

Yhteisyrittäykset

Kainuun Voima Oy, FI	50,00	50,00	6	6
			6	6

Osakkuus- ja yhteisyrittäykset yhteensä 31.12. 553 1 263

¹⁾ Yhtiön osuus Powest Oy:n äänivallasta on 0,61 (0,61) %. Yhtiöllä on oikeus 51,22 (51,22) %:n osuuteen Powest Oy:n tuloksesta.

²⁾ Joulukuun 8. päivänä 2009 päätökseen saatetun kaupan jälkeen, jossa UPM:lle siirtyivät Metsäliiton ja Oy Metsä-Botnia Ab:n osuudet Uruguayn toiminnoista ja UPM myi noin 30 %:n omistusoosuuden Oy Metsä-Botnia Ab:sta, Botnia South America S.A. on UPM:n tytäryhtiö ja Oy Metsä-Botnia Ab ei enää ole UPM:n osakkuusyhtiö vaan omistusta käsitellään kirjanpidossa myytävissä olevana sijoituksena.

Pohjolan Voima Oy:llä ("PVO") on 58,28 %:n osakeomistusosuus Teollisuuden Voima Oy:ssä ("TVO"), joka omistaa ja käyttää ydinvoimaloita Olkiluodossa, Suomessa. Ydinvoimalan toiminta aiheuttaa mahdollisia kustannuksia ja vastuita liittyen ydinvoimalan käytöstä poistamiseen ja purkamiseen sekä käytetyn polttoaineen varastointiin ja loppusijoitukseen, ja näitä säätelevät kansainvälinen, Euroopan unionin sekä paikallinen ydinvoiman käyttöä koskeva lainsäädäntö ja hallinnolliset määräykset. Suomen ydinvoimalain mukaan ydinlaitoksen käyttäjä on ankarassa vastuussa vahingoista, jotka aiheutuvat ydintapahtumasta käyttäjän ydinlaitoksessa tai tapahtuvat ydinpolttoaineiden kuljetuksen aikana. Ydinvoimaloita omistavien ja käyttävien voimayhtiöiden osakkeenomistajat eivät ole vastuussa ydinvoimalain mukaan Suomessa käytetyn polttoaineen käsittelystä, varastoinnista ja loppusijoituksesta, vähä- ja keskiaktiivisen jätteen käsittelystä ja ydinvoimalan käytöstä poistamisesta tulevaisuudessa aiheutuvat kustannukset ovat käyttäjän vastuulla. Käyttäjälle aiheutuvat ydinvoimalan käytöstä poistamiseen ja purkamiseen sekä käytetyn polttoaineen varastointiin ja loppusijoitukseen liittyvät kustannukset korvataan valtion perustamasta rahastosta, johon ydinvoimaloiden käyttäjät suorittavat vuosittaisen maksuosuuden. PVO:n ja TVO:n osakassopimusten nojalla UPM-Kymmene-konserni on velvollinen kantamaan suhteellisen osuutensa kustannuksista, jotka liittyvät ydinvoimalan käytöstä poistamiseen ja purkamiseen sekä käytetyn polttoaineen varastointiin ja loppusijoitukseen PVO:lta hankitun sähkön hinnan kautta. Mainittuun rahastoon maksettujen varojen on tarkoitus olla riittäviä kattamaan arvioidut tulevat kustannukset. Mikäli todelliset kustannukset poikkeaisivat rahastoiduista varoista, tällä olisi vastaava vaikutus konserniin. Rahaston varat on arvostettu alimpaan

seuraavista määristä: ydinvoimalan käytöstä poistamiseen liittyvän vastuun määrään, käytetyn polttoaineen varastointiin ja loppusijoitukseen liittyvän vastuun määrään tai UPM:n osuuteen rahaston nettovaroista.

Konsernin omistusosuutta vastaavat määrät tärkeimpien osakkuus- ja yhteisyritysten varoista, veloista, liikevaihdosta ja tuloksesta on laskettu pääomaosuusmenetelmää käyttäen ja ne eritellään alla olevassa taulukossa. Kaikki osakkuus- ja yhteisyritykset ovat listaamattomia.

2009 M€	Varat	Velat	Liike- vaihto	Voitto/ Tappio
Osakkuus- ja yhteisyritykset				
Oy Metsä-Botnia Ab, FI	-	-	-	-52
Pohjolan Voima Oy, FI	1 344	830	366	-39
Muut	133	94	236	-4
Yhteensä	1 477	924	602	-95

2008 M€	Varat	Velat	Liike- vaihto	Voitto/ Tappio
Osakkuus- ja yhteisyritykset				
Oy Metsä-Botnia Ab, FI	1 306	561	798	86
Pohjolan Voima Oy, FI	1 219	742	328	-26
Muut	150	109	291	2
Yhteensä	2 675	1 412	1 417	62

Konsernin omistusosuutta vastaavat määrät yhteisyritysten varoista ja veloista sekä liikevaihdosta ja tuloksesta, jotka on laskettu pääomaosuusmenetelmää käyttäen, eritellään alla olevassa taulukossa.

M€	31.12.	
	2009	2008
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät varat ja velat		
Pitkäaikaiset varat	28	29
Lyhytaikaiset varat	5	5
Pitkäaikaiset velat	-19	-20
Lyhytaikaiset velat	-7	-7
Varat netto	7	7

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät tuotot ja kulut		
Liikevaihto	13	18
Kulut	-13	-18
Tulos	-	-
Yhteisyritysten palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin		
	43	47

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	114	138
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	560	592
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	25	37
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	32	27

Lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä ¹⁾

M€	2009	2008
1.1.	8	6
Tilikauden aikana myönnettyt lainat	8	2
Lainojen takaisinmaksut	-2	-
31.12.	14	8

¹⁾ Osakkuus- ja yhteisyrityksille myönnettyt lainat sisältävät sekä lyhyt- että pitkäaikaisia saamisia.

22 MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIOJITUKSET

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
1.1.	116	116
Käyvän arvon muutokset	25	-
Siirrot erien välillä	180	-
Arvon alentumiset	-1	-
31.12.	320	116

31.12.2009 myytävänä olevat sijoitukset koostuvat vain sijoituksesta noteeraamattomiin osakkeisiin.

Konserni myi noin 30 %:n osuuden osakkuusyhtiö Oy Metsä-Botnia Ab:n omistuksestaan 8.12.2009. Jäljelle jäänyt 16,96 %:n omistus lisättyä 25 miljoonan euron käyvän arvon muutoksella luokiteltiin myytävissä oleviin sijoituksiin. Käypä arvo perustuu odotettavissa olevien kassavirtojen diskontattuun arvoon.

Noteeraamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, on kirjattu hankintameno määräisinä. Näiden arvopapereiden käypää arvoa koskevien järkevien arvioiden vaihteluväli on merkittävä ja erilaisten arvioiden todennäköisyyksiä ei pystytä kohtuullisesti arvioimaan. Kemijoki Oy:n osakkeiden käypää arvoa ei voi luotettavasti määrittää, koska yhtiöjärjestykseen sisältyvä lunastuslauseke rajoittaa käypään arvoon perustuvaa osakkeiden myyntiä muille kuin nykyisille omistajille. Toistaiseksi yhtiöllä ei ole aikomusta luopua tästä sijoituksesta.

Merkittävimmät myytävissä olevat sijoitukset

	Osakkeiden luku- määrä	Konsernin omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo	
			2009	2008
Oy Metsä-Botnia Ab	13 836	16,96	205	-
Kemijoki Oy	100 797	4,13	106	106
Muut			9	10
Myytävissä olevien sijoitusten kirjanpitoarvo 31.12.			320	116

23 PITKÄAIKAISET RAHOITUSVARAT

M€	31.12.	
	2009	2008
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	2	-
Muut lainasaamiset	15	16
Johdannaissopimukset	246	345
31.12.	263	361

Muihin lainasaamisiin liittyvä maksimiluottoriski on niiden kirjanpitoarvo.

24 MUUT PITKÄAIKAISET VARAT

M€	31.12.	
	2009	2008
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt (Viite 29)	177	173
Muut pitkäaikaiset varat	34	28
31.12.	211	201

25 VAIHTO-OMAISSUUS

M€	31.12.	
	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	516	664
Keskeneräiset tuotteet	39	54
Valmiit tuotteet/Tavarat	530	589
Ennakkomaksut	27	47
31.12.	1 112	1 354

26 MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

M€	31.12.	
	2009	2008
Myyntisaamiset	1 124	1 235
Lainasaamiset	14	11
Muut saamiset	115	117
Johdannaissopimukset	120	269
Siirtosaamiset	73	54
31.12.	1 446	1 686

Myyntisaamisten ikäjakauma

M€	31.12.	
	2009	2008
Erääntymättömät	999	1 067
Erääntyneet 0–30 päivää	63	115
Erääntyneet 31–90 päivää	27	31
Erääntyneet yli 90 päivää	35	22
31.12.	1 124	1 235

Arvoidessaan myyntisaamisten realisointiarvoa konserni huomioi myyntisaamisten luottokelpoisuudessa tapahtuneet muutokset. Tilinpäätöshetkellä konsernilla ei ole viitteitä siitä, että maksuvelvolliset eivät pystyisi täyttämään velvoitteitaan liittyen myyntisaamisiin, jotka eivät ole erääntyneet ja joiden arvo ei ole alentunut. Myyntisaamisista kirjattu arvonalentuminen oli vuonna 2009 18 (22) miljoonaa euroa ja se sisältyy muihin liiketoiminnan kuluihin. Myyntisaamisten arvonalentumiskirjaus tehdään, kun on olemassa perusteltu näyttö, että konserni ei tule saamaan erääntyneitä saamisiaan.

Myyntisaamisten arvonalentumisen palautuksina kirjattiin vuonna 2009 1 (1) miljoonan euron tuotto.

Myyntisaamisiin ja muihin saamisiin liittyvä maksimiluottoriski, ottamatta huomioon luottotappioriskiä pienentäviä eriä, on niiden kirjanpitoarvo. Ennakkomaksuja ei luokitella rahoitusvaroihin kuuluviksi eivätkä ne ole IFRS 7:n tarkoittamalla tavalla luottoriskin kohteena.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

M€	31.12.	
	2009	2008
Henkilöstökulut	5	3
Välilliset verot	10	16
Muut	58	35
31.12.	73	54

27 OMA PÄÄOMA

Osakepääoma

M€	Osakkeiden lukumäärä	
	(1 000)	Osake pääoma
1.1.2008	512 569	890
Merkitty optioilla	7 401	-
31.12.2008	519 970	890
31.12.2009	519 970	890

Osakkeet

31.12.2009 yhtiön osakkeiden lukumäärä oli 519 970 088. Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Osakeyhtiölain mukaisesti sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää osakkeiden merkintähinnan, jollei nimenomaisesti ole toisin päätetty.

Omat osakkeet

Maaliskuun 25. päivänä 2009 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 51 000 000 oman osakkeen hankinnasta. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta.

Vuoden 2009 lopussa yhtiön hallussa ei ollut omia osakkeita.

Vuoden 2008 lopussa yhtiön hallussa oli 15 944 omaa osaketta eli 0,003 % osakemäärästä, jotka on vuosina 2008 ja 2007 jaettu osana yhtiön kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Osakkeiden keskimääräinen hankintahinta on 16,42 euroa osakkeelta. Osakkeet ovat palautuneet yhtiölle työsuhteiden päättymisen yhteydessä.

Maaliskuun 27. päivänä 2007 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen päätöksellä hallituksella on valtuutus päättää hankittujen osakkeiden mitätöimisestä sekä maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Yhtiölle annettavien osakkeiden lukumäärä voi yhdessä valtuutuksen nojalla hankittujen osakkeiden kanssa olla enintään 1/10 yhtiön kaikista osakkeista.

Valtuudet osakkeiden lukumäärän korottamiseen

Lisäksi hallituksella on maaliskuun 27. päivänä 2007 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen päätöksellä valtuutus päättää osakkeiden ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Annettavien uusien osakkeiden lukumäärä, mukaan lukien erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet, voi olla enintään 250 000 000 kappaletta. Tuosta määrästä, etuoikeudella yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään

omistavat yhtiön osakkeita, voidaan antaa enintään 250 000 000 kappaletta, osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla voidaan antaa enintään 100 000 000 osaketta. Uusia osakkeita voidaan antaa osana yhtiön kannustinjärjestelmiä enintään 5 000 000. Lisäksi hallituksella on valtuutus päättää omien osakkeiden käytöstä. Valtuutusta ei ole käytetty tähän päivään mennessä. Vuoden 2007 varsinaisen yhtiökokouksen valtuutukset ovat voimassa enintään kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä.

Maaliskuun 27. päivänä 2007 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti myös optio-oikeuksien antamisesta osana kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Optio-ohjelmissa 2007A, 2007B ja 2007C optioiden määrä on yhteensä enintään 15 000 000 kappaletta ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 15 000 000 yhtiön uutta osaketta.

Edellä mainittujen lisäksi hallituksella ei ole muita voimassa olevia osakeantivaltuuksia eikä vaihtovelkakirjalainan tai optio-oikeuksien liikkeeseenlaskuvaltuuksia.

Mikäli kaikilla jäljellä olevilla vuonna 2005 valtuutetuilla 3 000 000 2005H-optiolla merkitään kaikki 3 000 000 osaketta sekä kaikki 15 000 000 vuoden 2007 optio-oikeutta merkitään, yhtiön osakkeiden lukumäärä voi nousta 18 000 000 osakkeella, eli 3,46 %.

Osakeantivaltuutuksella ja optio-oikeuksilla tehtävillä merkinnöillä yhtiön osakkeiden lukumäärä voi nousta yhteensä 51,54 %, eli 268 000 000 osakkeella 787 970 088 osakkeeseen.

Lunastusvelvollisuuslauseke

UPM-Kymmene Oyj:n yhtiöjärjestyksen 12 §:n mukaan osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, yksin tai toisen osakkeenomistajan kanssa, saavuttaa tai ylittää 33 1/3 prosenttia tai 50 prosenttia yhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien vaatimuksesta näiden osakkeet ja niihin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit yhtiöjärjestyksen 12 §:ssä tarkemmin määrätyn edellytyksin.

Lunastusvelvollisuuslausekkeen määräysten muuttamista tai poistamista tarkoittava yhtiökokouksen päätös on pätevä vain, mikäli sitä ovat kannattaneet osakkeenomistajat, joilla on vähintään kolme neljännessä annetuista äänistä ja kokouksessa edustettuina olevista osakkeista.

Arvonmuutos- ja muut rahastot

M€	31.12.	
	2009	2008
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutosrahasto	21	-
Suojausrahasto	9	13
Vararahasto	53	53
Ylikurssirahasto	50	50
Osakeperusteiset maksut	8	14
31.12.	141	130

Suojausrahaston muutos

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Suojausrahasto 1.1.	13	46
Kirjattu suojausrahastoon	-19	39
Siirretty liikevaihtoon	12	-83
Siirretty aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-	-1
Verot kirjauksesta suojausrahastoon	6	-10
Verot siirroista tuloslaskelmaan	-3	22
Suojausrahasto 31.12.	9	13

Muiden laajan tuloksen erien erittely

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Muuntoerot	165	-206
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	-56	56
Rahavirran suojaukset		
voitot/tappiot käypään arvoon arvostamisesta	-13	29
luokittelun muutos	9	-62
	-4	-33
Myytavissä olevat sijoitukset		
voitot/tappiot käypään arvoon arvostamisesta	21	-
luokittelun muutos	-	-
	21	-
Osuus osakkuusyritysten muun laajan tuloksen eristä	28	1
luokittelun muutos	2	-
	30	1
Muut laajan tuloksen erät	156	-182

28 LASKENNALLISET VEROT

Täsmäytyslaskelma laskennallisen verosaamisen ja -velan muutoksista tilikaudella 2009

M€	1.1.2009	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Muunto-erot	Yritys-myynnit ja -ostot	31.12.2009
Laskennalliset verosaamiset						
Eläke-etuus- ja muut varaukset	108	-24	-	-	-	84
Sisäiset varastokatteet	11	1	-	-	-	12
Kertynyt poistoero	102	18	-	-	-	120
Käyttämättömät verotukselliset tappiot ja hyvitykset	206	91	-	21	-	318
Muut väliaikaiset erot	6	-3	-	-	-	3
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	433	83	-	21	-	537
Laskennalliset verovelat						
Poistoero ja verottamattomat varaukset	534	-22	-	5	-	517
Hankitun nettovarallisuuden ja biologisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon	267	43	-	-1	12	321
Muut väliaikaiset erot	32	14	-23	-3	-	20
Laskennalliset verovelat yhteensä	833	35	-23	1	12	858
Laskennalliset verot taseessa						
Laskennalliset verosaamiset	258	8	-	21	-	287
Laskennalliset verovelat	658	-40	-23	1	12	608
Nettoverovelka	400	-48	-23	-20	12	321

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, mikäli on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verovelkoja tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verosaamia vastaan ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan.

Täsmäytyslaskelma laskennallisen verosaamisen ja -velan muutoksista tilikaudella 2008

M€	1.1.2008	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Muunto-erot	Yritys-myynnit ja -ostot	31.12.2008
Laskennalliset verosaamiset						
Eläke-etuus- ja muut varaukset	98	15	-	-5	-	108
Sisäiset varastokatteet	9	2	-	-	-	11
Kertynyt poistoero	127	-11	-	-14	-	102
Käyttämättömät verotukselliset tappiot ja hyvitykset	195	20	-	-9	-	206
Muut väliaikaiset erot	4	2	-	-	-	6
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	433	28	-	-28	-	433
Laskennalliset verovelat						
Poistoero ja verottamattomat varaukset	595	-45	-	-16	-	534
Hankitun nettovarallisuuden ja biologisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon	263	4	-	-	-	267
Muut väliaikaiset erot	36	-12	8	-	-	32
Laskennalliset verovelat yhteensä	894	-53	8	-16	-	833
Laskennalliset verot taseessa						
Laskennalliset verosaamiset	284	2	-	-28	-	258
Laskennalliset verovelat	745	-79	8	-16	-	658
Nettoverovelka	461	-81	8	12	-	400

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, mikäli on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verovelkoja tilikauden verotettavaan tuloon perustuvia verosaamia vastaan ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan.

Tilikaudella omaan pääomaan kirjattu vero

M€	2009	2008
Kassavirran suojaukset	-3	-12
Nettosijoitusten suojaus	-20	20
Yhteensä	-23	8

Konsernilla oli 31.12.2009 verotuksellisia liiketappioita 1 231 (689) miljoonaa euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista. Verotuksellisista liiketappioista 267 (372) miljoonaa euroa aiheutui Saksan tytäryhtiöistä, 700 (203) miljoonaa euroa Kanadan tytäryhtiöstä ja 133 miljoonaa euroa emoyhtiöstä ja Suomen tytäryhtiöistä. Saksassa liiketappiot eivät vanhene. Muissa maissa liiketappiot vanhenevat eri aikoina ja eri suuruisina. Ne liiketappiot, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei siksi ole kirjattu laskennallista verosaamista, olivat 256 (136) miljoonaa euroa vuonna 2009. Nämä aiheutuvat etupäässä Kanadan ja Kiinan tytäryhtiöistä. Liittymen Puolan tytäryhtiön toimimiseen erikoistalousalueella, UPM:llä on 29 miljoonaa euroa verohyvityksiä, joita ei ole kirjattu, koska niiden käyttöön liittyy epävarmuutta.

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu suomalaisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden jakamatta olevista voittovaroista, koska useimmissa tapauksissa nämä tulokset siirretään konsernille ilman veroseuraamuksia

Lisäksi konserni ei kirjaa laskennallista verovelkaa muiden kuin suomalaisten tytäryritystensä jakamatta olevista voittovaroista sikäli kuin kyseiset tulot on tarkoitus investoida pysyvästi kyseisiin liiketoimintoihin.

29 ELÄKEVELVOITTEET

Konsernilla on maissa, joissa se toimii useita etuuspohjaisia ja maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat kyseisten maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä.

Suomen merkittävin eläkejärjestelmä on TyEL, jossa etuudet määräytyvät suoraan etuudensaajan ansioiden mukaan. TyEL-eläkevakuutus on yleensä järjestetty eläkevakuutusyhtiöiden kautta.

Suomen henkilöstöstä noin 8 % on vakuutettu yhtiön omissa eläkesäätiöissä. Kaikki säätiöiden järjestelyt luokitellaan etuus-pohjaisiksi.

Ulkomaiset eläkejärjestelyt sisältävät sekä etuuspohjaisia että maksupohjaisia järjestelyjä. Maailmanlaajuisesti noin 25 % konsernin henkilöstöstä kuuluu etuuspohjaisten järjestelyiden piiriin.

Tammikuussa 2009 konserni myi entiseen paperitehtaaseen liittyvää omaisuutta Miramichissä, Kanadassa. Eläkejärjestelyn varat on käytetty pitkäaikaisin sopimuksin 129 miljoonan euron velvoitteiden kattamiseen.

ETUUSPOHJAISET JÄRJESTELYT

M€	31.12.	
	2009	2008
Eläke-etuudet	176	182
Työsuhteen päättymisen jälkeinen terveydenhuolto	17	19
Nettovelka	193	201

Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet	48	34
Ylirahastoidut järjestelyt taseen varoissa (Viite 24)	177	173
Velka yhteensä taseessa	418	408

ELÄKE-ETUUKSET**Taseessa esitettävät erät**

M€	31.12.	
	2009	2008
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	565	543
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	408	351
	973	894
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-540	-573
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-257	-139
Nettovelka	176	182

Tuloslaskelmaan merkityt erät

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	8	14
Korkomenot	47	57
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-34	-49
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	7	12
Järjestelyjen supistamiset	-	-3
Yhteensä sisältyy henkilöstökuluihin (Viite 7)	28	31

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli 105 (-104) miljoonaa euroa.

Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvan veloitteen nykyarvon muutos

M€	31.12.	
	2009	2008
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuva velvoite tilikauden alussa	894	1 176
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	8	14
Korkomenot	47	57
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	179	-120
Maksetut etuudet	-49	-85
Järjestelyjen supistamiset	-	-3
Velvoitteiden täyttämiset	-130	-59
Muuntoerot	24	-86
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuva velvoite tilikauden lopussa	973	894

Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutos

M€	31.12.	
	2009	2008
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo tilikauden alussa	573	753
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	34	49
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	58	-153
Työnantajan maksusuoritukset järjestelyyn	32	146
Maksetut etuudet	-49	-85
Velvoitteiden täyttämiset	-130	-59
Muuntoerot	22	-78
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo tilikauden lopussa	540	573

Konsernin arvioidut maksusuoritukset etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin vuonna 2010 ovat 20 miljoonaa euroa.

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakauma sijoitusryhmittäin

	31.12.	
	2009	2008
Osakeinstrumentit	56 %	38 %
Velkainstrumentit	32 %	50 %
Kiinteistöt	7 %	7 %
Rahamarkkinainstrumentit	5 %	5 %
Yhteensä	100 %	100 %

Suomen eläkejärjestelyn varoihin sisältyy yhtiön osakkeita käytävältä arvoltaan 0,4 (1) miljoonaa euroa.

TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEINEN TERVEYDENHUOLTO

Konsernilla on Yhdysvalloissa terveydenhoitoetusjärjestelyjä, jotka ovat rahastoimattomia. Järjestelyjen käsittely ja arviointi ovat samanlaiset kuin etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä.

Taseessa esitettävät erät

M€	31.12.	
	2009	2008
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	21	24
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-5	-5
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	1	-
Nettovelka	17	19

Tuloslaskelmaan merkityt erät

M€	1.1.-31.12.	
	2009	2008
Korkomenot	1	1
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-	1
Yhteensä sisältyy henkilöstökuluihin (Viite 7)	1	2

Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvan velvoitteen nykyarvon muutos

M€	31.12.	
	2009	2008
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuva velvoite tilikauden alussa	24	27
Korkomenot	1	1
Työntekijän maksusuoritukset järjestelyyn	2	2
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-1	-
Maksetut etuudet	-4	-4
Velvoitteiden täyttämiset	-	-3
Muuntoerot	-1	1
Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuva velvoite tilikauden lopussa	21	24

Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutos

M€	31.12.	
	2009	2008
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo tilikauden alussa	-	-
Työntekijän maksusuoritukset järjestelyyn	2	2
Työnantajan maksusuoritukset järjestelyyn	2	2
Maksetut etuudet	-4	-4
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo tilikauden lopussa	-	-

Konsernin arvioidut maksusuoritukset työsuhteen jälkeisiin terveydenhuoltojärjestelyihin vuonna 2010 ovat 2 miljoonaa euroa.

ELÄKE-ETUUKSET JA TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEINEN TERVEYDENHUOLTO

Tärkeimmät vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12.

	Suomi		Saksa		Iso-Britannia		Kanada		USA		Muut maat	
	2008	2009	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Diskonttaus korko %	4,45	5,50	4,45	5,50	5,75	6,70	6,10	4,68	5,00	6,25	4,45	5,50
Inflaatioaste %	2,00	2,00	2,00	2,00	3,60	2,45	N/A	N/A	3,00	3,00	2,00	2,00
Varojen tuotto-odotus %	6,18	7,54	N/A	N/A	6,67	6,96	N/A	4,81	N/A	N/A	4,45	5,10
Vuotuinen, tuleva palkankorotus-olettamus %	3,25	3,75	2,50	2,50	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	2,60	2,60
Tulevat eläkkeiden korotukset %	2,63	2,62	2,00	2,00	3,30	2,45	N/A	N/A	N/A	N/A	1,59	1,12
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika vuosina	12,1	12,1	13,6	13,8	-	17,3	-	-	8,9	9,4	11,8	12,0

Eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen painotettu keskimääräinen tuotto-odotus on määritetty perustuen järjestelyihin kuuluvien varojen tavoitejakamaan, historialliseen markkinakäyttämiseen, asianmukaisiin talousanalyysiin, eri sijoitusryhmien odotettuun tuottoon, varianssiin ja korrelaatioon.

Yhdysvalloissa työsuhteen päättymisen jälkeisten etuusvastuiden määrittämisessä käytetty terveydenhuoltokulujen oletettu kasvuprosentti oli 10 % vuonna 2008, 8,7% vuonna 2009 ja 8,4%

vuonna 2010. Tämän jälkeen kasvuprosentin oletetaan laskevan vuosittain 0,2 %, kunnes se laskee 4,5 %:iin vuonna 2029 pysyen kyseisellä tasolla.

Oletettujen terveydenhuoltokulujen korotus prosenttiyksiköllä Yhdysvalloissa lisää työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista johtuvaa velvoitetta miljoonalla eurolla ja alentaminen vastaavasti pienentää velvoitetta miljoonalla eurolla

Etus pohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhteen päättymisen jälkeiset terveydenhuoltojärjestelyt taseessa 31.12.2009

M€	Suomi	Saksa	Iso-Britannia	Kanada	USA	Muut maat	Yhteensä
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	269	-	278	3	-	15	565
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	-	348	-	12	21	48	429
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-310	-	-218	-	-	-12	-540
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-81	-55	-114	-	-5	-7	-262
Kirjaamattomat takautuvaan työsuorituksen perustuvat menot	-	-	-	-	1	-	1
Nettovelka	-122	293	-54	15	17	44	193

Etus pohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhteen päättymisen jälkeiset terveydenhuoltojärjestelyt taseessa 31.12.2008

M€	Suomi	Saksa	Iso-Britannia	Kanada	USA	Muut maat	Yhteensä
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	227	-	166	136	-	14	543
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	-	296	-	12	24	43	375
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-256	-	-179	-127	-	-11	-573
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-92	-6	-38	-	-5	-3	-144
Nettovelka	-121	290	-51	21	19	43	201

Eläkejärjestelyjen ja työsuhteen päättymisen jälkeisten terveydenhuoltojärjestelyjen rahoitusasema

M€	31.12.				
	2009	2008	2007	2006	2005
Etus pohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen nykyarvo	994	918	1 203	1 227	1 182
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	540	573	753	681	625
Alijäämä	454	345	450	546	557
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyjen velkoihin	14	-13	21	20	-13
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyjen varoihin	58	-153	8	20	21

30 VARAUKSET

M€	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Henkilöstökuluvaraukset	Ympäristökuluvaraukset	Päästöoikeudet, varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2008	18	98	21	-	34	171
Muuntoero	-2	-6	-1	-	-3	-12
Uudet varaukset ja varausten lisäykset	32	45	2	30	2	111
Käytetyt varaukset	-14	-43	-5	-	-13	-75
Käyttämättömien varausten peruutukset	-	-3	-1	-	-	-4
31.12.2008	34	91	16	30	20	191
1.1.2009	34	91	16	30	20	191
Muuntoero	-	1	-	-	-	1
Uudet varaukset ja varausten lisäykset	42	21	7	15	29	114
Käytetyt varaukset	-20	-40	-3	-30	-15	-108
Käyttämättömien varausten peruutukset	-1	-4	-	-	-2	-7
31.12.2009	55	69	20	15	32	191

Varaukset

Uudelleenjärjestelyvarauksiin sisältyy pääasiallisesti suljettujen tehtaiden purkamiseen liittyviä kuluja. Henkilöstökuluvaukset liittyvät toimintojen uudelleenjärjestelyihin sekä työttömyys- ja työkyvyttömyyseläkejärjestelyihin pääasiallisesti Suomessa, jossa työttömyyseläkevaraus kirjataan 2-3 vuotta ennen eläkkeen myöntämistä ja maksamista.

Uudelleenjärjestely- ja työsuhteen päättymisvarausten lisäykset vuonna 2009 liittyvät pääasiassa konsernin suunnitelmaan parantaa kilpailukykyä Suomen Vaneri- ja Sahaliiketoiminnoissa. Toimenpiteet sisältävät tehtaiden sulkemisia ja arvioidaan, että työntekijämäärä vähenee yhteensä noin 830:llä. Vuonna 2008 lisäykset liittyivät Kajaanin paperitehtaan ja Tervasaaren sellutehtaan sulkemisiin.

Ympäristökuluvaukset sisältävät vanhoihin tehdasalueisiin ja kaatopaikkojen maisemointiin liittyviä velvoitteita.

Konserni osallistuu kasvihuonekaasujen vähentämiseen tähtääviin hallitusohjelmiin. Vuonna 2009 konserni on kirjannut aiheuttamistään päästöistä 15 (30) miljoonan euron varauksen kattakseen päästöoikeuksien palautusvelvoitteen päästöoikeuksia toimittamalla. Vuoden 2009 lopussa konsernilla on hallussaan aineettomiin oikeuksiin kirjattuna 16 (31) miljoonan euron arvosta päästöoikeuksia.

M€	31.12.	
	2009	2008
Pitkäaikaiset varaukset	107	100
Lyhytaikaiset varaukset	84	91
Yhteensä	191	191

31 KOROLLISET VELAT

M€	31.12.	
	2009	2008
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Joukkovelkakirjalainat	1 878	2 043
Lainat rahoituslaitoksilta	919	1 078
Eläkelainat	924	919
Ostovelat	8	9
Rahoitusleasingvelat	95	99
Johdannaisopimukset	139	147
Muut velat	201	239
	4 164	4 534
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Pitkäaikaisen velkojen lyhytaikainen osuus	167	352
Lyhytaikaiset lainat	64	50
Johdannaisopimukset	46	105
Muut velat	23	30
	300	537
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät korolliset velat (Viite 18)	-	2
Korolliset velat yhteensä	4 464	5 073

Korollisten velkojen sopimuksiin perustuvien lyhennysten ja korkokulujen kassavirrat 31.12.2009

M€	2010	2011	2012	2013	2014	2015+	Yhteensä
Joukkovelkakirjalainat							
Lyhennykset	59	-	636	-	347	814	1 856
Korot	110	109	109	71	71	389	860
	169	109	745	71	418	1 203	2 716
Lainat rahoituslaitoksilta							
Lyhennykset	76	110	111	151	67	338	853
Vahvistetut luottolimiitit	-	-	140	-	-	-	140
Korot	21	24	26	24	20	27	143
	97	134	277	175	87	365	1 136
Eläkelainat							
Lyhennykset	24	157	150	150	83	333	897
Korot	39	37	30	24	18	35	184
	63	194	180	174	101	368	1 081
Rahoitusleasingvelat							
Lyhennykset	4	84	3	4	4	-	99
Korot	3	4	-	-	-	-	7
	7	88	3	4	4	-	106
Muut velat							
Lyhennykset	3	45	3	3	-	158	211
Korot	7	5	5	5	5	79	107
	10	50	8	8	5	237	318
Koronvaihtosopimukset (velat)							
Lyhennykset	33	-	-	-	-	95	128
Korot	-	3	3	3	4	58	71
	33	3	3	3	4	153	199
Lyhytaikaiset velat							
Lyhennykset	87	-	-	-	-	-	87
Korot	1	-	-	-	-	-	1
	88	-	-	-	-	-	88
Takaukset, lyhennykset	8	-	-	-	-	-	8
Pitkäaikaisen lainojen lyhennykset, pl. luottolimiitit	166	396	903	307	501	1 643	3 916

Korollisten velkojen sopimuksiin perustuvien lyhennysten ja korkokulujen kassavirrat 31.12.2008

M€	2009	2010	2011	2012	2013	2014+	Yhteensä
Joukkovelkakirjalainat							
Lyhennykset	250	138	–	636	–	1 071	2 095
Korot	127	110	105	105	67	415	929
	377	248	105	741	67	1 486	3 024
Lainat rahoituslaitoksilta							
Lyhennykset	46	29	43	37	72	211	438
Vahvistetut luottolimiitit	–	253	–	434	–	–	687
Korot	39	28	26	16	12	22	143
	85	310	69	487	84	233	1 268
Eläkelainat							
Lyhennykset	39	22	156	148	148	410	923
Korot	38	39	36	30	24	52	219
	77	61	192	178	172	462	1 142
Rahoitusleasingvelat							
Lyhennykset	4	4	84	3	3	5	103
Korot	4	4	4	1	1	1	15
	8	8	88	4	4	6	118
Muut velat							
Lyhennykset	5	4	4	4	3	208	228
Korot	8	7	8	8	8	93	132
	13	11	12	12	11	301	360
Koronvaihtosopimukset (velat)							
Lyhennykset	–	–	–	–	–	107	107
Korot	7	5	7	8	8	65	100
	7	5	7	8	8	172	207
Lyhytaikaiset velat							
Lyhennykset	74	–	–	–	–	–	74
Korot	1	–	–	–	–	–	1
	75	–	–	–	–	–	75
Takaukset, lyhennykset	10	–	–	–	–	–	10
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset, pl. luottolimiitit	344	197	287	828	226	1 905	3 787

Luvut perustuvat tilinpäätöspäivän valuuttakursseihin ja korkoihin.

Yllä esitettyjen kassavirtaperusteisten lyhennysten ja niitä vastaavien tase-erien ero muodostuu pääosin tase-eriin sisällyvistä käyvän arvon oikaisuksista.

Korollisiin velkoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat

	Korko-%	Alkuperäinen lainan määrä, milj.	31.12.	
			2009 M€	2008 M€
Kiinteäkorkoiset				
1997–2027	7,450	USD 375	310	395
1999–2009	6,350	EUR 250	–	250
2000–2030	3,550	JPY 10 000	38	48
2002–2012	6,125	EUR 600	627	619
2002–2014	5,625	USD 500	362	393
2002–2017	6,625	GBP 250	297	284
2003–2018	5,500	USD 250	184	209
2008–2018	7,000	USD 35	24	–
			1 842	2 198
Vaihtuvakorkoiset				
2002–2010	1,898	EUR 59	59	59
2002–2012	2,161	EUR 25	25	25
2002–2012	1,947	EUR 11	11	11
			95	95
Joukkovelkakirjalainat yhteensä			1 937	2 293
Lyhytaikainen osuus			–59	–250
Joukkovelkakirjalainat pitkäaikainen osuus			1 878	2 043

Pitkäaikaisten lainojen käyvän arvon suojaus

IAS 39 mukaisen käyvän arvon suojauslaskennasta aiheutuva kumulatiivinen käyvän arvon oikaisu on yhteensä 134 (275) miljoonaa euroa, jotka on lisännyt lainojen tasearvoa.

Vastaavasti suojaukseen käytettyjen johdannaissopimusten positiivinen käypä arvo saamisissa ilman kertynyttä korkoa on 219 (345) miljoonaa euroa ja negatiivinen käypä arvo veloissa 44 (31) miljoonaa euroa. Käyvän arvon suojauksen tehostomasta osuudesta aiheutunut tilikauden tulosvaikutus oli voittoa 2 miljoonaa euroa (tappiota 21 miljoonaa euroa).

KOROLLISET NETTOVELAT

M€	31.12.	
	2009	2008
Korolliset velat yhteensä	4 464	5 073
Korolliset rahoitusvarat		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	9	9
Johdannaiset	222	345
Muut saamiset	20	5
	251	359
Lyhytaikaiset		
Lainasaamiset	13	8
Muut saamiset	4	12
Johdannaiset	28	43
Rahavarat	438	330
	483	393
Korolliset rahoitusvarat yhteensä	734	752
Korolliset nettovelat	3 730	4 321

Rahoitusleasingvelat

31.12.2009 konsernilla on yksi myynti- ja takaisinvuokraussopimuksella hankittu voimalaitos, jonka tuottamaa sähköä käytetään omassa tuotannossa. Voimalaitokseen liittyvä leasingvelka erääntyy vuoden 2011 loppuun mennessä.

Yhtiö on lisäksi vuokrannut pitkäaikaisilla sopimuksilla tiettyjä aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä.

Muihin korollisiin velkoihin sisältyy 47 (50) miljoonan euron laina. Laina perustuu määrättyjen Suomessa olevien vanerituotannon koneiden ja laitteiden myynti-takaisinvuokraus -sopimukseen, joka ei tosiasiallisesti ole vuokrasopimus. Vuokra-aika on 8 vuotta. Sopimuksen kohteena olevien omaisuuserien tuotannolliseen käyttöön ei liity mitään rajoituksia.

Vähimmäisleasingmaksut

M€	31.12.	
	2009	2008
Enintään 1 vuosi	7	8
1-2 vuotta	88	8
2-3 vuotta	3	88
3-4 vuotta	4	4
4-5 vuotta	4	4
Yli 5 vuotta	-	6
	106	118
Tulevat rahoituskulut	-7	-15
Rahoitusleasingvastuut – Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	99	103

Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo

M€	31.12.	
	2009	2008
Enintään 1 vuosi	7	8
1-2 vuotta	82	7
2-3 vuotta	3	77
3-4 vuotta	3	3
4-5 vuotta	4	3
Yli 5 vuotta	-	5
Yhteensä	99	103

32 MUUT VELAT

M€	31.12.	
	2009	2008
Johdannaissopimukset	25	18
Muut	26	7
Yhteensä	51	25

33 OSTOVELAT JA MUUT VELAT

M€	31.12.	
	2009	2008
Saadut ennakot	8	14
Ostovelat	647	594
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	29	25
Siirtovelat	411	450
Johdannaissopimukset	44	83
Muut lyhytaikaiset velat	67	92
Yhteensä	1 206	1 258

Ostovelat ja muut velat erääntyvät 12 kuukauden kuluessa.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

M€	31.12.	
	2009	2008
Henkilöstökulut	171	194
Korkokulut	72	79
Välilliset verot	17	11
Muut ¹⁾	151	166
Yhteensä	411	450

¹⁾ Muodostuu pääasiassa asiakashyvityksistä.

34 RAHOITUSVARAT JA VELAT IAS 39:N MUKAISISSA RYHMISSÄ SEKÄ KÄYVÄT ARVOT

2009 Tase-erä	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitus- varat	Suojaus- laskennan alaiset johdan- naiset	Jaksotettuun hankinta- menoon arvostetut rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpito- arvot	Käypä arvo	Viite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset	-	-	320	-	-	320	320	22
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Lainasaamiset	-	17	-	-	-	17	17	23
Johdannaissopimukset	28	-	-	218	-	246	246	23
						263	263	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset								
Myyntisaamiset ja muut saamiset	-	1 253	-	-	-	1 253	1 253	26
Siirtosaamiset	-	73	-	-	-	73	73	26
Johdannaissopimukset	98	-	-	22	-	120	120	26
						1 446	1 446	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	126	1 343	320	240	-	2 029	2 029	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset korolliset velat								
Pitkäaikaiset korolliset velat	-	-	-	-	4 025	4 025	3 894	31
Johdannaissopimukset	95	-	-	44	-	139	139	31
						4 164	4 033	
Muut velat								
Muut velat	2	-	-	-	24	26	26	32
Johdannaissopimukset	25	-	-	-	-	25	25	32
						51	51	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Lyhytaikaiset korolliset velat								
Korolliset velat	-	-	-	-	254	254	254	31
Johdannaissopimukset	46	-	-	-	-	46	46	31
						300	300	
Ostovelat ja muut velat								
Ostovelat ja muut velat	2	-	-	-	749	751	751	33
Siirtovelat	-	-	-	-	411	411	411	33
Johdannaissopimukset	18	-	-	26	-	44	44	33
						1 206	1 206	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	188	-	-	70	5 463	5 721	5 590	

2008	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitus- varat	Suojaus- laskennan alaiset johdan- naiset	Jaksotettuun hankinta- menoon arvostetut rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpito- arvot	Käypä arvo	Viite
Tase-erä								
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset	-	-	116	-	-	116	116	22
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Lainasaamiset	-	16	-	-	-	16	16	23
Johdannaissopimukset	4	-	-	341	-	345	345	23
						361	361	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset								
Myyntisaamiset ja muut saamiset	-	1 363	-	-	-	1 363	1 363	26
Siirtosaamiset	-	54	-	-	-	54	54	26
Johdannaissopimukset	154	-	-	115	-	269	269	26
						1 686	1 686	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	158	1 433	116	456	-	2 163	2 163	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset korolliset velat								
Pitkäaikaiset korolliset velat	-	-	-	-	4 387	4 387	3 867	31
Johdannaissopimukset	116	-	-	31	-	147	147	31
						4 534	4 014	
Muut velat								
Muut velat	-	-	-	-	7	7	7	32
Johdannaissopimukset	18	-	-	-	-	18	18	32
						25	25	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Lyhytaikaiset korolliset velat								
Korolliset velat	-	-	-	-	432	432	432	31
Johdannaissopimukset	105	-	-	-	-	105	105	31
						537	537	
Ostovelat ja muut velat								
Ostovelat ja muut velat	-	-	-	-	725	725	725	33
Siirtovelat	-	-	-	-	450	450	450	33
Johdannaissopimukset	35	-	-	48	-	83	83	33
						1 258	1 258	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	274	-	-	79	6 001	6 354	5 834	

Pitkäaikaisten velkojen käyvät arvot on arvioitu seuraavasti:

Noteerattujen joukkovelkakirjalainojen käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinahintoihin. Kiinteä- ja vaihtuvakoroisten lainojen käyvät arvot perustuvat arvioitujen tulevien maksujen diskontattuun nykyarvoon.

Lyhytaikaisten rahoitusvarojen ja velkojen kirjanpitoarvon katsotaan olevan lähellä käypää arvoa.

35 RAHOITUSJOHDANNAISET

Rahoitusjohdannaisten käyvät nettoarvot

M€	31.12.			
	2009	2009	2009	2008
	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käyvät netto-arvot	Käyvät netto-arvot
Koronvaihtosopimukset				
Käyvän arvon suojauslaskenta	219	–	219	322
Suojauslaskennan ulkopuolella	68	–	68	48
Valuuttatermiinisopimukset				
Kassavirran suojauslaskenta	21	–14	7	18
Nettosijoitusten suojauslaskenta	–	–12	–12	45
Suojauslaskennan ulkopuolella	34	–24	10	–12
Valuuttaoptiosopimukset				
Suojauslaskennan ulkopuolella	–	–	–	–
Valuutanvaihtosopimukset				
Käyvän arvon suojauslaskenta	–	–44	–44	–8
Suojauslaskennan ulkopuolella	–	–133	–133	–142
Hyödykejohdannaissopimukset				
Suojauslaskennan ulkopuolella	24	–27	–3	–10
Korkotermiinisopimukset				
Suojauslaskennan ulkopuolella	–	–	–	–
Yhteensä	366	–254	112	261

Johdannaissopimusten nimellisarvot

M€	31.12.	
	2009	2008
Koronvaihtosopimukset	2 701	2 833
Valuuttatermiinisopimukset	3 791	4 598
Valuuttaoptiosopimukset	40	–
Valuutanvaihtosopimukset	514	508
Hyödyke-sopimukset	175	258
Korkotermiinisopimukset	3 259	2 668

36 TÄRKEIMMÄT TYTÄRYRITYKSET 31.12.2009

Tytäryrityksen nimi ja rekisteröintimaa	Konsernin omistusosuus %
Blandin Paper Company, US	100,00
Botnia S.A., UY	91,00
Forestal Oriental S.A., UY	100,00
Lignis GmbH & Co. KG, DE	74,90
Nordland Papier GmbH, DE	100,00
Norfolk House Management Ltd, GB	95,00
NorService GmbH, DE	100,00
nortrans Speditionsgesellschaft mbH, DE	100,00
Silvesta Oy, FI	100,00
Steyrermühl Sägewerks-gesellschaft m.b.H. Nfg KG, AT	100,00
ZAO Tikhvinsky Komplexny Lespromkhoz, RU	99,99
Tilhill Forestry Ltd, GB	100,00
UPM Sähkönsiirto Oy, FI	100,00
OOO UPM-Kymmene, RU	100,00
UPM-Kymmene AB, SE	100,00
UPM-Kymmene A/S, DK	100,00
UPM-Kymmene AS, NO	100,00
UPM-Kymmene Asia Pacific Pte Ltd, SG	100,00
UPM-Kymmene Austria GmbH, AT	100,00
UPM-Kymmene B.V., NL	100,00
OOO UPM-Kymmene Chudovo, RU	100,00
UPM-Kymmene Forest AS, EE	100,00

Tytäryrityksen nimi ja rekisteröintimaa

Tytäryrityksen nimi ja rekisteröintimaa	Konsernin omistusosuus %
OOO UPM-Kymmene Forest Russia, RU	100,00
UPM-Kymmene France S.A.S., FR	100,00
UPM-Kymmene Inc., US	100,00
UPM-Kymmene India PVT Ltd, IN	100,00
UPM-Kymmene Japan K.K., JP	100,00
UPM-Kymmene Kagit Urunleri San. ve Tic Ltd. Sti., TR	100,00
UPM-Kymmene NV/SA, BE	99,60
UPM-Kymmene Otepää AS, EE	100,00
OOO UPM-Kymmene Pestovo, RU	100,00
UPM-Kymmene Sales GmbH, DE	100,00
UPM-Kymmene Seven Seas Oy, FI	100,00
UPM-Kymmene Sp.z o.o., PL	100,00
UPM-Kymmene S.A., ES	100,00
UPM-Kymmene S.r.l., IT	100,00
UPM-Kymmene Wood Oy, FI	100,00
UPM-Kymmene Wood S.A., FR	99,99
UPM-Kymmene (Changshu) Paper Industry Co. Ltd, CN	100,00
UPM-Kymmene (UK) Ltd, GB	100,00
UPM GmbH, DE	100,00
UPM Raflatac Canada Inc., CA	100,00
UPM Raflatac GmbH, DE	100,00
UPM Raflatac Iberica S.A., ES	100,00
UPM Raflatac Inc., US	100,00
PT UPM Raflatac Indonesia, ID	100,00
UPM Raflatac Kft., HU	100,00
UPM Raflatac Ltd, GB	100,00
UPM Raflatac Mexico S.A. de C.V., ME	100,00
UPM Raflatac NZ Limited, NZ	100,00
UPM Raflatac Oy, FI	100,00
UPM Raflatac South Africa (Pty) Ltd, ZA	100,00
UPM Raflatac S.A.S., FR	100,00
UPM Raflatac Sdn. Bhd., MY	100,00
UPM Raflatac Pty Ltd, AU	100,00
UPM Raflatac RFID (Guangzhou) Co. Ltd, CN	100,00
UPM Raflatac Co., Ltd, TH	100,00
UPM Raflatac (Changshu) Co. Ltd, CN	100,00
UPM Raflatac (S) Pte Ltd, SG	100,00
Werla Insurance Company Ltd, GB	100,00

Taulukko sisältää tytäryritykset, joiden liikevaihto on yli 2 miljoonaa euroa.

37 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Optiot avainhenkilöille

Varsinainen yhtiökokous 31.3.2005 hyväksyi hallituksen ehdotuksen optio-oikeuksien antamisesta konsernin avainhenkilöille. Optio-oikeuksien määrä oli 9 000 000 kappaletta ja niillä voi merkitä UPM-Kymmene Oyj:n osakkeita yhteensä enintään 9 000 000 kappaletta. Optio-oikeuksista 3 000 000 oli merkitty tunnuksella 2005F, 3 000 000 tunnuksella 2005G ja 3 000 000 on merkitty tunnuksella 2005H. Optio-oikeuksilla tapahtuva osakkeiden merkintäaika oli optio-oikeudella 2005F 1.10.2006 – 31.10.2008, optio-oikeudella 2005G 1.10.2007 – 31.10.2009 ja optio-oikeudella 2005H merkintäaika on 1.10.2008 – 31.10.2010.

Osakkeen merkintähinta optio-oikeudella 2005F oli UPM-Kymmene Oyj:n osakkeen vaihdolla painotettu keskimääräinen Helsingin pörssiä 1.1. – 28.2.2005 lisätyinä 10 prosentilla. Optio-oikeuden 2005F em. tavalla määräytyneen merkintähinta oli 18,23 euroa osakkeelta, optio-oikeuden 2005G merkintähinta lasketuna ajalta 1.1. – 28.2.2006 lisätyinä 10 prosentilla oli 18,65 euroa

osakkeelta sekä optio-oikeuden 2005H merkintähinta laskettuna ajalta 1.1. – 28.2.2007 lisätynä 10 prosentilla on 21,65 euroa osakkeelta. Merkittävien osakkeiden merkintähintaa alennetaan merkintähinnan määräytymisjakson päättymisen jälkeen ja ennen osakemerkintää päätettävien osinkojen määrällä kunkin osingon- jaon täsmäytyspäivänä.

2005F-optioiden merkintäaika päättyi 31.10.2008. Koko merkintäaikana 2005F-optioita käytettiin 4 000 kappaletta 4 000 osakkeen merkitsemiseen.

2005G-optioiden merkintäaika päättyi 31.10.2009. Koko merkintäaikana yhtään osaketta ei merkitty 2005G-optioilla. Merkintäajan päättyessä merkintähinta oli 16,00 euroa osakkeelta.

Optioiden 2005H perusteella tehdyt osakemerkinnät voivat lisätä yhtiön osakkeiden määrää korkeintaan yhteensä 3 000 000 osakkeella.

Varsinainen yhtiökokous 27.3.2007 hyväksyi hallituksen ehdotuksen optio-oikeuksien antamisesta konsernin avainhenkilöille. Optio-oikeuksien määrä on enintään 15 000 000 kappaletta ja niillä voi merkitä UPM-Kymmene Oyj:n osakkeita yhteensä enintään 15 000 000 kappaletta. Optio-oikeuksista 5 000 000 on merkitty tunnuksella 2007A, 5 000 000 tunnuksella 2007B ja 5 000 000 merkitään tunnuksella 2007C. Optio-oikeuksilla tapahtuva osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2007A 1.10.2010 – 31.10.2012, optio-oikeudella 2007B 1.10.2011 – 31.10.2013 ja optio-oikeudella 2007C 1.10.2012 – 31.10.2014.

Osakkeen merkintähinta on UPM-Kymmene Oyj:n osakkeen vaihdolla painotettu keskimääräinen NASDAQ OMX Helsingin pörs-

sissä optio-oikeudella 2007A ajalla 1.4. – 31.5.2008, eli 12,40 euroa osakkeelta, optio-oikeudella 2007B ajalla 1.4. – 31.5.2009, eli 6,24 euroa osakkeelta, ja optio-oikeudella 2007C ajalla 1.4. – 31.5.2010.

Osakepalkkiot

Hallitus on päättänyt osakepalkkiojärjestelmästä avainhenkilöille. Ohjelma sisältää kolme kalenterivuoden pituista ansaintajaksoa (2008, 2009 ja 2010). Ansaitun palkkion määrä määritetään asetettujen tavoitteiden perusteella. Hallitus päättää tavoitteet erikseen jokaiselle vuodelle. Suurin mahdollinen osakepalkkiojärjestelmän mukaisesti maksettava määrä on 1 250 000 osaketta. Osakepalkkiojärjestelmän mukaisesti maksetaan myös verojen suuruinen rahasuoritus. Rahana maksettava määrä ei saa olla suurempi kuin annettavien osakkeiden arvo. Osakepalkkiojärjestelmän mukaisesti myönnettävät osakkeet edellyttävät kahden vuoden hallintajaksoa ja työsuhdetta. Osakepalkkiojärjestelmä myös suosittelee toimitusjohtajaa ja konsernin johtajiston jäseniä pitämään myönnetty osakkeet siihen määrän, kun niiden kokonaisarvo vastaa puolta heidän kiinteästä vuosipalkastaan ennen veroja.

Vuonna 2009 yhteensä 30 000 osaketta annettiin yhtiön toimitusjohtajalle osakepalkkiojärjestelmän ehtojen puitteissa.

Vuonna 2008 yhteensä 57 400 osaketta annettiin 12 avainhenkilölle osakepalkkiojärjestelmän ehtojen puitteissa. Tästä määrästä 15 800 osaketta annettiin toimitusjohtajalle ja yhteensä 26 800 osaketta muille konsernin johtajiston jäsenille.

Myönnettyjen osakeoptioiden määrien muutokset

	2009		2008	
	Keskimääräinen toteutushinta, €	Optioiden määrä	Keskimääräinen toteutushinta, €	Optioiden määrä
Ulkona olevat 1.1.	18,28	5 738 000	15,91	12 285 750
Myönnetty optiot	9,19	9 115 000	20,15	254 500
Palautetut optiot	8,74	-74 000	20,15	-124 000
Toteutetut optiot	-	-	10,53	-3 691 884
Raunneet optiot	16,00	-2 866 000	15,13	-2 986 366
Ulkona olevat 31.12.	11,74	11 913 000	18,28	5 738 000
Toteutettavissa olevat optiot 31.12.		2 872 000		5 738 000

Painotettu keskimääräinen jäljellä oleva voimassaoloaika oli 33 ja 16 kuukautta vuosien 2009 ja 2008 lopussa.

Ulkona olevat osakeoptio-ohjelmat 31.12.2009

Ohjelma/ Optioiden jako	Tunnus	Toteutushinta		Optioiden kokonaismäärä	Myönnetty määrä	Toteutus aika	Oikeuden ¹⁾ syntyminen
		1.1.	31.12.				
2007/2009	B	-	6,24	5 000 000	4 743 000	1.10.2011–31.10.2013	1.10.2011
2007/2009	A	-	12,40	5 000 000	4 372 000	1.10.2010–31.10.2012	1.10.2010
2005/2007	H	20,15	19,75	3 000 000	2 872 000	1.10.2008–31.10.2010	Oikeus ansaittu
				13 000 000	11 987 000		

¹⁾ Ansaintajaksojen pituudet vaihtelevat 21 ja 25 kuukauden välillä.

Optioiden käyvän arvon määrittämisessä vuosina 2009 ja 2008 jaetuille optioille on käytetty Black-Scholes-arvostusmallia ja seuraavia painotettuja keskimääräisiä oletuksia:

	2009	2008
Osakkeen kurssi, €	8,14	13,99
Toteutushinta, €	9,19	20,15
Volatiliteetti ¹⁾	38 %	25 %
Riskiton korko	3 %	4 %
Oletetut vuosittaiset osingot	5 %	–
Odotettu option ikä, vuotta	4	2

¹⁾ Volatiliteetti on hintamuutosten mittari ilmaistuna ko. arvopaperin hinnan standardipikkeamana tarkasteluajanjaksona. Laskelmissa volatiliteetit perustuvat kolmen ja neljän vuoden jaksoihin. Volatiliteetti raportoidaan vuotuisena prosenttilukuna.

Optioiden arvioituna palautumana on käytetty vuonna 2009 3 % ja 2008 5 %.

38 LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

Hallitus ja konsernin johtajisto

UPM:llä ei ole ollut merkittäviä liiketapahtumia hallituksen ja konsernin johtajiston jäsenten, heidän läheisten perheenjäsentensä tai organisaatioiden kanssa, joihin hallituksen ja konsernin johtajiston jäsenillä tai näillä läheisillä on määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta. Hallitukselle tai konsernin johtajiston jäsenille ei ollut myönnetty lainoja 31.12.2009 ja 31.12.2008. Hallituksen ja konsernin johtajiston osake- ja optio-omistukset on esitetty sivuilla 70 ja 72. Hallituksen ja konsernin johtajiston palkat ja palkkiot on esitetty liitetiedoissa, viite 7.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Konsernilla oli joulukuun 8. päivään saakka 47 %:n omistusosuus osakkuusyriytestä Oy Metsä-Botnia Ab:stä. Metsä-Botnian muut omistajat ovat M-real Oyj ja Metsäliitto Osuuskunta. M-real on suomalainen paperin- ja kartonginvalmistaja ja Metsäliitto on suomalaisten metsänomistajien osuuskunta, jolla on myös määräysvallan antava osake-enemmistö M-realissa.

Joulukuun 8. päivänä UPM, Metsäliitto Osuuskunta, M-real Oyj ja Oy Metsä-Botnia Ab saivat päätökseen kaupan, jossa UPM:lle siirtyivät Metsäliiton ja Metsä-Botnian osuudet Fray Bentosin sellutehtaasta sekä eukalyptuksen viljelyyn erikoistuneesta Forestal Oriental -yhtiöstä Uruguayssa. Järjestelyssä UPM myi noin 30 %:n omistusosuuden Metsä-Botniassa Metsäliitolle. Joulukuusta 2009 lähtien Metsä-Botnia ei enää ole UPM:n osakkuusyhtiö vaan Metsä-Botnia-omistusta käsitellään kirjanpidossa myytävissä olevana sijoituksena.

Metsä-Botnian valmistama sellu myydään konsernille ja M-realille markkinahintaan, josta vähennetään tietyt kuljetus- ja muut kulut. Vuonna 2008 konserni oli oikeutettu saamaan 1,8 miljoonaa tonnia Metsä-Botnian tuottamaa sellua. Kaupan jälkeä UPM:n vuotuinen osuus Metsä-Botnian kapasiteetista laski 400 000 tonniin. Vuoden 2009 ensimmäisen yhdentoista kuukauden aikana sellua ostettiin osakkuusyhtiö Metsä-Botnialta 272 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2008, jolloin ostot olivat 287 miljoonaa euroa.

Konserni saa suurimman osan Suomessa sijaitsevien tuotantolaitostensa tarvitsemasta energiasta omistamiltaan ja vuokraamiltaan voimalaitoksilta sekä omistamalla osuuksia energiayhtiöistä, jotka oikeuttavat sen saamaan niiltä sähköä ja lämpöä. Merkittävä osa konsernin ostamasta sähköstä tulee suomalaiselta energiantuottajalta Pohjolan Voima Oy:ltä, jonka osakekannasta konserni omistaa 43,07 %, ja suomalaiselta vesivoimantuottajalta Kemijoki Oy:ltä, jonka osakkeista 4,13 % on konsernin omistuk-

ssa. Pohjolan Voima Oy on myös enemmistöosakkaana Teollisuuden Voima Oy:ssä, joka on toinen Suomen kahdesta ydinvoimayhtiöstä. Näiden energiaostojen yhteisumma vuonna 2009 oli 223 (222) miljoonaa euroa. Yhtiöiden yhtiöjärjestysten ja niihin liittyvien osakassopimusten mukaisesti konsernin maksamat hinnat perustuvat tuotantokustannuksiin, jotka ovat yleensä markkinahintoja alhaisempia. Sisäinen myynti konsernin segmenteille pohjautuu kulloinkin voimassa olevaan markkinahintaan.

Konsernilla ei tällä hetkellä ole osallisena merkittävässä tutkimus- ja kehitysohjelmassa, joissa konsernilla olisi yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta. Vuoden 2009 tammi-kuuhun saakka noin 10 % konsernin tutkimus- ja kehitysohjelmasta tehtiin Oy Keskuslaboratorio-Centrallaboratorium Ab:n (KCL) johdolla. Yhteistyötä KCL:n kanssa organisoitiin uudelleen vuonna 2009, jonka johdosta konsernin ja KCL:n välinen yhteistyö vähentyi.

Konserni ostaa osan kierrätyspaperista kolmelta osakkuusyhtiöltään. LCI s.r.l on italialainen kierrätyspaperia ostava yhtiö, jonka osakkeista konserni omistaa 50 %. Kierrätyspaperiostot LCI:tä vuonna 2009 olivat 9 (25) miljoonaa euroa. Konserni omistaa 22,98 % suomalaisen, kierrätyspaperia hankkivan, käsittely- ja kuljettavan Paperinkeräys Oy:n osakkeista. Raaka-ainetojen kokonaisarvo Paperinkeräys Oy:ltä vuonna 2009 oli 10 (12) miljoonaa euroa. Kierrätyspaperi myydään konsernille ja muille Paperinkeräys Oy:n osakkeenomistajille sopimus pohjaiseen hintaan, jossa huomioidaan paperin kierrätyskulut ja kierrätyspaperin maailmanmarkkinahinnat. Konsernilla on Itävallassa samantapainen, Austria Papier Recycling G.m.b.H:lta ostettava kierrätyspaperia koskeva järjestely. Konserni omistaa 33,3 % Austria Papier Recycling G.m.b.H.:n osakkeista. Kierrätyspaperia ostettiin vuonna 2009 11 (16) miljoonalla eurolla.

Konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset sekä liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa on esitetty liitetiedoissa, viite 21.

Eläkesäätiöt

Konsernilla on Suomessa Kymin Eläkesäätiö, joka on erillinen juridinen yksikkö. Säätiön eläkejärjestelyiden piiriin kuuluu noin 8 % Suomen henkilöstöstä. Yhtiö maksoi vuonna 2009 säätiölle kannatusmaksuina 16 (47) miljoonaa euroa. Säätiö hallinnoi ja sijoittaa kannatusmaksuina kerättyjä eläkevastuun katteena olevia varoja. Säätiön varojen käypä arvo 31.12.2009 oli 271 (222) miljoonaa euroa, josta 50 % oli sijoitettu osakeinstrumentteihin, 35 % velkainstrumentteihin ja 15 % kiinteistöihin ja rahamarkkinasijoituksiin.

Konsernilla on Isossa-Britanniassa kaksi eläkejärjestelyä, jotka toimivat yhtiöstä erillisten ja riippumattomien säätiöiden hallinnoimina. Toisen säätiön etuusjärjestelyt ovat luonteeltaan joko etuus pohjaisia tai maksu pohjaisia. Toisen säätiön järjestelyt ovat luonteeltaan etuus pohjaiset suljettiin 2007 vuoden lopussa ja senhetkiset jäsenet siirtyivät konsernin maksu pohjaisen järjestelyn piiriin. Vuoden 2009 aikana yhtiö ei maksanut kannatusmaksuja etuusjärjestelyihin (44 miljoonaa puntaa vuonna 2008). Säätiöiden varojen käypä arvo 31.12.2009 oli 194 miljoonaa puntaa, josta 64 % oli investoitu osakeinstrumentteihin, 28 % joukkovelkakirjalainoihin ja 8 % kiinteistöihin ja rahamarkkinainstrumentteihin.

Tytärtyhtiöt

Konsernin tärkeimmät tytäryhtiöt on esitetty liitetiedoissa, viite 36.

39 VASTUUSITOUKSET

Vastuusitoumukset

Konserni on vastaajana tai kantajana useissa sen toimintaan liittyvissä oikeusmenettelyissä, joissa on esitetty enimmäkseen kaupallisista asioista johtuvia korvausvaateita.

Eräät kilpailuviranomaiset jatkavat tutkimuksia koskien väitettyjä kilpailunvastaisia toimia yhtiön eri tuotteiden osalta. Viranomaiset ovat myöntäneet UPM:lle täyden ehdollisen vapautuksen koskien toimintatapoja, joista yhtiö on antanut heille tietoja.

UPM on osakkaana Suomessa rakenteilla olevassa ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa, osakkuusyhtiönsä Pohjolan Voima Oy:n kautta. Pohjolan Voima Oy on Teollisuuden Voima Oy:n ("TVO") enemmistöosakas 58,28 %:n omistussuudella. UPM:n epäsuora osuus Olkiluoto 3:n kapasiteetista on noin 29 %. Alkuperäinen sovittu yksikön käynnistysaika oli kesällä 2009, mutta rakentaminen on viivästynyt. Viimeisin arvioitu käynnistysaika on kesäkuun 2012 jälkeen. TVO on pyytänyt laitostoimittajalta, AREVA-Siemens -konsortiolta, uutta analyysia arvioidusta käynnistysajankohdasta.

TVO on ilmoittanut UPM:lle, että joulukuussa 2008 AREVA-Siemensin toimittama väliesmenettelyn rahamääräinen vaatimus liittyen Olkiluoto 3:n viivästymiseen ja siihen liittyviin kuluihin on 1,0 miljardia euroa. Vastaavasti TVO toimitti huhtikuussa 2009 vastavaatimuksen kuluista ja tappioista, joita TVO kärsii viivästymisestä ja muista virheistä toimittajan takia. TVO:n vasta vaatimuksen arvo oli noin 1,4 miljardia euroa.

Muut vastuusitoumukset

Konserni ja eräät sen tytäryhtiöt tekevät tavanomaiseen liiketoimintaansa liittyen erilaisia sopimuksia, joiden perusteella näiden tytäryhtiöiden puolesta tarjotaan suorituslakeita kolmansille osapuolille. Näitä sopimuksia tehdään ensisijaisesti konsernin erillisyyhtiöiden luottokelpoisuuden tukemiseksi tai parantamiseksi, jotta tytäryhtiöt voisivat toteuttaa aikomaansa liiketoimintaa. Niiden maksujen enimmäismäärät, joista UPM-Kymmene on vastuussa tytäryritystensä puolesta, on sisällytetty alla olevaan taulukkoon kohtaan Muut vastuusitoumukset.

Konserni on myös tehnyt sopimuksia tarjotakseen rahoitusta tai suorituslakeita kolmansille osapuolille tiettyjen sellaisten yhtiöiden puolesta, joissa konsernilla on vähemmistöosuus. Tällaisia sopimuksia tehdään ensisijaisesti näiden yhtiöiden luottokelpoisuuden tukemiseksi tai parantamiseksi. Konsernilla ei ole näihin takuisiin liittyviä vakuuksia tai muita korvauksia. Niiden maksujen enimmäismäärät, joista UPM-Kymmene Oyj on vastuussa osakkuusyritystensä puolesta, on merkitty alla olevaan taulukkoon kohtaan "Takaukset osakkuusyritysten puolesta". Konsernilla on periaatteella antamatta takauksia kolmansien osapuolten puolesta ja alla olevassa taulukossa olevat "Muiden puolesta annetut takaukset" ovat lähinnä myytyihin yrityksiin liittyviä takausvastuita.

Eräät UPM-Kymmenen erityisesti Saksassa sijaitsevat tytäryhtiöt myöntävät tavanomaiseen liiketoimintaansa liittyen kaupallisia takuita asiakkailleen tarkoituksenaan auttaa näitä asiakkaita hankkimaan tavaraa tytäryhtiöltä. Konsernilla ei ole näistä vakuuksia, mutta konsernin luottoriskivakuutus kattaa nämä kaupalliset vastuut. Nämä takuut erääntyvät yhdessä vuodessa. Näiden takuiden perusteella suurimmat mahdollisesti maksettaviksi tulevat takuuseräykset olivat 31.12.2009 13 miljoonaa euroa

ja 31.12.2008 13 miljoonaa euroa. Ne sisältyvät taulukon "Muut vastuusitoumukset" -kohdassa ilmoitettuihin summiin.

Vastuusitoumukset

M€	31.12.	
	2009	2008
Omien velkojen vakuudeksi		
Kiinnitykset ja pantit ¹⁾	1 043	787
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta		
Takaukset	8	10
Muiden puolesta		
Takaukset	1	2
Muut vastuusitoumukset		
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen seuraavien 12 kuukauden aikana	24	17
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen yli 12 kuukauden kuluttua	60	56
Muut vastuusitoumukset	69	62
Yhteensä	1 205	934
Kiinnitykset ja pantit	1 043	787
Takaukset	9	12
Leasingvastuut	84	73
Muut vastuut	69	62
Yhteensä	1 205	934

¹⁾ Kiinnitykset ja pantit liittyvät pääosin Uruguayn toimintoihin ja suomalaisille eläkevakuutusyhtiöille annettuihin lakisääteisiin vakuuksiin.

Omien sitoumusten vakuudeksi annettuun kiinnitettyyn omaisuuteen kuuluu aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä, teollisuuskiinteistöjä ja metsämaata.

Osakkuus- ja yhteisyrityksiin liittyvät vastuusitoumukset

M€	31.12.	
	2009	2008
Omistussuutta vastaava osuus yhteisyritysten vastuusitoumuksista	22	22
Omistussuutta vastaava osuus yhteisyritysten ehdollisista veloista	6	8
Omistussuutta vastaava osuus osakkuusyritysten ehdollisista veloista ¹⁾	215	239

¹⁾ Sisältää kiinnityksiä ja pantteja 39 (74) miljoonaa euroa, käyttöleasingvastuita 169 (156) miljoonaa euroa ja muita vastuusitoumuksia 7 (9) miljoonaa euroa.

Käyttöleasingsitoumukset – joissa konserni vuokralle ottajana

Konserni vuokraa toimisto-, tuotanto- ja varastotiloja erilaisilla ei irtisanottavissa olevilla käyttöleasingsopimuksilla. Tiettyissä sopimuksissa on jatko-optiot eripituisia ajanjaksoja varten.

Tulevat kustannukset käyttöleasingsopimuksista, joiden voimassaoloaika ylittää yhden vuoden

M€	31.12.	
	2009	2008
Alle vuoden	25	17
1–2 vuotta	19	17
2–3 vuotta	15	13
3–4 vuotta	10	11
4–5 vuotta	4	9
Yli 5 vuotta	12	6
Yhteensä	85	73

Keskeneräisiin investointeihin liittyvät sitoumukset, joita ei ole kirjattu kirjanpitoon

M€	Kokonais- kustannus	Sitoumukset 31.12.	
		2009	2008
Kierrätys- ja lajittelulaitos, Shotton	19	19	–
Jäteveden puhdistamo, Blandin	19	19	19
Vaneriliiketoiminnan kehittäminen	18	18	–
Kuorimon uusinta, Wisaforest	30	16	29
TMP-laitoksen energiansäästö, Steyermühl	16	16	–

40 TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa olennaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (suomalainen tilinpäätöskäytäntö)

TULOSLASKELMA

1.1.–31.12., M€	Viite	2009	2008
Liikevaihto	1)	3 535	4 738
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-68	-54
Valmistus omaan käyttöön		13	19
Liiketoiminnan muut tuotot	2)	415	55
Materiaalit ja palvelut			
Aineet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-1 845	-2 808
Varastojen muutos		-142	110
Ulkopuoliset palvelut		-252	-349
		-2 239	-3 047
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	3)	-388	-479
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-82	-125
Muut henkilösivukulut		-30	-45
		-500	-649
Poistot ja arvonalentumiset	4)		
Suunnitelman mukaiset poistot		-319	-342
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		-3	-184
		-322	-526
Liiketoiminnan muut kulut		-556	-487
Liikevoitto		278	49
Rahoitustuotot ja -kulut			
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista			
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		8	39
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä		353	18
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä		2	15
Muut korko- ja rahoitustuotot			
Muut korkotuotot saman konsernin yrityksiltä		13	38
Muut korkotuotot muilta		4	7
Muut rahoitustuotot saman konsernin yrityksiltä		-	137
Muut rahoitustuotot muilta		10	11
Korkokulut ja muut rahoituskulut			
Korkokulut saman konsernin yrityksille		-27	-38
Korkokulut muille		-126	-206
Muut rahoituskulut saman konsernin yrityksille		-99	-
Muut rahoituskulut muille		-13	-91
		125	-70
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä		403	-21
Satunnaiset erät	5)		
Satunnaiset tuotot		4	19
Satunnaiset kulut		-1	-14
		3	5
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		406	-16
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos		42	195
Tuloverot	6)	-3	-42
Tilikauden voitto		445	137

RAHAVIRTALASKELMA

M€	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	403	-21
Rahoitustuotot ja -kulut	-125	70
Oikaisut liikevoittoon ^{a)}	122	533
Käyttöpääoman muutos ^{b)}	555	-167
Maksetut korot	-169	-231
Saadut osingot	32	56
Saadut korot	20	64
Muut rahoituserät	-58	177
Maksetut verot ^{c)}	-1	-21
Liiketoiminnan rahavirta	779	460
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-123	-303
Luovutustulot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	56	49
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin	-623	-14
Luovutustulot osakkeista ja osuuksista	592	185
Muiden sijoitusten lisäys	-29	-
Muiden sijoitusten vähennys	17	25
Investointien rahavirta	-110	-58
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys	148	940
Pitkäaikaisten velkojen vähennys	-941	-565
Lyhytaikaisten velkojen lisäys tai vähennys	346	-396
Maksetut osingot	-208	-384
Saadut ja maksetut konserniavustukset	5	49
Tuotot optioilla merkityistä osakkeista	-	78
Rahoituksen rahavirta	-650	-278
Rahavarojen muutos		
Rahavarojen muutos	19	124
Rahavarat tilikauden alussa	277	153
Rahavarat tilikauden lopussa	296	277

Emoyhtiön rahavirtalaskelman liitetiedot

^{a)} Oikaisut liikevoittoon		
Poistot	319	342
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot	-197	-30
Arvonalentumiset pysyvistä vastaavista	2	184
Pakollisten varausten muutos	-2	37
Yhteensä	122	533
^{b)} Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus	247	-46
Lyhytaikaiset saamiset	359	-21
Lyhytaikaiset korottomat velat	-51	-100
Yhteensä	555	-167
^{c)} Pysyvien vastaavien luovutuksista ja satunnaisista eristä johtuvat verot on netotettu ao. kohdassa.		

TASE

M€	Viite	31.12.2009	31.12.2008
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	7)		
Aineettomat oikeudet		5	8
Muut pitkävaikutteiset menot		231	198
Ennakkomaksut		7	27
		243	233
Aineelliset hyödykkeet	8)		
Ma- ja vesialueet		1 049	1 039
Rakennukset ja rakennelmat		541	565
Koneet ja kalusto		1 392	1 576
Muut aineelliset hyödykkeet		67	73
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		10	16
		3 059	3 269
Sijoitukset	9)		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		4 759	4 184
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		55	48
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		430	648
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä		2	–
Muut osakkeet ja osuudet		271	173
Muut saamiset		9	10
		5 526	5 063
Pysyvät vastaavat yhteensä		8 828	8 565
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		214	357
Valmiit tuotteet/tavarat		241	309
Ennakkomaksut		24	60
		479	726
Lyhytaikaiset saamiset	10)		
Myyntisaamiset		78	80
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		1 158	1 578
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä		15	30
Muut saamiset		34	37
Siirtosaamiset		18	87
		1 303	1 812
Rahat ja pankkisaamiset		296	277
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		2 078	2 815
Vastaavaa yhteensä		10 906	11 380

M€	Viite	31.12.2009	31.12.2008
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma	11)	890	890
Arvonkorotusrahasasto		546	551
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		1 145	1 145
Edellisten tilikausien voitto		1 678	1 748
Tilikauden voitto		445	137
Oma pääoma yhteensä		4 704	4 471
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		928	969
Pakolliset varaukset			
Eläkevaraukset	12)	49	52
Muut pakolliset varaukset		60	59
		109	111
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat	13)	1 773	1 845
Lainat rahoituslaitoksilta		451	967
Eläkelainat		790	793
Saadut ennakot		1	1
Ostovelat		1	–
Velat saman konsernin yrityksille		21	21
Muut velat		158	166
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		3 195	3 793
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat	14)	59	250
Lainat rahoituslaitoksilta		4	2
Eläkelainat		16	39
Saadut ennakot		5	5
Ostovelat		218	231
Velat saman konsernin yrityksille		1 354	1 089
Velat omistusyhteisyhteisöille		29	26
Muut velat		43	54
Siirtovelat		242	340
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		1 970	2 036
Vieras pääoma yhteensä		5 165	5 829
Vastattavaa yhteensä		10 906	11 380

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Liitetiedoissa kaikki luvut ovat miljoonia euroja, ellei muutoin ilmoitettu.)

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitosäännöstöä noudattaen. Merkittävimmät erot konsernin ja emoyhtiön laatimisperiaateissa liittyvät rahoitusjohdannaisten, biologisten hyödykkeiden, etuusperusteisten eläkejärjestelyiden ja arvonorotusten merkitsemiseen taseeseen sekä laskennallisten verojen kirjaamiseen. Ks. konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, viite 1.

1 LIIKEVAIHTO

Konsernin yhtiörakenteesta johtuen emoyhtiön liikevaihdon erittelyä segmenteittäin ja markkina-alueittain ei ole laadittu.

2 LIIKETOIMINNAN TUOTOT

M€	2009	2008
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	390	35
Vuokratuotot	18	14
Päästöoikeuksien myynti ¹⁾	6	5
Muut	1	1
Yhteensä	415	55

¹⁾ Päästöoikeuksien kirjanpitokäsittely perustuu nettomenettelyyn.

3 HENKILÖSTÖKULUT

M€	2009	2008
Palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ²⁾	3	3
Muut palkat ja palkkiot	385	476
Yhteensä	388	479

²⁾ Ks. konsernin tilinpäätöksen liitetiedot, viite 7.

	2009	2008
Henkilöstö keskimäärin	8 036	9 420

Konsernin yhtiörakenteesta johtuen emoyhtiön henkilöstöä keskimäärin ei ole eritelty segmenteittäin.

4 SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT JA ARVONALENTUMISET

M€	2009	2008
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	3	2
Muut pitkävaikutteiset menot	29	30
Rakennukset ja rakennelmat	39	43
Koneet ja kalusto	239	259
Muut aineelliset hyödykkeet	9	8
Yhteensä	319	342

Arvonalentumiset

Pysyvien vastaavien hyödykkeet	3	184
Yhteensä	322	526

5 SATUNNAISET ERÄT

M€	2009	2008
Satunnaiset tuotot		
Konserniavustukset	1	19
Fuusiovoitot	3	–
Yhteensä	4	19

Satunnaiset kulut

Konserniavustukset	–	–14
Fuusiotappiot	–1	–
Yhteensä	–1	–14

6 TULOVEROT

M€	2009	2008
Tilikauden tuloverot varsinaisesta toiminnasta	–	44
Edellisten tilikausien tuloverot	–3	–2
Yhteensä	–3	42

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Emoyhtiön laskennallisia verosaamisia ja -velkoja ei ole merkitty taseeseen.

Laskennallinen verovelka muodostuu pääosin poistoerosta, johon sisältyvä laskennallinen verovelka 31.12.2009 oli 241 (252) miljoonaa euroa.

Arvonorotuksista ei ole erotettu laskennallista verovelkaa. Arvonorotuksen kohteen myynnistä realisoituva potentiaalinen tulovero on 183 (184) miljoonaa euroa.

7 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

M€	2009	2008
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	18	16
Lisäykset	19	25
Vähennykset	–22	–23
Siirrot erien välillä	1	–
Hankintameno 31.12.	16	18
Kertyneet poistot 1.1.	–10	–9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	5	1
Tilikauden poistot	–3	–2
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	–3	–
Kertyneet poistot 31.12.	–11	–10
Kirjanpitoarvo 31.12.	5	8

M€	2009	2008
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	383	395
Lisäykset	37	8
Vähennykset	-7	-25
Siirrot erien välillä	26	5
Hankintameno 31.12.	439	383
Kertyneet poistot 1.1.	-185	-176
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	6	25
Tilikauden poistot	-29	-30
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	-	-4
Kertyneet poistot 31.12.	-208	-185
Kirjanpitoarvo 31.12.	231	198

Ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	27	7
Lisäykset	5	25
Siirrot erien välillä	-25	-5
Kirjanpitoarvo 31.12.	7	27

8 AINEELLISET HYÖDYKKEET

M€	2009	2008
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	494	491
Lisäykset	22	4
Vähennykset	-6	-1
Siirrot erien välillä	-2	-
Hankintameno 31.12.	508	494
Arvonkorotukset 1.1.	545	546
Arvonkorotusten vähennykset	-4	-1
Arvonkorotukset 31.12.	541	545
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 049	1 039

Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	1 150	1 188
Lisäykset	17	27
Vähennykset	-16	-113
Siirrot erien välillä	4	48
Hankintameno 31.12.	1 155	1 150
Kertyneet poistot 1.1.	-585	-597
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	11	113
Tilikauden poistot	-39	-43
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	-1	-58
Kertyneet poistot 31.12.	-614	-585
Kirjanpitoarvo 31.12.	541	565

Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	5 447	5 641
Lisäykset	45	184
Vähennykset	-292	-557
Siirrot erien välillä	10	179
Hankintameno 31.12.	5 210	5 447
Kertyneet poistot 1.1.	-3 871	-4 049
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	291	556
Tilikauden poistot	-239	-259
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	1	-119
Kertyneet poistot 31.12.	-3 818	-3 871
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 392	1 576

M€	2009	2008
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	202	186
Lisäykset	2	13
Vähennykset	-1	-8
Siirrot erien välillä	-	11
Hankintameno 31.12.	203	202
Kertyneet poistot 1.1.	-129	-126
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2	8
Tilikauden poistot	-9	-8
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	-	-3
Kertyneet poistot 31.12.	-136	-129
Kirjanpitoarvo 31.12.	67	73

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	16	238
Lisäykset	8	16
Siirrot erien välillä	-14	-238
Kirjanpitoarvo 31.12.	10	16

9 SIOITUKSET

M€	2009	2008
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	4 465	3 703
Lisäykset	870	944
Vähennykset	-102	-182
Hankintameno 31.12.	5 233	4 465
Kertyneet poistot 1.1.	-281	-281
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	-193	-
Kertyneet poistot 31.12.	-474	-281
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 759	4 184

Arvonalentumiset liittyvät konsernin omistuksiin Suomessa ja ulkomailla. Merkittävät emoyhtiön tytäryhtiöt on lueteltu konsernin liitetiedoissa, viite 36.

M€	2009	2008
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	48	635
Lisäykset	25	-
Vähennykset	-18	-587
Hankintameno 31.12.	55	48
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	3
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	-	-3
Kirjanpitoarvo 31.12.	55	48

Osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	545	533
Lisäykset	82	12
Vähennykset	-203	-
Siirrot erien välillä	-97	-
Hankintameno 31.12.	327	545
Arvonkorotukset 1.1.	103	103
Arvonkorotukset 31.12.	103	103
Kirjanpitoarvo 31.12.	430	648

Vähennykset ja siirrot liittyvät noin 30 %:n omistusosuuden myyntiin Oy Metsä-Botnia Ab:sta.

M€	2009	2008
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Lisäykset	2	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	2	-
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	112	112
Lisäykset	1	-
Siirrot erien välillä	97	-
Hankintameno 31.12.	210	112
Arvonkorotukset 1.1.	61	61
Arvonkorotukset 31.12.	61	61
Kirjanpitoarvo 31.12.	271	173
Muut saamiset		
Hankintameno 1.1.	10	10
Lisäykset	3	-
Vähennykset	-4	-
Hankintameno 31.12.	9	10
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	5	-
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	-5	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	9	10

Yhtiön toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2009 eikä 31.12.2008 rahallainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

11 OMA PÄÄOMA

M€	Osake- pääoma	Arvon- korotus- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellisten tilikausien voitto	Oma pääoma yhteensä
Tasearvo 1.1.2008	890	551	1 067	2 133	4 641
Optiotodistukset	-	-	78	-	78
Osingonjako	-	-	-	-384	-384
Muut	-	-	-	-1	-1
Tilikauden voitto	-	-	-	137	137
Tasearvo 31.12.2008	890	551	1 145	1 885	4 471
Arvonkorotukset	-	-5	-	-	-5
Osingonjako	-	-	-	-208	-208
Muut	-	-	-	1	1
Tilikauden voitto	-	-	-	445	445
Tasearvo 31.12.2009	890	546	1 145	2 123	4 704

M€	2009	2008
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma 31.12.		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	1 145	1 145
Edellisten tilikausien voitto	1 678	1 748
Tilikauden voitto	445	137
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma 31.12.	3 268	3 030

10 LYHYTAIKAISET SAAMISET

M€	2009	2008
Myyntisaamiset	537	599
Lainasaamiset	653	953
Muut saamiset	34	37
Siirtosaamiset	79	223
Yhteensä 31.12.	1 303	1 812

Lyhytaikaisiin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Henkilöstökulut	4	2
Korkotuotot	10	11
Valuuttajohdannaiset	59	199
Tuloverot	-	3
Muut	6	8
31.12.	79	223

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Myyntisaamiset	448	491
Lainasaamiset	649	951
Siirtosaamiset	61	136
31.12.	1 158	1 578

Saamiset omistusyhteisyrityksiltä

Myyntisaamiset	11	28
Lainasaamiset	4	2
31.12.	15	30

12 PAKOLLISET VARAUKSET

M€	2009	2008
Eläkevaraukset	49	52
Lopettamis- ja uudelleenjärjestelyvaraukset	30	40
Ympäristövaraukset	17	16
Muut	13	3
Yhteensä 31.12.	109	111

13 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

M€	2009	2008
Joukkovelkakirjalainat	1 773	1 845
Lainat rahoituslaitoksilta	451	967
Eläkelainat	790	793
Saadut ennakot	1	1
Ostovelat	1	-
Muut velat	179	187
Yhteensä 31.12.	3 195	3 793

Velat saman konsernin yrityksille

Muut velat	21	21
Yhteensä 31.12.	21	21

Pitkäaikaisten lainojen lyhennysohjelma

Lyhennykset 2-5 vuoden aikana					
Joukkovelkakirjalainat		983		695	
Lainat rahoituslaitoksilta		242		757	
Eläkelainat		498		437	
Saadut ennakot		1		1	
Ostovelat		1		-	
Velat saman konsernin yrityksille		21		21	
		1 746		1 911	
Lyhennykset yli 5 vuoden kuluttua					
Joukkovelkakirjalainat		790		1 150	
Lainat rahoituslaitoksilta		209		210	
Eläkelainat		292		356	
Muut velat		158		166	
		1 449		1 882	
Yhteensä 31.12.		3 195		3 793	

Joukkovelkakirjalainat

	Korko %	Joukkovelkakirjalainan valuutta	Alkuperäisen lainan määrä, milj.	2009 M€	2008 M€
Kiinteäkorkoiset					
1997-2027	7,450	USD	375	260	269
1999-2009	6,350	EUR	250	-	250
2000-2030	3,550	JPY	10 000	75	79
2002-2012	6,125	EUR	600	600	600
2002-2014	5,625	USD	500	347	359
2002-2017	6,625	GBP	250	281	263
2003-2018	5,500	USD	250	174	180
				1 737	2 000
Vaihtuvakorkoiset					
2002-2010	1,898	EUR	59	59	59
2002-2012	2,161	EUR	25	25	25
2002-2012	1,947	EUR	11	11	11
				95	95
Joukkovelkakirjalainat yhteensä				1 832	2 095
Lyhytaikainen osuus				-59	-250
Joukkovelkakirjalainat pitkäaikainen osuus				1 773	1 845

14 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

M€	2009	2008
Joukkovelkakirjalainat	59	250
Lainat rahoituslaitoksilta	4	2
Eläkelainat	16	39
Saadut ennakot	5	5
Ostovelat	278	301
Muut velat	1 299	1 035
Siirtovelat	309	404
Yhteensä 31.12.	1 970	2 036

Lyhytaikaisiin siirtovelkoihin sisältyvät oleelliset erät

Henkilöstökulut	90	101
Korkokulut	13	29
Valuuttajohdannaiset	183	248
Muut	23	26
31.12.	309	404

Velat saman konsernin yrityksille

Ostovelat	31	45
Muut velat	1 256	980
Siirtovelat	67	64
	1 354	1 089

Velat omistusyhteisy yrityksille

Ostovelat	29	25
Muut velat	-	1
31.12.	29	26

15 VASTUUSITOUMUKSET

M€	2009	2008
Kiinnitykset ¹⁾		
Omien velkojen vakuudeksi	764	762
Takaukset		
Lainatakaukset		
Konserniyhtiöiden puolesta	1 419	994
Omistusyhteisyritysten puolesta	8	10
Muut takaukset		
Konserniyhtiöiden puolesta	64	67
Leasingvastuut ²⁾		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	18	18
Myöhemmin maksettavat	164	159

¹⁾ Kohdistuvat pääosin eläkelainoihin.

²⁾ Pitkäaikaiset leasing-vastuut liittyvät energiaostoihin ja tuotantokoneisiin.

Johdon eläkesitoumukset

Ks. konsernin liitetiedot, viite 7.

Lähipiiriliiketoimet

Ks. konsernin liitetiedot, viite 38.

Johdannaissopimukset

Johdannaisten käyvät arvot ja nimellisarvot on esitetty konsernin liitetiedoissa (viitteet 34 ja 35).

TIETOJA OSAKKEISTA

Osakkeiden määrän muutokset 1.1.2005–31.12.2009

	Osakkeiden määrä, kpl
2004	Osakkeiden määrä 31.12.2004
	524 320 252
2005	Merkitty optioilla
	6 934 878
	Mitätöity omia yhtiön hallussa olleita osakkeita
	-8 000 000
	Osakkeiden määrä 31.12.2005
	523 255 130
2006	Merkitty optioilla
	4 300
	Osakkeiden määrä 31.12.2006
	523 259 430
2007	Merkitty optioilla
	5 709 890
	Mitätöity omia yhtiön hallussa olleita osakkeita
	-16 400 000
	Osakkeiden määrä 31.12.2007
	512 569 320
2008	Merkitty optioilla
	7 400 768
	Osakkeiden määrä 31.12.2008
	519 970 088
2009	Merkitty optioilla
	-
	Osakkeiden määrä 31.12.2009
	519 970 088

Vaihto pörseissä

Yhtiön osakkeilla käydään kauppaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Yhdysvalloissa kauppaa käydään UPM:n osaketalletustodistuksilla, American Depositary Receipt -ohjelmassa (ADR) over-the-counter -markkinoilla (OTC).

Helsingin pörssissä UPM-Kymmene Oyj:n osakkeita vaihdettiin

vuoden 2009 aikana 805,9 (932,1) miljoonaa kappaletta, 155,0 % (180,1 %) osakemäärästä. Kauden ylin noteeraus oli 9,78 euroa tammikuussa ja alin 4,33 euroa huhtikuussa. Yhtiön osakkeiden vaihto Helsingin pörssissä oli 5 691 (10 549) miljoonaa euroa).

Vuonna 2009 yhtiön 2005H-optioita vaihdettiin 0,22 miljoonaa kappaletta, 0,03 miljoonalla eurolla (0,04 miljoonaa kappaletta ja 0,02 miljoonaa euroa).

Hallituksen ja johtajiston osake- ja optio-omistus

Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat vuoden lopussa 1 234 911 (959 785) kappaletta UPM-Kymmene Oyj:n osakkeita sisältäen lähipiirin ja määräysvalta-yhteisöjen omistuksen. Näiden osakkeiden osuus on koko osakekannasta 0,24 (0,18) % ja äänimäärästä 0,24 (0,18) %. Toimitusjohtaja Jussi Pesonen omisti vuoden lopussa 92 814 osaketta ja 760 000 kpl optiotodistuksia, joiden perusteella UPM-Kymmene Oyj:n osakkeiden lukumäärä voi lisääntyä 760 000 kappaleella, mikä olisi 31.12.2009 ollut 0,15 % yhtiön osakkeista ja äänimäärästä.

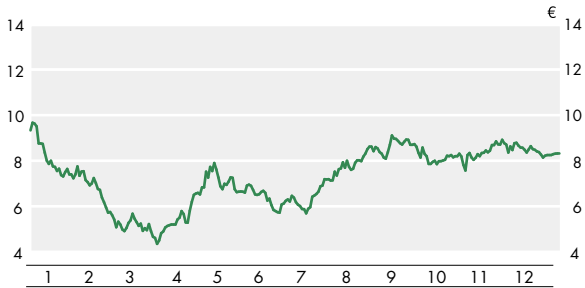
Vuoden lopussa muut johtajiston jäsenet omistivat yhteensä 93 058 osaketta ja 2 627 000 kpl optiotodistuksia, joiden perusteella UPM-Kymmene Oyj:n osakkeiden lukumäärä voi lisääntyä 2 627 000 kappaleella, mikä olisi 31.12.2009 ollut 0,51 % yhtiön osakkeista ja äänimäärästä.

Suurimmat rekisteröidyt osakkeenomistajat 31.12.2009

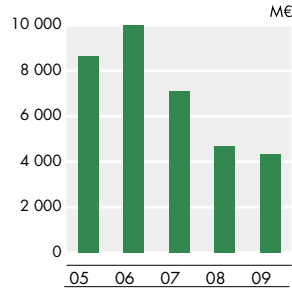
	Osakkeita 31.12.2009	% osakemäärästä	% äänimäärästä
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	15 185 401	2,92	2,92
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	10 058 899	1,93	1,93
Gustaf Serlachius (5 osakkeenomistajan edustajana)	6 301 811	1,21	1,21
Valtion eläkerahasto	5 500 000	1,06	1,06
Svenska litteratursällskapet i Finland	3 831 302	0,74	0,74
OP-Delta sijoitusrahasto	3 201 728	0,62	0,62
Henkivakuutusyhtiö Mandatum	2 817 577	0,54	0,54
Sellan Inderessenter Ab	2 000 000	0,38	0,38
Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	1 958 697	0,38	0,38
Kuntien Eläkevakuutus	1 732 708	0,33	0,33
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	304 762 302	58,61	58,61
Muut	162 619 663	31,28	31,28
Yhteensä	519 970 088	100,00	100,00

Yhtiö on vastaanottanut seuraavat ilmoitukset osakkeenomistajilta:
 24.10.2008 Norjan Pankki ilmoitti, että sen omistus on 5,01 %
 UPM:n osakepääomasta ja äänimäärästä. BlackRock Inc. omisti
 8.12.2009 5,36 % UPM:n osakkeista ja äänimäärästä. Franklin
 Templeton ilmoitti 27.7.2009, että sen omistusosuus UPM:n
 osakkeista ja äänimäärästä oli alittanut 5 %.

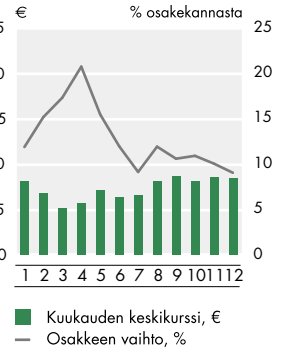
OSAKKEEN KURSSI 2009

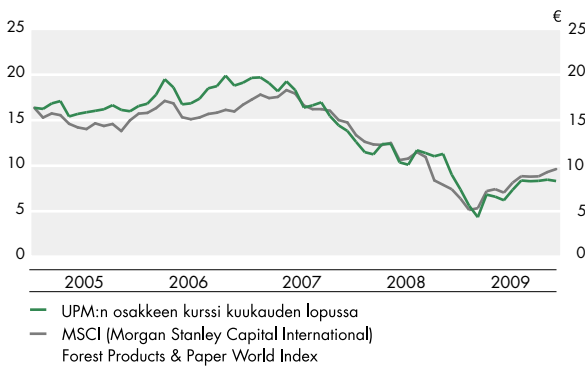
MARKKINA-ARVO

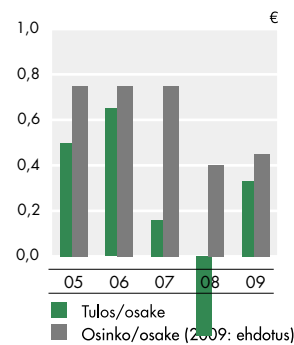
KUUKAUDEN KESKIKURSSI JA OSAKKEIDEN VAIHTO 1-12/2009

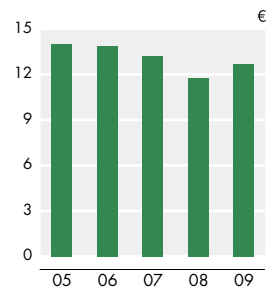
OSAKKEEN KURSSIKEHITYS 2005-2009

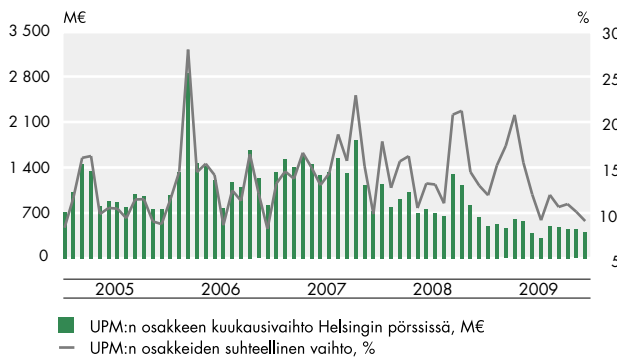
TULOS JA OSINKO PER OSAKE

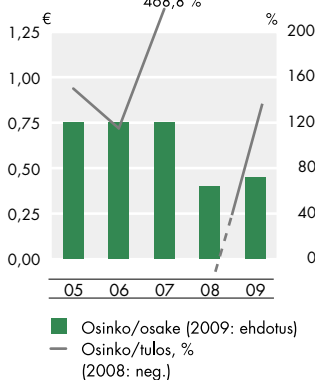
OMA PÄÄOMA PER OSAKE

OSAKKEIDEN VAIHTO HELSINGIN PÖRSSISSÄ 2005-2009

OSINKO/OSAKE (€) JA OSINKO/TULOS (%)

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.2009

Osakkeita kpl	Omistajat lukumäärä	%-osuus omistajista	Osakemäärä milj. kpl	%-osuus osakkeista
1 – 100	16 836	20,35	1,0	0,2
101 – 1 000	46 754	56,53	20,1	3,9
1 001 – 10 000	17 451	21,10	48,8	9,4
10 001 – 100 000	1 496	1,81	36,6	7,0
100 001 –	173	0,21	115,0	22,1
Yhteensä	82 710	100,00	221,5	42,6
Hallintarekisteröity			298,3	57,4
Arvo-osuuksiksi rekisteröimättä			0,2	0,0
Yhteensä			520,0	100,0

Omistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 31.12., %

	2009	2008	2007	2006	2005
Yksityiset yritykset	3,8	2,8	2,2	1,8	2,8
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4,6	3,2	2,5	2,1	3,5
Julkisyhteisöt	8,5	8,1	6,4	5,2	5,8
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	6,3	6,0	6,0	6,1	6,7
Kotitaloudet	17,5	14,9	14,1	13,5	15,4
Ulkomaiset omistajat	59,3	65,0	68,8	71,3	65,8
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

UPM:n optio-ohjelmat

Optiot	Optioiden määrä	Osake- määrä	Lunastushinta per osake		Merkintäaika	Käytetty optioita 2009
			liikkeeseen laskettaessa €	31.12.2009 €		
2007 B	5 000 000	5 000 000	6,24	6,24	1.10.2011–31.10.2013	–
2007 A	5 000 000	5 000 000	12,40	12,40	1.10.2010–31.10.2012	–
2005 H	3 000 000	3 000 000	21,65	19,75	1.10.2008–31.10.2010	–

TUNNUSLUVUT 2000–2009

Osakekohtaiset tunnusluvut 2000–2009 ¹⁾

	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Tulos per osake, € (laimennettu 2009: 0,33)	0,33	-0,35	0,16	0,65	0,50	1,76	0,60	0,96	1,93	2,38
Oma pääoma per osake, €	12,67	11,74	13,21	13,90	14,01	14,46	13,36	13,85	13,09	11,72
Osinko per osake, €	²⁾ 0,45	0,40	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Osinko per tulos, %	136,4	neg.	468,8	115,4	150,0	42,6	125,0	78,1	39,0	31,4
Efektiivinen osinkotuotto, %	5,4	4,4	5,4	3,9	4,5	4,6	5,0	4,9	4,0	4,1
P/E-luku	25,2	neg.	86,4	29,4	33,1	8,9	24,8	15,9	9,7	7,7
Liiketoiminnan kassavirta per osake, €	2,42	1,21	1,66	2,32	1,63	1,90	2,40	2,73	3,32	3,19
Osingonjako, M€	²⁾ 234	208	384	392	392	393	393	390	388	371
Kurssi kauden lopussa, €	8,32	9,00	13,82	19,12	16,56	16,36	15,12	15,30	18,63	18,28
Osakekannan markkina-arvo, M€	4 326	4 680	7 084	10 005	8 665	8 578	7 917	7 960	9 681	9 502
Osakkeiden vaihto, M€ ³⁾	5 691	10 549	16 472	16 021	11 358	9 731	9 117	10 827	7 645	6 157
Osakkeiden vaihto, 1 000 kpl	805 904	932 136	952 300	876 023	697 227	625 950	645 988	597 078	443 240	400 822
Osakkeiden suhteellinen vaihto, % osakemäärästä	155,0	180,1	182,1	167,4	133,6	119,5	123,4	115,1	88,1	77,2
Kurssi, alin, €	4,33	8,15	13,01	15,36	15,05	14,44	11,05	12,61	14,00	12,46
Kurssi, ylin, €	9,78	13,87	20,59	20,91	18,15	17,13	17,10	22,25	19,93	22,45
Kauden keskikurssi, €	7,06	11,32	17,30	18,29	16,29	15,55	14,11	18,13	17,24	15,36
Keskimääräinen osakemäärä, 1 000 kpl	519 955	517 545	522 867	523 220	522 029	523 641	523 130	518 935	495 784	513 634
Kauden lopun osakemäärä, 1 000 kpl	519 970	519 970	512 569	523 259	523 093	524 450	523 579	520 232	517 436	501 295

Osakkeiden kurssi- ja vaihtotiedot perustuvat NASDAQ OMX Helsingin pörssin kaupankäyntiin.

Sivujen 151–152 taulukoiden huomautusten selitykset

- ¹⁾ Vuodet 2002–2008 on raportoitu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaan ja vuodet 2000–2001 suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaan. Lisätietoja siirtymisen vaikutuksista taseeseen ja tuloslaskelmaan on annettu 24.3.2004 julkaistussa tiedotteessa. Tiedote on luettavissa UPM:n Internet-sivuilla www.upm-kymmene.fi.
- ²⁾ Ehdotus.
- ³⁾ Kaupankäynti NASDAQ OMX Helsingin pörssissä. Omien osakkeiden ostot sisältyvät osakevaihtoihin.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut 2000–2009 ¹⁾

M€	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Liikevaihto	7 719	9 461	10 035	10 022	9 348	9 820	9 787	10 417	9 918	9 583
Käyttökate (EBITDA)	1 062	1 206	1 546	1 678	1 428	1 435	1 442	1 957	2 055	2 081
osuus liikevaihdosta, %	13,8	12,7	15,4	16,7	15,3	14,6	14,7	18,8	20,7	21,7
Liikevoitto, ilman kertaluonteisia eriä	270	513	835	725	558	470	429	963	1 394	1 560
osuus liikevaihdosta, %	3,5	5,4	8,3	7,2	6,0	4,8	4,4	9,2	14,1	16,3
Liikevoitto	135	24	483	536	318	685	368	861	1 614	1 860
osuus liikevaihdosta, %	1,7	0,3	4,8	5,3	3,4	7,0	3,8	8,3	16,3	19,4
Voitto/tappio ennen veroja	187	-201	292	367	257	556	425	710	1 333	1 859
osuus liikevaihdosta, %	2,4	-2,1	2,9	3,7	2,7	5,7	4,3	6,8	13,4	19,4
Tilikauden voitto/tappio	169	-180	81	338	261	920	312	500	955	1 366
osuus liikevaihdosta, %	2,2	-1,9	0,8	3,4	2,8	9,4	3,2	4,8	9,6	14,3
Vienti Suomesta ja ulkomaantoiminnot	7 054	8 515	9 170	9 102	8 397	8 791	8 697	9 475	8 948	8 563
Vienti Suomesta	3 442	4 371	4 546	4 644	4 006	4 301	4 539	4 759	4 635	5 216
Pitkäaikaiset varat	10 581	10 375	10 639	11 355	12 321	12 802	13 509	14 336	12 874	10 163
Vaihto-omaisuus	1 112	1 354	1 342	1 255	1 256	1 138	1 144	1 224	1 289	1 184
Muut lyhytaikaiset varat	1 912	2 040	1 972	1 859	1 964	1 887	1 938	2 064	2 368	1 766
Varat yhteensä	13 605	13 781	13 953	14 469	15 541	15 827	16 591	17 624	16 431	13 113
Oma pääoma yhteensä	6 602	6 120	6 783	7 289	7 348	7 612	7 029	7 237	6 838	6 175
Pitkäaikaiset velat	5 432	5 816	4 753	4 770	5 845	5 966	7 322	8 104	5 992	4 564
Lyhytaikaiset velat	1 571	1 828	2 417	2 410	2 348	2 249	2 240	2 283	3 601	2 374
Oma pääoma ja velat yhteensä	13 605	13 781	13 953	14 469	15 541	15 827	16 591	17 624	16 431	13 113
Sijoitettu pääoma vuoden lopussa	11 066	11 193	11 098	11 634	12 650	12 953	12 811	13 689	13 519	10 448
Oman pääoman tuotto, %	2,8	neg.	1,2	4,6	3,5	12,6	4,4	6,8	15,5	21,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,2	0,2	4,3	4,7	3,4	6,0	5,1	7,4	15,6	20,2
Liiketoiminnan kassavirta	1 259	628	867	1 215	853	997	1 258	1 418	1 645	1 639
Omavaraisuusaste, %	48,6	44,5	48,8	50,4	47,3	48,2	42,5	41,1	41,5	46,0
Velkaantumisaste, %	56	71	59	56	66	61	69	71	89	69
Korolliset nettovelat	3 730	4 321	3 973	4 048	4 836	4 617	4 874	5 135	6 041	4 071
Investoinnit	913	551	708	699	749	686	720	620	3 850	2 175
osuus liikevaihdosta, %	11,8	5,8	7,1	7,0	8,0	7,0	7,4	6,0	38,8	22,7
Investoinnit ilman yritysostoja	229	532	683	631	705	645	703	568	827	571
osuus liikevaihdosta, %	3,0	5,6	6,8	6,3	7,5	6,6	7,2	5,5	8,3	6,0
Henkilöstö kauden lopussa	23 213	24 983	26 352	28 704	31 522	33 433	34 482	35 579	36 298	32 755

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 154.

Toimitukset ja tuotanto

	Toimitukset					Tuotanto (2000 – 2004)				
	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Sähkö (1 000 MWh)	8 865	10 167	10 349							
Sellu (1 000 t)	1 759	1 982	1 927							
Paperi yhteensä (1 000 t)	9 021	10 641	11 389	10 988	10 172	10 886	10 232	10 046	8 298	8 285
Sahatavara (1 000 m ³)	1 497	2 132	2 325	2 457	2 016	2 409	2 408	2 201	2 035	2 117
Vaneri (1 000 m ³)	567	806	945	931	827	969	936	905	786	793

TIEDOT VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN 2008–2009

M€	Q4/09	Q3/09	Q2/09	Q1/09	Q4/08	Q3/08	Q2/08	Q1/08	Q1-Q4/09	Q1-Q4/08
Liikevaihto	2 108	1 913	1 841	1 857	2 315	2 358	2 378	2 410	7 719	9 461
Liiketoiminnan muut tuotot	18	5	7	17	9	23	11	40	47	83
Liiketoiminnan kulut	-1 810	-1 603	-1 627	-1 734	-2 227	-1 998	-2 074	-2 108	-6 774	-8 407
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut	9	-13	10	11	-2	4	20	28	17	50
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	1	-21	-22	-53	-16	35	21	22	-95	62
Poistot ja arvonalentumiset	-200	-185	-201	-193	-365	-462	-199	-199	-779	-1 225
Liikevoitto/tappio	126	96	8	-95	-286	-40	157	193	135	24
Voitot myytävissä olevista sijoituksista, netto	-	-1	-	-	-	-	2	-	-1	2
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset	-	-3	3	-9	-14	-	-1	-10	-9	-25
Korko- ja muut rahoituskulut, netto	185	-28	-37	-58	-60	-50	-43	-49	62	-202
Voitto/tappio ennen veroja	311	64	-26	-162	-360	-90	115	134	187	-201
Tuloverot	-16	-24	18	4	74	3	-25	-31	-18	21
Kauden voitto/tappio	295	40	-8	-158	-286	-87	90	103	169	-180
Jakautuminen:										
Emoyhtiön omistajille	295	40	-8	-158	-287	-86	92	102	169	-179
Vähemmistölle	-	-	-	-	1	-1	-2	1	-	-1
	295	40	-8	-158	-286	-87	90	103	169	-180
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,57	0,08	-0,02	-0,30	-0,56	-0,17	0,18	0,20	0,33	-0,35
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,57	0,08	-0,02	-0,30	-0,56	-0,17	0,18	0,20	0,33	-0,35
Tulos per osake ilman kertaluonteisia eriä, €	0,21	0,14	0,03	-0,27	-0,19	0,25	0,17	0,19	0,11	0,42
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000)	519 958	519 954	519 954	519 954	519 979	519 999	517 622	512 581	519 955	517 545
Keskimääräinen osakemäärä, laimennettu (1 000)	518 876	521 036	519 954	519 954	519 979	519 999	516 791	513 412	519 955	517 545
Kertaluonteisia eriä liikevoitossa/tappiossa	-60	-35	-23	-17	-240	-256	2	5	-135	-489
Liikevoitto/tappio ilman kertaluonteisia eriä	186	131	31	-78	-46	216	155	188	270	513
% liikevaihdosta	8,8	6,8	1,7	-4,2	-2,0	9,2	6,5	7,8	3,5	5,4
Kertaluonteiset erät ennen veroja	155	-35	-23	-17	-240	-250	2	5	80	-483
Voitto/tappio ennen veroja ilman kertaluonteisia eriä	156	99	-3	-145	-120	160	113	129	107	282
% liikevaihdosta	7,4	5,2	-0,2	-7,8	-5,2	6,8	4,8	5,4	1,4	3,0
Oman pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,4	5,0	0,8	neg.	neg.	7,8	5,4	5,9	1,0	3,4
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,2	4,9	1,3	neg.	neg.	7,7	5,7	6,5	2,5	4,6
EBITDA	362	334	238	128	178	378	313	337	1 062	1 206
% liikevaihdosta	17,2	17,5	12,9	6,9	7,7	16,0	13,2	14,0	13,8	12,7
Liikevaihto segmenteittäin										
Energia	128	108	100	136	141	129	103	105	472	478
Sellu	226	156	132	139	200	228	247	269	653	944
Metsä ja sahat	348	295	309	385	419	475	518	508	1 337	1 920
Paperi	1 558	1 454	1 388	1 367	1 750	1 761	1 727	1 773	5 767	7 011
Tarrat	252	242	226	223	233	239	245	242	943	959
Vaneri	81	73	77	75	102	121	150	157	306	530
Muu toiminta	35	21	21	34	34	52	66	48	111	200
Sisäinen liikevaihto	-520	-436	-412	-502	-564	-647	-678	-692	-1 870	-2 581
Liikevaihto, yhteensä	2 108	1 913	1 841	1 857	2 315	2 358	2 378	2 410	7 719	9 461
Liikevoitto/tappio segmenteittäin ilman kertaluonteisia eriä										
Energia	48	27	36	51	62	49	31	33	162	175
Sellu	35	-9	-60	-93	-17	60	38	67	-127	148
Metsä ja sahat	35	5	-10	-8	-61	-5	17	26	22	-23
Paperi	82	132	95	37	27	113	60	50	346	250
Tarrat	17	20	9	-3	-10	1	8	3	43	2
Vaneri	-3	-10	-10	-28	-10	-2	16	21	-51	25
Muu toiminta	-28	-34	-29	-34	-37	-	-15	-12	-125	-64
Liikevoitto/tappio ilman kertaluonteisia eriä, yhteensä	186	131	31	-78	-46	216	155	188	270	513
% liikevaihdosta	8,8	6,8	1,7	-4,2	-2,0	9,2	6,5	7,8	3,5	5,4

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Oman pääoman tuotto, %:

$$\frac{\text{Voitto ennen veroja}^{2)} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma (keskiarvo)}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto, %:

$$\frac{\text{Voitto ennen veroja}^{2)} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset velat (keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %:

$$\frac{\text{Oma pääoma} - \text{omat osakkeet}^{1)}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot} - \text{omat osakkeet}^{1)}} \times 100$$

Korolliset nettovelat:
 Korolliset velat – korolliset varat – pörssiosakkeet

Velkaantumisaste, %:

$$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma} - \text{omat osakkeet}^{1)}} \times 100$$

Käytökate (EBITDA):
 Liikevoitto + poistot + liikearvon poisto + arvonalentumiset +/- biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos +/- osuus osakkuusyritysten tuloksista +/- kertaluonteiset erät

Segmenttien sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), % (Toimintapääoma):

$$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Toimialan pitkäaikaiset varat} + \text{vaihto-omaisuus} + \text{myyntisaatavat} - \text{ostovelat (keskiarvo)}} \times 100$$

¹⁾ Omia osakkeita on ollut taseessa 2000–2001.

²⁾ 2000–2001: Tulos ennen satunnaisia eriä ja veroja.

³⁾ 2000–2001: Tulos ennen satunnaisia eriä ja veroja – verot +/- vähemmistöosuus tuloksesta.

Osakekohtaiset osakeantioikaistut tunnusluvut

Tulos/osake:

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}^{3)}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$$

Oma pääoma / osake:

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Tilinpäätöspäivän osakeantioikaistu osakemäärä}}$$

Osinko/osake:

$$\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Tilinpäätöspäivän osakeantioikaistu osakemäärä}}$$

Osinko/tulos, %:

$$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}} \times 100$$

Efektiiivinen osinkotuotto-%:

$$\frac{\text{Oikaistu osinko/osake}}{\text{Oikaistu kurssi 31.12.}} \times 100$$

P/E-luku:

$$\frac{\text{Oikaistu kurssi 31.12.}}{\text{Tulos/osake}}$$

Osakekannan markkina-arvo:
 Osakkeiden lukumäärä x kaupantekokurssi 31.12.

Osakeantioikaistu kurssi kauden lopussa:

$$\frac{\text{Pörssikurssi kauden lopussa}}{\text{Osakeantikerron}}$$

Osakeantioikaistu keskikurssi:

$$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$$

Liiketoiminnan kassavirta / osake:

$$\frac{\text{Liiketoiminnan kassavirta}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$$

Keskeisiä euron kursseja kauden lopussa

	31.12.2009	30.09.2009	30.06.2009	31.03.2009	31.12.2008	30.09.2008	30.06.2008	31.03.2008
USD	1,4406	1,4643	1,4134	1,3308	1,3917	1,4303	1,5764	1,5812
CAD	1,5128	1,5709	1,6275	1,6685	1,6998	1,4961	1,5942	1,6226
JPY	133,16	131,07	135,51	131,17	126,14	150,47	166,44	157,37
GBP	0,8881	0,9093	0,8521	0,9308	0,9525	0,7903	0,7923	0,7958
SEK	10,2520	10,2320	10,8125	10,9400	10,8700	9,7943	9,4703	9,3970

TILINTARKASTUSKERTOMUS

UPM-Kymmene Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet UPM-Kymmene Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudattavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta.

Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

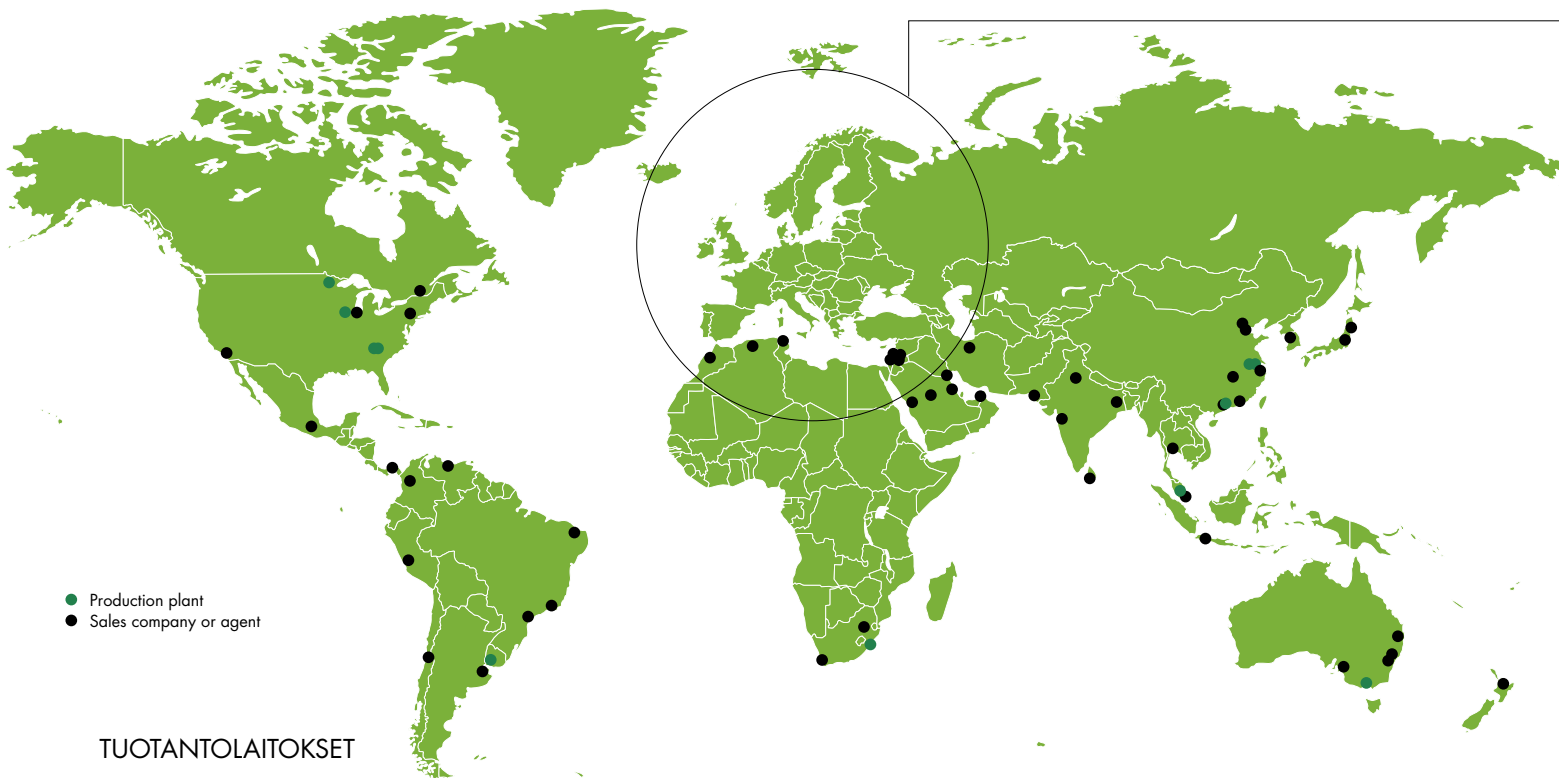
Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 17. päivänä helmikuuta 2010

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Wahlroos
KHT

TUOTANTOLAITOKSET JA MYYNTIVERKOSTO

- Production plant
- Sales company or agent

TUOTANTOLAITOKSET

AUSTRALIA

Tarralaminaattitehdas
UPM Raflatac, Braeside
(Melbourne)

ESPANJA

Tarralaminaattitehdas
UPM Raflatac, Polinyà
(Barcelona)

ETELÄ-AFRIKKA

Tarralaminaattitehdas
UPM Raflatac, Durban

ISO-BRITANNIA

Paperitehtaat
Caledonian Paper, Irvine
Shotton Paper, Shotton

Tarralaminaattitehdas

UPM Raflatac, Scarborough

ITÄVALTA

UPM, Steyrermühlner paperi-
tehdas
UPM, Steyrermühlner saha

KIINA

Paperitehdas
UPM, Changshu

Tarralaminaattitehdas

UPM Raflatac, Changshu

RFID-tehdas

UPM Raflatac, Guangzhou

MALESIA

Tarralaminaattitehdas
UPM Raflatac, Johor

PUOLA

Tarralaminaattitehdas
UPM Raflatac, Kobierzycze
(Wroclaw)

RANSKA

Paperitehtaat
UPM, Docelles
UPM, Chapelle Darblay
Stracel, Strasbourg

Tarralaminaattitehdas

UPM Raflatac, Pompey
(Nancy)

Jalostetehtas

UPM, Aigrefeuille

SAKSA

Paperitehtaat
UPM, Augsburg
UPM, Schongau
UPM, Schwedt
Nordland Papier, Dörpen

Puumuovikomposiittitehdas

UPM ProFi, Bruchsal (Karlsruhe)

SUOMI

Paperitehtaat
UPM, Jämsänkoski
UPM, Kaipola (Jämsä)
UPM, Kaukas (Lappeenranta)
UPM, Kymi (Kouvola)
UPM, Pietarsaari
UPM, Rauma
UPM, Tervasaari (Valkeakoski)

Sellutehtaat

UPM, Kaukas (Lappeenranta)
UPM, Kymi (Kuusankoski)
UPM, Pietarsaari

Tarralaminaattitehdas

UPM Raflatac, Tampere

Vaneritehtaat

UPM
- Joensuu
- Pellos (Ristiina)
- Savonlinna
- Jyväskylä (Säynätsalo)

Viilutehtaat

UPM
- Kalso (Vuohijärvi)
- Lohja

Sahat

UPM, Alholma (Pietarsaari)
UPM, Kajaani
UPM, Kaukas (Lappeenranta)
UPM, Korkeakoski (Juupajoki)
UPM, Seikku (Pori)

Jalostetehtaat

UPM, Aureskoski (Parkano)
UPM, Heinola
UPM, Kaukas (Lappeenranta)

Puumuovikomposiittitehdas

UPM ProFi, Lahti

Vesivoimalaitokset

- Harjavalta
- Kallioinen (Sotkamo)
- Kallimo (Joensuu)

- Katerma (Kuhmo)
- Keltti (Kouvola)
- Kuusankoski (Kouvola)
- Tyrvää (Sastamala)
- Voikkaa (Kouvola)
- Äetsä

URUGUAY

Sellutehdas
UPM, Fray Bentos

VENÄJÄ

UPM, Chudovon vaneri- ja
viilutehdas
UPM, Pestovon saha ja
jalostetehdas

VIRO

Otepään vaneritehdas

YHDYSVALLAT

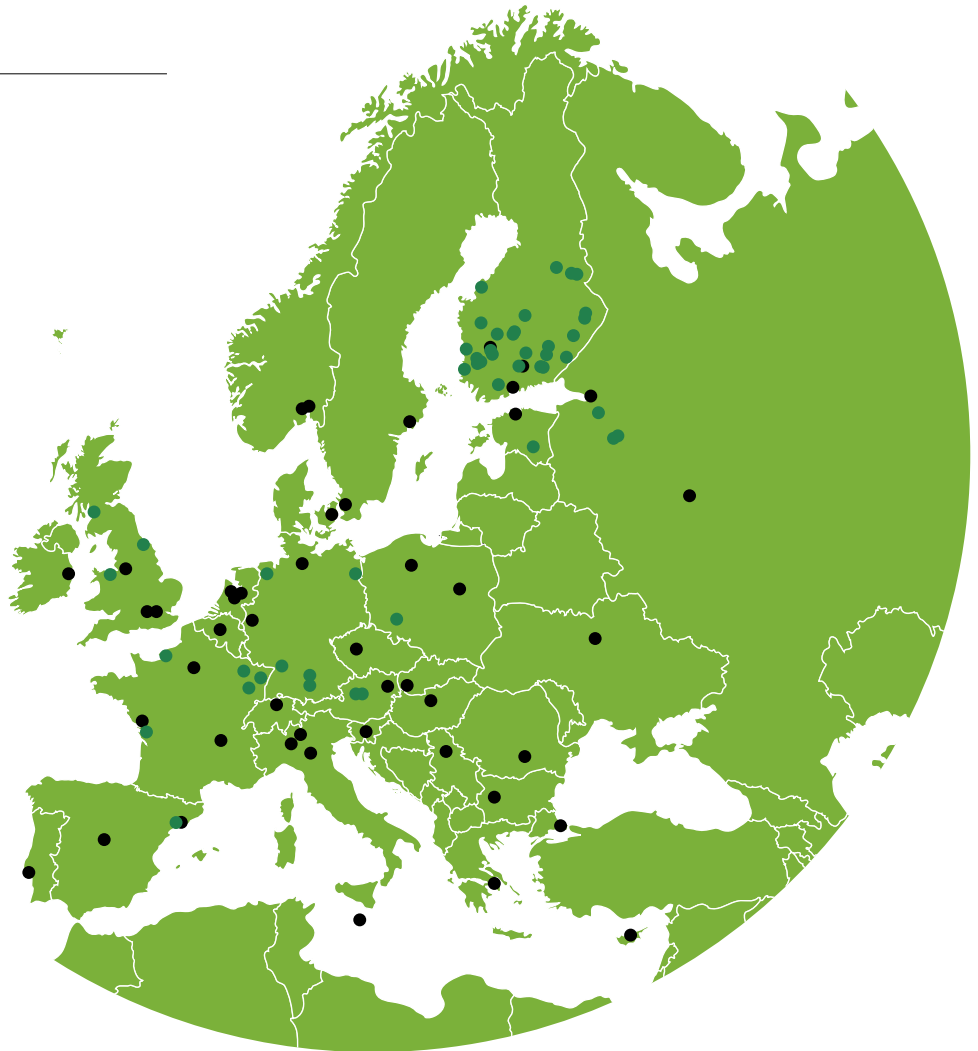
Paperitehdas
Blandin, Grand Rapids, MN

Tarralaminaattitehtaat

UPM Raflatac, Fletcher, NC
UPM Raflatac, Dixon, IL

RFID-tehdas

UPM Raflatac, Fletcher, NC

MYyntIVERKOSTO
(sijaintimaat lueteltu alla)

POHJOIS-AMERIikka

Kanada
Meksiko
Panama
Yhdysvallat

ETELÄ-AMERIikka

Argentiina
Brasilia
Chile
Kolumbia
Peru
Uruguay

EUROOPPA

Alankomaat
Belgia
Bulgaria
Espanja
Irlanti
Islanti
Iso-Britannia
Italia
Itävalta
Kreikka
Kypros
Malta
Norja
Portugali
Puola
Ranska

Romania
Ruotsi
Saksa
Serbia
Slovakia
Slovenia
Suomi
Sveitsi
Tanska
Tšekki
Turkki
Ukraina
Unkari
Venäjä
Viro

AASIA

Arabiemiirikunnat
Hongkong
Indonesia
Intia
Iran
Israel
Japani

Jordania
Kiina
Korean tasavalta
Kuwait
Libanon
Pakistan
Saudi-Arabia
Singapore
Sri Lanka
Syyria
Taiwan
Thaimaa

AFRIKKA

Algeria
Egypti
Marokko

OSEANIA

Australia
Uusi-Seelanti

SANASTO

Seuraavat termien selitykset eivät ole teknisiä määritelmiä, vaan niiden tarkoituksena on auttaa lukijaa ymmärtämään vuosikertomuksen terminologiaa.

AIKAKAUSLEHTIPAPERI

Pääosin mekaanisesta massasta valmistettu paperi, jota käytetään aikakauslehdissä, esitteissä, suoramainonnassa ja vastaavissa painotuotteissa.

BAT (BEST AVAILABLE TECHNIQUES)

Paras käytettävissä oleva tekniikka, jonka avulla voidaan toteuttaa teknisesti, taloudellisesti ja ympäristön kannalta tehokkaimmat ja kehittyneimmät ratkaisut.

BHK, BOD

Biological Oxygen Demand, biokemiallinen hapenkulutus. Jäteveden sisältämien orgaanisten yhdisteiden biologisen hajoamisen aiheuttama hapenkulutus.

BIODIESEL

Biomassasta valmistettu liikennepolttoaine, jolla voidaan korvata dieselpolttoainetta.

BIODIVERSITEETTI

Luonnon biologinen monimuotoisuus; luonnon kaikenlainen vaihtelu: erilaisten elinympäristöjen (biotooppien) lukumäärä, lajien määrä ja lajien sisäinen perinnöllinen vaihtelu.

BIOENERGIA

Biomassasta eli elävistä kasveista ja kasvien osista tuotettu energia.

BIOETANOLI

Biomassasta valmistettu liikennepolttoaine, jolla voidaan korvata bensiiniä.

BIOFORE

UPM:n luoma käsite, joka asemoi yhtiön uudella tavalla. Bio viestii suuntautumista tulevaisuuteen, kestäviä ratkaisuja ja hyvää ympäristösuorituskykyä. Fore viittaa metsään (forest) ja yhtiön asemaan kehityksen edelläkävijänä (in the forefront).

BIOJALOSTAMO

Tuotantolaitos, jossa on biomassan muuntamiseen tarvittavat prosessit ja laitteistot polttoaineiden, energian ja jalostettujen kemikaalien valmistamiseen biomassasta.

BIOKEMIKAALIT

Biopohjaiset yhdisteet, joita voidaan erottaa metsäteollisuuden prosessien sivuvirroista ja soveltaa erilaisiin lopputuotteisiin, kuten suojamateriaaleihin, liimoihin, terveysvaikuteisiin elintarvikkeisiin, lääkkeisiin ja kosmetiikkaan.

BIOKOMPOSIITTI

Biopolymeereistä, luonnonkuiduista ja lisäaineista valmistettu yhdistelmämateriali, jonka ainutlaatuisia ominaisuuksia hyödynnetään mm. kulkuvälineissä, pakkausissa, rakennusmateriaaleissa ja huonekaluissa.

BIOMASSA

Eloperäinen (orgaaninen) materiaali, joka syntyy mikroeläinten, kasvien tai eläinten kasvaessa.

BIOPOLITTOAINEET

Biomassasta valmistettu nestemäinen tai kaasumainen polttoaine. Käytetään usein kuvaamaan liikenteen biopolttoaineita.

BIOTALOUS

Biologisten ja uusiutuvista luonnonvaroista valmistettujen tuotteiden ja prosessien keksimiseen, kehittämiseen, tuotantoon ja käyttöön liittyvä taloudellinen toiminta.

BIOÖLJY

Biomassasta valmistettu, energiakäyttöön tarkoitettu nestemäinen polttoaine, joka ei sovellu ajoneuvojen polttoaineeksi.

BTL

Biomass-to-liquid. Biomassasta valmistettu korkealaatuinen nestemäinen polttoaine kuten BTL-diesel. BTL-dieselillä korvataan dieselpolttoainetta liikenteessä. Tuotantoprosessissa biomassa kuten energiapuu muunnetaan nestemäiseksi kaasutuksen ja Fischer-Tropsch-synteesin avulla.

CHAIN OF CUSTODY (COC)

Aukoton dokumentaatioketju, joka takaa esimerkiksi puun alkuperän osoittavien tietojen luotettavuuden ja yhtenäisyyden.

CHP (LÄMMÖN JA SÄHKÖN YHTEISTUOTANTO)

Energia tuotetaan lämmön ja sähkön yhteistuotantona voimalaitoksessa. Lämpöä käytetään esimerkiksi teollisuudessa, kaukolämpönä tai prosessihöyrynä.

EI-PUUPERÄISET RAAKA-AINEET (NON-WOOD)

Ei-puuperäiset raaka-aineet ovat biomassaa, jota syntyy maatalouden tuotanto- ja sadonkorjuu- ja jalostusprosesseissa. Ei-puuperäisiä raaka-aineita ovat useat viljelykasvit ja ruohovartiset kasvit, kuten olki ja ruokakasvit, ja niitä voidaan käyttää sellun ja biokemikaalien raaka-aineena.

EKOTEHOKKUUS

Luonnonvarojen tuottavuuden parantaminen. Vähemmistä raaka-aineista ja energiasta tuotetaan enemmän tuotteita, palveluja ja hyvinvointia.

EMAS (ECO-MANAGEMENT AND AUDIT SCHEME)

Yrityksille ja muille organisaatioille tarkoitettu vapaaehtoinen ympäristöasioiden hallintajärjestelmä niiden ympäristötoiminnan parantamiseen sekä vuosittaisen arviointiin ja raportointiin. Ympäristöselonteon hyväksyy ulkopuolinen akkreditoitu EMAS-todentaja.

ENERGIAPUU

Hakkuutähteet, pienikokoiset raivaus- ja ensiharvennuspuut sekä kannot.

FISCHER-TROPSCHE MENETELMÄ

Synteesiprosessi, jossa synteettisestä kaasusta tuotetaan nestemäisiä polttoaineita.

HIENOPAPERI

Kemiallisesta massasta valmistettu päällystetty tai päällystämätön puuvapaa paperi, jota käytetään vaativiin graafisiin painotöihin ja toimistopapereihin.

HIILIDIOKSIDI, CO₂

Hiilen palamistuote. Fossiilisia hiilidioksidipäästöjä syntyy fossiilista polttoaineesta kuten hiilestä, öljystä ja bensiinistä.

HIILIDIOKSIDINEUTRAALI ENERGIA

Energia, joka tuotetaan uusiutuvista ei-fossiilista energialähteistä kuten biomassasta, kaatopaikkakaasuista, jätevedenkäsittelyssä syntyvistä kaasuista ja bio-kaasuista.

HIILIDIOKSIDITON ENERGIA

Energia, joka tuotetaan ei-fossiilista energialähteistä ilman palamista. Tällaisia lähteitä ovat esimerkiksi vesi, tuuli, aurinko, geoterminen lämpö tai ydinvoima.

HIILIJALANJÄLKI

Organisaation, toiminnan tai tuotteen aiheuttamien kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjen (GHG-päästöjen), kuten hiilidioksidin, ilmaisin.

IRROKEPAPERI

Tarralaminaatin taustamateriaali. Siinä on tyyppillisesti silikonipäällystyksi, joka mahdollistaa taustan irrottamisen liimasta ja pintamateriaalista ennen etiketin kiinnittämistä tuotteeseen.

ISO (INTERNATIONAL ORGANISATION FOR STANDARDISATION)

Kansainvälinen standardisointijärjestö, jonka hyväksymiä standardeja ovat teollisuuden yleisesti käyttämät 9000-sarjan laatustandardit ja 14000-sarjan ympäristöstandardit.

KERÄYSPAPERI

Koittalouksilta, toimistoilta, painotaloilta ja jalostajilta uusiokäyttöön kerätty paperi, kartonki tai pahvi.

KERÄYSPAPERIN TALTEENOTTOASTE

Talteen otetun paperin määrän suhde kulutetun paperin määrään.

KESTÄVÄ KEHITYS

Kehitys, joka täyttää nykyisen yhteiskunnan tarpeet vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuutta täyttää omia tarpeitaan. Kestävä kehitys jaetaan yleensä ekologiseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen kestävytyteen.

KHK, COD

Kemiallinen hapenkulutus, Chemical Oxygen Demand. Jäteveden sisältämien orgaanisten yhdisteiden hajoamisen aiheuttama, kemiallinen menetelmin määriteltävä hapenkulutus.

KUITU

Paperin rakenteellinen perusyksikkö. Paperinvalmistuksessa tarvittavat kuidut saadaan havu- ja lehtipuista.

MASSA

Yleisnimitys puu- tai kuitumassoille, joita käytetään raaka-aineena paperinvalmistuksessa.

Kemiallinen massa

Puukuidut on erotettu toisistaan keittämällä puuhaketta liuoksessa, joka on joko hapanta (sulfaatti) tai emäksistä (sulfiitti). Sulfaattia käytetään selvästi enemmän, ja se soveltuu lähes kaikille puutyypeille.

Lehtipuumassa

Lehtipuusta saatava massa, jonka etuna ovat paperin painettavuutta parantavat lyhyet kuidut.

Mekaaninen massa

Puukuidut on erotettu toisistaan mekaanisesti hiertämällä.

Havupuumassa

Havupuusta saatavan massan etu on sen pitkäkuituisuus, mikä lisää paperin lujutta.

METSÄSERTIFIINTI

Riippumaton tarkastusprosessi, jossa määritetään vastuullisen metsänhoidon kriteerit. FSC ja PEFC ovat maailmanlaajuisesti sovellettavia metsäsertifiointijärjestelmiä.

MFS-PAPERI

Machine Finished Speciality Paper. Päällystämätön, konekiilloitettu erikoispaperi, jonka raaka-aineena käytetään mekaanista massaa ja uusiokuitua. Se soveltuu sanomalehtien liitteiksi, sanomalehtiin, aikakauslehtiin, kirjoihin ja luetteluihin.

NANOKUITU

Kuidut, joiden halkaisija on noin 100 nanometriä. Nanokuituja voidaan valmistaa selluloosapohjaisista raaka-aineista ja käyttää useissa sovelluksissa, kuten papereissa, komposiittimateriaaleissa sekä lisäaineina elintarvikke-, kosmetiikka- ja lääketieteellisyydessä.

NANOSELLULOOSA

Nanofibrilloitu selluloosa kemiallisesti tuotetusta puumassasta. Se tarjoaa laajat mahdollisuudet erinomaisten materiaalinominaisuuksien saavuttamiseen erilaisissa lopputuotteissa kuten paperissa, komposiittimateriaaleissa, kosmetiikassa ja rakennusalan tuotteissa.

NOX

Typen oksideja muodostuu palamisen aikana sekä osin myös ilmassa olevan typhen ja hapen reaktiotuotteena. Esiintyvät savu- ja pakokaasuissa sekä muodostavat happamoittavia ja rehevöittäviä yhdisteitä.

OHSAS

Occupational Health and Safety Management System. Työterveyden ja -turvallisuuden johtamisjärjestelmä

OSB-LEVY

Oriented Strand Board. Teollisesti valmistettu rakennuslevy, joka tehdään lastuista, hakkeesta tai säleistä liimaamalla ja kuivmuudessa puristamalla.

PAINOPAPERI

Graafisessa teollisuudessa käytetty paperi. Painopaperit voivat olla päällystettyjä tai päällystämättömiä.

PAPERIA KOSKEMATTOMAT PAINOMENETELMÄT

Non-impact printing. Painatusmenetelmä, jossa painoelementti ei joudu kosketuksiin paperin kanssa.

PAPERIKONE (PK)

Paperikoneen lyhennettä käytetään, kun viitataan yksittäisiin paperinvalmistuslinjoin.

PINTAMATERIAALI

Tarralaminan ylin kerros. Pinta voi olla paperia, muovia tai muuta materiaalia, joka sidotaan liimakerrokseen, jolloin se muodostaa tarrarakenteen toiminnallisen osan.

PUUMUOVIKOMPOSIITTI, WPC

Puumuovikomposiitti (wood plastic composite) on muovista ja puukuidusta valmistettu komposiittimateriaali. Menetelmässä komposiittituote valmistetaan kierrätysmuovista ja puukuidusta.

PUUVAPAA PAPERI, KIRJOITUSPAPERI TAI HIENOPAPERI

Graafisessa teollisuudessa ja toimistoissa käytetyt paperit. Nämä paperit voivat olla päällystettyjä tai päällystämättömiä.

PYROLYYSI (KUIVATISLAUS)

Kiinteiden orgaanisten aineiden kemiallinen hajottaminen kuumentamalla. Avainprosessi bioöljyn tuottamiseen.

PÄÄLLYSTETTY HIENOPAPERI (WFC)

Käytetään myös nimitystä "päällystetty puuvapaa paperi". Päällystetty hienopaperi sopii vaativiin painatuksiin.

PÄÄLLYSTÄMÄTÖN HIENOPAPERI (WFU)

Tunnetaan myös nimellä puuvapaa paperi. Paperia käytetään pääasiassa painatus- ja kirjoituspaperina, esimerkiksi A4-kopiopaperit.

PÄÄLLYSTETTY PAPERI

Paperi, joka on päällystetty toiselta tai molemmilta puolilta kaaliin tai karbonaattien ja lateksin seoksella, jolloin tuloksena on erittäin laadukas painopinta.

LWC-paperi

(Light Weight Coated, kevyesti päällystetty paperi. LWC-paperin tärkeimpiä loppukäyttöalueita ovat laajalevikkiset aikakauslehdet, liitteet, luettelot ja suoramyyntimateriaali.

MFC-paperi

Machine-finished coated paper, koneilla tehty päällystetty paperi. MFC-paperia käytetään erikoisaikakauslehtiin, kirjoihin, luetteloihin ja mainosmateriaaleihin.

MWC-paperi

Medium-weight coated paper, kaksoispäällystetty paperi. MWC-paperin neliöpaino on suurempi. Pääkäyttöalueet ovat samat kuin LWC-paperin.

PÄÄSTÖKAUPPA

Päästökauppa perustuu ajatukseen vähentää päästöjä siellä, missä se on kustannustehokkainta. Laitoksen kasvihuonekaasupäästöille on määritelty maksimimäärä, joka vastaa laitoksen saamaa päästöoikeusmäärää. Päästöoikeuksia voidaan myydä markkinoille, jos päästöjä syntyy vähemmän kuin on oikeuksia ja oikeuksia on ostettava, jos päästöjä syntyy enemmän. Hiilidioksidin päästökauppa on ollut käytössä EU:ssa vuodesta 2005 alkaen.

REACH

Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals. EU:n kemikaalilainsäädäntö.

RFID (RADIO FREQUENCY IDENTIFICATION)

RFID-etätunnistustekniikka perustuu radioaajuuksien hyödyntämiseen. Tyypillinen RFID-järjestelmä koostuu etätunnisteista (engl. transponder tai tag), lukijalaitteesta ja tietojärjestelmästä.

RIKKIDIOKSIDI, SO₂

Rikkipitoisen materiaalin palamistuote, syntyy myös tuotantoprosessissa.

SANOMALEHTIPAPERI

Päällystämätön paperi, joka valmistetaan enimmäkseen mekaanisesta tai keräyspaperista ja jota käytetään sanomalehdissä ja luetteloissa.

SC-PAPERI

Supercalendered paper. Superkalanteroitu paperi valmistetaan mekaanisesta ja kemiallisesta massasta, jossa täyteainena on käytetty mineraalipigmenttiä, ja kiillotetaan superkalanterissa. SC-paperia käytetään laajalevikkisten aikakauslehtien painatukseen.

SIISTAUS

Painovärin ja epäpuhtauksien poistaminen keräyspaperista.

SILIKONOITU PAPERI

Paperit, jotka silikonoidaan toiselta puolelta. Tällä tavoin tehtyä paperia käytetään erikoistarranauhojen irrotettavana osana hygieniatuotteissa, tarroissa ja teollisuuden sovelluksissa.

SYVÄPAINATUS, KOHOPAINATUS

Syväpainatuksen vastakohta on kohopainatus, jossa painettava kuva on telalla kohokuvana kun taas syväpainatuksessa painotetaan on kaiverrettu painettava kuvio.

TARRALAMINAATTI

Pintamateriaalin, liiman ja irrokepaperin yhdistelmä, josta etiketit valmistetaan.

TARRAN IRROKE

Katso Irrokepaperi

TARRAPAPERI

Tarroiin käytetään sekä pinta-että irrokepaperia. Pintapapereilta edellytetään hyvää painettavuutta. Irrokepapereiden pinnan silikonointi taas mahdollistaa tarran helpon irtoamisen pohjapaperista.

TAUSTAMATERIAALI

Katso Irrokepaperi

TOISEN SUKUPOLVEN BIOPOLTTO-AINEET (2G-BIOPOLTTOAINEET)

Toisen sukupolven biopolttoaineet vähentävät tehokkaasti liikenteen hiilidioksidipäästöjä verrattuna nykyisin kaupallisessa tuotannossa oleviin ensimmäisen sukupolven biopolttoaineisiin. Toisen sukupolven biopolttoaineiden tuotanto on kestävä ja tarjoaa merkittäviä ympäristöetuja. Raaka-aineena käytetään lignoselluloosaa ja jätteitä.

TRS

Total Reduced Sulphur. Pelkistyneet rikkiyhdisteet (kuten rikkihappo tai metyyliimeraaptani), päästöt ilmoitetaan rikkinä (S; voidaan muuntaa rikkidioksidiksi (SO₂) kertomalla luvulla 2).

TYPEN OKSIDIT, NOX, USEITA YHDISTEITÄ

Typhen oksideja muodostuu tyypittöisen materiaalin palaessa. Aiheuttavat maaperän ja vesistöjen happamoitumista.

UUSIOKUITU, KERÄYSKUITU

Keräyspaperista talteen otettu kuitu.

UUSIUTUVA ENERGIA

Uusiutuvat, ei-fossiiliset energialähteet: tuulienergia, aurinkoenergia, geotermisen energia, aaltovoima, vuorovesienergia, vesivoima, metsä- ja muu biomassa, kaatopaikkakaasut, jätevedenkäsittelyssä syntyvät kaasut ja biokaasut.

VEISIJALANJÄLKI

Ilmaisee puhtaan veden kokonaismäärän, joka käytetään tuotettaessa yksilön tai yhteisön kuluttamat tai liiketoiminnan tuottamat tavarat ja palvelut.

VOIC

Volatile Organic Compounds. Haihtuvat orgaaniset yhdisteet.

VOIMAPAPERI

Luja pakkauspaperi, joka on valmistettu pitkäkuituisesta havupuomassasta. Voimapaperia käytetään pääasiassa kantokasseissa, pusseissa ja pakkausääreenä.

YVA

Ympäristövaikutusten arviointimenetelyssä arvioidaan hankkeen vaikutukset ympäristöön ottaen huomioon luontoa koskevat, yhteiskunnalliset ja taloudelliset näkökohdat.

YHTEYSTIETOJA

KONSERNIHALLINTO

UPM
Eteläesplanadi 2
PL 380
00101 Helsinki
Puh. 02041 5111
Faksi 02041 5110
Sähköposti info@upm.com

UPM
Viestintä
Eteläesplanadi 2
PL 380
00101 Helsinki
Puh. 02041 50020
Faksi 02041 50308
Sähköposti info@upm.com

UPM
Sijoittajasuhteet
Eteläesplanadi 2
PL 380
00101 Helsinki
Puh. 02041 50033
Faksi 02041 50303
Sähköposti ir@upm.com

UPM
Ympäristöasiat
Eteläesplanadi 2
PL 380
00101 Helsinki
Puh. 02041 5111
Faksi 02041 5110
Sähköposti environment@upm.com

UPM
Metsäympäristöasiat
PL 40
37601 Valkeakoski
Puh. 02041 6111
Faksi 02041 62179
Sähköposti forest.environment@upm.com

UPM
Yritysvastuuasiat
Marko Janhunen
Eteläesplanadi 2
PL 380
00101 Helsinki
Puh. 02041 50572
Faksi 02041 50343
Sähköposti cr@upm.com

LIIKETOIMINTARYHMÄT

ENERGIA JA SELLU -LIIKETOIMINTARYHMÄ
Eteläesplanadi 2
PL 380
00101 Helsinki
Puh. 02041 5111
Faksi 02041 50646
Sähköposti info@upm.com

PAPERI-LIIKETOIMINTARYHMÄ
Eteläesplanadi 2
PL 380
00101 Helsinki
Puh. 02041 5111
Faksi 02041 50509
Sähköposti paperinfo@upm.com

TEKNISET MATERIAALIT -LIIKETOIMINTARYHMÄ
Eteläesplanadi 2
PL 380
00101 Helsinki
Puh. 02041 5111
Faksi 02041 50514
Sähköposti info@upm.com

UPM Metsä
Lempääläntie 20
PL 32
37601 Valkeakoski
Puh. 02041 6121
Faksi 02041 6120
Sähköposti metsaviestinta@upm.com

UPM Timber
Niemenkatu 16
PL 203
15141 Lahti
Puh. 02041 5113
Faksi 02041 5112
Sähköposti wood@upm.com

Tarrat
UPM Raflatac
Tesomankatu 31
PL 53
33101 Tampere
Puh. 02041 6143
Faksi 02041 6142
Sähköposti info@upmraflatac.com

RFID
UPM Raflatac
Myllyhaantie 6 C
PL 669
33960 Pirkkala
Puh. 02041 6141
Faksi 02041 6140
Sähköposti info@upmraflatac.com

UPM Vaneri ja UPM ProFi
Niemenkatu 16
PL 203
15141 Lahti
Puh. 02041 5113
Faksi 02041 5112
Sähköposti wood@upm.com
Sähköposti profi@upm.com

> www.upm-kymmene.fi

www.upm-kymmene.fi